ב' שבט תשמ"א, 7.1.1981 מיספר 2262 68 עמודים שנה 45 המחיר : 10 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולמדה

האפרסקה

וימר יעקבסון טמיר

דיסקו רוקד לי בפה ופל מצופה של עלית.

רוקד לי בפה לאכול דבר מה טוב
לרקוד ולרקוד וגם לאהוב
דיסקו-הופל שמעבר למצופה בשוקולד...
רוקד לי בפה לאכול עוד אחד!
להשיג אצל המוכרים בשמחה

טוב לי עם עלית

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • כתב כביר: יוסי חיימן • עורך־תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: לילית בראון • צלמת מערכת: ציון צפריר ועזת סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זברוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־יהודה • הפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קוראים כתבו

זהו הגליון הראשון של השנה 1981, שהיא שנת־בחירות. זוהי הזדמנות טובה לקבוע כמה עקרונות — ליתר דיוק, לחזור על כמה עקרונות — לגבי התנהגותו של שבועון זה בעידן של בחירות.

העולם הזה לא היה מעולם, ולא יהיה לעולם, ביטאון של מיפלגה ו/או רשימת־בחירות. אין הוא מדווח על פעולות של מיפלגה המוצאת חן בעיניו יותר מאשר על פעולות מיפלגה שדיעותיה מנוקות ממנו. (יש הטוענים כי נהפוך הוא).

אין אנחנו מביעים מעל עמודים אלה את דיעותיה של מיפלגה כלשהי, גם לא של מיפלגה שמישהו מאיתנו חבר בה. מה גם שחברי מערכת זו שייכים למחנות שונים. אנחנו מדווחים על אירועים ומפרשים אותם לפי מיטב הבנתנו. זו כפופה כמובן לתפיסת כל אחד מאיתנו, אך מעולם לא שירתנו מיפלגה זו או אחרת.

כך היו הדברים גם כאשר היתה קיימת בארץ תנועה אשר שם השבועון הזה היה כלול בשמה הרשמי. לא נתנו לאותה מיפלגה טיפול מועדף בשבועון זה, למרות שעובדה זו הרגיזה כמה מחבריה, ואולי אף הזיקה לסיכוייה. אז, כשייצגתי את התנועה ההיא בכנסת, דיווחתי [illegible] על פעולותי הפרלמנטריות במקבע בשבועון זה (תחילה דו"ח אחר־כך קריעות־בינייים). כיום [illegible] גם מכך, ומסתפק בדיווח על [illegible] פרלמנטריות החורגות בהרבה [illegible] האינטרסים המיפלגתיים.

[illegible] מפני שערכו של העולם הזה [illegible] תלותו הגמורה. שמרתי בקנאות [illegible] תלות בגוף פוליטי שאני חבר [illegible] שאני סבור כי יש חשיבות [illegible] באבקו).

[illegible] עיתון בלתי־תלוי מסוגל העולם [illegible] את תפקידו המייחד. לכן נשכך.

[illegible] גם עמדתנו לגבי מודעות מיפלגתיות. עמודי העולם הזה פתוחים לפני המיפלגות, האירגונים והדיעות, מן השמאל הקיצוני ועד לימין הקיצוני, מן הצדדים הקיצוניים ועד לחילוניים הקיצוניים. כל מי שרוצה לבטא את דיעותיו מעל עמודינו, במודעה־בתשלום הוא חתומה על־ידי בעליה, ימצא שאין כאן שום צנזורה (מילבד זו הקשורה במיגבלות החוק לאיסור לשון־הרע והטעם הטוב).

כך ננהג גם במחלך 1981.

קסדות מיס־תוריות לצ'ילה

מי אינו אוהב את קיבוצי השומר הצעיר? אין כזה. הם איים של ישראל אחרת, מבחינת איכות־החיים ורוח־החלוציות.

אבל אפשר לאהוב וגם למתוח ביקורת. וכאן יש בעייה. כי קיבוצים אלה רגישים במייוחד, וכל מי שמותח עליהם ביקורת כלשהי — צודקת או בלתי־צודקת — נראה להם מייד כאוייב זדוני, הזומם לכלותם.

כך קרה לנו לאחרונה בקשר עם פרשת „הקסדות לצ'ילה".

זה התחיל כך: אזרח מסויים פנה אל חיים ברעם, עורך המדור עולם קטן, המסקר את המתרחש ברחבי העולם. הוא סיפר לו כי במיפעל של קיבוץ מישמר־העמק מייצרים קסדות עבור צבא צ'ילה.

פסילה זו אמרה דרשני. בדרך כלל אין הצנזורה מוחקת ידיעות שאינן נכונות. הצנזורה הצבאית אינה מכשיר של תעמולה, אלא של ביטחון. והרי ידיעה שאינה נכונה אינה יכולה כימעט לעלום לגלות סוד צבאי.

לפיכך הדליקה המחיקה אור אדום אצלנו. חיים ברעם לא הירפה, ובגליון הבא שאל במדורו (העולם הזה 2257): „מה לאימרי רון ולצ'ילה?" הוא ביקש להסביר לקוראים מה היה סיב הקסע הלבן המוזר בגליון הקודם. מכיוון שלא יכול היה לדבר על הענייו עצמו, מחמת הצנזורה, דיבר על היחס האידיאולוגי של ח"כ רון לצ'ילה ולמישטר שרצה את סאלוואטורה אייגדה.

בשלב זה התרגז אימרי רון, ובאחד הוויכוחים בכנסת (שלא נגע כלל לעניין) התנפל עלי ועל העולם הזה, וטען כי העיתון מלא שקרים. כעבור שעה קלה, כשהגיע תורי לנאום בוויכוח אחר, השבתי לו כגמולו והעליתי לראשונה את פרשת הקסדות לצ'ילה — ובכך גישבר האיסור על הפירסום.

ביניתיים התחלתי לחקור בעצמי וקיבלתי תגובות מעורפלות. גירסה אחת אמרה כי אמנם ייצרו בקיבוץ קסדות לצ'ילה, אך כשהדבר עורר ויכוח פנימי, זה נפסק. גירסה אחרת אמרה שאמנם הציעו לקיבוץ לייצר קסדות כאלה, אך חבריו, ובראשם דוקא אימרי רון, התנגדו ומנעו זאת. גירסה שלישית אמרה שהקיבוץ מייצר רק חלקים של קסדות עבור מיפעל אחר, ואינו יודע כלל למי מייועדות הקסדות. ועוד גירסה: הקסדות נועדו לצה"ל, ואין הקיבוץ יכול לדעת מה עשה בהם צה"ל — השתמש בהן בעצמו או מכר אותן למישהו.

צר לי שביניתיים קיבל עניין קטן זה ממדים של פרשה גדולה. מיכתבים נזעמים התקפות בחמת־זעם, אימרי רון יצא מכליו.

בעיני העניין כולו פשוט בתכלית. אם

שיפטת פריש
גם טעמי בריאות

קיבוץ השומר הצעיר יצהיר בצורה חדמשמעית כי אינו מייצר, ומעולם לא ייצר קסדות עבור צבא צ'ילה, לא קסדות שלמות ולא חלקים לקסדות — לא אפקפק בדיברתו. נפרסם את הכחשתו ברצון, כפי שכבר פירסמנו את הכחשתו של אימרי רון עצמו, (העולם הזה 2259), בתוספת התנצלות בלב שלם.

ואם חשש מישהו במפ"ם שזהו עניין מיפלגתי, וחלק ממערכת־בחירות מוקדמת — אל לו לחשוש. אין העולם הזה מנהל מילחמות שכאלה.

כבוד השופטת

ויעניין דומה, אך מסוג אחר לגמרי. לפני כמה שבועות העירה ח"כ שולמית אלוני את תשומת־לבי לכך שמונתה שופטת־שלום חדשה שלא שירתה בצה"ל מטעמי־דת. המדובר בשרה פריש, פרקליטה צעירה, שהפכה שופטת־השלום הצעירה ביותר בארץ.

פירסמתי על כך בכנסת הודעה לעיתונות, שבה ציינתי נקודה שכבר עמדתי עליה לא פעם מעל עמודי העולם הזה: שאדם (גבר או אשה) שאינו משרת בצה"ל נהנה מיתרון, המלווה אותו במשך כל חייו. הוא פשוט מרוויח שנתיים־שלוש, ומתחיל בקאריירה שלו בגיל צעיר יותר. מינוי השופטת־הצעירה־ביותר אך מדגים זאת.

לא תקפתי את השופטת החדשה עצמה, ולא אמרתי מילה בגנותה. להיפך, ציינתי שהיא נחונה, לכל הדיעות, בתכונות הדרושות. כוונתי היתה להצביע על בעייה חברתית, הטעונה תיקון (לדעתי: על־ידי מתן יתרונות לגברים ולנשים המסיימים את שירותם, כדי לקדם אותם במהירות מוגברת).

אם אתה מעוניין בניסוח, הנה הודעתי במלואה:

„מינויה של עורכת־הדין שרה פריש, בת ה־32, כשופטת־שלום בפתח־תיקווה מעורר בעייה הקשורה בשוויון האזרחים כלפיה חוק.

„איני בא להטיל ספק כלשהו בכישוריה ובאישיותה של הגב' פריש, ואני שמח שאדם יכול להגיע למישרה רמה זו בגיל 32, ועל אחת כמה וכמה כאשר זו אישה.

„אולם אי־אפשר להתעלם מכך שעובדה זו נובעת, בין השאר, מכך שהגב' פריש לא שירתה בצה"ל בגלל השקפתה הדתית. הדבר מחזק את טענותיהן של חברות התנועה שירות שווה כי לבנות דתיות ניתן יתרון בלתי־הוגן על פני הצעירות אשר מצפונן מחייב אותן לשרת בצבא.

„יש לשקול כיצד לפצות את המשרתים והמשרתות בצה"ל על אובדן השנים בהשוואה למי שאינם משרתים, המשיגים על־ידי כך יתרון של 20 או 36 חודשים לכל אורך חייהם."

על כך זכיתי בשתי תגובות, שתיהן מעל עמודי הארץ. קורא בשם שטנגר התפלא על כך שאני, כאיש הזרוע המחוקקת, מעז למתוח ביקורת כזאת, שיש בה התערבות בענייני הרשות השיפוטית. ואילו הקוראת רחל גוריון כתבה מיכתב שבו היא תומכת בי מכל וכל, הרבה מעבר לכוונתי, תוך שהיא מסתייגת בצורה בוטה ביותר ממני אישית ומהשקפתי הלאומית. (על כך נאמר: ישמור עלי האל מפני תומכי. ממתנגדי אני יכול להישמר בעצמי.).

שתי התגובות אינן במקומן. מצד אחד, איש הזדוע המחוקקת רשאי בהחלט למתוח ביקורת על מינוי שופטים. ולראייה: בוועדה למינוי שופטים יושבים שני חברי־כנסת, ניסף על שני שרים — אף־בעתם פוליטיקאים השייכים לזרוע המחוקקת והמבצעת.

מצד שני, לא תקפתי את השופטת שרה פריש על אי־שירותה בצה"ל, ולא פסלתי אותה פסילה אישית בכל צורה שהיא, ולא רק מפני שאנחנו מצווים לשמור על כבודה של שופטת משהתמנתה, אלא גם מפני ששמעתי עליה רק טובות. הביקורת שלי היתה לגבי תופעה, ולא לגבי הפרט.

לאחרונה נמסר לי כי שרה פריש לא שוחררה רק מטעמי־דת (ואין שמץ של ספק בכך שהיא בעלת רקע דתי מובהק), אלא גם מטעמים בריאותיים.

לעומת זאת סיפרו לי באותה הזדמנות כי התמנתה שופטת אחרת, מבוגרת קצת יותר, שאף היא לא שירתה מעולם בצה"ל. אותה שופטת הסתלקה מן הארץ בימי־החרדה שלפני מילחמת ששת־הימים (לדברי מכריה, בפאניקה בולטת). לאחר מכן מונתה כשופטת צבאית, ואף זכתה בדרגת־ייצוג של רב־סרן. בתפקיד זה שפטה חיילים וחיילות שמילאו את חובת־השירות. אחרי שפג מינוי זה, זכתה במינוי כשופטת־שלום.

משמע: הבעייה שעוררתי עדיין קיימת.

שמוי שפיגל

מכתבים

נשים, נשים

הכתבה „תנו לנו צ'אנס" („העולם הזה" 2258) מעוררת את מאמן הנשים להשמיע את קולו

(א) מעולם לא השתתפתי ב־דיון רשמי כלשהו, שדן בנושא השתתפות נבחרת הנשים באליפות אירופה בכדורסל, כך שלא הייתי יכול להמליץ על הקמה או אי־הקמה של נבחרת. כמאמן נבחרת ישראל מזה עשר שנים ידועה דעתי הנחרצת, להרבות עד כמה שאפשר במישחקים בינלאומיים לנבחרת ישראל.

(ב) אין אני חולק על הכתוב, כי „נותרו בארץ שחקניות כדורסל מוכשרות" וכו', אך בשום פנים ואופן לא הייתי מחפשן דווקא בקבוצת הפועל חיפה.

(ג) לשם תיזכורת ולמען ה־היסטוריה יש מקום להזכיר, כי באפריל 1980 (לפני שמונה חודשים בילבד) השתתפה נבחרת הנשים באליפות שהתקיימה בספרד; דבר הסותר את הטענה כי עשר שנים מתכוננות הבנות כדי להגיע לנבחרת, שלבסוף החליטו שלא להקימה.

(ד) כמאמן קבוצות נשים מזה תריסר שנים אין אני זוכר את „המעמד השונה שהיה לכדורסל הנשי לפני שמונה שנים". מעולם לא חיכו לבנות עם פרחים ואף פעם לא השתוויגו בהישגים לנשים באירופה. תמיד פיגרנו אחרי אירופה, ודומני כי דווקא בהרפעתנו האחרונה באפריל הצגנו את הרמה הגבוהה ביותר של נבחרת ישראלית.

(ה) אתי מונצ'ר, אותה אני מכבד ומעריך כספורטאית לדוגמה, לא ויתרה מעולם על השתתפותה בנבחרת ישראל, מכיוון שאף פעם לא הוזמנה לקחת בה חלק, להוציא השתתפות בנבחרת נערות ב־1973.

(ו) בכל שנות עבודתי כמאמן נשים לא נתקלתי בכל קושי בקשר לשיחרור בנות מצה"ל, לצורך אימונים ומישחקים.

(ז) יהודית אילון פרשה מנבחרת ישראל בחודש מארס 1980, מסיבות אישיות, ואיני רואה כל סיבה שלא תחזור לשחק בנבחרת כשזו תוקם מחדש. הנסיון לתלות את קולר הפרישה ממישחקי קבוצתה בהקמתה או באי־הקמתה של נבחרת לא מקובל עלי כלל וכלל.

(ח) מאשה לורנץ פרשה מקבוצתה לפני כמה שבועות, עוד לפני שדובר על הקמת נבחרת נשים. גם אם היו מקימים נבחרת כזו אינני בטוח שמאשה היתה מוזמנת להשתתף בה.

(ט) בניגוד לכתוב, שהבנות אינן מקבלות כסף עבור משחקן בקבוצה, הרי ישנן הרבה שחקניות, בקבוצות אחרות, שמקבלות סכומי כסף כלל לא מבוטלים. בנות חיפה אמנם אינן מקבלות כסף, אך לעומת זאת זוכות בשנים האחרונות לנסיעת־מישחקים בחו"ל בכל שנה. ומי בכלל קבע כי תמורת עיסוק בספורט יש לקבל כסף?!

דומני כי ההתנצחויות וההתנגחויות הפנימיות בקבוצת הפועל חיפה, גרמו לכמה בנות ממורמרות לשפוך חמתן על כתובת לא נכונה, אם כי אני בהחלט מסכים איתן שיש מקום לשינוי גישה ולשיפור היחס לכדורגל הנשי הייצוגי במדינת־ישראל.

משה דניאל,
מאמן נבחרת ישראל נשים בכדורסל

● ● ●

נאמן לעקרונותיו

מנחם בגין — ראש־ממשלה ושר־ביטחון לנצח... או לפחות עד נובמבר 81'

אימרו מה שתאמרו על ראש־ממשלתנו ושר־הביטחוננו היקר... ואני אהיה האחרון שיאמר זאת — אבל לא תוכלו לומר שאין הוא נאמן לעקרונותיו הפוליטיים, שהם:

ממשלה ציונית טובה, היא ממשלה הנשענת על אגודת־ישראל האנטי־ציונית; ממשלה טובה, היא ממשלה שמחצית־התריסר מהשרים נטשו אותה; שר טוב, הוא שר שכישוריו לשמש שר מתנועים בין בינוניותו לבין חוצפתו לשמש שר (וסגן־ראש־ממשלה

(המשך בעמוד 6)

יאירה יסמין מציגה:

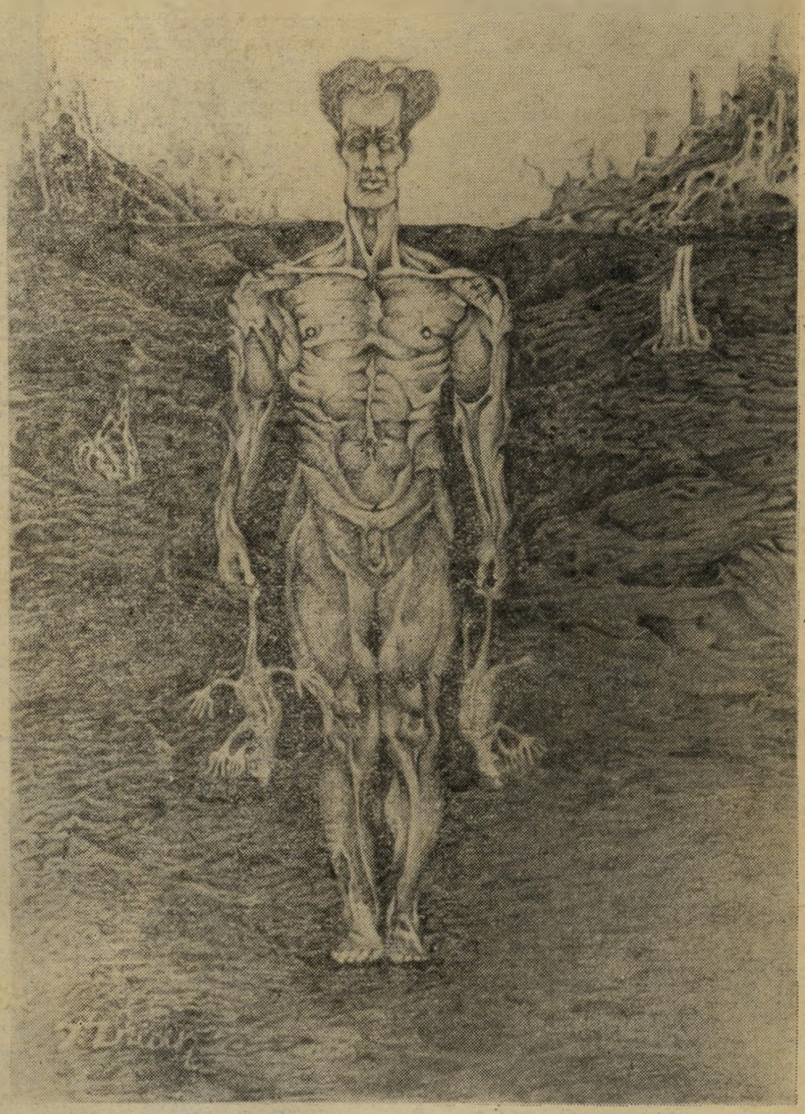

ל. אורלין

גיורא אוריין

"האי?!.." • רישומים

10·1·81 • 10·2·81

כל יום פרט ליום ו' מ-17:00 — 24:00

„מלוא" מועדון לסופרים ואמנים תל־אביב, ביילינסון 9 • טל. 286768

למה לך לקנות "חתול בשק" כשיש SONY®...?!

רק בטלויזיות הציבעוניות של SONY תמצא את TRINITRON, השיטה הבלעדית המקרינה את התמונה בעזרת תותח חד־קנה וטכניקת מסך משוכללת, המאפשרת קבלת תמונה חדה ובעלת בהיקות גבוהה בצבעים טבעיים.

דגמים נוספים: KV-2024E-20" ; KV-1400 E-14"

ברסום מולינק | וכאר טרדמן

תשבץ העולם הזה 2262

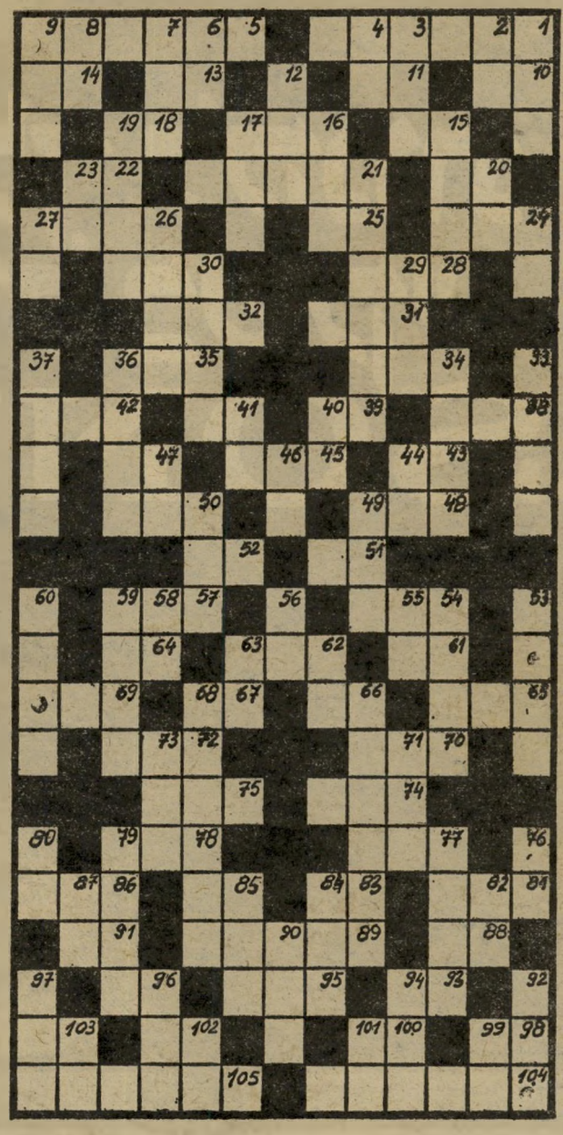

מאוזן:

1) מרגמה תוצרת בית — ע"ש ממציאה; 5) קיבוץ ראשון של יוצאי הפלמ"ח; 10) ראש מלה שמובנה — שיתוף; 11) נשיא שהוא ענן; 13) לבוש אבלים מקראי; 14) אומן בכשפים; 15) מתחת, ב־דרגה אחת פחות; 16) על גבעול של ורדים; 18) דבר פלא; 20) חימה; 21) עירו של האביר בן־דמות־היגון, ביצירתו של סרוונטס; 22) מילת־צער; 24) בן יעקב — הוא יתן מעדני מלך; 25) פר הרים רב בשר וצמר; 26) כת בתורת האיסלאם; 28) מאס, בחל; 30) ברר־דינם של אנשים; 31) פרח־נוי ריחני; 32) נגיסה או הדרן; 34) צואת בהמית; 35) נהם, שאג; 38) גד, או ש"מ של פסנתרן מחנן; 39) ר"ת שמו של מי שניצח בבחירות כאן, לאחרונה; 41) נישא מעל המים; 42) חלק הרגל מן הברך עד המותן; 43) לאום; 45) בסייעתא דשמייא (ר"ת); 47) הגיע; 48) דגים טורף; 50) הסופר בעל „יעיש" שזכה בפרס־ישראל (ש"מ); 51) הלהבה בעת שריפת חומר; 52) מנת־אוכל; 54) ירק עלים, או מרחמת; 57) מי שעושה הכל ביד שמאלו; 61) שירה; 62) עקומה בדיאגרמה, או תואר אצולה; 64) פריבוסר, 65) עלי־כותרת בפרח; 66) בהמת־צאן; 67) בבקשה; 69) מתח, שטח; 70) מסמן הדרך; 72) ריב, תביעה משפטית; 74) מוסיקאי, רודף שלום שגרצח (ש"פ); 75) סימלה של לבנון; 77) רוממות, גדלות; 78) ר"ת שמה של הגמנסיה העברית הראשונה בארץ; 81) בשורה; 83) שני שלישים של „טון"; 85) זה הגיל לחופה, לפי המסורת היהודית; 86) אורח־נשים; 88) הקול השביעי בסולם הדיאטוני; 89) שינוי; 91) זעיר; 93) חלק, שיעור השתתפות; 95) בור מטוייח; 96) מתנה; 98) עמית; 100) נוסע על מים; 102) לא כאן; 103) אבק־פורח; 104) צמחים רכים שנשתלו באדמה; 105) נמוסים יפים, דרך־ארץ (ביטוי לועזי).

מאונך:

1) אחת משישים במעלה של עגול; 2) אות בא"ב; 3) מרסיפה מכאוב למוסיפים אותה; 4) משענת; 6) איש בלי ראש; 7) נורמה, סטנדרט; 8) אבי כל בני־עבר; 9) עמד על הר־מקח; 12) רפש, טיט; 15) עני מרוד — בסלנג; 16) חלף, עבר; 17) הפסק; 19) התא הראשון של השלטון בס.ס.ס.ר.; 20) סופר אידי שחי בישראל (ש"מ); 21) מילה במילה; 23) שמו הפרטי של אבי תנועת הרפורמציה הנוצרית; 24) היא הנותנת לנו חיים; 26) סרסור; 27) גלגול ידיעות; 29) תנועה מהירה וגלית של חלקיקי אוויר הנקלטת באיבר שמיעה; 30) שיח־בר ממשפחת האשתריים, פירותיו טובים לאכילה; 33) ממין; 34) אבי יפתח השופט; 36) סימן להגה בהת תו־נגינה במחצית הטון; 37) סופר ומחזאי רוסי; 40) די; 41) כל אחד מהיריבים בדין; 44) רקב; 46) כלי לנשיאת מצרכים; 47) רכוש שנשדד; 49) אס־האלים במיתולוגיה; 50) מחילות צה"ל; 53) מרוחק, מסולק; 54) גרעין העינב; 55) קידומת לשמות ערים רבות בארה"ב; 56) גוי שנתיהד; 58) ילדים; 59) נסיגה לאחור; 60) מכשול, תקלה; 62) חומר שאינו מוצק ואינו נוזל; 63) דיבור של אזהרה; 66) חבלים עבים וקלועים; 68) רגישות יתרה כלפי חמרים מסויימים; 71) עטרה (ארמית); 73) „הבטחתו" של צ'רצ'יל לעמו בימי מלחמת העולם, עם דם ודמעות; 76) בן נח; 77) תואר כבוד לנכבד ערבי; 79) מישחק של כדור ומקלות; 80) צייר ישראלי (ש"מ); 82) כינוי לעש הבגדים; 84) עבר ממצב צבירה מוצק למצב נוזל; 85) כינוי ליהודי שומר מצוות; 87) דבר סטיה מדרך הישר; 90) סופר יהודי אמריקאי „המרד על הקיין" (ש"מ); 92) תת־מקלע; 96) דשן; 97) ראש המכללה; 99) מכשיר כתיבה; 101) תאריך בחודש זה שהוא חג; 102) יוצר „פיגמליון" (ש"מ); 103) ראשון בסולם התווים.

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

טוב, הוא סגן־ראש־ממשלה המייצג... ארכיאולוגיה); רוב טוב בכנסת, הוא רוב של אחד לשלושה; נאום־זבוטינסקי טוב, טוב מכל מדיניות טובה; מדיניות טובה, היא מדיניות שתחזיק את מנחם בגין בתפקיד ראש־הממשלה וישר־הביטחון לנצח... או לפחות עד נובמבר 1981, ואם אפשר — לארבע שנים נוספות. כלומר, אם מדינת ישראל תחזיק מעמד עד אז.

יוסף שריק,
תל־אביב

● ● ●

מיסכנים ונטולי־הגנה

עוד תגובה על הגילויים בכתבה של נעמי אדווה „המרעילים" („העולם הזה" 2258)

ההתפרעות של פקחי עיריית תל־אביב, שמפזרים רעל בכל רחבי העיר, פגעה בי וברבים מחברי. אני נפגעתי באופן ישיר. החתולה שלי, שאותה טיפחתי במשך שנתיים, ושלא נהגה לצאת מהבית, הורעלה. הרעל הושלך, לדברי השכנים שלי, אל מירפסת בית. שם גם מצאתי את גופתה.

אוהבי חיות כמותנו הרואים בבעלי־חיים חברים, צריכים להתארגן. עלינו לצאת למאבק להגנת בעלי־החיים, ולהזהיר את קובעי החוקים, לבל ימשיכו במלאכת ההרג האכזרית שלהם. כמו כן עלינו לדרוש מראשי הערים, שיתנו דעתם על הבעיה ועל העוול שנגרם לחיות ולבני־אדם, ממש מתחת לאפם.

טביון צבי,
תל־אביב

בעלי ואני רוצים להצטרף לנעמי אדווה וליתר הקוראים, שהביעו את דעתם במדור המיכתבים, כדי למנוע את הזוועה ואת ההתעללות חסרת־הרסן בבעלי־חיים מיסכנים ונטולי־הגנה. אנו סבורים שצריך לקום גוף מאורגן, אשר ילחם באופן אקטיבי ויפעל כדי להגן על אותן חיות מיסכונות.

ליאורה ודניאל המאירי,
תל־אביב

● ● ●

מחסום הביורוקרטיה

חייל שאיבד שלוש מאצבעותיו תובע הכרה בנכותו

בעת שירותי הסדיר בצה"ל, באחת החופשות, בעודי ממתין לטרמפ, מצאתי חפץ מסויים. הרמתי אותו ושמתי בתרמילי. כאשר הגעתי הביתה הוצאתי את החפץ מתוך התרמיל, ובעודי אוחז בו הוא התפוצץ. איבדתי שלוש מאצבעות ידי.

הגשתי בקשה לקצין התגמולים של צה"ל, כדי שנכותי תוכר, אך הבקשה נדחתה. הנימוקים היו: חוסר זהירות בעת שהייתי בחופשה. הגשתי עירעור לוועדת העירעורים, אך הוא נדחה באותם נימוקים.

מאז תחילת 1977 לא הצלחתי להזיז את העניין קדימה — כל פניותי ובקשותי נתקלו במחסום הביורוקרטיה. ובכך נגרם לי עוול חמור.

דויד הר־יעקב,
אשקלון

● ● ●

צ'יצ' נגד השכנות

האם רודף ראש עיריית תל־אביב את צעירי שכונת־התיקווה בגלל שהם ספרדים?

אין לי הסבר אחר להתנהגותו של ראש עירית תל־אביב, שלמה להט, (העולם הזה 2258) אלא בנטיותיו הגיזעניות של כבוד ראש־העיר. אחרת, מדוע הוא רודף אותם ושולח קלגסים נגדם?

רמי הרדוף, תל־אביב

התמונות שהופיעו בכתבה כלא צ'יצ' היו מטרפות ממש. הצלם שלכם הצליח להביס את כל העיתונים וגם את הטלוויזיה בסיקור מחזה הזוועות שהיה בלישכת ראש־עירית תל־אביב.

שושנה אביחו, תל־אביב

צריך לבדוק מה הם הקשרים הסמויים בין צ'יצ' לבין מפקד מישטרת תל־אביב, טיומקין.

גילי ואהרון רמנר,
פתח־תקוה

קזרא צבר וחתולה
רעל במירפסת

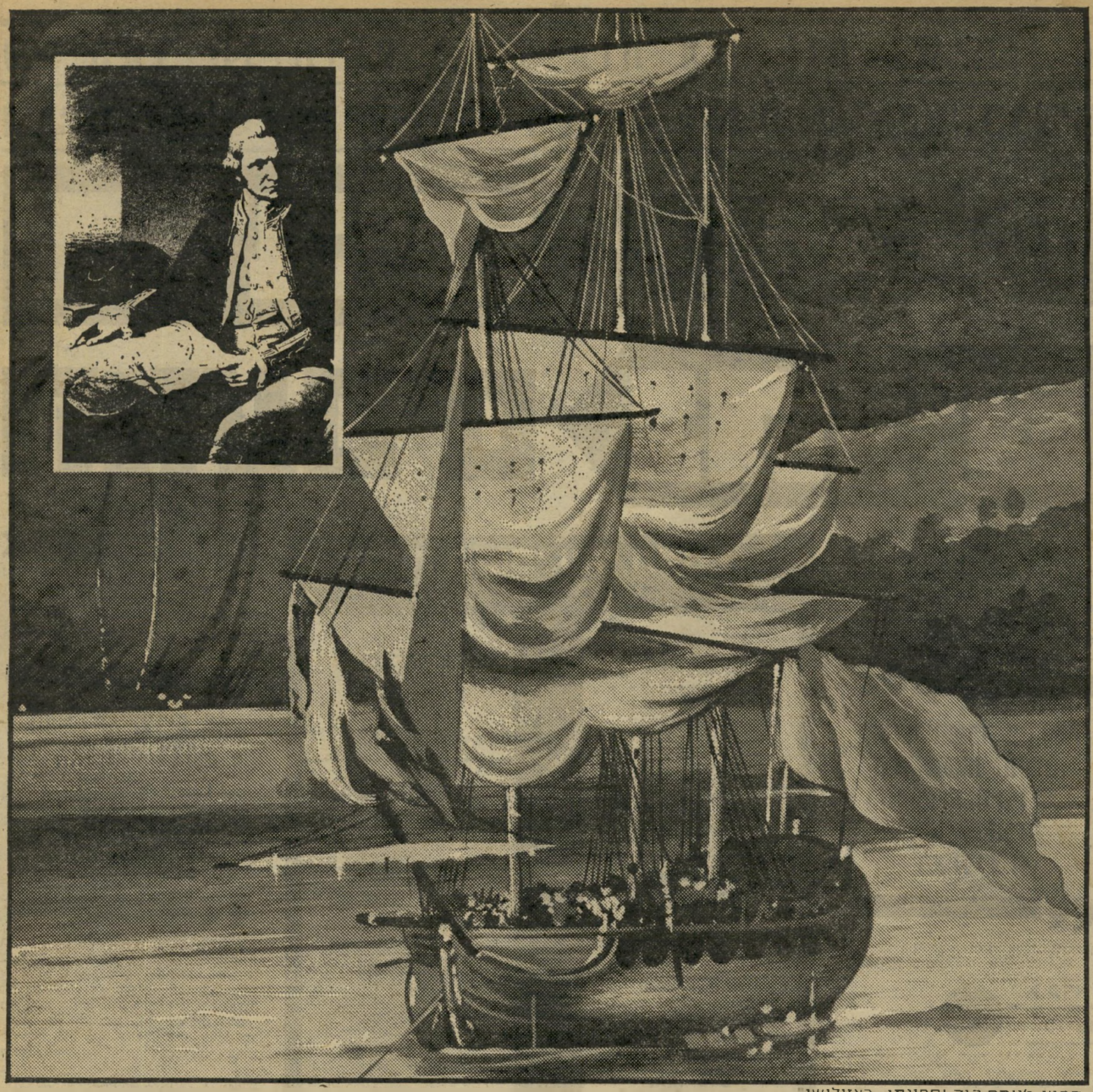

קפטן ג'יימס קוק וספינתו "ראזולושן"

NELSON FILTER

Virginia

בני תקופתו של קפטן ג'יימס קוק (1728–1779) תיארו אותו "הימאי האנגלי הגדול ביותר שידעה בריטניה מעודה", ולא לחינם; קפטן קוק גילה, בשלושה מסעות שערך סביב העולם, את אוסטרליה, ניו-זילנד ואיי הוואי, וחקר את האוקיינוס השקט ואת חוג הקוטב הצפוני.

כשאתה מעשן **נלסון פילטר וירג'יניה**, זה הסיפור שהיא מספרת לך. קח אחת....

נלסון פילטר וירג'יניה - הטעם הנועז של המרחבים הגדולים...

על סמך הכותרות המופיעות מדי יום בעיתונים

מוכיחה אסתר אלכסנדר מה פירושה האמיתי של האינפלציה

הרבים סובלים
המעטים נהנים

א **וסף כותרית** העיתונות מדבר בעד עצמו. הכותרות שייכות לעיתונים שונים. מכל גווני הקשת של העיתונות הישראלית. הן לוקטו כולן בשבועות האחרונים.

התמונה המצטיירת היא זו: השכר הריאלי יורד, הצריכה והייצור מצטמצמים,

העובדים יוצרים את כל ההכנסות במשק - ומספר קטן והולך של עשירים נהנה מכל הרווחים

ריווחיות הייצור בארץ יורדת. ההשקעות בבורסה ובחוץ־לארץ גדלות. ריווחיות המוסדות הפיננסיים, התיווך והמיסחר במניות, היא בעלייה מסחררת. לעומת זאת, המיסוי על השכירים גדל, בעוד שלפני כל האחרים יש דרכים רבות להימלט בהן מכל מיסוי. שלא לדבר על חוסר־מיסוי של ריווחי הבורסה, שהוא גלוי.

תמונה זו מוכרחה לזעזע כל אדם בישראל. היא מוכרחה לזעזע בשל משמעותה הנוכחית ובשל הסכנות הטמונות בה לעתידנו.

שכן, מה פירוש הדבר?

● בארץ חוקד ונוצר מעמד עובדים — וזה כוזל כימעט את כל השכירים — המייצר את כל ההכנסות כמשק עבור שכר ירוד ביותר, ונוסף על כך עיקר עומס המיסוי מוטל עליו.

מצד שני נוצר מעמד קטן של העשירים, הסוחב אליו את רוב ההכנסות הריבית ומחיר התיווך. כך יוצא שהמחיר הסופי של המוצרים גדול פי שניים ויותר מהוצאות הייצור. מהפרש זה, בין המחיר הסופי לבין הוצאות הייצור, היצרן לא רואה דבר. כל זה הולך לתיווך.

אמר לי פעם יצרן, שאין הוא מסוגל לשלם שכר כה גבוה כפי שנהוג במשק.

מחיר המימון ופער התיווך מנפחים את הבורסה - בעוד הייצור קטן

נוצרות על־ידי עובדים אלה, אך המשוחרר ממסים.

מיספר המוצרים החיוניים היוצאים מהישג ידיהם של העובדים והניתנים להשגה רק על־ידי העשירים הולך וגובר. מלבד דירות ומכוניות כבר כוללת הרשימה גן־ילדים, רופא־שיניים. הסקה בחורף — כל זאת כאשר סך כל התוצר במשק אינו קטן, אך חלוקתו משתנה.

לא זו בלבד שרוב ערכה של שעת־העבודה שלנו ימצא את עצמו, בסופו של דבר, בכיסם של אדונים אלה, אלא שאנחנו העובדים גם נשלם עבור ביטחונם, נבנה כבישים עבורם וגם נשלח

הורדת השכר פירושה התרוששות הרבים, התעשרות היחידים - ולא מילחמה באינפלציה

את ילדיהם לבית־הספר ולאוניברסיטות על־חשבון מיסינו.

לא כדאי לייצר

ה **פריון של המשק יורד.**

אין זה אומר שהעובדים עובדים פחות שעות או בפחות מאמץ. האיכר ההודי עובד שעות בלי־סוף, ובמאמץ קשה, ובכל זאת פריונו ירוד ביותר, בגלל הטכנולוגיה המפגרת העומדת לרשותו, בגלל חוסר ההשקעות במשקו ובגלל האירגון המוסדי, שבמיסגרתו הוא מבצע את העבודה. במשק הישראלי נפסקו ההשקעות הפרודוקטיביות והפיתוח נעצר. אין טעם להרחיב ייצור למען אוכלוסיה שאין לה כסף לקנות; אין זה כדאי.

לא כדאי לייצר, כי את כל הרווחים הנוצרים בייצור אוכלים מחיר המימון,

הצעדים „האנטי־אינפלציוניים" של הממשלה הם הגורם העיקרי לאינפלציה

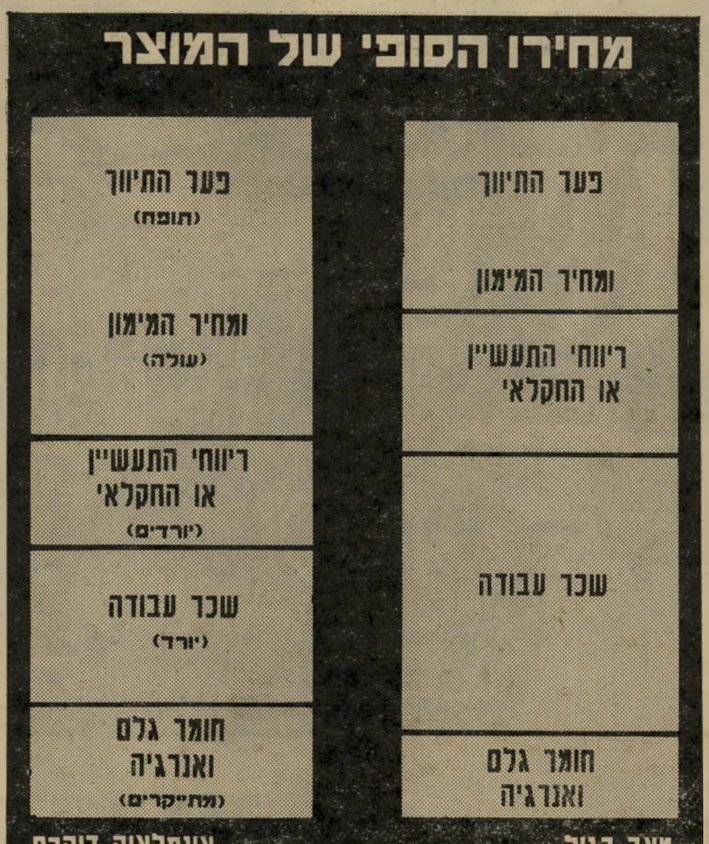

האינפלציה והרכב המחיר

תוצאות המדיניות הכלכלית: השכירים מפסידים, הבנקים מרוויחים, האינפלציה דוהרת

אמרתי לו שהוא טועה, שורש העניין אינו בשכר. הסיבה: לאחר שהוא קיבל מהסיטונאי רק מחצית מהמחיר הסופי של מוצריו, ולאחר שמן הנותר הוא שילם את כל מחיר המימון לבנקים, פשוט לא נשאר לו כסף לשלם שכר. היצרן הסכים עם חשבון זה.

חלק הולך וגובר משכר פועלי הייצור ומהרווחים הנוצרים בייצור עובר אל הבנקים באמצעות הריבית הגבוהה, ואל ענפי התיווך באמצעות פער התיווך הגבוה. אלה הם הרווחים המזינים את הבורסה. סכום הכספים המסתובב בבורסה באופן ריאלי ביותר: ירידת הסה הולך וגובר באופן ריאלי. מניין הם באים? הרי אין רווח ריאלי בסך כל המשק, שכן התוצר הלאומי אינו גדל? למרות זאת אין הבורסה מסתובבת על ריק, כפי שאפשר היה לחשוב בתנאים של „בעל האחוזה הנעדר", כמו בערבות רוסיה הצארית. וכ:ל זאת כאשר הארץ משוועת להשקעות ולהרחבת המשאבים המופנים לייצור.

בכל זאת יש מי שמשקיע. ואלה הם שוב השכירים. אותו חלק של השכר ה־מנוכה למטרות ביטחון, ההולך וניצבר ב־קופות התגמולים, מושקע במשק באופן פרודוקטיבי — וזה הדבר היחידי שמוש־קע כך.

● המשק הולך והופך לרכושן של חברות ענק מעטות. המונופוליזציה * של המשק הולכת ומתפתחת בקצב מהיר. מיס־פר האדונים, עליהם דיברתי קודם, שהם המעסיקים של כולנו, הולך ופוחת. קבוצת רובינשטיין, קבוצת אייזנברג, קבוצת כלל, חברת דנות, קבוצת אי־די־בי (חברת האם של בנק דיסקונט), חברת בנק לאומי

התעשיה והחקלאות מפסידים

מסך העשן של המיחמות למי־ניהן באינפלציה. כאשר אנחנו כו־לנו הועסקנו בקיצוצי תקציבים, בביטולי סובסידיות לחם וחלב, בפיטורי עובדי ציבור ועובדים אחרים, באי־עידכון קיצבאות ה־ילדים ונקודות הזיכוי בשכר (כו־לם צעדים אנטי־אינפלציוניים מובהקים אלי־בא הכלכלני האוצר והאקדמיה) התעצמה לה הבורסה, התעשרו הבנקים והמתווכים, ה־משק חוקק בין מונופולים, גדלו ההשקעות בחו"ל והעובדים מצאו עצמם במצב הולך ומתדרדר, יחד עם הייצור והפיתוח של המשק כולו.

והאינפלציה? היא, כמובן, דוהרת ב־קצב הולך וגובר. היא בכלל לא שמעה על כך שעשו צעדים מובהקים נגדה. (המצב החברתי־כלכלי שתיארתי לעיל ב־שלוש נקודות הוא תוצאה של האינ־פלציה ושל הצעדים „האנטי־אינפלציו־ניים" גם־יחד, אך מעבר לזה היא גם המקור הלא־אכזב לדירבון האינפלציה כלפי מעלה).

התמימים והאינטרסנטים

ב נשאלת השאלה, ממה נובעת התפתחות זאת? האם היא נובעת מכך שקובעי המדיניות הכלכלית ויועציהם — אינם יודעים מה הם עושים? הם הרי עושים את כל המאמצים ורוצים לקבל אינפלציה מוקטנת — ובסוף נשארים עם אלה. הבורסה ניזונה מכספים שנלקחים מחלקים אחרים של המשק.

תהליך חלוקת ההכנסות המתרחש ב־משק הישראלי האינפלציוני מזין את ה־בורסה באופן ריאלי ביותר: ירידת ה־שכר הריאלי וירידת הרווחים הריאליים בייצור מוצאות את ביטויין בבורסה ב־לבוש חדש של ביקושים גדלים למניות ועליות מסחררות בשעריהן. ירידת השכר וריווחיות הייצור מזינים את המיעוט ה־עשיר, ההופך אותן למניות.

בבורסה כדאי להשקיע: היא רווחית ועומדת איתן על תילה גם בתנאים של חוסר רווחיות משקית, כל עוד שהשכר הריאלי ורווחיות הייצור ימשיכו לרדת.

ההון הולך לחוץ־לארץ

פ ריון המשק יורד, כי אין פיתוח. אפשר היה להבין זאת אילולא היה עומד לרשותנו די הון. אך הון יש ב־שפע: הוא נמצא בבורסה ועוסק בייצור כסף מסף. הוא נמצא בשפע והולך להש־קעות בחו"ל. הבנקים הישראלים מרחי־בים את פעילותם בארצות־הברית. הם הופכים אותה למדינת־אם לעצמם. למיש־פחת הורביץ יש חווה בפורטו־ריקו. אנרקסקו מורשה לשווק גם את תוצרתם של ישראלים בחו"ל. מפוזי ימית הולכים להשקיע את הפיצויים שלהם בחוות ב־פורטוגל. גדל וצומח אצלנו ממש מעמד ושות' חולשים כבר היום על חלקים עצומים של המשק. אולי על רוב־רובו. רובינשטיין קונה את רסקו, אייזנברג את פז ודנות, את החברה לישראל.

יש בידי החברות הללו בנקים, מיפ־עלים ונכסי דלא־ניידי ענקיים. לפי דו"ח התאחדות בעלי התעשייה, הבנקים הול־כים ומשתלטים על יותר ויותר מיפעלי תעשייה. כאשר מיפעל תעשייתי לא יכול לעמוד בהתחייבותו, לשלם את מחיר ה־מימון — הצמוד לרוב — הביטחונות שלו עוברים לידי הבנקים ייחד עימם הבעלות על המיפעלים. מצד שני, הבנקים עצמם הם חלק מכמה קונצרנים ענקיים.

אומרים שכל עם ישראל משחק ב־בורסה ואנחנו כולנו בעלי מניות בחברות. האמת היא שאפילו אם יש צי־בור אנשים רחב, שבידי כל אחד כמה מניות — הרי רוב ניירות־הערך נמצאים בבעלות מיספר קטן של חברות, ובידי כל אחת מהן אחוז גבוה מאוד של ניירות־ערך, ועימם השליטה במשק.

מרוב ליברליזציה המסתמכת על „הכו־חות החופשיים" של המשק, הגענו למונו־פוליזציה שתשים קץ „לכוחות השוק" אחת ולתמיד.

זאת המציאות החברתית־כל־כיות שהתפתחה אצלנו מאחרי

---

* מונופוליזציה: תהליך ריכוזיות שבו עוברת שליטה גוברת, ולעתים בלעדית, לידי מיספר קטן של חברות (או חברה אחת) בכל ענף מענפי המשק.

ההון הפנוי הולך לחו"ל ולבורסה

חברות מעטות משתלטות על המשק

משק מוקטן, קיטוב הכנסות, מונופולים משתלטים ואינפלציה דוהרת. האם כל זה נובע מחוסר הבנה של משמעות הצעדים, או שהתפתחות זאת נובעת מתוך פעו־לתם המכוונת של אינטרסנטים חסרי־מצ־פון וחסרי־ישר, שמלבד התעשרותם ה־אישית לא איכפת להם הכלל? אינט־רסנטים אלה, האם הם מסוגלים להעביר את רצונם תוך כדי זריית חול בעיני הציבור, כאילו מכוונים צעדיהם נגד ה־אינפלציה?

המצב שתיארתי לעיל נובע משני ה־גורמים גם יחד.

לדעתי, לחלק מעושי המדיניות הכל־כלית וליועציהם באמת לא ברורות תוצ־את צעדיהם. הם מאמינים בתיאוריות כלכליות מסויימות, בהן הם מלעיטים את הציבור יומם ולילה, באמצעות כלי־התיק־שורת, לפיהן הצעדים שהם מכנים אנטי־אינפלציוניים באמת מורידים את האינ־פלציה. תיאוריות אלה פשוט לא פיעלות. מדוע זה לא מפריע להם לחזור שוב־ושוב על אותם הצעדים, זאת אינני יו־דעת. כנראה שהאמונה חזקה מהמציאות.

חלק אחר מבעלי הכוח במשק הם בוודאי אינטרסנטים, שמכוונים את צעדי־הם בהתאם למטרותיהם המוגדרות מראש — התעשרות אישית והשתלטות כל־כלית. אלה יודעים בדיוק את הדרך המו־בילה אל היעד. הם אינם מבעלי האמו־נה, אך יודעים בדיוק מה גורם למה. אין לי ספק שאלה האחרונים מקבלים בברכה את פעולותיהם של בעלי האמונה, ובברכה רבה יותר את ההסברה שלהם, היוצרת יחסי־ציבור מצויינים. כאשר מכ־נים צעדים שגורמים להתעשכות ולהש־תלטות מונופוליסטית בשם צעדים „אנ־טי־אינפלציוניים", אין טוב מזה מבחינתם.

מי שהתנהגותו אינה מובנת, הוא ה־ציבור הרחב של העובדים. עד מתי יס־כימו העובדים לבלוע את המעשייה, ש־צעדים, שתוצאותיהם המכוונות או הלא־מכוונות הינם הרס הכלכלה והתעשרות מעטים הם צעדים נגד האינפלציה? מתי יבינו שמה שעיניהם רואות, הוא הנכון?

עד שציבור השכירים לא יבין שהו־רדת שכר פירושה התרוששות העובדים והתעשרות היחידים, ולא מילחמה באינ־פלציה, ושקיצוצי תקציבים פירושם אב־טלה ופיגור הייצור ולא מילחמה באינ־פלציה — עד אז אין מה לעשות. אך כאשר ציבור זה יפסיק לתת אמון ב־„הסברה" וירכז את תשומת־ליבו במה שקורה למעשה בשטח, רק אז הוא יהיה מסוגל לצאת נגד המגמות השולטות היום, ואפילו להפסיק את האינפלציה; אך לא לפני כן.

הפעלת אמצעים כלכליים נכונים לשי־נוי המצב היא שאלה טכנית; השאלה ה־עקרונית היא — הבנת המצב לאשורו על־ידי הציבור הרחב של העובדים.

"טעם נפלא!"
"רק 180 קלוריות."

אך מה שגברת טלמור לא סיפרה לגברת אופיר זה המחיר.

מילקי מכיל יותר. מעדן חלב
בטעם שוקולד עם קצפת אמיתית.
רק 2.25 שקלים.
באמת!

מערבבים את הקצפת
עם השוקולד ואוכלים בתענוג.
מילקי - את חיי ממתיק

שטראוס

מרים בנימיני

מי אוהב פירסום?

מזל גדי נחשב לבית העשירי בגלגל המזלות, ומסמל את התנאים והמעמד, את היכולת המעשית בתחום הקאריירה ואת השאפתנות. מה הן שאיפותיהם של כל המזלות בהשפעת הבית העשירי.

גדי

מאחר שהוא הוא הבית העשירי, הרי ששום מזל לא יוכל להתחרות בשאפתנותו וביכולת הטובה שמאפיינת את הגדי. הוא חרוץ ומתמיד, לא פוחד מעבודה קשה, ואולי נכון יותר לומר שהוא אפילו נהנה ממנה. הוא מעשי, תכליתי ורואה את המטרה הסופית מול עיניו. הוא שואף להגיע לעמדה מכובדת ולה כרה בציבור. הגדי מתעניין בתחומים רבים בצורה יסודית ומעמיקה, ומתייחס לכל פרט הקשור לתחום התעניינותו. תחומי עבודתו מתפרשים על שטחים מעשיים מאוד, או אמותיים ורוחניים. הדבר המאפיין אותו בעיקר הוא ההצלחה שלא מגיעה מוקדם ולא בקהות.

דלי

המאפיין את הדלי הוא הרצון להגיע לעבודה שבה יוכל לבטא את המקוריות הקיימת באישיותו. גם הוא כשכנו, הגדי, שאפתן ומוכן לעשות רבות על-מנת להגיע לפירסום ולמעמד מוכר בציבור. אך מאחר שהוא נתון יותר למצבי-רוח משתנים, ורוחו התרפתקנית סותפת אותו להתנהגות בלתי-שיגרתית ומפתיעה לעתים וגם ההצלחה באה בצורה מפתיעה יותר — לא תמיד בגלל התמדה וחריצות, אלא בגלל רעיונות מקוריים וכישרונות בולטים בתחום שבו הוא עוסק. כימעט תמיד קושר עצמו הדלי לקבוצות אנשים שעימם הוא עובד, ולהם הוא זקוק כפי שהם זקוקים לו. רוב האירגונים הגדולים והרציניים מנוהלים בעיקר על-ידי בני מזל דלי, שמוציאים את הטוב שבתוכם כאשר הם מוקפים באנשים רבים.

דגים

את שאפתנותם של בני דגים קשה להגדיר, אולי בגלל העובדה, שעד שמגלים שהיא אכן קיימת, מתבלבלים מאשיותם המגוונת והמטעה לעיתים. וכשמוסיפים לכך את התכונה הבולטת מכל, הקרבה עצמית למען אידיאל שלהם או של אחרים, קשה להבין, שהמצב המסובך שאליו הם מכניסים עצמם, בא כתוצאה משאיפה חזקה לשלוט בסביבה דרך ויתור וקורבנות שאת חשבונם איש לא יוכל לפרוע. מאחר שהם יוצרים רגשי אשם חזקים אצל הסובבים אותם, אי-אפשר שלא להתייחס אליהם. הם מתעניינים במוסיקה, ואוהבים לעזור להם פיסית ונפשית. כישרונותיהם האמנותיים דוחפים אותם לעסוק בעבודות אמנותיים, ודימיונם הרב עשוי להביא אותם לפירסום, מבלי שמישהו ממכריהם ידעו שזו היתה מראש המטרה החשובה להם מכל.

טלה

השאלה כיצד להגיע לפיסגה או האם הוא מסוגל להגיע, לא מעסיקה את הטלה, ולא מעכבת אותו בדרכו הנלהבת והמהירה. הוא יודע שעליו להיות בולט, מוכר ומורגש. הוא עובד בהתלהבות, מהירות, שימחת-חיים ואופטימיות. לעיתים-רחוקות יבקש עזרה מהסובבים אותו. הוא מאמין בכוחותיו, ויודע שאין דבר העומד בפני רצונו. הוא מוכן להשקיע ימים ולילות ולעבוד ללא לאות, נצמד לתוכנית שאותה תיכנן בעצמו, ולאחר מכן מעדיף שהעבודה תאפשר לו לפתח רעיונות שמבצבצים בראשו כל הזמן. הטלה אינו אוהב את השיגרה.

שור

כשמדברים על שאיפתו של השור להגיע לקאריירה ומעמד משביע-רצון, צריך להאיט את המחשבות, ולבדוק היטב מהי תפיסתו של השור לגבי עבודה, עמדה, והכסף שאפשר להרוויח מעבודה זה, שעליה גם לגרום לו הנאה. הוא מתייחס ברצינות רבה לקאריירה שאותה הוא בוחר. כאשר החליט מהי דרכו ויידע כיצד לצעוד בה, יתעקש לנהוג בדיוק לפי הבנתו, ואיש לא יוכל לשכנע אותו לשנות גישה או תוכנית שעליהן החליט. למרות שחשוב לו להשתכר היטב בעבודה, הוא לא מוכן לעבוד במחיר של ויתור על עקרונותיו.

אריה

בן אריה ניחן במרץ רב ורצון לעבוד קשה והרבה. הצורך להתפרסם, לשלוט ולהיות מוכר בציבור כל-כך חזק, שכל עיסוק שבו יבחר האריה יוביל אותו כימעט תמיד למקום מכובד ובולט. יש לו כישרונות מגוונים ויכושר אירגון מעולים, תכונות המנחות את בן מזל סרטן בבחירת מיקצוע. עליו להאמין במה שהוא עושה. בדרך-כלל עבודתו קשורה לטיפול ועזרה לאחרים. חשוב לו גם להרוויח הרבה כסף. לעיתים-קרובות הוא יתבסס בעזרת בני-משפחתו. חלק מבני המזל נמשכים לעיסוקים אמנותיים, או לכל העיסוקים הקשורים לעבר, כאר-כיאולוגיה והיסטוריה. הסרטן אינו יודע איך להגיע לעמדה של פירסום בציבור.

מרוצתם של בני כל אחד מהמזלות אחרי פירסום, כבוד וכסף

קום שבו התנאים לא נוחים, או האנשים בלתי-ידידותיים.

תאומים

זריזות הסתגלות, אהבת-שינויים, תפיסה מהירה ואינטליגנציה מבריקה, כל אלה מריצים את התאומים במרוץ הגדול להצלחה. הצלחה עבור בן תאומים היא קודם כל עיסוק במיספר תפקידים, שיכולים להיות שונים מאוד האחד מן השני. הכישרונות הרבים, שבהם מבורך בן תאומים, מפנים אותו להתעניינות בשטחים רבים. זריזותו ועורמתו עוזרים לו למצוא את הדרך להישגים.

סרטן

השאפתנות והרצון להתפרסם אינם בהכרח מטרה בפני עצמה אצל בני המזל נמשכים לעיסוקים אמנותיים, ובעיקר אם הם קשורים לבמת תיאטרון, או לבמה פוליטית. צורך עז לשלוט באנשים רבים גורם לכך שלא יקשה למצוא רבים מהם עוסקים בפוליטיקה, ומרתקים את שומעיהם בכישרון מישחק שבו התברכו.

בתולה

שאיפתו הגדולה ביותר של בן בתולה היא להגיע לשלמות בביצוע. החשיבות שהוא נותן לכל פרט, ונטייתו לנתח כל מצב ולחשוף את כל הפגמים ולו הקטנים ביותר, מעכבים אותו לעתים-קרובות, ולא מאפשרים לו להגיע במהירות להצלחה. על-פי-רוב אופיו צנוע

(המשך בעמוד 58)

במקום העבודה עלולים להיווצר יחסים מתוחים עם שותפים. הנטייה היא להרהר פעם נוספת האם להמשיך באותה דרך. יש לנהוג בזהירות בבני-הזוג, הם פגיעם מאוד בתקופה זו, כל ניצוץ קטן עלול להפוך לאהבה גדולה. לעומת-זאת, מבחינה חברתית אתם פופולריים מאוד, תמצאו את עצמכם מוקפים בידידים רבים ובאירועים חברתיים סוערים שיקבעו בעתיד.

* * *

השוורים יופתעו מהשינויים בשיגרת-החיים. הם יימצאו עצמם מחוץ לבית, ובעיקר בנסיעות שאותן לא תיכננו ועליהן לא חלמו. מדע מחודש בתחום המיקצועי — אנשים בעלי דעות חדשניות ישפיעו על כיוון מחשבתכם בעיקר בשטח זה. בשטח הרומנטי צפויה אכזבה. ההתלהבות ושימחת-החיים ישקעו קמעה, והנטיה להשלות את עצמכם ולהתעלם מחסרונותיו עלולה לגרום לאכזבה.

* * *

יש להקפיד לשלם את כל החובות, כולל מיסים ועיניני ביטוח, בייחוד אם קרובי-משפחה קשורים בכך. יש לשמור על הבריאות, ולהימנע ממעשים נמהרים, שעלולים לגרום לתאונות. קרובי-משפחה ינסו להתקשר ולקבוע מועד לביקור בביתכם. בני-הזוג יקרינו אווירה רומנטית ואתם תרגישו שוב מושכים ונערצים על-ידם. פעילות מינית מוגברת בימים אלה. אל תרבו לבזבז כסף.

בני-הזוג ייתבעו מכם את מלוא תשומת-הלב וההתחשבות שלה הם ראויים. הפטפטנות שלהם תגרום לכם לעייפות ולאות. עדיף לקנות להם מתנה יקרה, ובכך תכבשו את ליבם ותיזכו למנוחה המיוחלת. בעניני כספים — יש להיזהר משינויים דרסטיים, ובעיקר ממעשים פזיזים הנובעים מרוגז פיתאומי. אנשים קרובים לכם ייזדקקו לעזרתכם. עזרו להם.

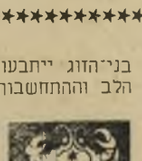

* * *

אתם מאושרים בעבודה החדשה שנזדמנה לידיכם באחרונה, ומשקיעים בה את כל המרץ המפורסם של האריות. העבודה כרוכה בנסיעות ושינוי מקום, והדבר משמח ומחליט. צפויים גם ימים רומנטיים, אך אל תסמכו יתר על המידה על בני-הזוג, או על פרשיות חדשות, שמתחילות באקראי בימים אלה. לקראת סוף השבוע צפוייה פגישה מסעירה, שתביא לכם איש שקט נפשי.

* * *

תקופה עליזה במיוחד. לדאגות שהכבידו עליכם תמצאו פיתרון. תרגישו צורך לצאת ולטייל כדי לבטא את שימחת-החיים שבכם. תימצאו את עצמכם במקומות בידור ובילוי. היכרויות חדשות צפויות, והצעות מושכות להרפתקות רומנטיות בלתי-מחייבות. יתכן שזה הזמן לחסל קשרים הנמשכים ונכחבים זמן רב ללא תכלית ומטרה. תרגישו התלהבות בתחום העבודה, ומרץ להתחיל משימות חדשות. המתח שבו אתם מצויים יעבור במהרה. אל תאבדו תיקווה, השקיעו את עצמכם בעבודה, והשכר לא יאחר לבוא. בנות מאזנים קסם ותבונה, בני-הזוג ייוועצו בכן ברציניים חשובים ורציניים. עליכן לדבר בביטחון ולסייע להם לעבור את הזמן הקשה. בני מאזנים ייכנסו להתלבטויות קשות באשר להמשך הקשרים שהתחילו לא מזמן — הפחד להתחייב מרחיק אותם מבנות הזוג.

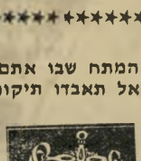

* * *

נסיעות קצרות וארוכות יעסיקו אתכם בימים הקרובים. כספים יגיעו אליכם בזמן שתודקקו להם ביותר. אל תהססו לתכנן נסיעה החשובה מאוד לעתידכם. בתקופה זו תוכלו לקלוט שפה חדשה בקלות ובמהירות. אחים ואחיות יעסיקו אתכם, בעיותיהם ייפתרו על-ידיכם והם מצידם יעזרו לכם רבות. השכנים אסירי-תודה על העזרה שהגשתם להם. צפו למתנה מקורית בקרוב. ביקורי שכנים מטרידים מעט.

* * *

מרגישים צורך לפרוץ החוצה, להכיר אנשים חדשים, אך משהו עוצר בעדכם ומעכב את הרצונות החזקים. החודש יהיה לכם מרץ מחודש אם תשכילו לתכנן את צעדיכם בזהירות. יש להיזהר בענייני כספים ולא לתת אמון באנשים זרים — דבר זה, כידוע, קשה להם מאוד. פעילות חברתית, קשרים חדשים עם ידידים קרובים ורחוקים. צפו אפילו לביקור של אחים מעבר לים.

חודש ימי הולדת יוציא אתכם מביתכם. חברים נשכחים יזמינו אתכם למסיבות הפתעה, וינסו לשמח אתכם כמיטב יכולתם. מחזרים רבים מצפים שובב ליצור קשר עמכם, ואתם מתעלמים מהם ללא-כוונה. שימו-לב לא להחמיץ הזדמנויות, ובמקרים מסויימים אף לקחת את היוזמה ולהפתיע אפילו את עצמכם בהתנהגות בלתי-שיגרתית, נועזת וכלל לא אופיינית לגדיים הביישנים. אהבות חשאיות מוסיפות ניצוץ לחיי-היום-יום.

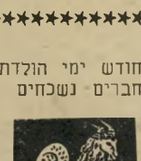

* * *

לדליים תקופה אנרגטית, ובשבוע זה יפלו לידם הזדמנויות חשובות, שבהן יוכלו לקחת יוזמה, לעבוד קשה ולהתקדם. בשעות המנוחה יחדרו מחשבות מעט מדאגות, ועליהם יהיה לעשות לעצמם את חשבון-הנפש, ולהחליט האם חייהם המישפחתיים משביעים את רצונם, ואם לא נחוץ לדאוג לשינוי, שיכול לשפר את הרגשתם. ידידים, שיבקשו לעזור בקידומכם הכלכלי, עלולים להכשיל.

* * *

יש להיזהר מנטייתכם לפטפט יתר על המידה בשבוע זה, בכל המיפגשים שבהם אתם מדברים לאחרונה. קיימים מיספר אנשים הפועלים נגדכם מאחרי הגב. לכן רצוי להשגיח על הדברים המנאמרים או נפלטים מפיכם ללא מחשבה תחילה. נסיעות קצרות וארוכות מזומנות לכם בזמן הקרוב, גם בשטח זה תעזרו על-יד-דים, שעליהם תוכלו לסמוך. האשליות והחלומות, שפיתחתם לאחרונה יגוזלו.

המסלול המקוצר של בנק דיסקונט לחורף 1981

השקעה ל-3 שנים (...ויותר),
בתכניות "יתרון רב-תכליתי"
ו"יתרון נאורים", במקום 4 שנים.
אפשרות להאריך את משך החסכון בפתיחה,
ל-6,5,4 או 7 שנים, עם כל ההטבות: 3% ריבית
צמודה, הצמדה מלאה לקרן ולריבית ופטור ממס.

טוב לעבוד עם

בנק דיסקונט

הצד האנושי של המטבע

דחוי

ארצות־הברית: מה מחכה לרונאלד רגן?

יועצו היוצא של הנשיא ג'ימי קארטר, זבגנייב („זביג") בז'ז'ינסקי, ניצב מול מצלמות הטלוויזיה זועם ורותח. זביג נשמע יותר כמו דמגוג ימני באסיפת־עם באלבאמה, מאשר פרופסור מכובד על סף פרישתו ממשלה ליברלית־יונית, שהודחה על־ידי הבוחרים האמריקאיים.

את זעמו של בז'ז'ינסקי עוררה הודעת צוות הנשיא הנבחר, רונאלד רגן, על המגמה לעיין מחדש באמברגו החיטה על ברית־המועצות. מאז הפלישה הסובייטית ל־אפגניסתאן, בדיוק לפני שנה, אסרה ממשלת קארטר לשלוח חיטה לברית־המועצות. אמצעי־לחץ זה הכאיב, אמנם, לסובייטים במידה מסויימת. אבל בחקלאים ה־אמריקאיים הוא פגע באורח ממשי. לציבור אדיר כוח זה,

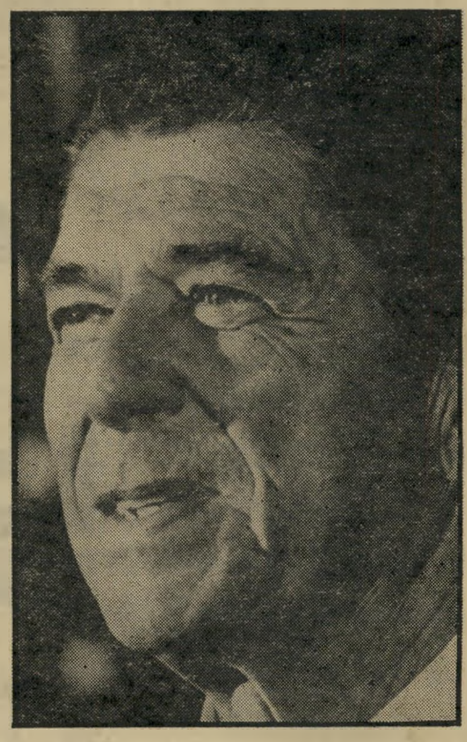

נשיא רונאלד רגן
מסובך, מסובך העולם הזה

שהוא ימני־קיצוני ברובו, מהלכים רבים במחנה רגן. התוצאה היא כימעט בלתי־נמנעת. אם הסובייטים יימנעו מפלישה לפולין יחודשו, ללא ספק, מישלוחי החיטה. השבטים הפראיים מהריה השוממים של אפגניסתאן הנידחת מעניינים את אנשי רגן כקליפת השום.

חימום המיזחמה הקרה. פרשנים המודעים ל־תיאוריה המדינית של נועם חומסקי, על התנהגותה של ארצות־הברית בזירה הבינלאומית, לא הופתעו במיוחד. לפני חמש שנים העניק חומסקי ראיון לד"ר אבישי מרגלית, שהתפרסם בירחון עמדה ז"ל. וכך הגדיר אז חומסקי את ההבדל בין השמרנים והליברלים האמריקאיים במדיניות החוץ:

„באופן כללי נוטים השמרנים לסמוך יותר על התוצאות הטבעיות, המועילות לטווח רחוק, של עוצמתה הכלכלית של ארצות־הברית. גם השמרנים מוכנים להפעיל כוח כאשר הדבר נחוץ, אך הם פשוט מאמינים ששליטה כלכלית יכולה להבטיח אינטרסים ללא צורך בהתערבות צבאית. הליברלים, לעומת זאת, מאמינים בעוצמתה של המדינה. הדבר מביא לשיפורים מסויימים בתחום הכלכלי־חברתי, אבל מעל לכל לתקציבי־ענק צבאיים ולהתערבות בכוח בזירה הבינלאומית."

אין צורך, כמובן, לקבל תיאוריה זו במלואה. אך גם בלעדיה סביר להניח, שדוקא ממשלתו של רגן תסתדר לגמרי לא רע עם הסובייטים. שיקולי הביזנס שלה יופנו בעיקר נגד העולם השלישי, והדטאנט של הרפובליקאנים פירושו, בעצם, חלוקה נוקשה של העולם לזירות־השפעה, בהן תוכלנה מעצמות־העל לעשות כימעט כרצונן.

אבל גם הגורם של הסטטוס־קוו הוא גמיש ודינמי למדי. כיום הוא כולל גם את הישגי העם הפולני נגד הביורוקראטיה של המפלגה הקומוניסטית. נסיון לערער אותו באמצעות פלישה יניע אפילו את השמרנים והבדלנים של רגן לחידוש העימות מערב־מזרח, ולחימום מהותי של המילחמה הקרה.

אירופה הסוררת. אחת הבעיות המטרידות באמת את אנשי רגן היא סוגיית היחסים עם אירופה. לאחרונה הביעו המפלגות הסוציאל־דימוקרטיות במערב־אירופה, כולל המפלגה הגרמנית, הידועה במסורת הפרו־אמריקאית שלה, דאגה ממגמות אנטי־הומאניות של רגן כלפי העולם השלישי.

שר־החוץ המיועד, אלכסנדר הייג, כבר נאלץ לנזוף בכמה אנשי ימין קיצוני במחנה רגן, באומרו שניציות מוגזמת באמריקה־הלטינית עלולה לקדם את המגמות הנייטראליסטיות שנתחזקו לאחרונה במערב־אירופה.

ה„נייטראליזם" האירופי הוא מושג מוגזם, המנופח באורח שיטתי בכלי־התיקשורת הימניים בארצות־הברית. רוב מדינות מערב־אירופה אינן שוקלות ברצינות פרישה מנאט"ו, או הצטרפות רישמית למחנה המדינות הבלתי־מזדהות. למעשה מדובר במדיניות חוץ וכלכלה יותר עצמאיות, אחרי שלושים שנות תלות וכפיפות של מערב־אירופה למנהיגותה הכימעט בלתי־מעורערת של ארצות־הברית.

מעבר לכל המליצות השדופות על הגנת העולם ה־חופשי, החירויות הדימוקרטיות וזכויות האדם, יש לאמ־ריקאים אינטרס כלכלי קר ומחושב במערכת היחסים שלהם עם אירופה. הנתונים הכלכליים עשויים לזעזע אפילו את איש־העסקים השמרני והבדלני ביותר, ממיגדל הזכוכית הקרתני שלו במערב התיכון, ולהניעו לפעילות קדחתנית ביותר בזירה האירופית.

מרגרט והנפט. אפילו לפי נתוני ביזנס ווייק, יש לאמריקאים עודף עצום במאזן הסחר שלהם עם מערב־אירופה. ב־1980 יש עודף אדיר של 24.5 מיליארד דולר לטובת ארצות־הברית. במילים פשוטות מתגלם בסכום זה עודף היצוא על היבוא ביחסי המסחר בין ארצות־הברית לאירופה. סכום זה מסייע לייצב את הדולר ולאזן את הגרעון האמריקאי במאזן הסחר שלהם עם יפאן ועם מדינות אופ"ק.

לחברות העל־לאומיות בבעלות אמריקאית יש השקעות בסדר גודל של 150 מיליארד דולר במערב־אירופה. השק־עות אלה מזרימות תמלוגים אדירים, כל שנה, לחברות־האם בארצות־הברית. כל נטייה אירופית ליתר פיזור ביחסי המסחר שלהן, לכיוון הגוש המזרחי והעולם השלישי, פוגעת ישירות באינטרס האמריקאי הכלכלי, במובנו הצר תהראשוני ביותר.

ואכן, הסתירה באינטרס הכלכלי בין אירופה לאמריקה, מניבה יותר ויותר הבדלים בתחום המדיני. אירופה ה־רעבה לאנרגיה מגלה יותר ויותר זיקה לארצות המתפתחות (מילבד בריטניה של מרגרט תאצ'ר ושל הנפט מהים הצפוני), סירבה להצטרף לקו האמריקאי כלפי הסובייטים בעניין אפגניסתאן ופונה יותר ויותר לברית־המועצות, לסיפוק הצרכים ההולכים ומתגברים לנפט ולגז.

גרמניה, למשל, קנתה בשנה שעברה 9.3 מיליון טון נפט מברית־המועצות. גם צרפת, בלגיה ואף נורווגיה קנו מהסובייטים כמויות עצומות של נפט, ממש ללא תקדים. מעטים בישראל יודעים ששווייץ הנייטראלית מייבאת מחצית מכמות הדלק שלה מברית־המועצות!

בעשור הבא תיהנה כימעט כל אירופה מאספקה סדירה של גאז סובייטי, מהאוצרות הבלתי־נידלים של מערב־סיביר. צינור הגאז הסובייטי־אירופי ממומן כולו על־ידי הקפיטליסטים הגרמנים. בנקים בגרמניה משקיעים ב־פרוייקט 11 מיליארד דולר! אירופה תיהנה, כל שנה, מ־50 מיליארד מטר מעוקב של גאז זול. אפילו ביזנס וויק מודה, שאספקה זו תביא ברכה לכלכלה המערב־אירופית. הוא פשוט מודאג, בגלוי, מהתוצאות הפוליטיות. בשלב ראשון תהיינה גרמניה, צרפת, איטליה, בלגיה, הולנד ודנמארק קשורות לצינור הגאז הסובייטי, ועוד היד נטוייה.

המפך שנפרץ. מדינות רבות במערב־אירופה רואות בסחר עם הגוש המזרחי דרך יחידה לצמצם את הגרעון העצום שנוצר עקב עליית מחירי הדלק, גרמניה, למשל, ייצאה לארצות הקומוניסטיות סחורות בסכום של 8.7 מיליארד דולר, 76 אחוז מערך הייצוא שלה לארצות־הברית. מגמה זו הולכת וגוברת בכל מדינות השוק האירופי המשותף.

הסובייטים מודעים לעובדה שבגרמניה עצמה תלויות 1800 חברות, המעסיקות 300 אלף עובדים, בסחר עם הגוש המזרחי. עובדה זו גרמה, כמובן, להידוק היחסים, ואפילו לחתימה על הסכם כלכלי גרמני־סובייטי ל־25 שנה, חרף הימצאותם של גייסות סובייטים על אדמת אפגניסתאן.

כך נוצרה, בהדרגה, תלות כלכלית הדדית באירופה, החוצה את מסך הברזל. ברור שהסובייטים הבינו היטב שלכל זה היה בא קץ מיידי אם היו פולשים לפולין.

ערב השבעת רגן מגלה אירופה עצמאות הולכת וגוברת. היא מעצבת מדיניות משלה כלפי העולם השלישי, נוטה לראות בסיכסוכים באמריקה־הלטינית או באפריקה בעיה

איזורית או מקומית, ולאו דווקא חלק ממשחק השח־מת העולמי בין ארצות־הברית לברית־המועצות.

האירופים מקיימים יחסי מסחר, ואפילו הסכמי־ידע גרעיניים עם מדינות שונות מבלי לבקש אישור בוושינג־טון. הם הקימו לפני שנתיים קרן מטבע אירופית, כדי להתחרות בקרן המטבע הבינלאומית, הנשלטת לחלוטין על־ידי ארצות־הברית. העולם נעשה מורכב ומסובך. המאבק בין שתי מעצמות־העל משובץ בעשרות סיכסוכים מקומיים ואיזוריים, באיגוף אמריקאי־סיני לכיוון סיביר ואסיה, בעלייתן של מעצמות בינוניות עתירות דלק, ובהיווצרות אינטרס כל אירופי.

ברור שרגן הוא פשטני מדי להבין את כל הסבך הזה. תלותו בהייג היא מוחלטת. שר־החוץ האמריקאי עשוי להיות הדמות הבולטת ביותר בזירה הבינלאומית בחמש השנים הבאות, אבל ניתוחים פוליטיים־פסיכולוגיים שלו אינם מספיקים. הוא יפעל במיסגרת אילוצים מסובכים והולכים, המבטיחים שלא יהיה רגע משעמם אחד בשנות ה־80.

היועצים מכחישים

יועציו של יו"ר מפלגת העבודה, ישראל פלג ובועז אפלבאום, מכחישים נמרצות, שדו"ח מומחי חיעול האמריקאיים של ח"כ שימעון פרס המליץ על פיטוריהם. יתכן שהמקור המחימן ברח' חיר־קין 110 (מרכז העבודה) טעה, או אולי תוליך שולל!

אין לנו אלא להצטער על עוגמת־הנפש שנגרמה

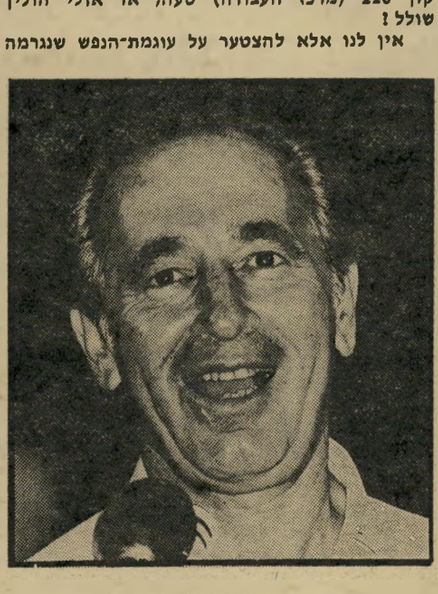

ח"כ שימעון פרס
ברק או ג'נרל אלקטריק?

לעוזרים, ולהמשיך להביע תמיהה שתלמיד כה מובהק של ברל, כמו פרס, קורא לאמריקאים לייעל את מפלגתו, כאילו היתה תנועת העבודה קונגלו־מראט אמריקאי־רכושני.

העולם: פינת החדשות הטובות

השבוע ציין השבועון הבריטי סאנדיי טיימס את שלושת המאורעות הטובים של השנה. לקוראי עולם קטן אין שום סיבה לחלוק על בחירת השבועון.

שלושת המאורעות המשמחים הם עלייתו המסודרת של רוברט מוגבה לשילטון בזימבאבווה, וקץ הגזענות הלבנה ברודזיה; קימומה מחדש של קמבודיה על־ידי ויאט־נאם, חרף הפרובוקציות של החמר־רוז' בהשראה אמריקאית־סינית, והצלחת סולידריות בפולין, תוך הימנ־עות, לפחות לעת עתה, של הסובייטים מהתערבות צבאית.

קשה שלא להסכים עם סאנדיי טיימס. ההוכחה שעמים קטנים יכולים להתקומם נגד מעצמות־העל ולגלות מדי־נאות של ממש, אומץ, חיוניות ורצון חיים, חייבת לשמח כל אדם חופשי.

עדיין נעים מאד להיוזכח:

רסקו שוב זכתה בתואר המוצר הנבחר

מסורת של זכיה בתואר "המוצר הנבחר".

איזה יתרונות הביאו השנה לזכיית "רסקו" בתואר "המוצר הנבחר"? אותם יתרונות שהיקנו לה את הזכייה בשנים קודמות: רמת בנייה גבוהה, איכות בתכנון ובביצוע, אמינות ושלמות עד הפרט הקטן ביותר. לכן אין זה פלא ש"רסקו" זוכה שנה אחר שנה בתואר "המוצר הנבחר" (במשאל הנערך מטעם "ידיעות־אחרונות" ע"י המכון למחקר חברתי שימושי) כחברה לבניה ולשיווק דירות ובתים.

דירות במגוון סגנונות בניה ובאיכות מעולה.

כל קוני הדירות של "רסקו" מביעים את שביעות רצונם המלאה מן הבחירה, בין אם מדובר בווילה או קוטג' מפוארים, בדירה בבנין רב־קומות או במגורי רווחה לזוגות צעירים. זאת משום שכל דירה ובית של "רסקו" נבנים תוך כוונה לשמור על השם הטוב של החברה שהוא תוצאה של 46 שנות נסיון.

עשרות אלפי לקוחות מרוצים.

מאז נוסדה "רסקו" בשנת 1934 השתכנו עשרות אלפי משפחות בדירות אשר ניבנו על ידה ברחבי הארץ. רמת־חן ונוה־רסקו באזור תל־אביב, בת־ים, חולון, נתניה, רעננה, חיפה והקריות, מבשרת ירושלים ועומר ע"י באר־שבע – אלה רק חלק מן המקומות בהם הקימה "רסקו" שכונות מגורים מן המפוארות והנוחות ביותר בישראל.

חשוב ממי אתה קונה.

לפני שאתה משקיע בדירה, חשוב היטב ממי אתה רוצה לקנות אותה: מכל חברה שהיא, או מחברה אחראית ומנוסה הזוכה באמון לקוחותיה שנה אחר שנה. אחרי הכל, אינך קונה דירה בכל יום.

RASSCO רסקו

רסקו. מוניטין שנבנו ב־46 שנה.

מבחר דירות־רווחה ווילות, קוטג'ים ודירות־גג:

תל־אביב:
- **שכונת צמרת** – דירות יוקרה 4, 5 חדרים
- **על הפארק** – דירות רווחה 4 1/2 חדרים
- **גבעת אביבים** – דירות יוקרה 5 חדרים
- **רמת חן** – דירות רווחה 3 חדרים

רעננה:
דירות רווחה 3 1/2, 4 1/2 חדרים

הוד השרון:
דירות גג מיוחדות

פתח־תקוה:
דירות רווחה 3, 3 1/2 חדרים
ב"גני רסקו"

חיפה:
- **גבעת הרקפות** – דירות רווחה 4 1/2 חדרים
- **נוה שאנן** – דירות רווחה 3, 4 חדרים

קרית מוצקין:
- **לב הקריות** – דירות רווחה 3 1/2, 4, 4 1/2 חדרים
- **מוצקין צפון** – דירות רווחה 3 1/2 חדרים

ירושלים:
- **מבשרת ציון** – קוטג'ים 4, 5 חדרים
- **רמות** – קוטג'ים 4, 5 חדרים

קרית גת:
קוטג'ים 4 חדרים – שלב חדש

באר שבע:
- **עומר** – וילות יוקרה מרווחות ובתים דו־מפלסיים מפוארים
- **שכונה ו'** – דירות רווחה 3, 4 חדרים
- **שכונה י"א** – דירות רווחה 4 חדרים מטיפוסים שונים

נותרו דירות אחרונות באתרים הבאים – הקודם זוכה:
- **רמת אביב**
- **נתניה** • **ירושלים רמות**
- **קרית ביאליק** • **טבריה**
- **באר שבע – מרכז אזרחי.**

מידע נוסף במשרדינו:

"רסקו" תל־אביב
רח' הר סיני 1

"רסקו" חיפה
רח' הרצל 1

"רסקו" ירושלים
רח' שמאי 8

"רסקו" באר־שבע
בית רסקו

אנשים בעולם

רון רגן: ההפתעה שלא היתה לבית הלבן

הבית הלבן לא אוהב הפתעות לא טובות ובמייוחד לא רעות. הוא אוהב חתונות מתוכננות — כמו של לוסי ג'ונסון, לינדה אחותה, טרישה ניכסון — ושונא גירושין. יותר מכל הוא שונא מה שעשה רונאלד פרסקוט רגן בן ה־22 למועמד לנשיאות, אביו. הוא התחתן בלי רשות עם חברתו מזה שנה וחצי, דורייה פלמיירי.

נורמן מיילר: מישחקי נישואין

מיספר השגיו של נורמן מיילר עשוי להדביק את מיספר ספריו. בתמונה למעלה הוא נראה עם נוריס צ'רץ', אשה מיספר 6—5 ובנו הצעיר ביותר, ג'ון באפלו (שנתיים וחצי).

עתה הוא חי עם נוריס, שאותה נשא פעמיים, כדי שבאמצע יוכל להתחתן עם קארול סטיבנס ולתת חוקיות לבתם. הסיכום הסופי: ארבעה בנות וארבע בנים. זה קורה לא רק בספרים.

הרברט פון־קאראיאן: הנסיכה הסינית

ההרפתקה המוסיקלית האחרונה של המנצח בן השבעים ושתיים, הרברט פון קאראיאן, היתה לנצח בסין על האופרה הנסיכה טוראנדוט, זהו סיפור על נסיכה סינית, הקוטלת את מאהביה בתוך הצגת חידות. אבל הקהל, כנראה, הכיר טוב מדי את הסיפור: בתמונה מתגלה מאזינה (משמאל), שאינה עוצרת את פיהוקה.

ג'וזף קנדי: במזל תאומים

למרות שג'וזף פטריק קנדי ג'וניור עדיין אינו מכהן במישרה פוליטית כלשהי, הוא נאמן למסורת המישפחתית: מישפחה מרובת ילדים. בנו הבכור של בובי קנדי, בן העשרים ושמונה, נשא לאשה את שילה ראון ולפני כמה שבועות חבקו השניים תאומים. התאומים, הנראים בזרועות הוריהם בצאתם מבית־החולים בבוסטון, גרמו לשיניו ראדיקאלי בחיי הזוג. אמר ג'וזף: „לשעות שתיים עד חמש לפנות בוקר נודעה משמעות חדשה עבורנו". אולי זה הזמן להתחיל לעסוק בפוליטיקה?

אנשים בעולם

אוריאנה פאלאצ'י: אילו אלוהים היה רוצה

העיתונאית המפורסמת ביותר בעולם היא אוריאנה פאלאצ'י. אין כימעט מנהיג בין הגדולים בעולם שלא ראיינה: בין אם זה האייתולה חומייני או אינדירה גנדי, הנרי קיסינג'ר, או האחרון בתור — דנג קסיאופינג. „הסוד שלי," אמרה אוריאנה — אחרי שעוררה שוב התפעלות עקב הראיון הסיני שלה — „הוא לדעת הכל על המרואיין. אם זה יהיה כלב, אדע כיצד לנבוח." אין בעולם דבר שלא היתה מסוגלת לראיין, אפילו את האלוהים. לדבריה „אם יסכים לתת לי ראיון, יפרוץ ביניינו ויכוח נוראי, כי ישנם דברים רבים שבגללם אני כועסת עליו. אבל מובן שאסכים לראיין ואותו."

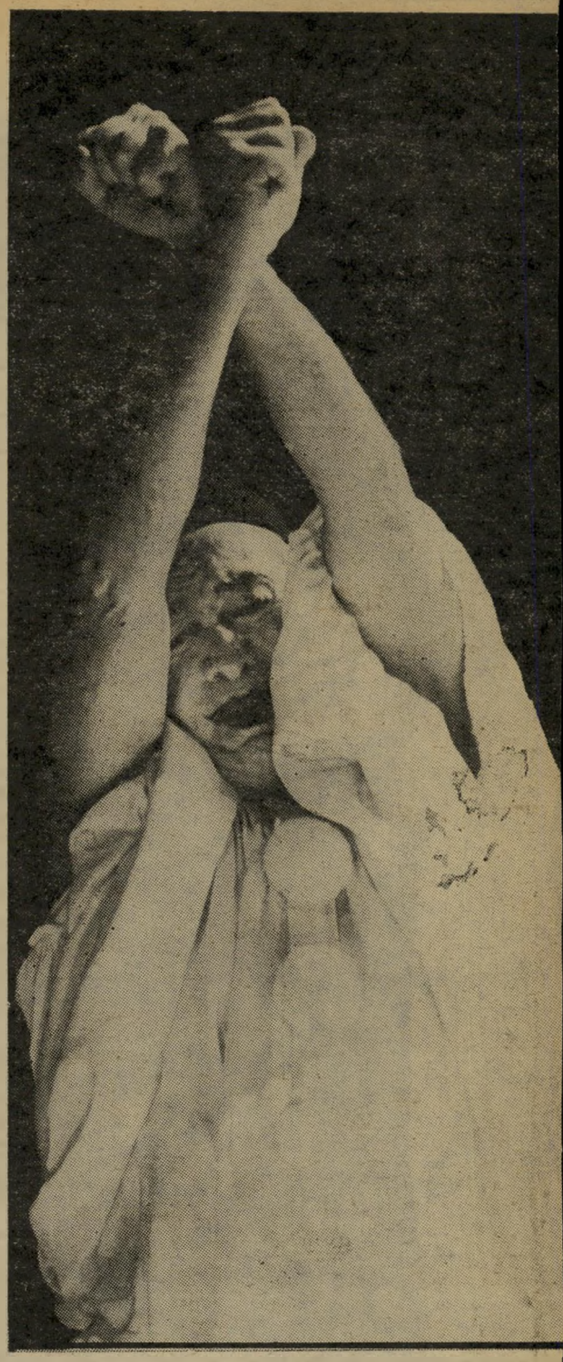

רובר הירש: פנינה בתיאטרון

רובר הירש, השחקן הנודע, המגלם בפאריס את דמותו של הפנטומימאי המפורסם ביותר בצרפת במאה שעברה, ז'אן גאספאר דבורו. הירש המחייה את פרשת אהבתו של דבורו למארי דופלסיס, הופך, לדעת הביקורת, את ההצגה לפנינה נדירה.

הביי־ג'יז: החביעה הגדולה

רוברט סטיגווד (האיש בחליפה הכהה), היה סוכנם של הביי־ג'יז מאז 1968 ואף הפיק את פסקול הסרט שלהם שיגעון המוסיקה. היום הוא נתבע על־ידי האחים גיב (ששניים מהם נראים בתמונה) בסך 200 מיליון דולר, פלוס 125 מילון דולר „תמלוגים ונזקים", אחרי שהחברה שניהל, נמכרה לתקליט פולידור.

אני ז'יראר־דו:
ג'וליה ראויה לכך

מתנת חג־המולד שהביאה ג'וליה להוריה, אני ז'יראר־דו (שאיתה בתמונה) ורנאטו סלבטורה, לא היתה בעבורם הפתעה מוחלטת. היפהפיה בת השמונה־עשרה, החיה בין פאריס לרומא (ברומא יש למישפחה בית גדול ובפאריס היא לומדת), החליטה לבחור במיקצוע של הוריה. את צעדיה הראשונים תעשה כפארטנרית של אמה בסירטו החדש של משה מזרחי החיים נמשכים. „אני משחקת את בתה של אמי, ואמי נהדרת," מצהירה ג'וליה. „הודות לה איני מפחדת מן המצלמות." האם אינה חוסכת מחמאות מבתה: „זה מג'ע לה. למרות שאלה צעדיה הראשונים יש לה כבר שליטה מיקצועית בהחלט בהופעתה".

אביה של ג'וליה, שגם הוא שחקן ותיק, רצה שבתו תלמד בסורבון, אבל כשהודיעה לו על בחירתה בסטודיו למישחק של לי שטרסברג בניו־יורק, לא הירפה את ידיה. „אני מאושר שבחרה במיקצוע שלנו" הודיע בגאווה.

תום רובינס: חצוצרת החירס

תום רובינס הוא יצור סיפוריתי ומוסיקלי מקורי ביותר: סיפרו הראשון, חיים שקטים עם וודפקר, מספר על רומן המתרחש תוך כדי עישון קופסת סיגרות קאמל. אשר לדימונו המוסיקלי: על צווארו תלוי מין כלי מוסיקלי, חצוצרה דמויית חירס, שבה הוא מנסה ללמוד לנשוף את נושא הסרט מיפגשים מן הסוג השלישי, למיקרה שייזדקק פעם לעזרת ספינת־חלל.

קליאו גולדשמידט: עד עכשיו שיחקתי עם הגוף – הגיע הזמן לראש!

בתמונה זאת אפשר לראות מהן המעלות שהביאו את קליאו גולדשמידט לפני המצלמות המנוסות ביותר באירופה, אלו של עיר הסרטים בצ׳ינצ׳יטה, שם צילמה את סירטה הראשון, החתיכה, של אלברטו לטואדה. הגברת גולדשמידט, בת העשרים ושלוש בלבד כבר הספיקה דברים רבים, בין השאר להתגלגל כהיפית באביציה, להצטלם לעיתון האופנה וג בלונדון, לחפש את עצמה בניו־יורק ולמצוא את עצמה בקיבוץ בישראל. היום היא עתירת ניסיון, אחרי שנתיים בעמודי אופנה ורכילות באירופה וניסון קולנועי אחד: „עד עכשיו שיחקתי עם הגוף שלי, הגיע הזמן להפעיל את הראש״.

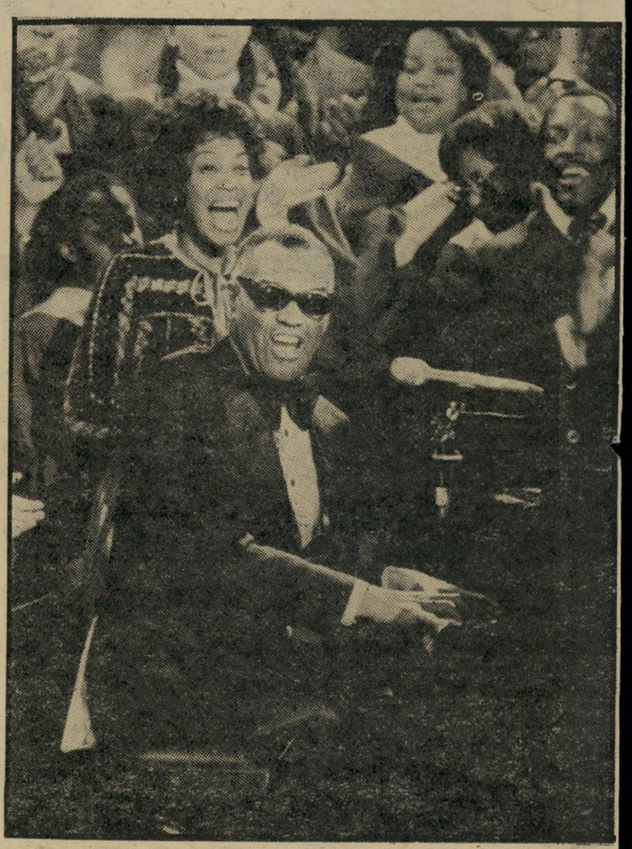

ד״י צ׳ארלס: אני אוהב רק קיטש

בימם של פאנק ורוק־מתקדם יושב לו ריי צ׳ארלס ליד הפסנתר והצלחתו משגשגת כמימים ימימה. סיבת ההצלחה, לדעתו של צ׳ארלס, תלוייה בראש ובראשונה בכך שהוא נולד עם מוסיקה ואינו יכול לחיות בלעדיה. „המוסיקה היא הכבד שלי, הלב שלי והעיניים שלי,״ אשר לקידמה — זו לא משפיעה עליו. „אני אוהב רק קיטש״.

פיי דאנוויי: התפקיד היקר ביותר

פיי דאנוויי אינה יכולה לטעון שחסר לה מתח בעבודה. בתפקידה מול פראנק סינאטרה. בסרט החטא הקדמון, היא אשת חוקר, המתה מסיבוכים אחרי ניתוח. בסרט הטלוויזיה אוויטה — גברת ראשונה היא מעצבת את דמותה של אווה פרון ומתה מסרטן בגיל 33, אבל מספיקה לענוד ענק יהלומים ששוויו שלושה עשר מיליון דולר. לכן, כשבשעת הצילומים לחשה „הישאר קרוב אלי,״ לא התכוונה לג׳יימס פראנסיסנו, המשחק את בעלה חואן פרון, כי אם אמרה זאת לשומר־הראש שלה, הנראה קרוב אליה גם בתמונה.

פרסום

את קונה וקונה...
ומשלמת רק פעם אחת בחודש.

לקנות ולשלם בכרטיס ויזה — זו הרגשה של חופש. אינני צריכה לעשות חישוב מדוייק כמה כסף יש לי בארנק או כמה שיקים נותרו לי בפנקס. אני קונה את הדרוש לי ומשלמת פעם אחת בכל חודש, כאשר מחייבים את חשבוני בבנק.

כך אני קונה ב-5000 בתי עסק, מתוכם 206 חנויות הנעלה, מן הטובות והידועות בארץ, בהן נמכרות נעלי נשים, גברים, ילדים, נעלי ספורט, מגפיים. כל המשפחה נהנית מכרטיס ויזה שלי!

והכבוד?

לכן ויזה תמיד איתי. יש לי אשראי, זה נוח, זה בטוח, זה — יותר טוב מכסף!

ויזה זה אשראי.

ויזה - יותר טוב מכסף

ויזה כרטיס האשראי של קבוצת בנק לאומי בנק דיסקונט

אתה והשקל

מאת יגאל לביב

„כור" קיבלה מחצית השליטה ב„משקיעי ישראל"

האסיפה הכללית של „משקיעי ישראל", אחת מחברות־ההשקעות הגדולות בישראל, אישרה את בחירת שלושת נציגי קונצרן „כור" להנהלת החברה, המורכבת עתה משישה חברים. נציגי „כור" הם **אביגדור אלון**, מנהל „כור" באמריקה, **הרצל כספי**, היועץ המישפטי של „כור" בישראל, ועורך־דין **לורנס שיף** מניו־יורק. כנציגי בעלי המניות הקודמים נשארו **סם רוטברג, לייונרד גולד־פין ויוליאן ונצקי**. בשנת המאזן קיבל יוליאן ונצקי מן החברה פיצויי פרישה בסך 97.1 אלף דולר **ושימעון הורן**, שהיה סגן נשיא החברה, קיבל 89.9 אלף דולר כפיצוי ישיר. חלק מן הכסף שולם להורן בלירות ישראליות. מניות „משקיעי ישראל" מוחזקות כיום ב־23% בידי „כור" ועוד 5.7% בידי חברת „ירדן" לחקירות.

המאזן החצי־שנתי של החברה לסוף יוני 1980 מראה על רווח לאחר הוצאות של כ־900 אלף דולר לעומת כ־400 אלף דולר בתקופה המקבילה ב־1979. השווי הנקי של נכסי החברה היה 40.6 מיליון דולר. ההכנסה העיקרית של החברה היתה החברת־הבת שלה, סוכנת „קטרפילר" בישראל, שהכניסה מיליון דולר נקי במחצית שנת 1980.

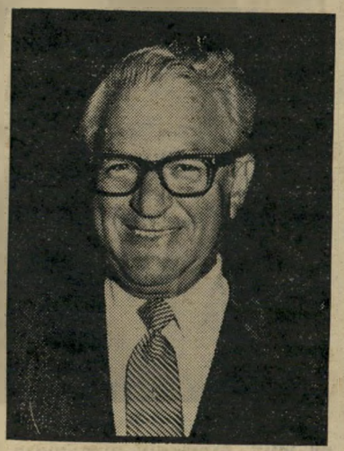

בעל־מניות רוטברג
רווח של 900 אלף דולר

„דיסקונט" והטלוויזיה הישראלית המפסידים העיקריים מקשיי הטלוויזיה העברית בניו־יורק

החלטת מנכ"ל רשות־השידור **יוסף לפיד** להפסיק את אספקת החומר ל־שעה העברית בניו־יורק בגלל חובות לא נפרעים של 40 אלף דולר עשויה לשים קץ לתוכנית. המימון העיקרי לתוכנית בא מ„בנק דיסקונט" בניו־יורק. הפרשן הראשי של השעה העברית הוא **חיים הרצוג**, חבר מועצת המנהלים של „בנק דיסקונט".

השעה העברית שייכת לחברה אמריקאית השייכת ברובה **לחיים זיטמן**, ישראלי בעל חנות למוצרי־חשמל. זיטמן הקים חברה להפקות שמחצית שייכת למהנדס אלקטרוניקה ישראלי בשם **גיד־עון פיאט** ואשר מפיקה את התוכניות עבור השעה העברית ומרוויחה כסף.

הפסדי השעה העברית נובעים מניהול גרוע ומיעוט פירסום. תחוכנית משדרת תשע דקות פירסומת בעוד שמותר לה לשדר 14 דקות. מילבד „בנק דיסקונט" שם גורם רציני אינו מפרסם בה. לאחרונה עברה התחנה לשידורים באנגלית ולפניה לקהל היהודי הכללי, ולא לישראלי, כדי למשוך גורמי־פירסום. לפי התסכם עם רשות־השידור היה עליה לשלם 1000 דולר לשבועי תמורת שידור חומר חדשות ישראלי ועד כה לא שילמה עבור 40 שבועות.

העובדה של„בנק דיסקונט" יש רק שני סניפים בניו־יורק ואין הוא מעוניין בלקוחות סתם (בניגוד ל„בנק לאומי", למשל) מעוררת תמיהות מדוע דווקא בנק זה ממן את מרבית הפירסומת של החברה.

הממשלה דחתה „יבוא קפוא

יבואני הבשר הקפוא מדרום־אמריקה הסכימו לדחות את מישלוחי־הבשר מ־ינואר למארס. הדחייה באה בגלל ירידה של 40% ברכישות בשר קפוא על־ידי הציבור, והצטברות מלאי גדול במחסני הממשלה.

מחיר הבשר הקפוא הוא כיום בין 265 ל־420 לירות הקילו, לפי הסוג. הצריכה ירדה בגלל ההתיקרויות מ־4000 טון בחודש לפחות מ־2500 טון בחודש. החל בינואר עמדו להגיע ארצה 3000 טון בחודש מדרום־אמריקה.

לאחרונה הצליחה הממשלה לרכוש בבראזיל כמויות גדולות של בשר קפוא במחיר של 2700 דולר הטון, לעומת 3100 דולר הטון ששילמה הממשלה תמורת בשר מארגנטינה. הרכישות ב־בראזיל נעשות באמצעות ארבעה ספקים.

מישלוחי הכבש הקפוא, שהגיעו אר־צה, נקלטים היטב בשוק, במחיר של 400 לירות הקילו, 200 לירות פחות מכבש טרי.

בשוק העופות נראה כי הממשלה תחדש את הסובסידיות, כדי למנוע ייקור מחירי העוף לציבור. מגדלי־העוף דורשים הגדלת מחירי העוף הקפוא והבשר הקפוא, בגלל ירידה חדה ברכישת עופות. בגלל המדיניות הכלכלית החדשה של מניעת התייקרויות, נמנעת הממשלה מייקור המחירים, ועתה תיאלץ לחזור לשיטת הסובסידיות.

פרקליט המדינה סירב להעמיד לדין פקיד בכיר במישרד־השיכון

פקיד בכיר במישרד־השיכון, **אמנון בר־לוי**, שהיקצה דירות שנבנו במיפעל החיסכון בקריית־שרת לכאלה שאינם זכאים, הועלה לאחרונה בדרגה, אחרי שפרקליט המדינה **גבריאל בך** סירב להעמידו לדין. הדירות הוקצו לאחיו של הפקיד ולעוד שני פקידים במישרד־השיכון, **אברהם סמו ודויד מכורש**. הדירות נמכרו להם בשנת 1971 במחיר של 60 אלף לירות.

המתלונן, פקיד במישרד־השיכון לשעבר בשם **מיכאל כץ**, פנה לאחרונה לשר־השיכון **דויד לוי** ודרש כי גם לו תוקצה דירה בניגוד לכללים, באותם התנאים בהם נמכרו הדירות לאלה שלא היו זכאים להן. הפרשה תוארה גם בדו"ח מבקר־המדינה מס' 25: „שש דירות גג בנות 139 מטר כל אחת נמכרו לשאינם זכאים, בלא שהוצעו כלל לחוסכים, שהיו זכאים לדירות. מחיר דירה כזאת היה כ־60 אלף לירות. בין רוכשי הדירות היו עובד בכיר של המישרד במחוז המרכז, שני עובדים במישרד הראשי של חברת „עמידר", ואחיו של עובד בכיר במחוז, שבתוקף תפקידו עסק בפעולות איכלוס."

הבורסה מאזן „ירדן" יראה הפסד של 10 מיליון שקלים

מאזן חברת „ירדן" לחקירות שיתפרסם בימים הקרובים יראה הפסד מאזני של יותר מ־10 מיליון שקלים, בגלל כללי הדיווח החשבונאי הנהוגים כיום. החברה היא בעלת חברת־בת באמריקה בשם „אורג'ינלה", שלה בארות נפט מפיקות בטכסס. כאשר נרכשו בארות הנפט הושקעו ברכישה כמה מיליוני דולרים וערכן רשום במאזן לפי הכללים במחירי העלות, לפי שער הדולר שהיה בעת הרכישה (כ־40 לירות לדולר). כנגד ההשקעה רשומות במאזן הלוואות שנתנה „ירדן" לרכישת הנפט, ויתרת הלוואות אלה רשומות כיום לפי שער הדולר כיום, בהתאם לכללים. הפער שבין מחיר ההשקעה האמיתי כיום למחיר הרשום במאזן יוצר את ההפסד המאזני. חברת־הבת של „ירדן" „אורג'ינלה", תנפיק ב־15 לפברואר הנפקה חדשה בבורסה של ניו־יורק. ההון שיגוייס יושקע כולו בפיתוח שדות־נפט חדשים.

„ירדן" עצמה רכשה לא מכבר ביפאן אוניית מיטענים הפועלת בקו שבין קליפורניה לאיי באהמה.

עורך־דין ואינסטלטור מחדיינים בבית־המישפט

תביעה שהגיש בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב האינסטלטור **ישראל מונ־דרי** נגד עורך־הדין **שלמה רבאון** חושפת דרך עשיית עיסקות מקרקעין. בהתאם לכתב־התביעה פנתה בשנת 1974 **צביה רבאון**, אשת הנתבע, אל מונ־דרי בבקשה שיתקין מערכת אינסטלציה בבית רבאון הנבנה באפקה. תוך כדי דיון על המחיר סיפר רבאון כי יש לו מיגרש בטבריה שהוא רוצה למכרו. מונדרי השיב כי אם המחיר טוב אין לו התנגדות לקנותו. צביה רבאון ומונ־דרי נסעו לטבריה ונכנסו למישרדו של מתווך מקומי שאמר להם, כי שווי ה־

פרקליט שפטר
להימנע מתשלום מס־שבח

מיגרש 160 אלף לירות. כשיצאו ממישרד המתווך הצהיר מונדרי כי אין בדעתו לשלם מחיר זה. בסוף יולי נחתם הסכם על התקנת האינסטלציה. חודש לאחר מכן הציע רבאון למונדרי את המיגרש ב־117 אלף לירות והוסכם כי כדי להי־מנע מתשלום מס־שבח יירשם בחוזה כי המיגרש נמכר תמורת 45 אלף לירות. נוסף לכך ישלם מונדרי 40 אלף במזומן עם חתימת ההסכם, ללא קבלות, ועוד 32 אלף לירות בצורת התקנת האינס־טלציה.

לאחר העברת המיגרש בטאבו ביקר מונדרי בטבריה והתברר לו כי נפל בפח וכי שווי המיגרש נמוך בהרבה ממה ש־שילם. הוא פנה לעורך־דין, ששכר כמה שמאים שקבעו כי מחיר המיגרש אינו עולה על 40 אלף לירות. בית־המישפט מתבקש לחייב את רבאון להחזיר ל־מונדרי את ההפרשים שהוצאו ממנו.

בכתב־ההגנה טוען רבאון, כי מונדרי פנה אליו ולחץ כי ימכור לו את המיגרש בטבריה וכי תמורת המיגרש שולם רק מחיר של 45 אלף לירות שנרשם בחוזה. כן טוען רבאון, כי מונדרי תקפו ב־מישרדו וגרם נזק לרכושו וכן תקף את אשתו ואיים על בנותיו. בגין כך נפתח נגדו תיק מישטרתי. מונדרי, באמצעות בא כוחו, עורך־דין **יורם שפטל**, הגיש תלונה גם ללישכת עורכי־הדין נגד רב־און.

אלי פינקס מעל ב־250 מיליון דולר והתאבד

עולם הפיננסים במרכז אירופה טרם נרגע מהגילויים המתרבים על היקף ה־מעילות של ממלכת העסקים של **אלי פינקס**, שהתאבד עם אשתו לשעבר באותו יום שבו נודע על המעילות. בין הבנקים שהילוו כספים רבים לפינקס גם הבנקים של סר **ג'יימס גולד־שמידט**, איל־הכספים היהודי מבריטניה וצרפת, שהפסיד יותר מ־10 מיליון דולר בעסקי פינקס.

פינקס נולד בבולגריה אך היה אזרח שווייצי, למרות ששהה גם בישראל. הוא הקים בלוזאן חברה בשם „סוקסיל", שייצרה ניטרוס אוקסיד (גז הצחוק) וכן כלים להעברת הגז. כפי שכתבו עתוני שווייץ, גז הצחוק גורם כיום לבכי ב־בנקים בשווייץ. על־ידי המצאת עדויות להצלחת עסקי החברה שלו הווה פינקס יותר מ־100 מיליון דולר מ־18 בנקים באירופה וארצות־הברית. במקביל היה פינקס פעיל בעסקי בנקאות. הוא קיבל פקדונות מזרים ושילם להם ריבית גבוהה פטורה ממס. היקף הפקדונות הללו נאמד ביותר מ־150 מיליון דולר. מול הסכומים שנעלמו מוערכים נכסי פינקס בלא יותר מ־25 מיליון דולר.

שיטת פעולתו היתה פשוטה. הוא שיכנע כל בנק כי הוא המלווה היחיד, המציא לו מאזנים מזוייפים וכביטחון שיעבד מניות בחברתו. כן המציא תעודות מזוייפות כאילו יש לו לקוחות כמו הצבא האמריקאי או הצבא הגרמני. לתעודות נילוותה אזהרה של המזמין, כי כל הלפלה על החוזה תגרום לביטול הקשרים. אזהרה זו מנעה את הבנקים מבדיקת החוזים. הבלוף התגלה על־ידי מנהל חד־עין בבנק צרפתי, „הבנק של פריס וארצות השפלה", שהבחין במיס־מך מזוייף. הוא ביקש הסברים מבנק שווייצי, שפינקס היה מנהל בו. הבנק הזמין את פינקס לפגישת הסברים, אך הוא התאבד. בו בזמן התאבדה בשתיית רעל גם אשתו לשעבר, שיחד עמו שלטה בחברה.

בדיקת הנעשות עתה לגילוי מאות המיליונים החסרים, העלו את האפ־שרות כי חלק מן הכספים הושקע ב־ישראל או בגוש הסובייטי.

מסע הפירסום הגדול בעולם להקרנת סידרת־מצדה

רשת הטלוויזיה האמריקאית אי־בי־סי מכינה את מסע הפירסום הגדול ב־היסטוריה לקראת התחלת הקרנת סיד־רת הסרטים „מצדה", שבה הושקעו 20 מיליון דולר — מוסר השבועון „הוליווד רפורטר". הסידרה היא באורך של שמו־נה שעות. ההקרנות המוקדמות עוררו התלהבות רבה בין המבקרים והצופים. ההפקה נמשכה שנתיים, מזה תשעה חודשים בישראל.

גאולה כהן בורחת מריח הבשמים של פלאטו.

ופניגה רוזנבלום ניצחה את ירון לונדון

■ השבוע האחרון היה שבוע של אורחים בישראל. ראש־הממשלה **מנחם בגין** התפנה לקבל כל אחד מהם בלישכתו. שר־הביטחון של קו־לומביה, הגנרל **לואי קרזוס קמאצ'ו לייבה**, נהנה לשמוע את בגין קורא נאום שהכין בעצמו בשפה הספרדית. „הייתי רוצה להשיב לך בשפה העב־ רית, אך אינני יודע אותה, ולכן אשיב לך בספרדית," אמר לראש־הממשלה, ונאם ב־ שפת אמו.

■ בגין סיפר ללייבה כי הוא זוכר את קולומביה מביקור שערך שם לפני 30 שנה. „הייתי בעיר־הבירה שלכם, בוגוטה, ו־ בשתי הערים מדאין וקאלי. אני זוכר עד היום שבקאלי יש נשים יפות מאוד," אמר לו ראש־הממשלה. „אני מקווה שתחזור לבקר בקולומביה ו־ תיווכח שבקאלי הנשים הן עדיין היפות ביותר," ענה לו שר־הביטחון.

■ שר־החקלאות המצרי, הד"ר **מוחמד דאוד**, ביקר אף הוא את בגין בלישכתו. הוא סיפר לראש־הממשלה כי למד גנטיקה חקלאית בארצות־ הברית, באוניברסיטות ברקלי וקולומביה. „תמיד הייתי מוקף שם ביהודים, ואפילו את עבודת הדוקטורט שלי הגשתי ליהודיה בשם **אליזבט גודשמידט**, שמאז 1956 אינני מצליח לאתר אותה," אמר שר־החקלאות. הוא הוסיף כי במשך 20 שנה עקב אחרי המתרחש במכון וייצמן מבחינה מדעית, ולמרות שמעולם לא ביקר שם, „חוא ראה את עצמו בתוך המכון." ואכן, באותו היום ביקר השר במכון.

■ עוד סיפר לראש־ה־ ממשלה כי באחת התערוכות הבינלאומיות ראה איך ישראל הצליחה בגידול חות לא רק לתיצרוכת פנימית, אלא גם לייצוא. אז נתן הוראה לגדל במצריים את התות לפי השיטה הישראלית. אך ארבע חמישיות מייצור התות נמכרו שם בשוק המקומי, ולא נשאר כימעט כלום ליצוא.

■ אורח אחר שביקר את בגין היה ראש ממשלת ברי־ טניה לשעבר, **אדוארד חית**. הוא טען לפני ראש־הממשלה כי המיפלגה הרפובליקאית ב־ ארצות־הברית עודדה בצורה מתוחכמת ביותר את העיתונות שם, לטעת תיקוות כי בני־ הערובה באיראן ישוחררו, ב־ ידיעה ברורה שלא כך הדבר, וזה הוריד מאמינותו של הנשיא ג'ימי קארטר ותרם להצ־ לחתם המדהימה בבחירות ל־ נשיאות.

■ מי שהיתה בעבר רעיית ראש עיריית תל־אביב, ח"כ **אורה נמיר**, נכנסה ביום השישי האחרון לחנות איונר ברחוב דיזנגוף, שם נערכת מכירת חיסול. הצפיפות הרבה בחנות גרמה לבעליה לסגור אותה, ולהכניס בכל חצי שעה קבוצת אנשים. איש לא זיהה את נמיר, והיא נאלצה להמתין ברחוב עד בוא תורה להיכנס.

■ האופנאי **ג'רי מליץ** אירח את רעיית שר־החקלאות המצרי, **מגיחה דאוד**, ואשת שר־החקלאות **לילי שרון** ב־ תצוגת־אופנה פרטית. מליץ הציג דגמים משלו, שבחלקם נועדו ליצוא באורוגוואי. גרמה לכך **רות דיין**, שפנתה אליו כדי לעודדו לייצר מיקטורנים לארץ הדרום־אמריקאית. רות עומדת בראש קרן הדומה ל־

יעקוב מרידור

מי שהיה מפקד אצ"ל בעבר הרחוק וכיום איש־עסקים, חוזמן עם רעייתו צפורה לאחד הקוקטיילים שנערכו בתל־אביב השבוע. למרות כמה רגעים עזבו את המקום, כשהבעל דואג לאשתו שתרכוס את מעילה היטב.

משכית הישראלי, השייכת ל־ בנק העולמי בוואשינגטון, ה־ מעודדת עבודות־יד של נשים בארצות אלה. רות דיין לא נוכחה בתצוגה, אף ששהתה בארץ, מכיוון **שרחל דיין**, אשתו של ח"כ **משה דיין**, כבר הוזמנה לתצוגה, ולכן רעייתו הראשונה של משה דיין לא יכלה להשתתף בה. ברשימת המוזמנות לאותה תצו־ גה נמצא גם השם „גברת **ארוארד קוץ**", ראש עיריית ניו־יורק, שביקר בארץ. רק אחרי בירור התברר ליוזמים כי לראש העיר האמריקאית אין ולא היתה מעולם אשה — ונטיותיו בשטח זה ידועות לכל.

■ השבוע עברה שגרירות מצריים בישראל למקום חדש, אחרי שהשתמשו בבית מלון בתל־אביב במשך תקופה ארו־ כה. הכתובת החדשה שלהם היא ברחוב בזל 54, שם יש לשגריר המצרי **סעד מזר־ תדא** לישכה מפוארת. הוא עדיין לא הספיק לקשט אותה לטעמו, ורק תמונתו של הנשיא המצרי, **אנוור אל־סאדאת**, תלויה שם.

■ אחרי שראש מיפלגת־ העבודה, **שמעון פרס**, חש־ תמש בביטוי הלקוח מעולם־ הכספים, כאשר אמר כי כל פינקס־ציר הוא מגיה במיס־ לגה ובעתיד המדינה, תציע ראש המחלקה לאיגוד מיקצועי, **גידעון בן־ישראל**, כי הוא מציע שסיסמת המערך לבחירות תהיה „בוא לגדול איתנו..."

■ בוועדת־העליה־והקליטה של הכנסת דנו בדו"ח של **שמואל יהים** על היורדים.

מגיחה דאוד

אשתו של שר־החקלאות המצרי, הד"ר מוחמד דאוד, יחד עם פמליה גדולה ביקרו בני הזוג בישראל והיו אורחיו של שר־החקלאות אריק שרון. מגיחה עמדה וקיבלה את אורחי הקוקטייל שנערך לכבודם, כשלידה לילי שרון. השתיים התידדו מאד במשך הסיור של השר המיצרי. כאשר נשאלה דאוד על־ידי לאה רבין מה מצא חן בעיניה ביותר בסיור בישראל — ירושלים, תל־אביב או חיפה — השיבה מגיחה: „לילי שרון."

כרמליטה, סנגריה, זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה.

היפכו את כרמליטה למשקה אישי העשוי בסגנון שלכם, לאנשים שאתם אוהבים. שתו והגישו כרמליטה סנגריה קר או חם, לבד, בזוגות, במסיבה ובכל מקום.

כרמליטה פונש
חממו את הכרמליטה בסיר עמוק. הוסיפו פלחי פרי הדר טבעי, פירות העונה וקינמון לפי הטעם.

כרמליטה קר
הוסיפו לכרמליטה קוביות קרח, פלחי לימון, או פרי הדר אחר, פלחי תפוחי עץ, וקינמון לפי הטעם.

כרמל מזרחי

אנשים

ראש מחלקת־העליה של ה־סוכנות, **רפאל קוטלוביץ**, השתתף גם הוא בישיבה. הוא נשאל על־ידי ח"כ **זאב כץ** מי מימן את הסיור של להיס בארצות־הברית — הסוכנות או הממשלה. אחרי שקוטלוביץ העיר כי אינו יודע את התשובה לכך, הציע כץ: „אולי הביטוח הלאומי האמריקאי מימן זאת," בהתכוונו לכך כי להיס הוסיף לשלם את התשלומים לביטוח האמריקאי אחרי שכבר שהה בישראל.

■ בהרצאה על הפוליטיקה הישראלית דיבר מנכ"ל רשות־השידור לשעבר, **יצחק ליבנ**ן, על בעיית הפרוטקציה. ליבני טען שבארצות אחרות הפרוטקציה נעשית לפחות ב־הומור, שלא כמו בישראל. הוא הזכיר את הנשיא האמריקאי לשעבר, **ג'ון קנדי**, שמינה את אחיו **רוברט קנדי** כשר־המישפטים, ואת גיסו **סרג'נט שרייבר** לראש תיל־השלום. כשנשאל קנדי איך זה מינה את אחיו למישרה כזו, ענה או: „מה שווה לי להיות נשיא, אם אינני יכול למנות את אחי כשר־המישפטים? אתם אומרים שהוא לא מנוסה, או זה טוב מאוד שמיניתי אותו, כך הוא יצבור נסיון לימים שבהם יפתח מישרד פרטי משלו."

■ אחרי שפורסם בעיתון־דו"ח על הקמת רשת־טלוויזיה נוספת, מיסחרית, יצא ליבני בחריפות נגד רעיון זה. הוא טען שמפילים את הציבור ברשת, והטלוויזיה תהיה באמת תיבה־של־שוטים. ליבני טען כי הוא בעד ערוץ שני, אך זה צריך להיות, כפי שנהוג באנגליה, כפוף לחוק מתאים של הכנסת. חוק זה יאפשר שידורים של חומר רציני לצד חומר בידורי, ושידורי־פירסומת רק בסוף התוכנית, ולא באמצע.

■ הפרופסור **אלכסנדר דונגי**, האחראי על ענייני זיהום־האויר וסיכוני־הקרינה באוניברסיטת תל־אביב, עסוק בשבועות האחרונים בטיפול בצמחי צבר. בנו, **אייל**, שהה ביא מארצות־הברית אלפי שתילי קקטוסים, והמטפח אותם בביתו, התגייס לצבא, וכמה מאות שתילים, שהיו זקוקים לטיפול בחממה מיוחדת, עברו לטיפולו של האב. דונגי הביא את השתילים למחסן שבבניין בית־הספר לרפואה באוניברסיטת תל־אביב, בקומה השביעית, ליד המעלית, ושם הקים חממה מיוחדת. הוא מטפל בשתילים בזיבול, בתאורה ובהשקייה מתאימים.

■ המנתח המבוקש ביותר בארץ הוא כיום ד"ר **שאול אנטל**, מנהל המחלקה הכירורגית בבית־החולים כרמל בחיפה. הוא הרופא היחידי בארץ שאליו מגיעות נשים הנזעות בסרטן־השד לניתוח כשהן „שלמות", כדבריו, ויוצאות אחרי הניתוח „שלמות", ללא סימני כריתה. אנטל מיישם את השיטה המהפכנית של כריתה ושיחזור מיידי של השד המנותח בניתוח אחד. עד כה עברו בהצלחה 15 נשים בגילים 29 עד 60 ניתוח משולב זה. אנטל, בן ה־55, נשוי ומתגורר בחיפה, נאלץ לדחות כיום לשבועות רבים נשים הזקוקות לניתוח, בגלל מיספרן הרב של נשים הפונות אליו. הוא גם נחשב כחלוץ בהשתלת מעקף־קיבה במקום ניתוח של קיצור־קיבה, כטיפול יעיל לבעיות השמנה, עקב זלילה מופרזת.

■ חבר מועצת עיריית־חיפה, **יונה להב**, נוהג בעת האחרונה לבוא לכל מקום בליוויית שלוש צעירות יפהפיות. יהב מסרב לגלות את שמותיהן, אך מציג אותן כך: „אחת היא החברה שלי, השניה אשתו של החבר הכי טוב שלי, והשלישית היא זו שתהיה החברה שלי."

■ ח"כ **שמואל פלאטו־שרון**, שישב עד כה במליאה ליד ח"כ חדש **תופיק זיאד** — כשהוא נמצא שם ביכלל — ביקש להעביר אותו למקום אחר. הוא קיבל אישור לכך והושב ליד ח"כ **גאולה כהן**. כאשר זו נראתה בורחת מן המליאה בכל פעם שפלאטו ישב לידה, נשאלה מדוע. ענתה גאולה: „אינני יכולה לסבול את ריח הבשמים הנודף ממנו כל הזמן."

■ באחת התוכניות האחרונות של הרוויו הסאטירי יורדים על השבוע החליטו חברי המערכת **מיכאל** („ב. מיכאל") **בריזון** ו**אפריים סידון** לחבר מערכון על חברם, **ירון לונדון**, מנחה התוכנית, שסבל לאחרונה כחבר הצוות לשיפור תדמיתו של שימעון פרס. במערכון היה **טוביה צפיר** צריך לשחק בתפקידו של פרס, ואילו את תפקידו של לונדון היה צריך לשחק לונדון עצמו. על לונדון היה ללמד את צפיר־פרס למכור מכונית משומשת סגומה. להסביר לו כיצד להסתכל בעיני הלקוח, להיות אמין בתיאור הצמיגים, ולמכור מפלט לקוי מבלי שהדבר יורגש. אחרי שנועצו ביניהם שנית, החליטו השניים לגנוז את הרעיון, מבלי שלונדון אף ידע על כך.

■ בהצגה האחרונה של יורדים על השבוע ריאיין לונדון את **פנינה רוזנבלום**. לונדון היה בטוח בניצחונו ופתח את הראיון בשאלה פרובוקטיבית: „מדוע את חושבת שאת חשובה ביכלל? יש בארץ עוד בחורות יפות שיש להן שדיים עומדים!" מבלי לחגיד עפעף השיבה פנינה: „תלוי כמה הם עומדים." התשובה המיידית בילבלה את לונדון, ובכל המשך הראיון לא השתחרר מן המבוכה, כאשר פנינה חוגגת את ניצחונה הבולט, להנאת הקהל.

■ בשעת הפסקת באולם־תמישפטים ניגשה אל השופט **חיים שטיינברג** אשה בגיל־העמידה וביקשה להיפגש עימו בלישכתו. „מדוע דווקא איתי?" שאל השופט. „יש כאן שופטים יותר נחמדים!" אך היא לא ויתרה והוא נאלץ להיעזר בשוטר התורן, שליווה את האשה אל מחוץ לאולם.

■ עורך הדין **עמיקם ויתן** הופתע מאוד כשנודע לו כי הוא רשם את העירעור הראשון בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב לשנת 1981. המספרים הראשונים בכל שנה שמורים מזה 27 שנים לעורך־הדין **יצחק בראז**, המקפיד להיות הראשון ולפתוח את התיקים הראשונים בכל בתי־המישפט בתל־אביב. אמנם גם השנה עשה זאת, אך לא הספיק להגיש את העירעור הראשון

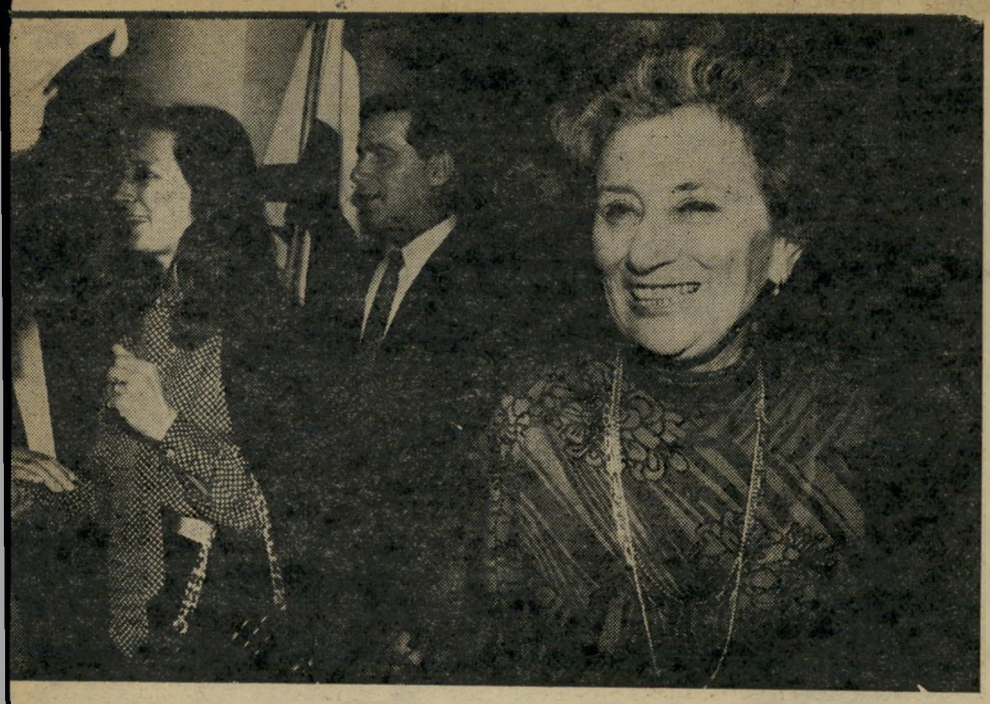

רות דיין

הגיעה בשבוע שעבר לארץ, לא כדי לחגוג את הסילווסטר אלא כדי לחגוג ברוב פאר את יום הולדתו ה־85 של אביה, עורך־הדין צבי שורץ, ביחד עם אחותה, ראומה וייצמן. אולם המסיבה לסבא צבי בוטלה בגלל מחלתו של שאולי וייצמן, בנה של ראומה. בתמונה נראית רות עם בתה יעל דיין ובעלה של יעל, תת־אלוף דב שיאון, בקוקטייל שנערך עבור שר־החקלאות המצרי בתל־אביב. השבוע פירסמה יעל, באחד העיתונים, וידוי אישי שבו תקפה את מבקרות הספרות בארץ על שהן נוהגות לקטול את ספריה, טענה שהשם דיין אינו עוזר לה לפרסם את הספרים וכי היא חייבת לכתת רגליה בין המו"לים בניו־יורק עד שהיא מוצאת אחד המוכן להדפיסם.

זהבה שילון

אשתו של במאי הטלוויזיה יגאל שילון, באה למסיבה עם גיסתה שרי שילון, אשתו של כתב הטלוויזיה בניו־יורק דן שילון, אחיו של יגאל. שרי הגיעה לחופשת מולדת ללא בעלה, אחרי שלא חיתה בארץ במשך שלוש שנים. את השתיים ליווה למסיבה יגאל שילון.

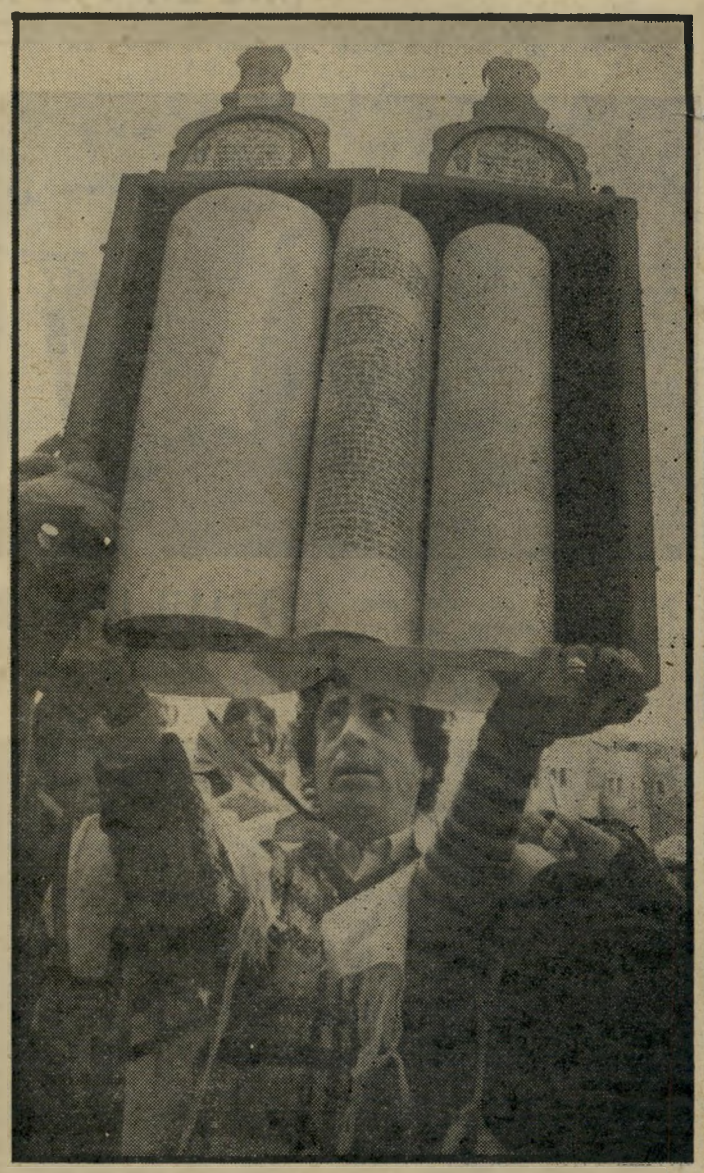

אנריקו מסיאס

חזמר הצרפתי המצליח בא ארצה כדי לחגוג את בר־המיצווה של בנו זאן־קלוד אברהם. הבן עלה לתורה בכותל המערבי בירושלים, כשהאב השתתף באופן פעיל בכל הליכי הטקס. עם תום הטקס לקח מסיאס את בנו לטיול באילת, שם שהו מיספר ימים.

שר מצרי, ראש עיריית ניו־יורק

וסילווסטר הקדוש עולים לארץ־ישראל

אן, אלופים במילואים ואלופים בשירות פעיל, חברי־כנסת, עובדי מישרד־החקלאות והרבה אורחים אחרים. „הביקור הזה הוא המוצלח ביותר מכל הביקורים של מישלחות שבאו ממצריים. אריק שרון הו־כיח עצמו כמארח למופת," אמר לי אחד ממישרד־הביטחון. ●●● דווקא ראש עיריית ניו־יורק, הי־הודי אדוארד קוץ, התרוצץ בערי הארץ ובכל אחת מהן היה אורח של ראש העיר המקומי. כל ראש עיר רצה להראות לו את גפ־לאות עירו. אחרי שהיה אורחו של טדי קוק בירושלים ושל שלמה („צ'יצ'") להט בתל־אביב, טס ל־אילת וחגג שם את הסילווסטר ב־חברת ראש עיריית אילת גדי כץ ואשתו ורדה ●●● ערב הסיל־ווסטר הוציא מן הבית את המוני ישראל, שעטו על כל בתי המלון, מועדוני־הלילה והמיסעדות שב־עיר, שילמו ממיטב כספם כדי להתנשק בחצות עם בת הזוג ולחי־

מישרד הביטחון

בנשף של הווארייטי היה מיוצג, בין היתר, על־יד הדיילת חנה עזרא, חברתו של האלוף אברשה טמיר, ודסי דרורי, אשתו של גדי דרורי, ראש לישכתו של טמיר. בעוד הגברים משוחחים טיילו השתיים.

שלושת הגנרלים

נפגשו בקוקטייל לכבוד שר־החקלאות המצרי. מימין: ראש עיריית תל־אביב שלמה („צ'יצ'") להט; במרכז עזר וייצמן ומשמאל יצחק רבין. השלושה נכנסו לשיחה רצינית באמצע הקוקטייל. צ'יצ' בילה את השבוע גם במסיבות אחרות עם אדוארד קוץ.

כדת וכדין

בילה עורך־הדין חיים בסוק, סגנו של ראש עיריית תל־אביב, במועדון־הלילה עומר כיאם ביפו, לשם הביא ראש העיר את עמיתו מניויורק אדוארד קוץ, שבא לביקור בישראל. לידו סגן אחר של להט, יגאל גריפל.

לא לצלם!"

ביקשה אחת האורחות במסיבה של דריה מצ־ין בתל־אביב. על אף מצב־הרוח המרומם שבו היתה, התעקשה זו שלא יצלמו אותה כשהיא רוקדת. מוסיקת הדיסקו במקום לא עוררה את הנערה לרקוד והיא רק התבוננה באורחים הרוקדים.

ריפל בכלא

כך לפחות הוא נראה, כשהוא משוחח עם בעל המועדון יואל שר, מבעד ורגים המפרידים בין השולחנות שבמקום. גריפל ויואל התעלמו התוכנית שכללה חזן, ושוחחו במרץ כל עת ההופעה.

ד"ר עינה עליזה ביותר, וכל ה־אורחים שטרחו ובאו לבקר ב־ישראל בשבוע האחרון רק הגבירו את השימחה והגדילו את מיספר המסיבות. במשך היום שוטטו ה־אורחים עם מארחיהם ברחבי ה־ארץ, אך שעות הלילה היו קודש למסיבות, שהצליחו לגרוף אליהן גם אנשים שאינם מורגלים בדרך כלל לחגוג במסיבות רבות. שר־החקלאות המצרי, הד"ר מוחמד דאוד, בא לארץ עם פמליה גדו־לה של מצרים. מישרד־החקלאות הישראלי, בשיתוף עם מישרדי ה־

חוץ והביטחון, אירחו אותם ברוב פאר והדר. בקוקטייל גדול, באחד מבתי־המלון בתל־אביב, עמדו ב־פתח הדלת השר המצרי ואשתו, השר שלנו ואשתו ולחצו את ידי הקרואים. הם גם הרעיפו חיוכים לכל עבר. למקום באו בהמוניהם שר התמ"ת גידעון פת ואשתו

בוש כובעים נוצצים על ה־ראש ●●● „ריקי שרון רזתה פלאים בשבועות האחרונים ונר־אתה רזה ותתיכית בקוקטייל של מישרד־החקלאות," אמרה בקינאה אשת־חברה אחת שהיתה באותו קוקטייל. מלבד המוני האנשים ב־מקום, הביאו אנשי מישרד־החקל־את את הברווז שלהם הנקרא מר־לרד. זוהי תערובת של ברווז ו־אווז שעליה גאוות המישרד, שהמ־ציא את העוף המיוחד הזה. גם מאכלי הבשר שהוגשו באותו קוק־טייל היו עשויים מאותו ברווז. כבר ראיתי הרבה עופות מוזרים במסי־בות קוקטייל, אך עדיין לא ראיתי שברווז, אפילו שקוראים לו **מר־לרד**, יהיה אורח כבוד במסיבה שכזו. הוא דווקא התנהג בנימוס ולא הגיב כאשר ניגשו אליו האור־חים והתבוננו בו בסקרנות ●●● הפמליה של צ'יצ', שליוותה את אדוארד קוץ' למועדון־הלילה ה־יפואי עומר כיאם, לא סמכה כנר־אה על התוכנית האמנותית שב־מקום והביאה עימה חזן, כדי ש־ישיר באוזני האורחים. החזן הצליח להרגיז את הזמרת **יפה ירקוני**. היא טענה שהוא הורס לה את ה־תוכנית וקשה לה להופיע אחרי חזן. „אני מקבלת עור של ברווז כשאני שומעת פרקי חזנות שכ־אלה. הוא בטח רוצה כרטיס לאמ־ריקה ולכן הוא מתאמץ כל כך ומפגין את כל השירים שהוא יודע," אמרה. ירקוני חיכתה במיס־דרון של המועדון, כדי שהחזן יסיים את הופעתו ותורה יגיע ●●● „יש כל כך הרבה מסיבות הערב. שאיני יודעת באיזו לבחור ראשונה," אמרה לי דוגמנית בליל הסילווסטר, כשבאה לאחת המסי־בות ואחרי כמה דקות התנצלה באוזני המארחת ואמרה שעליה לרוץ לעוד כמה מסיבות ●●● במיסעדת הקונכיה באילת אירח גדי כץ את קוץ', המחיר לזוג היה 5000 לירות, כולל בקבוק שמפניה צרפתית לכל זוג. קוץ' לא רצה בשמפניה, ולכן קיבל הנחה במ־חיר. בשעת חצות לבשו כל החו־גגים במיסעדה כובעי פורים עם מסיכות. גדי נשק לאשתו ורחה בעוד קוץ' נקש את **ריקי תג'ר**, ה־אשתו של **שמוליק תג'ר**, ה־ממונה על התיירות בע־ריה ●●● כל סגניו של צ'יצ' הגיעו באיחור למועדון היפואי — באמצע התוכנית. מילבד **דויד שיפמן** ו**יגאל גריפל** באו באי־חור גם עורך־הדין **חיים בסוק** ואשתו. הם לא שכחו לברך את כל ידידיהם שנמצאו במקום. את קוץ' ליווה **נפתלי לביא**, דובר מישרד־החוץ. וצ'יצ' היה מלווה באשתו **זיוה**, ובדוברו ויועצו **עמיקם שפירא** ●●● בנשף של אגודת הוואריטי — כל כר־טיס עלה 60 דולר — באחד מ־בתי־המלון בתל־אביב. סעדו את ליבם מרבית השגרירים הזרים ב־ארץ. בראש המובילים **סם לואיס**, השגריר האמריקאי, ו**סעד מור־תדא**, השגריר המצרי. אליהם הצטרף גם האלוף **אברשה**

(המשך בעמוד 24)

בחיבוקים זכתה המארחת דריה מצקין במסיבת הסילווסטר שערכה בביתה מידי שני ידידים שלה. דריה הודיעה לכל המעוניין לשמוע, שהיא עייפה עד כי אינה מצליחה לרקוד. „אני שמחה שכולם באו," אמרה לאורחיה הרבים.

ובנשיקות חגגו את ראש־השנה האזרחי הציירת נאוה שיראי, העובדת בשיקום השכונות, עם האופנאי איב דה־מרזיקס. „אני קונה אצלו את כל הבגדים שלי," הודיעה לכל מי שרצה לשמוע. בחצות התנשקו שני הידידים הוותיקים בלהט.

ממסיבה למסיבה

(המשך מעמוד 23)

שמיר ●●● ברחוב הירקון, באיזור המיסעדות ומועדוני־הלילה, נוצר סקס תגועה מסותל בערב הסילוסטר, אך מצב הרוח המרומם גרם לכך שאיש לא טרח להתריב עם הנהגים הרבים שמסביבו, שניסו להיחלץ מן הפקק, אך

גנדי הוא האלוף (מיל') רחבעם זאבי, שהיה במצב־רוח נינוח ועליז בקוקטייל לכבודו של שר־החקלאות המצרי.

לשווא ●●● בכל בית־מלון ב־תל־אביב נערכו כמה נשפים ב־אותו הערב, באולמות שונים. תיז־מורות רעשניות השמיעו את כל להיטי הדיסקו האחרונים והחוגגים לבשו בגדים נוצצים ונשפו ב־חצוצרות עשויות נייר, שהפכו ל־אופנה לאומית בשעת שימחה אמי־תית ●●● לילי שרון לא הספיקה לאכול דבר בקוקטייל בבית־המלון ורק עם סיומו, כאשר מרבית ה־אורחים כבר עזבו, נראתה טורפת בתיאבון כמה מן השאריות ●●● בשדרות רוטשילד נפתח פאב חדש בערב הסילוסטר. כאשר ניסיתי להיכנס נתקעתי בצפיפות בלתי־נסבלת ובדרכי החוצה, כל עוד ה־נשמה באפי, מצאתי שם את ה־שחקן **יוסי פולק**, בנעלי־בית חמים, שאמר לי כי הוא בדרך הביתה אחרי שגמר עם הסילוס־טר לשנה זו ●●● יותר מאלף תושבי אילת חגגו במלון קיסר בשתי מסיבות נפרדות. בחדר־האוכל הגדול אכלו ארוחת־ערב שעלתה 3,400 לאיש. כמנה אח־רונה הופיעו אמנים כמו **גיזקי ארקין** עם להקת הבנות שלו. בשעת ערב מאוחרת עלתה על ה־במה צעירה אנגליה בשם **מארי**, שכלל הנראה היתה שתויה. היא הסגינה הופעת־יחיד בריקוד שנמ־שך שעתיים, עד אשר התמוטטה על הבמה ●●● אנשי מישרד־החקלאות אספו את הברוז שלהם והלכו הביתה, ואז הופיע לפתע

רוקדים, רוקדות

בכל מסיבת סילווסטר ב־תל־אביב, לצלילי תיזמורות שניגנו ריקודי דיסקו בקול רם. מימין: זוהרית אביטן, מזכירה בחברת־ביטוח, רוקדת אצל דריה מצקין. בתמונה משמאל: אשה רוקדת לבדה במלון שרתון בתל־אביב.

בת הידידה

היא שרון וינר, בתה של שושנה שיף, חברתו של בעל־המלונות חיים שיף. אמה נמצאת בחוץ־לארץ ושיף לקח אותה עימו למסיבות סילווסטר. שרון דומה מאד לאמה ושיף הציג אותה בגאווה בפני ידידיו ומכריו הרבים.

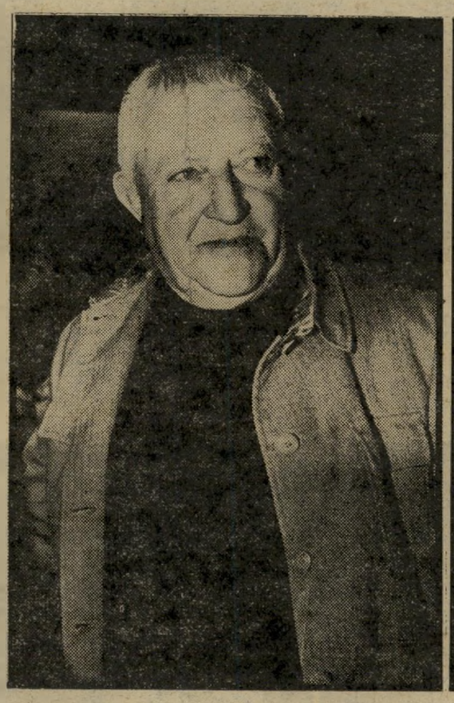

חברה של לילי

שרון היא ארי־לה קיש, אשתו של איש־העסקים מיכאל קיש, שגם באה לחגוג.

חבר של אריק

פיליפ חירשברג, ש־היה החקלאי ת־ראשון בנגב לפני שנים והוא ידיד קרוב של אריק.

זוגות ויחידים

באו למסיבות הרבות בערב הסיל־ווסטר. הדוגמנית סאלי שי רוקדת עם הקבלן יזהר בוכמן. „אני ממהרת לעוד מסיבה," הצחירה סאלי.

כוכבים

תנראים כימעט בכל מסיבה חברתית וחשובה חם שגריר מצריים בישראל סעד מורתדא והשחקן חיים טופול, שחזר מאנגליה, שם סיים סרט ג'יימס בונד בחשתתפותו.

אנשים

אקדח־הרצח היה שייך לפושקין, והשוטר התעניין בכתובתו של החשוד

■ האיש ששיכנע את **אברהם גוטליב** למסור את עדותו נגד שר־הדתות **אהרון אבו־חצירא** בא לאולפן ה־רדיו לתוכנית הטור השבועי. הוא נכנס לאולפן עם כתב הרדיו **אבי בר־יוסף**, ונשא עימו שקית־ניילון, שבתוכה היה טייפ־ריקורדר. כשנשאל מדוע הוא זקוק למכשיר, הס־ביר: „אני אדם דתי, ורוצה להקליט את התוכנית כדי שלא אשמע אותה בשבת."

■ שדר הטלוויזה **אלי־מלך רם** טען כי כל יורד הוא „עוד להיס."

■ אחרי אחד מדיוני ה־מליאה נעל את הישיבה סגן יושב־ראש הכנסת, הרב **יהודה מאיר אברמוביץ**, כדרכו במילים „הישיבה נעולה. ה־ישיבה הבאה מחר ב־11, אם ירצה השם." העיר על כך ח"כ **שלמה הילל**: „או לבוא או לבוא? איך נדע אם הוא רצה?"

■ ח"כ הרב **מנחם הכהן** חזר מסיור ברומניה ובא לכנ־סת, שם נערך דיון בעניין חוק המונע לעבודה בשבתות. הכהן ביקש שיתנו לו חופש־הצבעה לפי מצפונו, ולא לפי מרות סיעתו. העיר לו ח"כ **משה שחל**: „אני שמח שרוח ה־חופש של רומניה שורה עליך גם כשאתה בארץ."

■ כאשר נשאל **זליג לכניובה**, האב שנאשם בר־צח המחזר של בתו **אירמה**, מניין לו האקדח שהיה ברשו־תו, אמר לשוטרים כי האקדח שייך בעצם למחזר, והוא חטף אותו ממנו וירה בו. אך המיש־טרה התעקשה, וחזרה ושאלה אותו פעמים רבות, מהיכן ה־אקדח. חזור ושאול. לבסוף התעייף האב ואמר שאת האק־דח נתן לו „פושקין". שאל או־תו השוטר: „יש לך הכתו־בת שלו?" האב התכוון, כמו־בן, למשורר הרוסי **אלכסנ־דר סרגייביץ פושקין**, ש־נפטר לפני 143 שנים.

■ ועדת־הכספים של ה־כנסת דנה בענייני הטלוויזיה, וכיצד היא מונעת שידורי־צבע. צעק ח"כ **חיים קופמן** לעבר מנכ"ל רשות השידור **יוסף** („טומי") **לפיד**: „אולי כבר תפסיק להשתמש באמצעי־מני־עה?"

■ באותה ישיבה העירו לח"כ **פסח גרופר** כי הבטיח לחברי הוועדה להראות להם בטלחיזיה סרטי־קאובויס. השיב גרופר: „מה אני אשם שבא שר אין לי?" העיר על כך ח"כ **חילל זיידל**: „דווקא השר הזה הוא קאובוי אמיתי."

אוש' בוכפלנר חברתו בת ה־19 של נער־חשע־שועים הניצחי רולף שמעון עדן מצולמת על גלוייה שאותה שלח עדן לכל ידידיו בארץ ובחוץ־לארץ, בתוספת איחולים לקראת השנה האזרחית החדשה. בימים אלה נמצא חזוג בביקור בארץ, ודואג לבקר בכל מסיבה חנערכת בעיר, כשחוא מפגין אחבה רבה חמתבטאת בגיפופים ובנשיקות.

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

טדי קולק ואריה דולצ'ין בוועידת מיפלגת־העבודה

34 מיטות BIBA במחירי נוב'80

רק דניש יכול לייצר מיטה באיכות כל־כך גבוהה. בעיצוב מקורי ובמחיר כל־כך סביר.

BIBA עשויה עץ אורן מסיבי בגימור מושלם ובנויה באופן המבטיח לה יציבות ואורך־חיים המאפיינים רק מיטות טובות במיוחד.

למיטות BIBA תוכל להתאים ארונות קיר, שידה, שולחן איפור, ומראה וכך לעשות לך חדר שינה נאה ופונקציונלי.

למיטת BIBA ניתן להתאים מזרן כפול בגדלים שונים.

המחירים בשיטת "שלם וקח" וכוללים מע"מ.

אפשרות לתשלומים נוחים בתוספת מחיר.

אפשרות להובלה והרכבה ע"י מחלקת השרות של דניש.

אספקה מידית.

ארון הקיר מיוצר בגובה אחיד, ב־3 מידות
רוחב 150 ס"מ, במחיר־4,050. ש'
רוחב 200 ס"מ, במחיר־4,990. ש'
רוחב 250 ס"מ, במחיר־5,930. ש'
(מחירי ארונות הקיר כוללים הובלה והרכבה)

מחיר שולחן הלילה (בתמונה) 667.- ש'

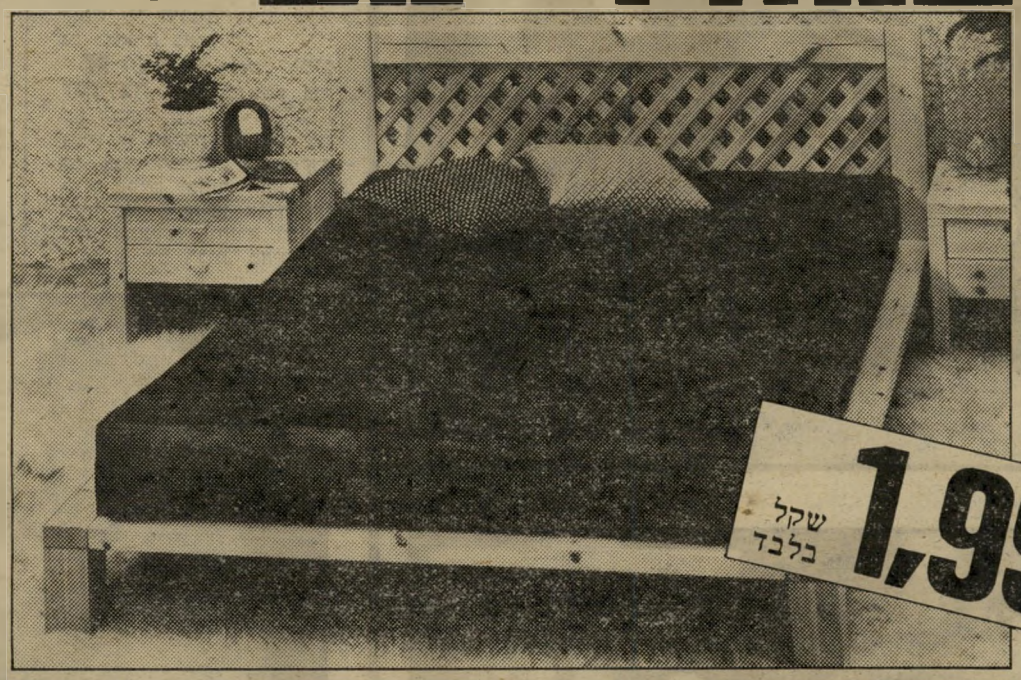

1,995.- שקל בלבד

790.- ש'

1,950.- ש'

1,160.- ש'

דניש

רמת־גן: דרך ז'בוטינסקי 104; ירושלים: רח' הסורג מול בנק ישראל; חיפה: אחוזה, רח' חורב 53; באר־שבע: רח' החלוץ 124.

חופשה בריאה בגלי־זוהר ים המלח ★★★★

מבצע חורף 190 שקל+מעיים

מלון גלי זוהר מציע לך חופשה חמה באמצע החורף. 190 שקל + מ.ע.מ. לאורח בחצי פנסיון כולל:

★ קפה ועוגה בשעה 4 אחה"צ
★ ערבי בידור, בינגו סרטי קולנוע דיסקוטק ווידיאוטייפ
★ 6 כרטיסי כניסה חינם לבריכות הגופרית לאורח השוהה לפחות 6 לילות
★ שני רופאים מומחים (לראומטיזם ועור) לרשות האורחים (תמורת תשלום)
★ התוספת לפנסיון מלא, 30 שקל+מ.ע.מ. בלבד!

להזמנת מקומות:
ת"א שדרות רוטשילד 66 טל. 03-615398 **ים המלח** מלון גלי זוהר טל. 057-90851

X-ADV

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227118, 772118

בריזה
מוסיקפה
הרברט סמואל 80 טל 656992
בלוז, פולק, רוק, כל יום א' ג'ז
פתוח כל יום כולל יום א' משעה 21.00

הופיע ונמצא למכירה בדוכני העתונים
נעה
מגזין אחר של נשים

וידיאוסרט
הסרטת ארועים בוידיאו!
צילום חתונות, בר מצווה וארועים מיוחדים
סרט בן 3 שעות: $299 כולל מע"מ וקסטה
רח' רוזנבאום 5, ת"א, טל. 296662

תן טרמפ לחייל

הנדון:

לסלק שניהם גם יחד –

המפד"ל והמפכ"ל

ב אחד משיריו הידועים והארוכים ביותר מתאר היינריך היינה, המשורר הגרמני־היהודי בעל הלשון הארסית, ויכוח בין נזיר רב, בחצרו של מלך ספרד. בתום הוויכוח פונה המלך אל רעייתו היפהפיה ושואל לדעתה. תשובתה בת־האלמוות של המלכה (בתירגום חופשי שלי):

„מי צודק? זאת לא אדע. / אך את זאת אומר בלי פחד: / שהרב והנזיר / מסריחים שניהם גם יחד."

אילו היה היינה חי כיום במדינת־ישראל (ישמרנו האל!) יכול היה לסכם את פרשת־השבוע במילים הבאות:

„זהו הסיכום מתחת / לכל הפרשה הנ"ל: / לסלק שניהם גם יחד / המפד"ל והמפכ"ל!"

■ ■ ■

ק ? להצטרף לקריאת „עליהום!" שנשמעה בפי כמה מידידי הטובים, אשר לגביהם יש כאן בעייה פשוטה: בצד האחד קצין־צה"ל ישר־לב, בצד השני החבורה האפלה של המפד"ל. המסקנה: הרצל שפיר הוא קדוש מעונה, השר הוא מנוול.

בעיני הענין קצת יותר מסובך. יש לו יותר מצד אחד.

הכל יודעים איך נגמרה הפרשה. אך לא הכל יודעים איך היא התחילה. יש לכך חשיבות, אם רוצים לקבל תמונה מאוזנת. במיקרה הייתי מעורב בה, אם כי באופן שולי בהחלט.

לפני יותר משנה, באחת מישיבות הכנסת, עבר יוסף בורג ליד המושב שלי, עצר וישב במושב הסמוך. בפיו היתה שאלה: מי, לדעתי, צריך להיות המפכ"ל הבא?

אני מניח כי בורג שאל אז לעצת רבים. אני מניח שהוא שאל גם אותי מכיוון שהעולם הזה מקדיש תשומת־לב רבה מאוד לפעולות המישטרה, ומתח ביקורת קטלנית עליה ועל המפכ"ל הקודם.

מסרתי לו את דעתי: „המוראל במישטרה ירוד. גוברות בה האלימות והאכזריות. היחסים הפנימיים עכורים. אין כיוון ואין גאוות־היחידה. למדנו בצה"ל כי במיקרה כזה יש להחליף את המפקד ולהביא איש חדש מבחוץ. יש להביא מישהו שאינו נגוע במחלה, אשר יבוא מרחוק ויפיח רוח חדשה באירגון כולו. עצתי היא שתקח אלוף מצה"ל."

כששאל בורג מי עולה על דעתי, הזכרתי את האלוף ישראל טל (שלא רצה בכך) ואת אריק שרון (גם כדי לסלקו מן הממשלה, וגם מפני שהוא יכול היה לעמוד במשימה.)

כעבור ימים אחדים נתקלתי בבורג במיסדרון הכנסת, והיא שאל אותי לדעתי על האלוף הרצל שפיר.

השבתי כי איני מכיר את האיש מקרוב, אך שמעתי עליו טובות כחייל בלי חוכמות, כמארגן מוכשר וכאיש ישר־דרך. אולם, הוספתי, הוא גם הוכיח כי אין לו חוש ציבורי, בכהנו כראש המישלחת הישראלית בדיונים על הפרדת־הכוחות בז'נבה, התנהג בגסות כלפי העיתונאים ופקידי מישרד־החוץ, ופעם אף גירש אותם בבושת־פנים מן החדר.

כעבור כמה ימים מינה בורג את הרצל שפיר. איני יודע אם עצתי תרמה תרומה זעירה כלשהי למינוי זה. שמחתי עליו. כאשר ראיתי את שפיר בכנסת, ערב כניסתו לתפקיד, איחלתי לו הצלחה מקרב־לב, הדגשתי את הצורך בחיסול השיטות האלימות במישטרה, ורמזתי בעדינות מירבית שאני מקווה כי יחסיו עם הציבור והעיתונות יהיו תקינים.

■ ■ ■

א ני מזכיר שיחות אלה כי הן מבליטות עובדה הנשכחת כימעט בהמולת הימים האחרונים:

בורג מינה את שפיר. איש לא כפה אותו עליו.

כאשר מינה אותו, ידע כי הוא בוחר באיש חזק, בעל יוקרה צה"לית רבה.

אילו רצה בורג במשרת נאמן ונכנע, יכול היה לבחור באחד מחצי תריסר קציני־המישטרה הבינוניים שעמדו לרשותו. יש ביניהם כמה וכמה מלחכי־פינכה נכנעים, שהיו מקבלים את המינוי בנשיקת־יד והיו לאחר מכן ממלאים את כל מישאלותיו של השר. כבר היו מפכ"לים כאלה.

זכותו של בורג, יש לציין, לפחות, שהיה זו אז הרצון במפכ"ל סמכותי, אשר יזעזע את המישטרה ויפיח בה רוח חדשה.

מדוע, אם כן, נעכרו היחסים בין השניים?

■ ■ ■

ב רור לי כיום, בדיעבד, כי ההערכה שמסרתי לבורג באותה שיחה חטופה במיסדרון כבר כללה את כל יסודות המשבר הנוכחי, במידה שהם נוגעים לאופייו של הרצל שפיר.

שנה אחת אינה תקופה רבה, אך ניתן לציין כי שפיר הצליח להפיח רוח חדשה במישטרת־ישראל. המישטרה זקפה את גופה, התמלאה גאווה חדשה.

במרוצת השנה היתה לה, אמנם, מפלה מוחצת אחת (פרשת אורון ירדן), אך עולות עליה ההצלחות הגדולות — פרשת אהרון אבו־חצירא (עד השלב הנוכחי), פרשת

המפכ"ל המודח: מי צריך ללכת?

הרצח הכפול, הפרשה של חבורת־המפוצצים, ועוד. ניצחונות אלה הם נחלתם של רבים. לא המפכ"ל במישרדו תפס את הפושעים וניהל את החקירות. אם אכן הוא זוקף אותן לזכותו הבילעדית, כפי שנשמע מדבריו, יש בכך מידה רבה של התנשאות וזילזול בזולת.

אך מאידך, כאשר גוף כישהו נוחל הצלחה, יש להעניק את הזכות עליה קודם כל למי שעומד בראשו — כשם שהוא נושא באחריות הראשית לכישלונות.

גם אם תרומתו של שפיר להצלחות אלה היתה עקיפה, ועיקרה ברוח החדשה שהכניס למישטרה ובחיזוק המוטיווציה של אנשיה, הרי מגיע לו צ"ש.

מבחינה מיקצועית, הרצל שפיר היה מפכ"ל טוב — אולי הטוב שבמפכ"לים עד כה.

■ ■ ■

ל מרבה הצער, אין זו הבחינה היחידה שבה יש לבחון את כישוריו של מפכ"ל.

המפכ"ל נושא במישרה בעלת אופי ציבורי מובהק. מבחינה זו הוא דומה לרמטכ"ל של צה"ל.

אדם יכול להיות מפקד־חטיבה נהדר, מפקד־אוגדה מזהיר, אלוף־פיקוד מצטיין, ורמטכ"ל גרוע שבגרוע. כי לרמטכ"ל דרושות תכונות נוספות. עליו להיות בעל מבט פוליטי רחב, הכרה דמוקרטית עמוקה, רגישות ציבורית מובהקת. בהעדר תכונות אלה, הוא יכול להוות אסון לאומי. ויש דוגמה לכך.

מפכ"ל המישטרה מופקד על גוף, שהפיקוח הדמוקרטי עליו הוא חובה ציבורית עליונה. כל מישטרה בעולם — במישטר דיקטטורי ודמוקרטי כאחד — מהווה סכנה פוטנציאלית לממשלה ולציבור. כי בידיה סמכויות כה רבות שניתן לנצלן בנקל לרעה, עד כי רובץ חטאת לפתח כל תחנת־מישטרה.

לכן זקוקה המישטרה בכל שעה לביקורת מצד עיתונות חופשית וווחמת, שיגינה פקוחה, ולפיקוח של הרשות האזרחית המופקדת עליה.

הרצל שפיר ניסה לפרוק מעליו את שני סוגי הפיקוח.

הפרשה האחת — וההמורה יותר, בעיני — היא פרשת הנפיון הנואל להכניס את העיתונות לכותונת־כפייה של המישטרה, באמצעות דוברי־דיקטטור הרשאי להדיח עיתונאים, לחסום לפניהם את הדרך למידע, לשחד אותם ולהעניש. הכל על טהרות הנוהלים הקיימים במדינות קומוניסטיות או פאשיסטיות.

הנפיון הזה ליצור מעמד של עיתונאים־מטעם („מואמנים"), שהיו צריכים להוות למעשה עבדי־המישטרה וסוכניה, די בו כדי לחייב את פיטוריו של הרצל שפיר. כי הסכנה הטמונה בו לגבי יצירת מיפלצת מישטרתית בלתי־מבוקרת, המסוגלת להפעיל כל שיטה פסולה ולהפר כל חוק, מהווה סכנה ישירה למישטר הדמוקרטי.

הפרשה השניה — זו של ההאזנה במיפגש של ראש אגף־המישטרה עם כתבי־המישטרה — חמורה מכחינה אחרת.

היתה זאת התנכלות ישירה לרשות האזרחית, הממונה על המישטרה. השיטה שבה נעשה הדבר, ומסכת השקרים שבאה בעיקבותיה מפי המפכ"ל, די בהן גם הן כדי להצדיק הדחה.

פרישה חמורה נוספת היא מסירת ההדיפה הכוזבת מטעם המישטרה על „ששת עדי המדינה" נגד אבו־חצירא.

אין זה עניין חסר־חשיבות. בורג פגע ברגשות רבים כאשר הישווה פרשה זו לשיטותיו של יוסף גבלס הנאצי. אך גם בלי השוואה זו, זהו תקדים מסוכן ביותר. מה יהיה טיבו של מישטר שבו יכולה המישטרה להדליף מחר לכל העיתונים כי „צ'רלי ביטון משתייך לתא של פת"ח" או „גאולה כהן היתה שותפה לתיכנון ההתנקשות בראשי הערים" — ותסביר לאחר מכן שהפצת [illegible] „לעזור לחקירה"?

[illegible] יחד עם מתן ההיתר לפריצה הבלתי־חוקית למיפעל־הבשר של חבורת־הכרם, מוכיחה שמשהו לקוי במושגיו של האיש שהיה ממונה על שמירת החוק וה־סדר. ולא חשוב כי ההדלפה היתה נגד שר החשוד בקבלת־שוחד, ושהפריצה היתה נגד אנשים החשודים כראשי העולם התחתון.

מישטרה המשתמשת בשיטות בלתי־חוקיות ובלתי־מוסריות, סופה להתדרדר לשיטות חמורות יותר.

בניגוד לכמה אנשים, הרואים את הכל מבעד למישקפי יחסם למפד"ל, עלי לקבוע כי אין אלה פרשות שוליות. אין לי ספק שאילו היה מדובר במפכ"ל פחות פופולרי, ובשר שאינו שייך למפד"ל ושאינו מסובב בכל מיני פרשות, היו גם הם תובעים את פיטורי המפכ"ל בנסיבות אלה.

עם כל הצער על אדם אשר יכול היה לתרום תרומה חשובה למישטרה, אני סבור כי המפכ"ל היה צריך ללכת.

■ ■ ■

ך עוד ספיח לפרשה, במידה שהיא נוגעת לצד של המפכ"ל.

אחרי הדחתו השמיע המפכ"ל האשמות חמורות מאוד.. אין הן מתייחסות דווקא לימים האחרונים. לדבריו, „נשאר במיעוט" בעניינים חשובים מאז ראשית כהונתו. מישרד־הפנים הזניח את המישטרה. היתה התערבות הרסנית בעבודתו.

אם כן, מדוע לא התפטר כדי להזעיק את הציבור על מצב מחפיר זה?

יתר על כן, המפכ"ל סיפר שהוא קיבל הוראה לסגור תיק חשוב, שבו רוכזו חשדות חמורים כלפי מישרד־הפנים (קרי: שר־הפנים).

אם כן, מדוע לא התפטר המפכ"ל מייד כדי למחות נגד פקודה בלתי־חוקית כזאת?

מדוע הסתפק ב„הפקדת זיכרון־דברים" אצל רב־אלוף חיים לסקוב? איזו מין התנגדות היתה זאת? איך זה משלים מפקד־המישטרה עם פקודה כה פסולה, כה מחפירה? מדוע לא פירסם אותה מייד?

מדוע הודלף העניין בדרך עקיפה א ח ר י

(המשך בעמוד 36)

דע תשקיף

בגין ״גיש

מחאה

ראש־הממשלה, מנחם בגין, נודעו פרטים משיחת נשיא־המדינה, יצחק נבון, ויושב־ראש מיפלגת־העבודה, ח״כ שימעון פרס. לפני מקורביו הביע בגין רוגז רב על תוכן השיחה וטען שהנשיא ״לא היה רמות ממלכתית בשיחה זו, אלא דיבר כמו עסקן מיפלגתי.״

בגין שוקל הגשת מחאה רשמית לנשיא בעניין זה.

אלמנת השאה

מחלוננת

שר־החוץ האמריקאי וישעבר, הנרי קיסינג׳ר, הביא לישראל תלונות מצד אלמנת השאה הפרסי, פארה דיבה. לדברי קיסינג׳ר, זועמת דיבה על ישראל, שלדבריה זנחה את בעלה עם נפילתו, וגם דחתה כל ניסיון מצידה ומצד בנה לבוא במגע עם ישראל אחרי מות השאה.

מגעים

הורביץ - שפיר

שר־האוצר, ייגאל הורביץ, נפגש בתחילת השבוע עם המפכ״ל המודח, הרצל שפיר.

בשיחה נדונה האפשרות לשיקומו של שפיר במיסגרת רפ״י. הורביץ הבין משפיר כי הוא מעוניין להיכנס לחיים הפוליטיים.

קרע

הורביץ - דיין

רבים מהאנשים שעמדו ליד ח״כ משה דיין בהפסקת כנס במה, שנערך בשבת האחרונה, שמעו אותו מתבטא בחריפות רבה נגד שר־האוצר, ייגאל הורביץ. דיין כינה את הורביץ בשם: ״אפס כלכלי.״

יבוטל המזח

בחדרה

לראשי חברת־החשמל התבררו בימים האחרונים כמה עובדות תמוהות בקשר לבניית המזח לפריקת הפחם בחדרה.

רק עתה התברר, לפתע, שחברת־החשמל אין כל הסכם חתום עם הקבלן האיטלקי, שקיבל כבר על החשבון 16 מיליון דולאר. עתה מסרב הקבלן האיטלקי לעמוד בכל פעיפי ״מיכתב הכוונות״ שהוחלף בינו לבין חברת־החשמל.

הקבלן האיטלקי דורש עתה סכום של כ־200 מיליוני דולאר עבור הקמת המזח, בעוד שההצעה הראשונה שלו היתה רק בסך 50 מיליון דולאר. מישלחת של בכירי חברת־החשמל שוהה עתה באיטליה, כדי לברר אם ניתן להציל מהכספים ששולמו לקבלן.

נראה שעם שובה של המישלחת תוגש תלונה למישטרה, אשר תתבקש לחקור אם היו מניעים בלתי־כשרים שהביאו לנתינת העבודה דווקא לקבלן האיטלקי. רבים מעובדי חברת־החשמל ביקרו באיטליה לפני שהמיפרעה הגדולה הועברה לקבלן המישטרה תתבקש גם לחקור כיצד הועברה לקבלן המיקדמה, למרות שהוא לא העביר ערבות בנקאית שעליה הוסכם.

התוצאה הבלתי־נמנעת תהיה שהפחם לא יפורק בחדרה אלא בחיפה, ויובל לחדרה במשאיות או במסילת רכבת שתיבנה במיוחד לצורך זה.

מגעים

לין - עבודה

בשבוע שעבר נערכו מגעים אינטנסיביים ביותר בין יושב־ראש מיפלגת העבודה, ח״כ שימעון פרס, לבין ח״כ לעם, אמנון לין. למרות שדבר לא סוכם, נראה שהשניים הגיעו ביניהם להבנה בדבר צירופו של לין למערך.

רבין מכין

ספר לבן

ח״כ יצחק רבין וכמה מעוזריו שוקדים עתה על הכנת מיסמך, שכו יתוארו מעשי שחיתות, אי־סדרים וזיופים, שנעשו, לדבריהם, בכחירות האחרונות במיפלגת־העבודה ובמחיך ועידתה של מיפלגה זו.

ידין לקה

במחלת־דם

בניגוד לשמועות שנפוצו, לא אושפז בשבוע שעבר סגן־ראש־הממשלה, ה־פרופסור ייגאל ידין, ביגלל התקף־לב. ידין לקה במחלת־דם, אשר תדרוש טיפולים רפואיים ממושכים ביותר.

״חקרו

קרנות הפנסיה

שערוריה עומדת לפרוץ בעיקבות חקירה שנערכה על־ידי גורם פרטי, שמומן על־ידי הליכוד, בקרנות הפנסיה ההסתדרותיות.

לדבריהם של עורכי החקירה, התגלו בקרנות אלה סבומי־ענק, שאי־אפשר לזהות את בעליהם. בקרן פועלי־חבניין בילבד התגלו 30 מיליארד לירות, הרשומים, לדברי החוקרים, בשמות פיקטיביים.

מינויים במישטרה

שני המינויים הראשונים, שעליהם עומד להכריז בימים הקרובים המפכ״ל החדש, רב־ניצב אריה איבצן, יהיו של ראש־לישכתו ודובר המטה הארצי.

איבצן ימנה את עורך־הדין משה צור, ראש לישכת־החקירות במחוז הדרומי, כראש לישכתו, ואת סגן־ניצב יוסף תמיר, מי שהיה דובר המחוז הדרומי, כדובר המטה הארצי.

עסקי הורביץ

בוונצואלה

איתן ישראלי, שותפם של בניו של שר־האוצר, יוני ויואב הורביץ, יצא בשבוע שעבר לוונצואלה.

בדעת בני הורביץ למצוא השקעות חקלאיות בחיקפ־ענק במדינה זו.

מיפעל מזון בחו״ל

חברת־בת של כור מזון עומדת להקים שני מיפעלי שמנים גדולים בחוץ־לארץ. מיפעל אחד יוקם בבוליביה והאחר בטהאיטי.

״כור־מזון״ לא תקח שותפים מקומיים, והמיפעלים יהיו בבעלותה המלאה.

לאן נעלם היועץ?

יועצו הבכיר של שר־האוצר, עוזרא סדן, מנהל הרשות לתיכנון כלכלי, נעלם בשבוע האחרון, ולא הופיע במישרדו. חקירה נמרצת של שר־האוצר, ייגאל הורביץ, גילתה שסדן יצא למילואים, ולא טרח לדווח לשר על השרות.

מטה־יריידה בסוכנות

למרות הביקורת שבה נתקל דו״ח להיס על היריידה, נותן יושב־ראש ההנהלה הציונית, אריה דולצ׳ין, גיבוי מלא למנכ״ל הסוכנות, מחבר הדו״ח, שמואל להיס.

דולצ׳ין עומד להקים בסוכנות מטה־חירום שיפעל למניעת היריידה, ולהעמיד בראשו את להיס.

חברות־התעופה

התאחדו

חברת אל־על, יחד עם נציגי חברות־התעופה הזרות, הפועלות בישראל, התאחדו נגד תופעות של הוולת כרטיסים מתחת לשולחן.

התך באחד בינואר אין החברות מוכנות עוד לקצר או להאריך כרטיסים קבוצתיים, או לשנות כרטיסים זולים, שבהם מועדי היציאה והחזרה קבועים.

מחפשים שותף

למלון ״איילון״

מישרד עורכי־הדין של שרגא בירן בירושלים מחפש עתה שותף, שיקנה מחצית מ״מלון איילון״, המלון שהיה בית־מישרדים מעל ל״בניין המשביר״ במרכז ירושלים.

תמורת כל חדר במלון בן שש הקומות דורשים הבעלים, האחים איילון, 40 אלף דולר.

ישונה החוזה

עם אילן

ההסכם בין הסוכנות היהודית ובין איש יחסי־הציבור, יהודה אילן, עומד להשתנות.

לפני כמה שבועות התחוללה סערה, כשנודע שאילן מקבל שכר חודשי של יותר ממיליון לירות מהסוכנות. ועדה מיוחדת, שהוקמה כדי לבדוק את פרטי ההסכם עם אילן, עומדת להגיש את מסקנותיה בשבוע הבא. נראה שהוועדה תדרוש להתיר את החוזה, ולשלם לאילן רק לפי פרוייקטים, ולא שכר חודשי.

המחקר נגנז

מחקר שנערך בצה״ל על תופעת ההומו־סקסואליות בקרב לובשי ולובשות מדים בצבא נגנז על־פי הוראת הרמטכ״ל.

המחקר נערך ביוזמת קצין־רפואה־ראשי, ובעזרת מיפקדת קצין־חינוך־ראשי.

העם שלושה הרצלים

איזו קם הרצל השבוע מקיברו, יא היה רווה נחת

בשלוש צורות חזר השבוע בנימין זאב הרצל למדינת־היהודים. שלושתן יחד מייצגות את המצב בישראל.

הצורה הראשונה היתה זו של הרצל המקורי. צוות של הטלוויזיה הישראלית הביא את עולמו

הרצל א'
איזו קם מקיברו

ומעשיו של האיש אל המירקע — מכשיר שלא היה קיים בימיו של הרצל. הוא מת לפני שהומצאו הרדיו והטלוויזיה. בימיו היה קיים רק הטלפון, שהוא ייעד לו תפקיד חשוב במדינת־היהודים ה־אוטופית, אלט־נוי־לנד (ראה עמודים 49—48).

הצורה השניה היתה דיוקנו על שטר־הכסף, השווה עתה בסך הכל עשרה שקלים עלובים. המדינה רעשה סביב דרישות־השכר של המורים. שרים איימו להתפטר אם יתקבלו ואם לא יתקבלו. הסוכה הנופלת של ממשלת־בגין הזדעזעה. ואילו האינפלציה הוסיפה לדהור, והרצל הכחול שעל שטר־הכסף הוסיף לשקוע.

הצורה השלישית היתה בדמות אדם שנשא את שמו — הרצל שפיר, המפכ"ל המודח של מישטרת־ישראל. בתהליך האופייני ל־מדינת־ישראל, שבה קמים בן־לילה אלילים הנערצים על־ידי פרופסורים ומצחצחי־נעליים כאחד, הפך גיבור לשבוע אחד. ועדים צבוריים קמו להגנתו, כל פוליטיקאי המכבד־את־עצמו השמיע הצהרות רמות בזכותו. ואילו שפיר עצמו הצליח להפוך את הקערה על פיה, לקום על מדיחו (ראה מיסגרת). **מדינה זקנה מאוד.** אילו קם הרצל מקיברו ומשקיף סביבו, ספק אם היה רווה נחת ממה שקורה במדינה שהוא החזה הרישמי שלה.

פרשת־שפיר, האינפלציה, טיפול הממשלה בדו"ח־עציוני, הירידה ההמונית, הנסיונות לקנות ולמכור בכנסת — כל אלה היו סימנים של ריקבון והתנוונות, שהיו מתימים לכל אדם במדינה למדי. כואת היתה פרשת־ילדין. כואת היתה פרשת־יהלום. כואת היתה פרשת־בורג.

הפרשה

ריכך, בן־לילה, נולדה „פרשה" חדשה.

זוהי תופעה ישראלית. עניין שיכול היה להיות ויכוח שיגרתי, קטטה בין אנשי־ציבור, גילוי של אי־סדרים או עבירה, הופך „פרשה".

„פרשה" היא תופעה המסעירה את המדינה כולה, המעמידה את עצמה במרכז כל שיחה, היוצרת רגשות עמוקים.

יותר מזה: פרשה יוצרת התעוררות של דעת־הקהל כמו גל גואה, השוטף כל דבר בדרכו. פרשה מולידה גיבור תורני או רשע תורני, לרוב על פי קריטריונים בלתי־רציונליים למדי.

כואת היתה פרשת־לבון, כאלה היו התנועות הציבוריות הגדולות שהעלו את משה דיין לשילטון במאי 1967, ושהפילו אותו ואת גולדה מאיר מן השילטון ב־1974. כואת היתה פרשת־ילדין.

הפרשה שנולדה השבוע, ושעדיין לא הסתיימה, עשוייה להגיע לממדים כאלה. אך לא ברור עדיין אם זוהי „פרשת שפיר" או „פרשת בורג".

הסכר נשבר

ה תכונה הבולטת ביותר של הפרשה החדשה היא תמימות־הדעים המפתיעה של דעת־הקהל. פרופסורים ומצחצחי־נעליים, אנשי השמאל והימין חברו יחד באופן ספונטאני. ההתעוררות הספונטאנית היא כולה נגד שר־הפנים, לטובת המפכ"ל המודח.

מה גרם לכך? יתכן שמתבטא כאן הזעם הציבורי המצטבר נגד המפד"ל, ונגד הציבור הדתי ביכלל.

במשך שנים רדה המיעוט הדתי ברוב החילוני. בהשתמשו בכוחו הפרלמנטרי, כפה על הציבור חוקים מבישים (שיחרור הבנות הדתיות, ביטול הסעיף הסוציאלי לגבי ההפלות), מתוך אמונה כי לציבור החילוני אין כוח להתנגד לכך. באותה תקופה פשטה השחיתות הדתית הגלוייה בעזות־מצח גוברת, כשאיש לא טרח אף להכחיש את הידיעות על חלוקת סכומי־עתק מכספי הציבור למוסדות דתיים פיקטיביים ואמיתיים־למחצה.

הזעם השקט של ציבור גדול וחסר־אונים מצטבר לאיטו ובדממה, כמו מימיו של נהר גדול הנתקלים בסכר. אך כאשר נפרץ הסכר, כוחם של המים העצורים יכול להיות קטלני.

בפרשת אהרון אבו־חצירא נסדק הסכר. עתה, כשהתקבל הרושם כי שר־הפנים המפד"לי פיטר את המפכ"ל כדי להגן על אבו־חצירא ועל עצמו, החלה המפולת.

ככל שגבר הזעם נגד בורג, כן גדלה ההערצה להרצל שפיר. הציבור התעלם מחטאיו של שפיר (ראה הנדון) כאילו היו דברים של מה־בכך, העלה את האיש על כן של אנדרטה. מול העסקן הדתי השנוא הועמד החייל הפשוט, הצבר, האביר בלי חת ובלי דופי. הציבור נכסף לאיש כזה, ומדי פעם הוא בוחר לו, כימעט אוטומטית, בגיבור תורני. למחרת היום שוכח הציבור את הגיבור, או אף מתנקם בו ומפילו ארצה, כפי שקרה למשה דיין, האליל הסינתטי של התקופה בין המילחמות.

גיבור כזה היה פעם חיים לסקוב, שנחשב כהתגלמות כל תכונות האמת והיושר, האיש היחידי המסוגל לעמוד מול ההפקרות של העובדים. למעשה היה לסקוב מנהל גרוע, שלא היה מסוגל להסתדר עם בני־אדם. אך המציאות לא עניינה את הציבור, שרצה בגיבור. רק כאשר הודח לסקוב, והסתבר כי יחד עימו נעלמו גם מרבית הבעיות שהוא לחם בהן כמו דון קישוט בטחנות־הרוח, נשכח האיש. במיקרה מוזר, צץ השבוע מחדש, בפרשת שפיר.

שפיר רחוק מלהיות גיבור על סוס לבן. יש לו מעלות וחסרונות, ככל האדם. אך בעיני הציבור לא השתקף האיש בדמותו האמיתית. הציבור רצה בגיבור, והוא הפך גיבור.

כך היתה התמונה שלמה. היו במחזה גיבור ונבל, דעת־הקהל התקוממה, והפרשה הסעירה את ליבו של כל אדם בישראל.

המרוויח: גוש אמונים

מ ה תהיה התוצאה הפוליטית? עלולות להיות לפרשה תוצאות פוליטיות, שאינן קשורות בה כלל, ושהציבור אינו חולם עליהן.

הפרשה עלולה לחסל את יוסף בורג כמנהיג המפד"ל. אחרי שכבר חוסל אבו־חצירא, פירוש הדבר סלילת הדרך לפני השר היחידי של המפד"ל שלא התלכלך בעיני הציבור — זבולון המר.

המר הוכיח שיש לו כישרון נדיר להתהלך בין טיפות־הגשם מבלי להירטב. בוויכוח על דו"ח עציוני צבר בחוגים רחבים מידה נוספת של פופולריות. עם חיסול מנהיגיהן של שתי הסיעות היריבות במפד"ל, עשוי המר להישאר היחידי המסוגל להנהיג את המיפלגה.

המר הוא נציגם של הניצים הקיצוניים, הפטרון של גוש־אמונים. תומכיו הם הקנאים החשוכים ביותר במיפלגה. נושא־כליו הוא הדמגוג הלאומני שלוח־הרסן, יהודה בן־מאיר.

השתלטות חבורה זו על המפד"ל, אחרי חיסולם של בורג המתון־יחסית ושל אבו־חצירא הסתגלן, תהפוך את המפד"ל למיפלגת גוש־אמונים.

יתר על כן, המיפלגה שנחלשה תצטרך להתארגן לקראת הבחירות הבאות. הפרשה עלולה לדחוף כמה וכמה מבוחריה לידי המיפלגה־האחות, שלא התלכלכה: תנועת־התחייה. כדי להתגונן בחזית זו, עלולה המפד"ל ללבוש איצטלה לאומנית־קיצונית עוד יותר ולעבור תהליך של רדיקליזציה נוספת.

הדבר עלול להיות הרה־אסון לגבי העתיד. כי המערך ירצה, קרוב לוודאי, בחידוש שותפותו עם המפד"ל אחרי הבחירות. גם אם

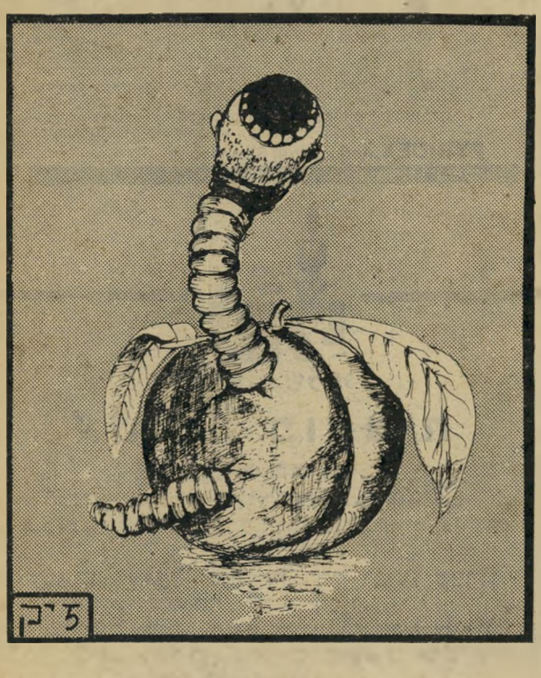

אפרסק

יזכה ברוב בבחירות. זוהי מסורת עתיקה, המבוססת על שיקולים של אינטרסים. המערך, שהפך ניצי יותר בוועידה האחרונה, עשוי להקים בשותפות עם המפד"ל, שתהיה עוד יותר ניצית, שילטון שמבחינה לאומנית לא יפול בהרבה מן הליכוד.

גל לאומני

ת הליך זה עלול להתממש גם אם יחזיק בורג מעמד.

„יש לו כושר־התישרדות מיוחד במינו," אמר השבוע אחד מאנשי המפד"ל. „הוא יחזיק מעמד גם הפעם."

ואכן, בשנים האחרונות הגיע השר־הוותיק־ביותר לשיא, ריכז בידיו את העניין המדיני המרכזי (שיחות האוטונומיה), את השילטון המקומי ואת המישטרה.

יתכן כי בורג המחוכם ינווט את ספינתו גם בסערה זו, וייצא ממנה בשלום. אך גם במיקרה זה יהיה מעמדו מוחלש. אם יישאר בצמרת המיפלגה, יצטרך להתפשר עם יריביו, להוריד את ראשו מול הגל הלאומני הגואה, ואולי אף לרכב עליו.

פרשת־לבון הרסה את המישטר הבן־גוריוני, וגרמה לליברליזציה במדינה. פרשת־ילדין עזרה להפלת ממשלת־המערך, ולעליית הליכוד לשילטון. פרשת בורג־שפיר עלולה להתגלות, בדיעבד, כתמרור בדרך לעליית גוש־אמונים.

(המשך מעמוד 29)

סים בינה ובין שכנותיה, קיום ה־שלטון הקולוניאלי על השטחים המוחזקים.

שאלות אלה נשכחו כליל.

הממשלה

גועל־נפש מסויים

המדינה שוקעת בים
של גועל־נפש, וסגן
ראש־הממשלה מאשר
זאת. ההיגיינה הלאומית
מחייבת בחירות לאלתר

תרומתו של שימחה ארליך ל־פולקלור הפוליטי של ישראל היא מייוחדת ומבורכת. השבוע תרם תרומה נוספת.

בראיון בטלוויזיה נשאל סגן־ראש־הממשלה לגבי המקח־וממיכר עם ח"כ שלמה אליהו — ראש של סיעה בלי מצע, בלי מטרה, בלי עקרונות, שקמה במיקרה, כ־תוצאה מן הריקבון המתמשך של ד"ש.

ארליך הגדיר את המשא־ומתן להצטרפות סיעה זו („אחווה") ל־קואליציה במילים „גועל נפש". היתה זאת דוגמה יפה של גילוי־לב.

אך ארליך לא הסתפק בכך. הוא נשא באוזני הציבור דרשה על גועל־נפש. לדבריו, יש שני סו־גים של גועל־נפש — גועל שהוא בלתי־נמנע בפוליטיקה, בבחינת „הכרח לא יגונה", וגועל שהוא בלתי־מוסרי. ההידברות עם אליהו ושות' היא, בעיניו, גועל־נפש מן הסוג הראשון.

כמו שיכורה. אפשר להתווכח על סיווג גועל־הנפש, אך אין וי־כוח על כך שמושג זה תואם את מצב הממשלה.

בעיני הרוב העצום של הציבור, ממשלת־ישראל הפכה גוף המעו־רר גועל־נפש. ההתקוטטות המת־מדת בה, האיומים החוזרים של שריה להתפטר, אי־היכולת להת־מודד אף עם הבעיות המעשיות ה־דחופות ביותר של המדינה, ההת־דרדרות הרת־האסון בכלכלה וב־שטחים המוחזקים, הסכנה למילח־מה בלבנון, פרשת מפכ"ל המיש־טרה (ראה מיסגרת) — כל אלה מעוררים סלידה גוברת.

בכל שבוע נדמה כי הגה בא ה־סוף, שהפעם תתמוטט הממשלה. ובכל שבוע ממשיכה הממשלה להתנדנד כשיכורה העומדת אך בנס על רגליה.

שום מדינה אינה יכולה להרשות לעצמה ממשלה כזאת. קל וחומר מדינת־ישראל, הנתונה במצב־חי־רום בכל התחומים.

פיזור הכנסת הפך צו של ה־קיום הלאומי. אך כאשר שולט הגועל־נפש בגלוי ובלי בושה, וב־כנסת מתרוצצים יותר מתריסר חברי־כנסת עוברים־לסוחר, מניו־תיו של צו הקיום הלאומי הן ירו־דות ביותר.

אורחים

סופר־סטאר משומש

קיסינג'ר ניצל את
מאדאת ובגין כדי
לקבל אישור מרגן

בשיא זוהרו היה הנרי קיסינ־ג'ר גיבור של דראמה. בדראמה זו היה הוא המחזאי, המפיק והשחקן הראשי גם יחד.

היתה זאת שיטה. הוא טיפל רק בעניינים שהתאימו לעיצוב דרמא־תי — משבר עולמי, מילחמה, שו־אה. לא פעם נחשד בכך שהוא גורם בכוונה לשואה המונית, כמו מילחמת יום־הכיפורים, כדי ליצור את התפאורה למישחק שלו.

כאשר הנסיבות התאימו למופע הגיבור, היה קיסינג'ר מופיע על הבמה, מלווה בעדה של משרתים ומלחכי־פינכה, עורך „מסע דילו־גים", משמיע הצהרות, מבצע מיב־צעי־הצלה עוצרי־נשימה. העולם כולו עקב אחרי מעשיו בהשת־אות, וכל מילה שלו נרשמה בהיס־טוריה.

רשימת־הישגיו הממשיים היא עגומה. הוא מנע את השלום ה־ישראלי־ערבי, שהיה אפשרי ב־ימיו, כדי להשיג הסכמי־ביניים. הוא גרם לאסון בוויאט־נאם ול־שואה בקמבודיה. הוא תרם לאסון באיראן. הוא הזניח את האינטר־סים האמריקאיים באיזורים נרח־בים — אפריקה, דרום־אמריקה — שלא התאימו למיבצעים דראמ־תיים.

מדראמה לקומדיה. השבוע ניסה קיסינג'ר לחזור על מיבצעיו. אלא שהדראמה הפכה קומדיה, ו־קיסינג'ר לא היה עוד אלא דמות היתולית־עגומה.

הדוקטור בעל ה„אגו" המרקיע־שחקים לוחם עתה על חייו הפו־ליטיים. עם רונאלד רגן מגיעה ל־שילטון בארצות־הברית חבורה של שמרנים, המתעבים את היהודי ה־שחצן, לא מעט ביגלל רגשות אנטי־שמיים, אך גם בשל התנג־דותם לציניות שלו בענייני העולם. הם הטילו וטו מוחלט על כל מינוי לקיסינג'ר.

מול קיסינג'ר קם סיוט: ממש־לה רפובליקאית, שבה לא תהיה לו דריסת־רגל. הוא גייס את כל כוחותיו כדי למנוע גורל מר זה.

תחילה פנה אל אנוור אל־סא־דאת, שקרא לו בעבר „הנרי ה־יקר". הוא ביקש ממנו להזמינו למצריים. הנשיא המצרי, שלא היה בטוח אם גורלו של קיסינג'ר כבר נחרץ, נענה לבקשה.

לאחר מכן הופעלו לחצים על מנחם בגין, כדי שישיש לו הזמנה דומה. גם בגין נענה.

כאשר שתי ההזמנות היו בידו, הפעיל קיסינג'ר את לחציו על רגן. פעל בשמו הבוס האמיתי שלו, דייוויד רוקפלר, איל־הכספים אדיר־ההשפעה. הוא תבע מרגן להטיל על קיסינג'ר שליחות כל־שהי, או לפחות לקבל את מסעו הפרטי של קיסינג'ר תחת חסותו.

ישעבר קיסינג'ר (עם רחז ומשה דיין)
מדראמה לקומדיה

קיסינג'ר עלה לגדולה כנציג האינטרסים של מישפחת רוקפלר, וכמיתב־נאומים לגלסון רוקפלר ה־מנוח. כשזה ביקש להיבחר כנשיא. במשך כל תקופת כהונתו נשאר קשור בקשרים אמיצים עם מישפ־חת־הכספים. גם עתה עמדו לו קש־רים אלה. רגן נענה.

המסר: הוא בחוץ. וכך ערך קיסינג'ר השבוע את המסע, שה־ביא אותו גם לישראל.

הוא נוסע ממקום למקום, מתר־אה עם גדולי־המדינות, משמיע הצהרות חגיגיות, מוסר הערכות גלובליות, מבטיח לדווח לנשיא — הכל כאילו הוא עדיין שר־חוץ של מעצמת־על.

מארחיו אינם יודעים אם לצחוק או להעמיד פנים רציניות, מתוך חשש שמא עוד יחזור קיסינג'ר אי־פעם לגדולה.

אולם בעוד שקיסינג'ר „מדלג" באופן דראמתי ממצריים לסומליה ובחזרה, ומשם לישראל, באו מוו־שינגטון רמזים ברורים: האיש הוא בחוץ. ורק כמה עיתונאים פת־אים, בעולם ובישראל, שאינם יוד־עים דבר, ממשיכו להעניק לו את הפירסומת הדרושה לאגו של הסו־פר־סטאר המשומש.

מה יש לך נגד קשקשים?

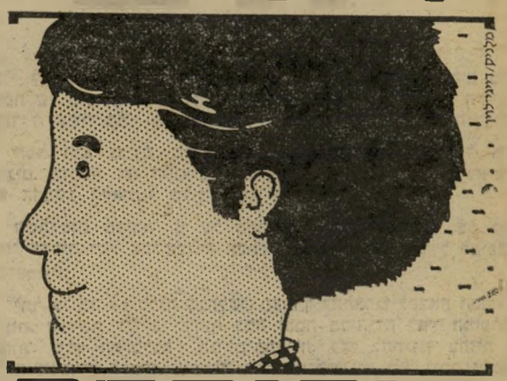

פיריד קס שמפו

פיריד קס שמפו — יעיל נגד קשקשים וגרוייי עור הנובעים מכך.
פיריד קס שמפו הוא פיתוח מיוחד של מעבדות דר' פישר המתמחות בייצור תכשירים קוסמטים בידע רפואי.
פיריד קס שמפו ריחני ונעים לשימוש.
פיריד קס שמפו מחטא את עור הראש ומנקה את השיער משומן, לכלוך ומקשקשים.
פיריד קס שמפו — דרשו אותו בבתי המרקחת ובפרפומריות המובחרות ותופתעו גם אתם מיעילותו.

PYRIDEX Antidandruff Shampoo
קונצ' של ד"ר פישר

שלום לישראל
שגיון לישראל
שלי

תנועת של"י

אסיפה פומבית

בנושא חברתי

תתקיים ביום ד' 14.1.81, בשעה 20.30
ב„בית לייוויק", רח' דב הוז 30 (פינת רח' ז'רדין)
בתל־אביב.

ישתתפו: יעל לוטן, דן דרין ובועז עברון
מנחה: טלי דגני

תנועת של"י סניף ת"א, רח' בוגרשוב 60
ביום 11.1.81 תתקיים הרצאתו של
עו"ד סברי מוחסיין, על הנושא:
מעמדם המשפטי של ערביי ישראל
ביום 18.1.81 תתקיים הרצאתו של
מאיר פעיל, על הנושא:
מדיניות ממשלת ישראל ותנועת של"י

המועצה הישראלית לשלום
ישראלי פלסטיני
במלאת 5 שנים להיווסד המועצה

ייערך ערב דיון ועיון

בתכנית:

* „בדרדלא סלולה", דברים לציון 5 השנים — **מר אליהו אלישר**, נשיא הכבוד של המועצה.
* **דברים לזכר אהרן כהן ז"ל — העיתונאי גבריאל שטרן.**
* **רב שיח: „דיאלוג ישראלי פלסטיני — סיכוי או אשלייה?"**

מנחה: יוסי אמיתי
בהשתתפות: האלוף מיל. מתי פלד, ד"ר אמנון קפליוק, זיאד אבו זיאד (אלפגר) ומזמנים אחרים מהשט־חים ומישראל.
שאלות והערות מן הקהל
דברי סיכום: **ח"כ אורי אבנרי**

האירוע יתקיים ביום ב', 12.1.81, שעה 18.30,
ב„בית אגרון", ירושלים.
הציבור מוזמן

בורג על שפיר:

גבלס... שקרן... סחטן... סכנה לדמוקרטיה... כישלון... מתהדר בנוצות זרים

שפיר על בורג:

שופט־קו... רמאי... אינטרסנט מיפלגתי... מחפה על חשודים... הורס את המישטרה

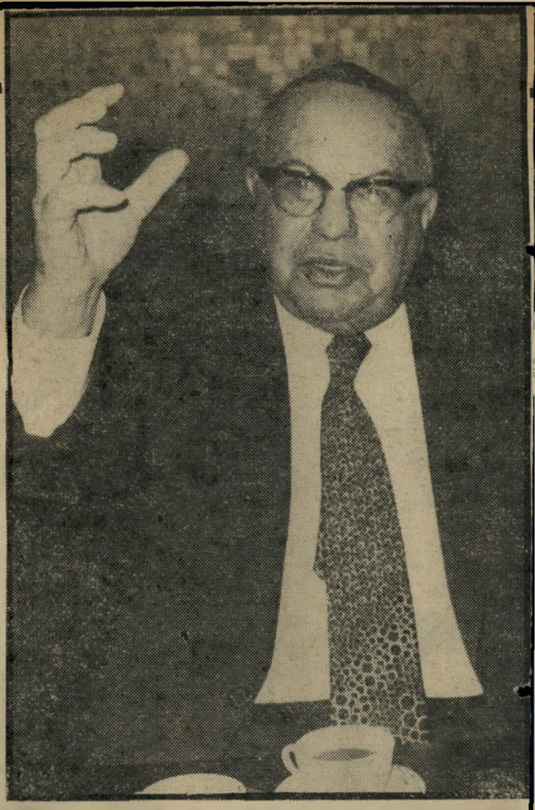

כיפה מול מצחיה

פעולת הבזק של שר־הפנים הד"ר יוסף בורג היכתה בהלם את המפכ"ל רב־ניצב הרצל שפיר. אולם שפיר, כחייל מנוסה, התעשת במהרה ועבר מהתגוננות להתקפה. שפיר פוטר מהתפקיד הרם בפעולת בזק — כימעט ללא אזהרה מוקדמת. הוא לא איבד את עשתונותיו ופתח מדי במערכה ציבורית נגד בורג, שלא היתה כדוגמתה עד היום בין מפוטר למפטר.

מכת־הנגד של שפיר היתה מהממת. נראה היה שבורג עומד להתמוטט ולקרוס תחתיו. הופעה עלובה אחת של בורג בטלוויזיה גרמה דאגה לחסידיו. אולם תוך כמה שעות התגבר בורג והפך שוב אותו אדם הבוטח בעצמו, היורה אימרות־שפר חכמות ומתחכמות ומכה את יריבו שוק על ירך.

עוד בטרם הספיק שפיר לארגן מחנות תומכים ותנועות־מחאה, דוגמת זו של מוטי אשכנזי, הנחית בורג את המכה השניה. נראה שהפעם היה זה נוק־אאוט. הוא מיהר למנות יורש לשפיר, אריה איבצן, וסתם את הגולל על זיק־התיקות האחרון של המפכ"ל המודח, חסר־הנסיון הפוליטי והציבורי, לחזור לתפקיד בעזרת לחץ הרחוב.

במהלך הקרב הקצר נורו מכות־אש בצורת השמצות והאשמות, שחידשו מדי שעה את מחדורת החדשות. „העולם הזה" שוטח את האשמות שני הצדדים ואת תגובותיהם.

יעקב מרקוביץ: האיש שפתח את הכלא הראשון

דוד 33 של חטיבת אלכסנדרוני ספג מהלומה אדירה בקרב על כיס פלוג'ה במילחמת־השיחרור. מרבית לוחמי הגדוד, יותר מ־70 חיילים, נפלו בקרב. מאוחר יותר פזר הגדוד, והרס"ר שלו, יעקוב מרקוביץ, נשלח לפיקוד־הצפון.

מי שהיה אז אלוף הפיקוד, יוסף אבידר, חיפש רס"ר. כשהגיע מרקוביץ, עם עליו אבידר כעל מוצא שלל רב. „אתה תקים את מחנה־המעצר הצבאי הראשון," הוא הורה לו. מרקוביץ הקים אז את מחנה־המעצר בנהלל.

הצעיר חובש הכיפה הפך, למרות המשיר מות שהטילו עליו, אחת הדמויות האהודות ביותר בפיקוד הצפון. מרקוביץ, היום בן 55, התגייס לצה"ל אחרי שמילא שורה של תפקידים בהגנה ובעליית־הנוער. כש־הוא מטפל בעיקר בבני־נוער דתיים. הוא חניך בני־עקיבא, שנולד ביפו להורים ילידי הארץ. אמו, בת למישפחת שלמן, נולדה בחברון, עיר הולדתה של רעיית שר־הפנים, ואביו נולד בצפת.

מרקוביץ למד בבית־הספר תחכמוני בתל־אביב, בתיכון ריאלי תחכמוני ופנה ללימודי מישפטים. הפעילות בהגנה וב־עליית־הנוער גרמו לו שיפסיק את לימודיו. רק שנים רבות אחר־כך, כשהיה בן 45, חזר אל ספסל הלימודים וסיים בהצטיינות לימודי קרימינולוגיה וחינוך מיוחד.

אחרי שהצליח בהקמת מחנה־המעצר ובניסוחם של תקנות בתי־המעצר ובתי־הכלא הצבאיים, תקנות המישמשות עד היום בצה"ל, הציע לו האלוף דויד שאלתיאל לנסוע על חשבון צה"ל להשתלמות בצרפת. מרקוביץ סירב. הוא עמד אז לשאת אשה ולא רצה לדחות את חתונתו.

הוא עלה בדרגות במישטרה הצבאית במהירות, נשלח ללימודים בפר"ס, היה מפקד מצ"ח בפיקוד המרכז ואחר־כך ראש ענף מטה אירגון ונוהל במיפקדת קמצ"ר. כל אותו עת שימש מרקוביץ, בעל הקול הערב, כחזן בבית־הכנסת של צהלה, שכר־נת מגוריו, וכמורה לנערים העומדים לעלות לתורה בבר־המיצווה שלהם — בשני תפ־קידים אלה עסק בהתנדבות.

ב־1965 ביקש שר־הסעד הד"ר יוסף בורג מהרמטכ"ל רב־אלוף צבי („צ'רה") צור לתת למרקוביץ שנת חופשה כדי להכין פרוייקטים מיוחדים למישרד־הסעד. צ'רה, שהכיר את מרקוביץ, סירב לוותר עליו. כשהוחלף צ'רה ביצחק רבין, שלא הכיר את מרקוביץ, מיהר בורג לחדש את בקשתו ונענה. סגן־אלוף יעקוב מרקוביץ השתחרר מצה"ל ועבר למישרד־הסעד.

כשהפך בורג לשר־הפנים הוא נטל עימו את מרקוביץ. בין השניים שוררת ידידות רבה, למרות שמרקוביץ מעיד על עצמו בשנים האחרונות: „אני לא בסדר כדתי."

צחוק הגורל הוא, שדווקא מרקוביץ, האיש שהרצל שפיר משמיץ יותר מכל, היה זה שהביא את המפכ"ל המודח ל־מישטרה. כשהחליט בורג כי רצונו באדם מבחוץ, הוא הרכיב רשימה של מועמדים. מרקוביץ, שהיה בידידות עם שפיר, ונהג להתארח בביתו ולארח אותו בצהלה, הבחין בשמו של שפיר. כדי להיות בטוח בהמלצה שלו הוא ביקש חוות־דעת מידידים משו־תפים לו ולשפיר מימי שירותם בצה"ל. ואלה היו טובות. ההמלצה החמה של מרקוביץ, נחשבה על־ידי בורג יותר מכל המלצה אחרת והוא אמנם בחר בשפיר.

אריה איבצן: האיש שסגר את תל־אביב

תאר המפכ"ל רודף את מי שמונה השבוע למפכ"ל המישטרה, רב־ניצב אריה איבצן, ב־13 השנים האחרונות. הראשון שהדביק תואר זה לאיבצן היה הוא עצמו. כשהיה איבצן ניצב־מישנה, מפקד מרחב־הירקון של מישטרת מחוז תל־אביב, הוא התפרסם לראשונה. הוא הכניס את הסיגנון הנוקשה למישטרה.

איבצן נמוך הקומה הוא שוטר טוב, אמיץ ושאפתן. כשהיה מפקד מרחב־הירקון הוא הכריז מילחמת חורמה על מועדוני־הלילה, המיסעדות והדיסקוטקים שפרחו אז בצפונה של העיר. שוטריו של איבצן פשטו מדי לילה, כמה דקות אחרי חצות, על אלפי החוגגים, גירשו אותם ממקומות הבילוי, כתבו דו"חות למפעילי הדיסקו־טקים. איבצן ניצח במילחמה והפך את תל־אביב לעיר רפאים מבחינת חיי־הלילה.

יתרונו של איבצן על פני קצינים אחרים בדרגתו ובדרגות בכירות ממנו באותה תקופה היתה השכלתו. איבצן היה היחיד מכל קציני המישטרה הבכירים שהיתה לו השכלה מישפטית גבוהה. למרות רדיפתו אחרי החוגגים, אפשר היה להבחין כבר אז בתכונה נדירה שלו, שהיתה חסרה אצל מפקדיו, ביניהם מפקד המחוז ניצב דויד עופר — הוא היה כנה וישר.

איבצן לקח אז באותן המחלות המאפיי־נות את הרצל שפיר, אשר גרמו, בין היתר, להדחתו. הוא היה נוקשה, שחצן, בטוח בעצמו, בז לעיתונאים ושומר על מרחק רב מדי מפקודיו. אולם בניגוד לשפיר, התבגר איבצן והחכים. היום הוא נוח הרבה יותר, מבין בערכה של עיתונות חופשית ומוכן לקבל ביקורת.

ערב התפטרותו של המפכ"ל הקודם, רב־ניצב חיים תבורי, הועלה שוב שמו של איבצן כמועמד לתפקיד המפכ"ל. איבצן יצר לעצמו כמה מעגלי לובי ועבד קשה על קבלת המינוי. הוא הסתובב בכנסת והתחכך בח"כים, ישב קבע ב־מישרד־הפנים ודאג להזכיר לבורג וליעקוב מרקוביץ שאשתו, יוכבד, היא בת של רב מפורסם בארצות־הברית. איבצן למד גם את סודות ההדלפה המכוונת לעיתונות. אין ספק שלו היה מחליט אז שר־הפנים הד"ר יוסף בורג לבחור במפכ"ל מקרב קציני המישטרה, היה איבצן מתמנה לתפ־קיד הרם ביותר במישטרת־ישראל.

אולם בורג חשב אז, שכדי למנוע את המשך הביקורת הציבורית על המישטרה יש להביא אדם חזק — מבחוץ. אחרי שגישש אצל מי שהיה היועץ־המישפטי־לממשלה, הפרופסור אהרון ברק, אצל מי שמגן היום על שפיר, רב־אלוף (מיל.) חיים לסקוב ואצל האלופים במילואים אהרון יריב וישעיהו („שייקה") גביש, ונענה בשלילה, קיבל לשורות המישטרה את האלוף הרצל שפיר.

לכל היה ברור אז, שכעבור שלוש או ארבע שנים, כשיסיים שפיר את כהונתו, יהיה איבצן היורש. ברוח זו גם נתן בורג הבטחות לאיבצן, ומנע ממנו פרישה מה־מישטרה תוך טריקת דלת.

בינתיים הוכיח איבצן עצמו. במשך ה־שנה של שילטון שפיר התרכז איבצן במחוז שלו, המחוז הדרומי, והפך אותו למחוז הפא רשל המישטרה.

השבוע הסתבר גם לאיבצן שהסבלנות משתלמת.

שר־הפנים יוסף בורג והמפכ"ל הנכנס אריה איבצן

מה הם אומרים זה על זה –

הטענות של בורג

(להלן מופיעות הטענות של בורג ואנשיו באותיות השחורות, והתגובות של הרצל שפיר באותיות הדקות.)

הרצל שפיר ניסה להרחיק את השר מהמישטרה. הוא לא רצה לקבל מרות של מישרד־הפנים ושל אגף־המישטרה. שבוע אחרי שנכנס לתפקיד הוא פנה אל הניצב שמואל איתן, מבקר־המישטרה, והציע לו לעבוד בשיתוף־פעולה איתו כדי לנטרל את אגף־המישטרה.

לא היו מגעים של ממש ביני לבין מישרד־הפנים ואגף־המישטרה. כל הישיבות איתם נעשו בצורה משונה. מולי ישבו השר, המנכ"ל וראש־האגף, ותמיד היה יוצא שאני הייתי במיעוט. המגעים איתם היו מצומצמים. הייתי מקבל טלפונים בנוסח: „למה שמו אותו בתא אחד עם פושע? למה לקחו ממנו את ספר התנ"ך?" המגעים היומיומיים היו רק כאלה. לגבי שמואל איתן — איש לא שאל אותי מה דעתי על המינוי שלו.

שפיר העלים מהשר מידע על קצינים שהוא רצה לגייס למישטרה ולתת להם דרגות בכירות. רק ברגע האחרון קיבל השר מידע מאגף־המישטרה, וכך הוא ניצל משגאיות. זה נכון שהשר ידע, במיקרה של תת־אלוף (מיל') אברהם בר־עם, שהיה מייועד להיות סגן־מפקד המחוז הדרומי, שהיה לו משהו לא־בסדר, אבל שפיר לא סיפר לשר את מלוא חומרת הפרשה, וגם לא שנפתח נגד בר־עם תיק אזרחי.

לא הסתרתי שום דבר מהשר. השר ראיין את בר־עם וידע כל דבר עליו.

שפיר לא סיפר לשר על ההדלפה הכוזבת המכוונת לעיתונים בעניין ששת עדי־המדינה בפרשת אבו־חצירא. השר שמע על זה בפעם הראשונה בוועדת־המישנה לענייני־מישטרה בכנסת. עכשיו כבר ידוע שהאשם בהדלפה לא היה הדובר של שפיר, אריה ארד, אלא שפיר עצמו, שנתן את ההוראה ואת האישור לשתול את הידיעה הכוזבת בעיתונים. אחרי שהוא האשים את ארד לפני הוועדה, וטען שארד עוד ישלם עבור זה, חזר שפיר למטה הארצי, ושם פגש את ארד. ארד איים עליו לגלות דברים, ואז ישבו השניים במשך שלוש שעות וניסחו הודעה לעיתונות, ששתרה את הדברים שאמר שפיר בוועדת־המישנה של הכנסת.

בורג ידע מלכתחילה על כל העניין של ההדלפה לעיתונות, שלא היתה הדלפה. האמת היתה שהיו אז למישטרה ארבעה עדי־מדינה. אפשר לבדוק זאת עם היועץ־המישפטי לממשלה, שנתן אישור לארבעה עדים אלה. ארד שאל אותי אם הוא יכול להוציא הודעה לעיתונות שיש יותר מעד אחד. אמרתי לו שהוא יכול. במקביל הוצאנו אז שישה צווי־עיכוב־יציאה מהארץ, ביניהם גם נגד גוטליב. בשיחה של ארד עם כתב „ידיעות אחרונות" שאל הכתב את ארד אם זה נכון שיש

בערב המארב לחוטפים הייתי חולה אבל הייתי גם ב„מלך דויד"

שישה עדי־מדינה. ארד לא ידע על שישה, כמו שלא ידע על ארבעה. הוא פשוט לא ידע את המיספר. הוא אמר לעיתונאי: „אני לא יודע, זה יכול להיות." העיתונאי קיבל את זה כאישור. בוועדת־המישנה בכנסת אמרתי שארד ישלם עבור זה. אני לא התכוונתי לכך שאני אעניש אותו. אני עמדתי בלחץ מתמיד של בורג לפטר את ארד, ובסמוך לאותה ישיבה הודיע לי בורג שהוא לא יחתום על המשך המינוי של ארד. אז כבר ידעתי שדינו של ארד ללכת. לא אמרתי לו את זה, כדי שלא לפגוע בעבודה שלו. כשאמרתי שארד ישלם עבור העניין התכוונתי שגורלו כבר נחרץ על־ידי בורג, ולא לזה שאני אעניש אותו. כשחזרתי למטה־הארצי הבנתי שארד נפגע, כיוון שגם הוא הבין את זה כך שאני אעניש אותו, ואז הוצאנו את ההודעה לעיתונות.

שפיר שיקר לאורך כל פרשת חילד אורון ירדן. ביום שהוצב המארב לחוטפים הוא טען שהוא חולה, אבל הוא בילה במלון „המלך דויד" בירושלים.

אחרי שכבר תפסו את צבי גור, ביגלל הטיפשות של גור, שהפקיד כסף בבנק ברחובות, נשאל שפיר אם אפשר היה לתפוס את גור על־פי טביעות־האצבעות שלו, שנמצאו על הקופסה שבה הוטמן הכסף. שפיר השיב בביטחון רב, „בוודאי. היינו מוצאים אותו על פי טביעות־האצבעות תוך כמה שעות."

אחרי סיום חפרשה הבטיח שפיר להקים שלוש ועדות. האחת ועדה של מחוז תל־אביב, שתתחקר את כל הפעולה. השניה ועדה כללי־ארצית, שתבדוק את הכישלון ותסיק מסקנות נגד האחראים, והשלישית ועדה שתכין נוהלים לגבי מיקרים כאלה בעתיד. את הוועדה השניה, שהיתה צריכה להסיק מסקנות, שחלק מהן בוודאי לא היו נעימות לשפיר, הוא אף פעם לא הקים.

אנשי מישרד־הפנים מרושעים ומעללים עלילות. אני לא בטוח שאני אוכל לעמוד מול עלילות אלה זמן רב.

ביום שבו נטמנה המלכודת לחוטפים, הייתי חולה ושכבתי בבית בירושלים. שם קיבלתי את הדיווחים. נכון שבשעות הערב הייתי בפגישה במלון „המלך דויד", אבל בלילה הייתי בבית.

העניין הזה של טביעות־האצבעות הוא כפי הנראה נכון, אבל השר יודע שאת הדיווח הזה קיבלתי מאיש־המיקצוע, מייק קפלן, וכך העברתי את המידע לשר.

לגבי שלוש הוועדות: אני הקמתי את כולן, וכולן הגישו מסקנות. גם הנסיון לשוות לפעולת אורון ירדן אופי של כישלון, מגמתו לפגוע בי. הפעולה לא היתה כישלון.

שפיר הוא סכנה לדמוקרטיה, וסכנה לעיתונות חופשית. הוא ניסה להקליט הקלטת־סתר את פגישת־העיתונאים של ראש־אגף־המישטרה, יעקוב מרקוביץ, ואחר־כך ניסה לתרץ זאת על־ידי גיבוב של שקרים. בהתחלה הוא טען שזה בשביל הביטאון הפנימי של המישטרה „מראות". אחר־כך טען שזה יוכל לקבל דו"ח על מה שמרקוביץ דיווח על כנס האינטרפול במנילה. עוד לפני מסיבת־העיתונאים העביר מרקוביץ דיווח מלא על מנילה לשפיר.

מקרה נוסף הוא המיסמך של האמנת עיתונאי־המישטרה. שפיר הלך לוועדת עורכי־העיתונים מבלי שיקבל את רשותו של השר, אחרי שהציע מיסמך שהיה

המפכ"ל חיוצא הרצל שפיר

ומה הם עונים זה לזה

הופך את העיתונאים למשרתי־המישטרה, תחת שיהיו משרתי העיתונות.

כל הפרשה עם ההקלטה הסמוייה, כביכול, היא תמוהה ביותר. אני לא מבין מדוע לא סיפרו לי על מיפגש־העיתונאים, ומדוע הייתי צריך לשמוע עליה במיקרה לגמרי. לא יתכן שהמישטרה לא תוכל להיות נוכחת במסיבת־עיתונאים של אגף־המישטרה, שכל זכות הקיום שלו היא ביגלל המישטרה. אני שלחתי, באופן הכי גלוי, אדם של המישטרה כדי שיקליט את מסיבת־העיתונאים. כששאלו אותי בשביל מה זה, אמרתי: „זה יכול להיות גם בשביל ‚מראות'. כל אחד יודע שמישרד הדובר עובד בפרוייקטים משותפים רבים עם ‚מראות'. זה יכול היה להיות גם בשביל ‚מראות'. זה לא נכון שקיבלתי דין־וחשבון ממרקוביץ על כנס־מנילה. הדין־וחשבון הגיע אלי ארבעה ימים אחרי פגישת־העיתונאים.

לגבי מיסמך־ההאמנה, זו היתה הצעה בילבד, לא שלי. עוד לא דנו בה, זה היה חומר בסיסי, טיוטא.

ביום שבו היה צריך הניצב שמואל איתן להגיש לשר־הפנים את הדו"ח שלו על פרשת ההקלטה הסמויה, טילפן ראש הלישכה של שפיר, יגאל ברנע לאיתן, וביקש בשם המפכ"ל לקבל את העתק הדו"ח, עוד לפני שיימסר לשר. איתן סירב וטען שהוא צריך לקבל על־כך הוראה מהשר. כעבור כמה דקות טילפן ברנע לאיתן בשנית ואמר לו שבשיחה שניהל שפיר עם השר הסכים בורג שהדו"ח יועבר למפכ"ל. במיקרה לגמרי שוחחו ביניהם אחר־כך בורג ואיתן, והתרמית התגלתה. בורג סירב לשפיר, ולא הסכים לתת לו את הדו"ח.

פה באמת היתה טעות. אחרי שברנע התקשר לאיתן, ודיווח לי על השיחה הראשונה שלהם, אני התקשרתי עם השר וביקשתי רשות לקבל העתק של הדו"ח. הבנתי ממנו שהוא מסכים. אני לא יכול היום להישבע שהוא אמר כן, אבל אני יכול להישבע שהוא לא אמר לא. אחרי שהתבררה הטעות, התקשרתי עם איתן והתנצלתי לפניו ארבע פעמים על אי־ההבנה שהיתה.

שפיר היה צריך לנסוע לכנס האינטרפול במנילה, ואף הזמין לו חדר זוגי מפואר. כשנודע לו שגם מרקוביץ נוסע, הוא ביטל ברגע האחרון את הנסיעה שלו.

זה נכון שהייתי צריך לנסוע למנילה, ונכון שהזמנתי חדר זוגי עם מיטה כפולה. אני לא אדם נשוי, ולא צריך לדווח לאף אחד. זה לא נכון שביטלתי את הנסיעה מפני שלא רציתי שמרקוביץ יראה אם אני שם עם בחורה או לא.

הרבה מאוד הוראות והנחיות, גם בנושאים ביטחוניים עדינים, שקיבל שפיר, הוא לא ביצע, התעלם מהם או ששיקר ואמר שביצע ולא ביצע.

אני מוכן שיציגו לפני את ההוראות וההנחיות שניתנו לי. אני רוצה לראות אותן. אבל לקבל את זה בצורת כותרת של ספר־מתח — זה לא נראה לי.

איש לא סבל אותו במטה־הארצי. במה שנוגע ליחסי־אנוש, הוא גרוע. הוא קומפיוטר ולא אדם שמרגיש, לא אנשים ולא ציבור. הוא סכנה לדמוקרטיה.

יחסי־אנוש, כפי שהיו בשנה האחרונה במישטרה,

לא היה איכפת לי שמרקוביץ יראה שאני עם בחורה בחדר זוגי

הם בלתי־רגילים. אני חושש שהרבה זמן לא יהיו יחסים טובים כאלה במישטרה. אני רוצה להזכיר, למי שיש לו אולי זיכרון לא־ארוך, שבמילחמת־יום־הכיפורים הייתי ראש אכ"א. אני לא מאחל לאף אחד לעבור את מה שאני עברתי. אילו הייתי יכול להחליף מאה ימים בחזית לעומת יום אחד כראש אכ"א, הייתי עושה את זה. לטפל בכל אותן מישפחות חללים, בכל נושא הנעדרים, לטפל בכל נושא השבויים — אל תקנאו בי על מה שעבר עלי. באיזה שקט, סבלנות ורגישות היה צריך לעשות את זה!

מי עשה את זה? אני עשיתי את זה! אלפי קצינים חינכתי במשך השנים. אי־אפשר לחנך אלפי קצינים מבלי שיש לך גישה לאדם!

אני רוצה להזכיר גם את אותן פעולות שעשיתי במישטרה בעניין שיתוף־הפעולה עם הציבור. אלפיים כיתות בית־ספר עוסקות עתה בנושא המישטרה. לזה קוראים חוסר־רגישות לציבור?

כאשר הודיע השר לשפיר שהוא מדיח אותו, איים עליו שפיר שההדחה תזיק לשר, תזיק למיפלגה שלו, תזיק לממשלה ותזיק למדינה.

זה לא נכון. כשהשר אמר לי שהוא מדיח אותי ביקשתי ממנו להמתין כמה ימים, עד שהוא ואני נרגע. להמתין ארבעה ימים, לחשוב עוד פעם, אולי עוד אפשר לעבוד ביחד. אבל הוא אמר לי שהעניין סגור. אמרתי לו שזה יזיק למישטרה, לכן זה יזיק גם לו כשר־המישטרה ויזיק לכל עם ישראל. אז השר העלה את הנושא של האיום ושאל אותי: „אתה מאיים עלי?" אמרתי לו: „לא, אני רק מזהיר אותך."

שפיר עבר על כל הכללים, ואפילו על החוק, כשנתן חומר למי שלא היה רשאי להחזיק בו, לחיים לסקוב. הוא רצה להכין אליבי לעצמו, או מארב לשר.

זה לא נכון. כשבורג ביקש ממני לא לחקור בתיק „אפרסק" עד אחרי הבחירות, אני נדהמתי. עברה עלי חוויה קשה, והייתי צריך להתחלק בה עם מישהו. לכן פניתי אל חיים לסקוב, שהוא ידיד שלי. לא אמרתי ללסקוב במה מדובר. לסקוב לא יודע עד היום מהו תיק „אפרסק". רק סיפרתי לו על הבקשה של בורג שלא לחקור עד הבחירות.

אני אדם מסודר, ורושם כל דבר. בתום השיחה שלי עם לסקוב ביקשתי ממנו לרשום, בכתב־ידו את מה שדיברנו. לא הייתי צריך להכין לי אליבי, כי לא היה על מה, ולא הכנתי מארב לשר. יש עוד ארבעה אנשים שידעו בדיוק מה אני מדווח לשר בעניין „אפרסק", עוד לפני הפגישה שלי עם חשר.

הטענות של שפיר

(להלן מופיעות הטענות של הרצל שפיר באותיות השחורות, והתגובות של בורג ואנשיו באותיות הדקות.)

היה ניתוק מוחלט בין מישרד־הפנים ואגף־המישטרה שלו לבין המישטרה. הם בכלל לא יודעים, ולא מעניין אותם מה קורה במישטרה. תשאלו את בורג מה זה

(המשך בעמוד 36)

מכירת חיסול

עוד מוסד דיזנגופי נסגר: „אין לקנות או לא לקנות?

חנות האופנה הוותיקה והיוקרתית, לא חולק שם דבר בחינם. הפירסומים בעיתו־ נים והכרזות על חלון־הראוה הבטיחו הנחות של 25 אחוז על כל קנייה. אולם המחירים עבור אופנת החורף האחרונה נמדדו עדיין במאות ובאלפי שקלים.

עובדה זאת לא המעיטה מבולמוס ה־ קניות שתקף המונים. הידיעה שזאת היא מכירת־חיסול עשתה את שלה, ללא כל קשר למחירים עצמם. בשלוש הקומות של בית־הקניות המפואר נמכר הכל — החל בחולצות פשוטות וכלה בשמלות וחליפות מהודרות — בקצב מסחרר.

אפילו הגשם השוטף לא מנע מהקונים לצאת מבתיהם אל החורף הקר. לא אחת נאלצו בעלי החנות לסגור את דלתותיה מחמת הדוחק והלחץ העצום בתוך החנות. המוני בני־אדם התגודדו במזג האוויר הסוער ברחוב, המתינו להזדמנות להידחס פנימה. אלה שהצליחו, נבלעו מיד בתוך הים האנושי ששטף את המקום. כולם דחפו, משכו, נאבקו וחטפו. וכל זאת כדי לזכות בתענוג לצאת מהחנות עם שקית שעליה רשום איוניר, ובתוכה השלל היקר.

בעלי המקום הם בני מישפחת איוו־ ניר. הם מנהלים את העסק בשותפות. הם פתחו את בית־האופנה ברחוב דיזנגוף ב־1956, בדיוק בשבוע שבו התחוללה מילחמת סיני. קדמה לה החנות ברחוב

הזרועות נשלחו מכל עבר. הן חטפו מכל הבא ליד. אנשים נאבקו ונדחפו, כדי לזכות בשלל. לעיתים אף תלשו זה מזה את מה שכבר אזל בדלפקים.

זה היה המראה השבוע בחנות הבגדים איווניר, ברחוב דיזנגוף בתל־אביב. אלפי הקונים שנדחסו לתוך החנות, עם הכרזתה של מכירת־חיסול כללית, השאירו את בעלי המקום המומים. בחלומם הפרוע ב־ יותר לא ציפו לתגובת־קנייה שכזו.

למרות ההיסטריה הכללית שפקדה את

נתקע לצעירה שמדדה חליפה היתה בעיה: הרוכסן נת־ קע. חיפזון הקונים גרם לתקלות רבות.

קצת לקצר ביקשה הגברת שמדדה את השימלה המודפסת. ידיהם של עובדי החנות היו כל העת עמוסות עבודה. בתמונה מימין: מבט ליד הדלפק, לעבר חה שקונות האחרות. בתמונה משמאל: מבט בוחן מבעד לראי.

ניר" שבק חיים

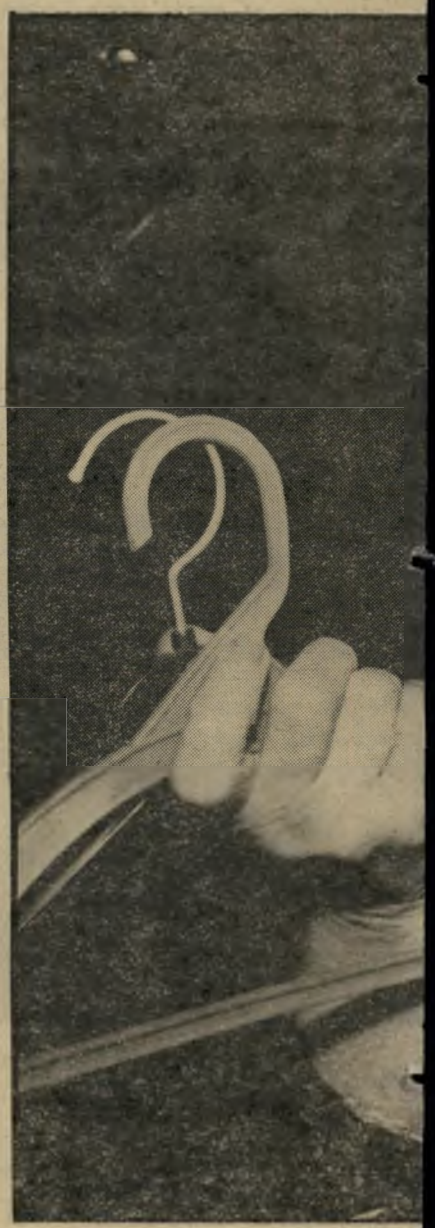

זאת השאלה שעמדה בפני הלקוחה בעלת המבט המהורהר, שמחזיקה בידה קולב הנושא בוהים. בעלי החנות נדהמו מבולמוס הקניות.

מבטים חשדניים

שלחה הלקוחה שבתמונה לעבר תורי־המחיר של ה־בגדים שבחנה. מאחוריה נראית לקוחה אחרת, מהרהרת אם

אלנבי בתל־אביב, הקיימת מאז 1936. מאז ומתמיד עמדו שתי החנויות בשורה הראשונה של בתי־הקניות היוקרתיים בתל־אביב. בין לקוחותיהן נמנים אישים מפורסמים רבים. אחד מהם הוא שר־האוצר ייגאל הורביץ.

עתה החליטה המישפחה לסגור את החנות בדיזנגוף. בניגוד לבעלי חנות הבגדים שניידמן, הנמצאת מעבר לכביש, שבעליה סגרו אותה לפני חצי שנה בקול תרועה, שכלל ראיונות בעיתונים והשמעת דברי־ביקורת על שיטת המיסוי על סוחרים, מילאה מישפחת איוניר את פיה מים. האחים ובני־הדודים השותפים בעסק נאותו רק לומר: „אנחנו סוגרים מסיבות מישפחתיות." הם לא היו מוכנים להרחיב את הדיבור.

רבים מוותיקי תל־אביב יצטערו בוודאי על סגירת עוד חנות, חלק מהנוף הדיזנגופי. נראה שהסיבה האמיתית לסגירה היא המשבר הפוקד עתה את בתי־המיסחר, שמקורו לאו דווקא בהיעדר קונים, אלא ההשקעה כדאית. מיד עם הכרזתה של מכירת־החיסול הכללית, החלו לפקוד אלפי קונים את החנות. הם קנו מכל הבא ליד. בתוך החנות שררו דוחק ומחנק, אך הקונים המשיכו להידחס אליה.

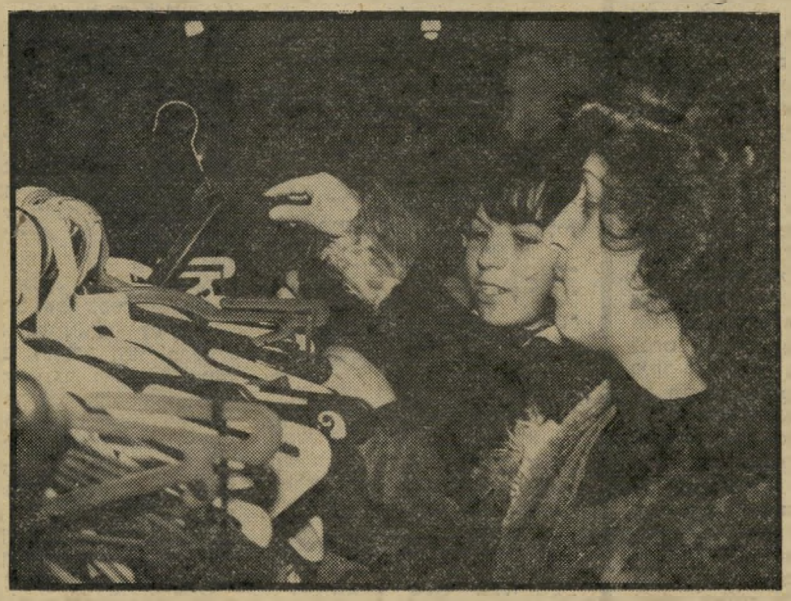

ההסתערות

על הסחורה היתה כללית. אנשים נאבקו ונדחפו, כדי לזכות בשלל. לעיתים אף תלשו זה מזה את מה שכבר אזל בדלפקים. בתמונה למטה, משמאל: קונה צעירה ממהרת למדוד בגדים מאחרי הפרגוד.

במדיניות המיסוי של מישרד־האוצר לגבי היטלי המלאי והאשראי של הסוחרים. החנות ברחוב אלנבי תשאר לעת עתה פתוחה.

מי שלא התפנו להספיד את החנות הכימעט־היסטורית היו אלפי הקונים. הללו היו עסוקים יותר בסחורות שהוצעו להם בפעם האחרונה. „באתי כי שמעתי שיש כאן מכירת־חיסול," סיפרה אהובה בן־שלום מתל־אביב. „אני מחפשת דברים זולים. אבל המחירים נראים לי כאן מופרזים. בדרך כלל אני לא קונה במקומות כאלה. הפעם חשבתי שבגלל המכירה יהיו כאן מציאות."

מרים זילברברג, לעומתה, לא הושפעה מהידיעה על מכירת־החיסול. „אני קליינטית קבועה של החנות," סיפרה זילברברג, שהיא תושבת חולון. „באתי לקנות, כרגיל, בגדים לכל המישפחה. הייתי באה גם אם לא היתה מכירה. אני קונה כאן כבר הרבה זמן."

את גישת הביניים ייצגה לאה התל־אביבית. „קניתי כאן כבר בעבר, אבל לא הרבה," אמרה. „הפעם באתי כי שמעתי שיש כאן מכירת־חיסול. אבל אני לא מחפשת דווקא את הדברים הכי זולים. לי חשוב קודם כל שהבגד יהיה מעניין. המחיר הוא רק בעדיפות שניה."

ליזה עמר באה לקנות הרבה. „יש לי רשימה ארוכה של בגדים שאני צריכה," אמרה בעודה בוחרת לה כמו חולצות.

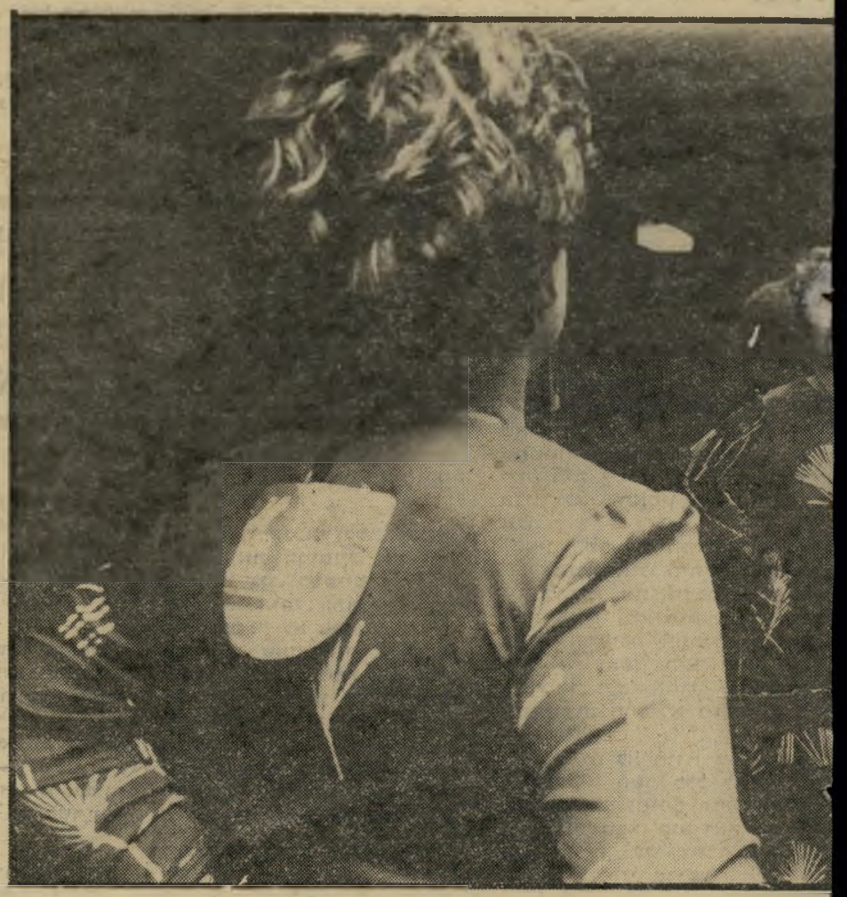

המפד"ל והמפכ"ל

(המשך מעמוד 27)

ההדחה, כשזה נושא אופי של נקמה גרידא?

אין אדם נתפס בבעסו, ואל לנו לדקדק יותר מדי בדברים שאמר בשיא זעמו. אך בכל זאת, נודף ריח של הלשנה די שפלה מדבריו על דובר מישרד־הפנים, יצחק אגסי, שכאילו אמר כי מישרד־הפנים מושחת מיסודו.

זהו מעשה בלתי־הגון, פשוטו כמשמעו. הוא מטיל אור מאוד לא־סימפאתי על הרצל שפיר.

■ ■ ■

ע ד כאן הצד האחד של המטבע. יש, כמובן, צד שני.

אילו דובר כאן על מעשהו של סתם־שר, שהדיח את האדם שהוא מינה — ניחא. אפשר היה לנתח את המעשה, לחייבו או לשללו. אך אי־אפשר היה להטיל ספק בזכותו של שר לפטר אדם הכפוף לו, ושאינו מתאים, לדעתו, לתפקיד. השר נושא באחריות לענייני המישטרה, וזכותו המלאה היא לקום ולפטר אנשים כראות־עיניו.

אך אין מדובר בסתם־שר. וכאן קבור הכלב.

שר הפנים הוא מנהיג של מיפלגה. יש לה אינטרסים מיפלגתיים.

מיפלגה זו מסובכת עתה בפרשת־שחיתות ממדרגה ראשונה, שהתגלתה תודות לשקידתה של המישטרה.

במישרדו של שר־הפנים נעשו מעשים שונים, החשודים כעבירות חמורות, והקשורים במיפלגתו של השר. הייתי אחד האנשים שדרשו לפני כמה חודשים חקירה מישטרתית בגילויים שהתגלו.

אם הופסקה חקירה זו על פי פקודת השר, הרי זה עניין חמור ביותר.

איני מאמין כי יוסף בורג יצא מכליו כדי להגן על אהרון אבו־חצירא, יריבו במיפלגתו. אך אחרי שבורג הותקף על־ידי אבו־חצירא ואנשיו כאילו יזם והמריץ את החקירה נגדם, בוודאי היה נוח לו להקריב את שפיר על מיזבח המולך המיפלגתי, כדי לפייסו.

אם אכן התערב השר בחקירה נגד עצמו ונגד מישרדו, וציווה לגנוז אותה „עד אחרי הבחירות", הרי עשה מעשה שאין להגדירו אלא כמעילה בתפקידו כשר ה־ממונה על המישטרה.

את ההאשמה הזאת יש לחקור. חקירה זו אינה יכולה להימסר למישטרה או למישרד־הפנים, וגם לא לכנסת. דרושה חקירה בלתי־תלויה, בלתי־פוליטית, בידי ועדת־חקירה ממלכתית.

■ ■ ■

מ כל הפרשות האלה נובעות מסקנות הצריכות להפוך עתה נושא לדיון ציבורי.

ראשית: יש לתחום באופן ברור את התחומים בין המישטרה ובין הרשות הפוליטית המופקדת עליה.

כפי שמגלה המפכ"ל הנוכחי, מורח, חוגג כאן הכרדק. יש לשים לו קץ.

הפיקוח המדיני על המישטרה חייב להיות סדיר ותקיף.

המישרד הממונה על המישטרה לא נועד להיות סרח־עודף, מעין גלגל חמישי שצריך „לעזור ל־מישטרה", כדעתו של שפיר. בהחלט לא. הוא צריך לפקח על המישטרה, להציץ לכל פינה בה, לבקר את כל פעולותיה.

מאידך, אסור בהחלט שלמוסד פוליטי־אזרחי זה תהיה הזכות להתערב בפעולות המישטרה, לצוות על סגירת תיקים או על גניזת חקירות. התחום בין השניים צריך להיות ברור מאוד.

כך זה צריך להיות מעוגן בחוק. דרוש חוק־מישטרה חדש, מפורט וחד־משמעי, שיגדיר את הדברים.

■ ■ ■

ש נית, סבורני שיש להקים מחדש מישרד־מישטרה נפרד.

אני מודה שהייתי ראשון ה־חכים שהטיפו במשך השנים ל־חיסול מישרד־המישטרה. עצם קיומו של מישרד נפרד כזה, היה קיים רק במדינות טוטליטריות, או מסגרות, נראה לי כפגם אסתטי.

אך הנסיון של צירוף המישטרה למישרד־הפנים לא עלה יפה. החיסכון היה אפסי (אם בכלל), והנזק בולט לעין.

שר־הפנים הנוכחי עמוס בתפקידים. הוא נודד בעולם. הוא אחראי לשיחות האוטונומיה והפך, למעשה, שר־חוץ שני. מישרד־הפנים עצמו כורע תחת צרותיו.

השר ניסה לפקח על המישטרה באמצעות פקידים. יהיה טיבם של פקידים אלה כאשר יהיה, אין הם יכולים להחליף את השר.

יתכן כי הסיכסוך בין בורג ואנשיו ובין המפכ"ל לא היה מתפתח כפי שהתפתח, אילו היה לשר זמן רב יותר לעמוד על הדברים מקרוב, בעוד מועד.

■ ■ ■

ה מסקנה השלישית היא פוליטית. בניגוד לשתי המסקנות הקודמות, שהן עניין של שיטה, זהו עניין של מהות.

נוצר עתה מצב המזמן בחובו סכנות רבות.

הסיבות להדחת המפכ"ל יכלו להיות אלה או אחרות — אך עובדה היא שהוא הודח ימים מעטים אחרי ששוחח עם השר על תיק אפרסק, ובמהלך חקירה נגד שר השייך למיפלגתו של השר־המדיח. הדבר מזכיר את הדחת החוקר המיוחד בפרשת ווטרגייט על־ידי הגנרל אלכסנדר הייג, אז ראש מטהו של ריצ'ארד ניכסון, שגרמה לסערה בארצות־הברית.

הדבר עלול לשמש אות־אזהרה למי שיכהנו מעתה בתפקיד ה־מפכ"ל — שלא להתגרות במיפלגתו של הפוליטיקאי המחזיק באותו רגע באחריות המיניסטריאלית למישטרה, שמא יבולע לו.

רק מפכ"ל אמיץ מאוד יסתכך בעתיד בחקירות מסוג זה — ובמישטר מושחת כמו זה הקיים בישראל, יהיו פתח לפורענות.

גם בעניין זה דרושות נורמות חדשות וקבועות. שר־המישטרה המעורב בעניין שהוא נושא לחקירה, או שחבר־מיפלגתו מעורב בפרשה כזאת, חייב לסלק את עצמו מכל מגע עם החקירה — והדבר צריך להיות מעוגן בחוק.

אך מעבר לזה יש כאן בעייה פוליטית יסודית.

המפד"ל היא בדי ספק המיפלגה המושחתת ביותר במדינה.

לא במיקרה היה יצחק רפאל (שיצא זכאי במישפט, מפני שעד־המדינה התחלט) איש המפד"ל. לא במיקרה אהרון אבו־חצירא הוא איש־המפד"ל. לא במיקרה מנוצלים כל מישרדי־הממשלה המופקדים בידי המפד"ל כדי להעביר סכומים עצומים מקופת המדינה — הקופה שלי ושלך — לכיסי מיפלגה זו.

אמנם, אין הבדל מהותי בין המפד"ל ובין המיפלגות האחרות, כמו מיפלגת־העבודה, הנועת־החרות או אגודת־ישראל. אך יש הבדל בכמות וביחס. בוחרי המערך והליכוד עשויים להתרגז כאשר אחד ממנהיגיהם נתפס בשחיתות. בוחרי המפד"ל מסתפקים במשיכת־כתף. נתפס — נתפס. אז מה?

מיפלגה כזו אסור שתחזיק במישטרה.

אני מקווה שהמפד"ל תסולק כליל מן הממשלה, מכאן ועד עולם. שלא תהיה לה דריסת־רגל בחינוך, ולא בשום עניין אחר.

אך קודם כל ומעל לכך יש לסלקה מכל נגיעה בעניני המישטרה.

■ ■ ■

ה וא שאמרנו, בראשית הדברים.

המפכ"ל הלך, וטוב שהלך.

המפד"ל צריכה לקבל, וי־פה שעה אחת קודם.

כיפה מול מיצחיה

(המשך מעמוד 33)

חפ"ק, והוא לא יידע. הם לא חיים את המישטרה, לא יוצאים לסיורים, לא עורכים ביקורים.

זו השמצה פרועה. השר יצא להרבה סיורים במישטרה ובמישמר־הגבול. האמת היא ששפיר לא הצטרף בכוונה אל השר בסיורים אלה. הוא גם לא הזמין את השר לאירועים מישטרתיים, שנוכחות השר בהם היתה מחוייבת־המציאות.

הוא הדין גם לגבי ראש אגף־המישטרה, מרקוביץ. הוא סייר ביחידות, והוא בעל־מיקצוע בנושאי־המישטרה, בעל־מיקצוע טוב יותר משפיר עצמו. מרקוביץ ואנשי־האגף השתתפו בכל ישיבות הספ"כ, סגל הפיקוד הכללי של המישטרה, והיו כימעט מדי יום ביומו במטה־הארצי. גם שם ניסה שפיר להצר את צעדיהם, לא נתן להם זכות־דיבור כשהדבר לא היה נוח לו, ואף הורה לקציני־המטה שלא לשתף פעולה עם המבקר של אגף־המישטרה, ניצב שמואל איתן.

אגף המישטרה ושר־הפנים עמדו כל הזמן מהצד, כמו שופטקו במישחק כדורגל. הם לקחו ממני את כל ההחלטות, אבל הטילו עלי את כל האחריות. הם גם ניסו להכשיל אותי בכוונה. ולא נתנו לי גיבוי.

זו שטות מוחלטת. נתנו לו כל הגיבוי, ולפעמים אפילו הסתרנו מהציבור מחדלים שלו. בכל פעם שהוא היה צריך משהו, הוא קיבל. כשהוא העלה את תוכנית „תירוש", שדרשה מיליונים רבים, היה זה בורג שנלחם נגד שר־האוצר על אישורה בממשלה. שפיר בעצמו ויתר על ההחלטות, ונטלנו ממנו גם את האחריות.

בפרשת אורון ירדן לא עניין בכלל את בורג מת קורה. הוא אפילו לא היה פעם אחת בשטח.

זו חוצפה ממדרגה ראשונה. בורג היה בחוץ־לארץ בזמן חפרשה, ואחרי שהוא חזר, היו כבר התוצאות הטראגיות, ובורג הלך לנחם את המישפחה. לשפיר, שביקר בסביון רק פעם אחת במשך כל תקופת החיפושים, אסור להעלות כלל נושא זה!

בורג מוקף באנשים שלו — מרקוביץ, מנכ"ל־המישרד חיים קוברסקי, הדובר יצחק אגסי — שמסבכים אותו בשקרים, מוסרים לו מידע בלתי־מהימן, לפחות במה שנוגע למישטרה, והוא מאמין להם. עשרות פעמים אמרתי לו: „אתה מאמין להם ולא מאמין לי, ולכן אתה לא מבין מה באמת קורה במישטרה, ואין לך מידע מהימן."

זהו אחד המיקרים הנדירים שבורג מאמין הרבה יותר לאנשים כמו מרקוביץ, קוברסקי ואגסי מאשר לשפיר.

כבר מתחילת דרכו הוא התגלה כשקרן, כמי שמסלף עובדות ומעלים מידע. אנשי אגף־המישטרה עמדו בפרץ מול השקרים שלו, ושירתו את השר ואת האמת.

עוד לפני שנכנסתי לתפקיד הזהירו אותי מפני הפוליטיקאים, המנהלים שם את העסק. אפילו אגסי עצמו הזהיר אותי. לא האמנתי. חשבתי שאפשר אחרת. חשבתי שהמטרה — לשקם את המישטרה — תעזור לי לבנות מערכת־יחסים בונה עם השר ועם אגף־המישטרה.

גם אותנו הזהירו מפניו. קיבלנו מידע מקצועים בכירים, ואפילו משר־הביטחון לשעבר, עזר וייצמן, על האינטריגות של שפיר ועל השקרים שלו. חשבנו שזו קינאה פנים־צבאית. ידענו ששפיר היה מועמד לרמטכ"ל, וזה היה די טוב בשבילנו. רק אחר־כך התברר לנו שהיחיד ש־חשב ששפיר הוא מועמד ל־רמטכ"ל היה שפיר עצמו, וכי אותם שהזהירו אותנו צדקו.

חשר הוא אדם מיפלגתי. הוא דואג לעורו ולמפד"ל, יותר מכפי שהוא דואג למישטרה ולמדינה.

הוא ניסה לכפות עלי להפסיק חקירה שנגעה למישרדו, ביגלל שיקולים פוליטיים. אני מתכוון לתיק „אפרסק". השר ידע על החומר שהגיע. הוא ביקש ממני את החומר. לפני שבאתי אליו, ישבתי עם עוד ארבעה אנשים שעסקו בחקירה הזו, ביניהם ניצב קרתי ותת־ניצב זיגל. סיכמנו בינינו מה אני מראה לשר ומה לא. **רשמתי בכתב־ידי מיסמך בן דף אחד, ובו 15 שורות בילבד. קראתי אותו באוזני מי שישבו איתי בדיון הזה, וסיכמנו שזה מה שאני אומר לשר.**

אחר־כך הלכתי לשר וקראתי באוזניו את המיסמך. לא נתתי לו אותו ביד. כשסיימתי לקרוא, הוא שאל אותי: „זה כל החומר שיש לכם?" לא עניתי לו. אחר־כך הוא שאל אותי מה אני מתכוון לעשות, ושוב לא עניתי לו. השר אמר לי שהוא מבקש שלא נמשיך להחקור עד אחרי הבחירות. עניתי לו שלדעתי זה לא טוב. הדברים יודלפו החוצה, לא ממקורות מישטרתיים, על־ידי יריבים פוליטיים של השר.

בפגישה אחרת דרש ממני השר שלא להמשיך לחקור ב„אפרסק".

אמרתי לו שזו דרישה אנטי־דמוקרטית, וכי לא ניתן להעלות על הדעת שאנחנו לא נמשיך לחקור בפרשה, רק משום שהיא נוגעת למישרד־הפנים, שהוא עומד בראשה. אז אמר לי השר: „אני שר־המישטרה." את השיחה סיכם השר בכך שהוא אמר שנדון בעניין בעוד שבוע, ובינתיים הוא ביקש ממני לחשוב על הענייו.

אני חושב שמעשה־ההדחה שלי הוא פוליטי. אני לא אומר שהוא תגובה על חקירת אבו־חצירא. אני גם לא אומר שהודחתי מכיוון שהמשכנו לחקור ב„אפרסק". אני רק אומר שההדחה היא אקט פוליטי. אני לא הודחתי משום שהייתי מפכ"ל גרוע. אני הודחתי משום שלא הסכמתי לכל התכסיסים ולכל השקרים של בורג ושל אגף־המישטרה.

כאן שוב משקר המפכ"ל, ומנסה לנקום בשר על־כך שהוא הדיח אותו.

שר־הפנים לא ידע כלל על תיק „אפרסק". הוא ידע על חומר מסויים, שהגיע למישטרה, אותו חומר שהגיע לוועדת־ביקורת־התמדינה של הכנסת, וידע שיכול להיות שזה חומר רכילותי. ברוח זו הוא שוחח עם שפיר. הוא הזהיר אותו מכך שיכול להיות שהחומר הוא חלק ממערכת־בחירות בתוך המפד"ל.

שפיר יודע שהוא הודח מכיוון שהוא היה מפכ"ל גרוע, וכיוון שהממונה עליו, שר־הפנים, לא יכול היה לסמוך על שום דיווח שלו, ולא להאמין לשום מילה שלו.

אין קשר בין ההדחה ופרשת אבו־חצירא. אילו היה השר מעוניין להדיח את המפכ"ל ביגלל אבו־חצירא, הוא היה עושה זאת כאשר החקירה התחילה להתנהל, או כאשר היא היתה בעיצומה, ולא אחרי שהחקירה הסתיימה. הוא לא מרוויח מזה שום דבר.

שפיר גם לא הודח ביגלל תיק „אפרסק". השר כלל לא ייחס כל חשיבות לחומר המועט שיש בידי המישטרה. הוא ראה, ועדיין רואה בזה, עד שיוכח אחרת, חומר רכילותי מרושע.

מנחה אגף מרקוביץ ומפכ"ל ישעבר שפיר
ירח דבש קצר

לא נתתי לבורג את מיסמך האפרסק ביד - הקראתי לו אותו

דבר כזה לא שוכחים!

תאכל חביבי, תאכלי

ברוך השם, יש אצלנו מה לאכול. אפשר לראות את זה בתמונה אבל צריך לאכול כדי להאמין שיש כזה דבר.
וזהו "הספרדי הכפול" שלנו וחוץ ממנו יש לנו עוד 12 ממות בריאות וטעימות שיגשו לך שמח בפה וטוב על הנשמה.

כל החברה "מרביצים" כאן

הם יודעים למה.
איך שאתה נכנס תריאה איך כל אחד מרביץ את המנה שלו בכיף. עד שאתה מסתכל ההזמנה שלך מוכנה: טעימה פריכה ועסיסית. תאכל חביבי ושיהיה לך בתיאבון.

בוא מתי שמתחשק

מתי שבא לך - בוא ליהנות.
"בורגר ראנץ" פתוח מהבוקר עד הלילה, בריציפות.

יש תיאבון – יש בורגר ראנץ!

בורגר ראנץ

ת"א אבן־גבירול 67. ת"א בן־יהודה - מול בנין אל־על
ת"א דיזנגוף סנטר. בקרוב ב"דולפינריום" (כביש ת"א-יפו).
רעננה רח' אחוזה 70. רמת־השרון סוקולוב 35. חולון רח' סוקולוב פינת קוגל.
קרית־ביאליק כביש חיפה-עכו.

אוקיי

התנחלויות

זאב או גיבעון?

ביגל שמונה קילומטרים

ניצח זאב ז'בוטינסקי את גבעון התנ"כית

ליד שרידיה של עיר הגיבעונים בגדה־המערבית עמדה לקום העיר קרית גיבעון. בינתיים יש בגרעין 50 משפחות, אך זה אינו מפריע לדוברי הממשלה להודיע, כי ב־שלב הסופי יתגוררו בעיר 50 אלף תושבים. השינוי של מעבר מיש־פחות לעיר עדיין לא אירע אך שינוי אחר כן קרה — שינוי פתאומי בשם היישוב. ועדת־השמות הממ־שלתית ישבה ודנה בעניין, ופה־טרם פוענח עד היום. בתחילה קישרו החוקרים את שני מקרי הרצח שהיו בקירבת זמן ומקום, אך לא מצאו כל מניע למותו של פועל המאפיה התמים, שלא היה קשור כלל עסקי מישפחת שניר. רק כאשר החלה החקירה של כנו־פיית המפוצצים נתגלה, לדברי התביעה, כי מוחמד שניר, שהיה נרגז עד טירוף ממותו של אחיו, יצא לכביש כשנשקו בידו וירה באדם הראשון שנקלע בדרכו. אדם זה היה בניטה.

שודדים, אסירים ומטור־פים. שושנה האלמנה נותרה בחומר כל. היא קיבלה מהביטוח הלאומי קיצבת שאירים, שאינה מספיקה לכלכלת מישפחה בת שלוש נפשות. על כן פנתה ל־עורכת־הדין הצעירה נורית פיש, וביקשה ממנה לבדוק אם אין דרך להגדיל את קיצבתה. ואמנם עו־רכת־הדין החליטה כי בתנאי ה־אלימות השוררים כיום במדינה, הרי שרצח הוא מסיכוני הדרך של כל אדם היוצא לעבודתו. היא הגישה לביטוח הלאומי תביעה להכיר במותו של בניטה כתאונת־עבודה.

לא היתה מחלוקת כי הגבר יצא לעבודתו בזמן ובדרך שהיה עושה מדי יום ביומו. הוא לא סטה מדרכו וכך מצא את מותו. השאלה היחידה שנותרה היתה, האם מותו נגרם עקב סיכוני הדרך.

אלמנה בניטה
הביטוח הלאומי הכיר

פיש הביאה פסיקה מארצות־הברית, הקובעת כי המונח סיכוני־דרך, שבתחילה התייחס אך ורק לתאונות־דרכים, החלקה על כביש רטוב וכיוצא בזה, התרחב כיום. הוא כולל עתה גם סיכוני אלימות השוררת בכבישים. בין אם המדובר בשודדים, אסירים נמלטים או מטו־רפים המהלכים חופשי ברחובות הערים.

השופט בבית הדין לעבודה, דויד מורל, קיבל את טיעוניה של ה־תובעת וקבע: „נראה לי כי דברים אלה יפים גם ביחס לערים בארצנו. בשנים האחרונות עדים אנו להת־גברות הפשיעה, ורחובות העיר נעשו מסוכנים יותר. בין אם ה־מדובר בהיפגעות מיקרית של עובר אורח שנקלע לזירת הפשע, ובין אם המדובר בהיפגעות מחטיפת ארנק, או קריעת שרשרת מהצוואר, ובמיוחד כאשר מדובר בשעת לילה מאוחרת. באיזור שומם שאינו משמש למגורים, כפי שהיה ב־מיקרה זה."

קביעה זו באשר לאלימות ב־חוצות הכרך, הביאה את השופט לראות במותו של בניטה תאונת־עבודה. האלמנה תזכה על כן ב־קיצבת תלויים, ותוכל להתפרנס ממנה בכבוד.

זאב ז'בוטינסקי
הכל ביגל 8 קילומטרים

אחד הוחלט לקרוא לעיר החדשה „גיבעת זאב", על־שמו של מנהיג התנועה הרוויזיוניסטית, זאב („ול־דימיר") ז'בוטינסקי.

הסיבה לשינוי הפתאומי מנוסחת היטב בהודעה שהוציאה הוועדה להנצחת שמו של ז'בוטינסקי: „בהחלטה קודמת נקבע כי האתר ייקרא קריית־גיבעון, אולם בדי־קתם של ההיסטוריונים והארכיאו־לוגים בוועדה העלתה כי קיים מרחק גיאוגרפי גדול — 8 קילו־מטרים — בין העיר העתידה לקום ובין העיר המקראית. על־כן הח־ליטה הוועדה להמליץ על שינוי השם."

ביטוח לאומי

גיוגל בכרך

רצח בתי מפוענח הוכר כתאונת עבודה

המיסתורין האופף את מותו של אברהם בניטה, באוגוסט 1979, טרם פוענח. אמנם לאחרונה הגישה הפרקליטות כתב־אישום נגד מר־חמד שניר, אחד מחברי כנופיית המפוצצים מיפו, שבו הוא נאשם כי רצח את בניטה. אך ראיות על כך טרם נשמעו.

הקורבן היה גבר כבן 40, שעבד כפועל־מאפיה ביפו. הוא היה עוזב את אשתו הצעירה שושנה ואת שני ילדיו כל לילה, בשעות ה־קטנות, ורוכב על אופניו למקום עבודתו. גם בליל הרצח עזב את הבית בשעה 2.00 אחר־חצות ו־שעה אחר־כך נמצא מת מיריות רובה ליד הפרדס של מישפחת שניר ביפו.

באותו זמן נרצח גם עלי שניר, ובני משפחתו נפצעו. גם רצח זה

שיער תחת שן

לצפורה בן־ישי כאבו השיניים. היא הלכה למרפא. ושם קרה לה משהו מוזר

בצד היה מיזרון מעופש, עליו היה הולצמן מתיישב מדי פעם.

נשיקת תודה

אך ציפורה כל זה לא היה חשוב. כאב־השיניים כימעט שהטריף את דעתה, והיא היתה מוכנה לכל — רק כדי לקבל טי־פול.

צ יפורה בן־ישי לא הבינה מה קורה לה. לרגע חשבה, שאולי ביגלל הכאבים היא מדמה שמרפא השיניים שלה הפך ספר.

ציפורה, צעירה נאה, בעלת גוף חטוב וקומה בינונית, הרגישה ב־שעות הערב של אחד מימי השבוע שעבר כאבים בשיניה. עד לאותו היום לא היה לה כל מגע עם רו־פא־שיניים. היא שאלה ידידים ל־איזה רופא לפנות. והם הפנו אותה למרפא־השיניים דויד הולצמן, ש־המרפאה שלו מצויה ברחוב יל"ג בהדר בחיפה. „אנחנו מבכרים ללכת אליו בשעות הבוקר," אמרו לה, „כי בדרך כלל הוא שיכור החל מהצהרים. אבל אם אין ברי־רה, תלכי אליו עכשיו."

כאביה של ציפורה גברו, והיא החליטה להסתכן. תחילה סירב הולצמן לקבלה, ביגלל השעה ה־מאוחרת, אבל אחרי שתיארה בפ־ניו את כאביה, נעתר לה.

מבט חטוף בקליניקה של המר־פא יכול היה להבריח כל אדם. אולם ציפורה נאנקה מכאבים. היה זה חדר חשוך ומצחין, בתוך די־רת־מגורים של הולצמן. ארון הת־רופות מט לנפול ובתוכו תרופות למכביר, שניכר עליהן שהן יש־נות, ואולי עבר זמנן. הריצפה מלוכלכת, הכלים המפחידים של רופא־השיניים זרוקים ומלוכלכים. על מגש הכלים, הצמוד לכסא ה־מטופלים, היו מונחים תחת כלי־עבודה של רופא־שיניים כמה גרות.

„הוא גזר לי את השערות ואמר: אלוהים יעזור לי לעקור את השן!"

„כך הוא גזר!" ציפורה בן־ישי מדגימה היכן בדיוק גזר לה מרפא־השיניים דויד הולצ־מן את שערותיה. ציפורה נדהמה כשהבחינה במרפא השולף מספריים.

מרפא השיניים

דויד הולצמן, גזר קוצת שיער מראשה של הפציינטית שלו, צפורה בן־ישי, אך טוען שעשה זאת במיסגרת תפילה שלו לאלוהים, שעקירת השן לא תכאב לה. הוא גם לא מכחיש שביקש ממנה נשיקה, לאחר סיום העקירה.

לפני שהחל הולצמן לבדוק אותה, הוא הדליק את הנרות שעל המגש. „זה לזכר המתים," אמר ולא פירש.

סיפרה ציפורה:

הולצמן בדק את השיניים שלי ומצא שצריך לעקור שן אחת. כדי שלא יהיה לי כואב הוא החליט לתת לי זריקת־הרדמה. הוא נתן לי ארבע זריקות ואחר־כך ניגש לעקור את השן. הרגשתי כאבים נוראים, וצעקתי. הולצמן התפלא מדוע כואב לי, למרות הזריקות. עכשיו אני יודעת מדוע כאב לי. כמה ימים אחר־כך, כשהשפתיים שלי היו נפוחות, הלכתי לבית־החולים רמב"ם כדי לקבל טיפול. סיפרתי שם על זריקות ההרדמה, וכשאמרתי שקיבלתי אותן בשפתיים התבוננו בי הרופאים בתמיהה. זריקות כאלה נותנים בחניכיים ולא בשפתיים. לכן כאב לי כשהוא ניסה לעקור את השן ולכן התנפחו לי השיניים.

כשהולצמן ראה שכואב לי, הוא נטל בידיו מיספריים. פתאום הרגשתי שהוא גוזר לי שערות. שאלתי אותו: „מה אתה עושה?" והוא, תחת שיענה, המשיך לגזור לי עוד ועוד שערות. נבהלתי נורא. הולצמן ראה שנבהלתי ואז הסביר לי: „אני רוצה לעזור לך. אני מתפלל לאלוהים שאוכל לעקור לך את השן בלי כאבים. הכי טוב להתפלל לאלוהים זה לגזור שערות — זה עוזר לתפילה."

אני לא יודעת מדוע לא קמתי מהכיסא — כי הייתי בהלם או שפשוט לא ידעתי מה לעשות. אז פנה אלי הולצמן ואמר: „אם אצליח לעקור לך את השן — תצטרכי לתת לי נשיקה." זה עורר אותי כפי הנראה מההלם. קמתי ואמרתי לו שאני רוצה ללכת. ברחתי מהמקום, ואני עוד זוכרת שהולצמן קרא אחרי ואמר: „תקחי כדורים נגד כאבים, ותבואי אלי בשבוע הבא, להמשך הטיפול."

עד כאן סיפורה המוזר של ציפורה בן ישי.

ציפורה מיהרה למישטרה, כדי להתלונן על מרפא־השיניים. הי שוטרים שהגיעו לבית ולמרפאה של הולצמן, הזדעזעו נוכח ההזדמנות שנתגלתה לעיניהם. הם עצרו אותו. כשהובא בפני שופט הוארך מעצרו בארבעה ימים נוספים ואחר־כך נשלח להסתכלות.

חתונה מתוך רחמים

ב מישטרה יא הכחיש הולצמן את התיאור שנתנה ציפורה. הולצמן בן ה־58, שמן, כסוף שיער ולבוש בבגדים מרופטים, הודה בפני השוטרים, כי סיפר את ציפורה. „גזזתי את השערות," אמר. „אולי הקדוש־ברוך־הוא יעזור לה. גזרתי את השערות ושמתי אותן בכיס, אבל זה לא עזר. זה נכון שביקשתי ממנה נשיקה, אבל אמרתי לה שאם אני אצליח לעקור לה את השן, היא תיתן לי רק נשיקה ביד, כתודה.

„אני למדתי להיות מרפא־שיניים בבוקרשט ואני כבר ותיק במקצוע. 34 שנים. היה לי את תותחן שנהרג במילחמת השיחרור. האשה שלי עשתה לי שני ילדים. אחר־כך רציתי ממנה עוד ילד,

„הוא נתן לי ארבע זריקות הרדמה ואמר: אם השן תצא, תני נשיקה!"

והיא לא רצתה יותר. אז עזבתי אותה. אחר־כך פגשתי עוד אשה, יותר זקנה ממני ב־20 שנה, אבל אשה טובה ומסכנה. התחתנתי איתה כי ריחמתי עליה."

ציפורה בן־ישי לא התאוששה עדיין מטיפול־השיניים עם התיסמן פורת שאותה קיבלה. אך להולצמן לא איכפת. „אני מרפא־שיניים טוב," הוא אומר, „אני כבר ותיק במקצוע."

האשה אשתו השנייה של דויד הולצמן מבוגרת ממנו בעשרים שנה.

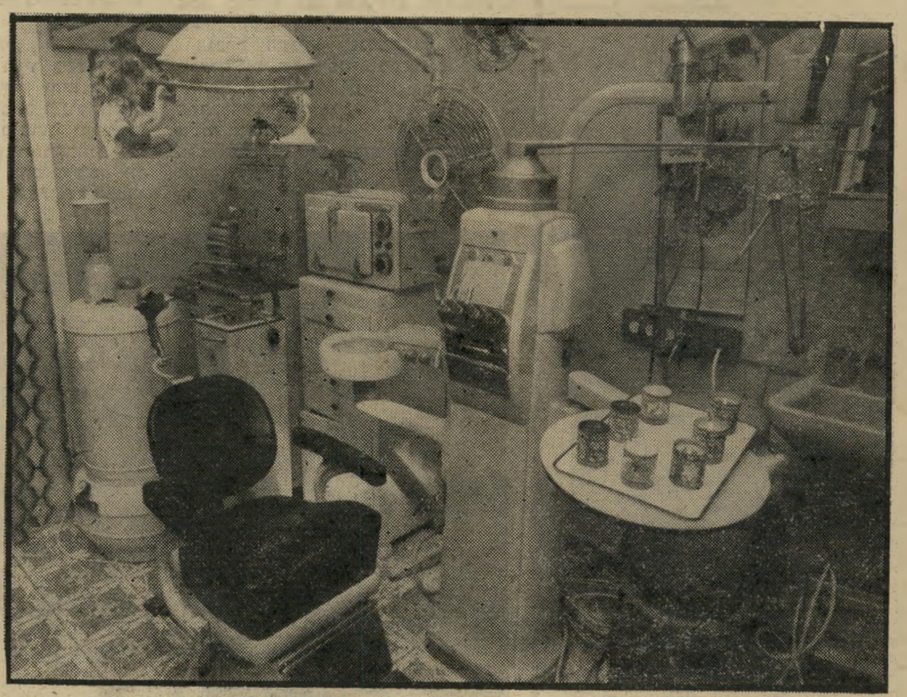

המירפאה של מרפא־השיניים התמהוני נמצאת בדירת־המגורים שלו. המירפאה מלוכלכת. ליד כיסא־הטיפולים יש מיזרון עליו נוהג המרפא לנוח. המכשירים מזוהמים וארון התרופות מט לנפול ומציג לראווה תרופות ישנות. ציפורה הסכימה לטיפול מכיוון שסבלה כאבים.

לא מחפשת פרפרים

אני מוכרחה להפנות את תשומת־הלב של הוואבים התל־אביביים לבחורה אחת יפהפיה, שמסתובבת באופן חופשי בעיר ואף אחד עדיין לא טרף אותה. אני מתכוונת לרקדנית־זמרת **אביבה פז**, שחרחורת כזו, עם עיניים ירוקות וצחקניות וחיוך משגע.

קודם כל אספר לכם על העבר שלה, ויש מה לספר. לפני הרבה הרבה שנים היתה אביבה נשואה לרקדן־כוריאוגרף **משה אפרתי**, שגם עליו אני יכולה לספר לכם מעשיות, אך הוא לא הנושא שלנו היום. ובכן, השניים היו נשואים כמו שכתוב בספרים — באושר רב. אביבה החליטה לקדם אז את הקאריירה שלה והשתתפה במחזמר שיער בעברית. שם

אביבה פז
גבר מטרף אחד

היא הכירה זמר בשם **שוקי זיו** ומה שהתרחש בין השניים גם הוא שווה ספר ארוך ומפורט.

האהבה ביניהם נדלקה, ואביבה החליטה לוותר על גבר־מטרף־אחד לטובת גבר־מטרף־אחר, עזבה את אפרתי ויחד עם בנם הקטן ועם שוקי שלה עזבו את הארץ והחליטו לכבוש את אירופה כצמד. שמועות סיפרו אז — וזה היה כבר לפני כמה שנים טובות — שהלך להם לא רע. הם שרו ורקדו ואהבו וגידלו את הילד. הכל היה טוב ויפה, עד שהם ניפרדו לפתע והשוקי התחתן עם מלכת־יופי אמריקאית אחת, עבר לארצות־הברית. ומאז אביבה היפהפיה נותרה לבדה, עם הילד. אחרי תקופה שהסתובבה באירופה החליטה ש־הגיע הזמן לתת שאנס לגברים הישראלים. היא חזרה אלינו, יחד עם הילד, ובשקט, בלי להידחף, היא מחפשת לה אחד שיחמם לה את הלב ואולי אפילו יענוד טבעת על אצבעה.

אך אביבה היא לא מאותן היושבות ומחכות לחתן שיבוא. היא עסוקה בינתיים בטיפוח הקאריירה הישראלית שלה. בימים אלה גם קנתה לה דירה בדרום תל־אביב, והבן, שהוא כבר בן 10, נמצא איתה ועכשיו יש לו גם הזדמנות להתראות עם האבא שלו. אפרתי, הנשוי לרקדנית היפה **אסתר נדיר**, עסוק גם הוא בפיתוח הקאריירה הכוריאוגרפית שלו, וביחד עם להקת הדממה, המורכבת מרקדנים חרשים ושומעים, הוא עסוק בסיורים בעולם וב־עבודה קשה בארץ.

אז אם תראו את אביבה היפה, תהיו טובים אליה. היא לא מחפשת פרפרים, הגיע הזמן שתמצא מישהו רציני.

הרומן החדש של חנה

רק לפני חודשיים סיפרתי לכם על סיומו של הרומן השקט, שהתנהל בין השחקנית **חנה לסלו** והאדריכל **גיל שגיא**. אז מי שחשב שהבחורה הנמרצת הזאת תרשה לעצמה להישאר זמן רב בודדה, פשוט טעה. אני יכולה כבר לעדכן אותכם ברומן החדש שלה.

זה התחיל לפני חודש — באילת. חנה כיכבה שם בתפקיד הראשי בסירטו החדש של הבמאי **אסי דיין**, עם ישראל חי. הראש של השחקנית המצליחה שלנו היה שקוע כולו בתסריט, עד שהיא הבחינה מזווית העין בעוזר־במה, **אביב גילעדי**, ובבת־אחת משהו נדלק אצלה.

רק שלא תחשבו שהגילעדי הזה הוא סתם אחד. זהו לא פחות ולא יותר בנו של המנתח הפלאסטי הנודע, הפרופסור **עמי גילעדי**. לפני שנתיים הסעיר החתיך הצעיר הזה, בן ה־24, את המדינה כולה, ברומן הלוהט שניהל עם הרוזנת **כריס־טינה פאלוצי**, שאוהבת רק צעירים. הוא הספיק גם להתחתן ולהתגרש מ**כיכי שובל**, בתו של ח"כ **זלמן שובל**.

באילת נעתר הפלייבוי הזוהר שלנו לאתגר שהציבה בפניו לסלו. מספרים לי שהשניים ויתרו שם על אחד משני החדרים, ששכרו עבורם מפיקי הסרט. וגם כשחזרו לתל־אביב המשיכו להיות צמוד־צמוד.

ככה זה נמשך, עד שאביב היה צריך לנסוע לארצות־הברית, שם הוא גומר לכתוב תסריט משל עצמו. הוא עומד לחזור בסוף החורף, וחנה כבר מחכה בכיליון עיניים לאביב, כדי להיות שוב עם האביב שלה.

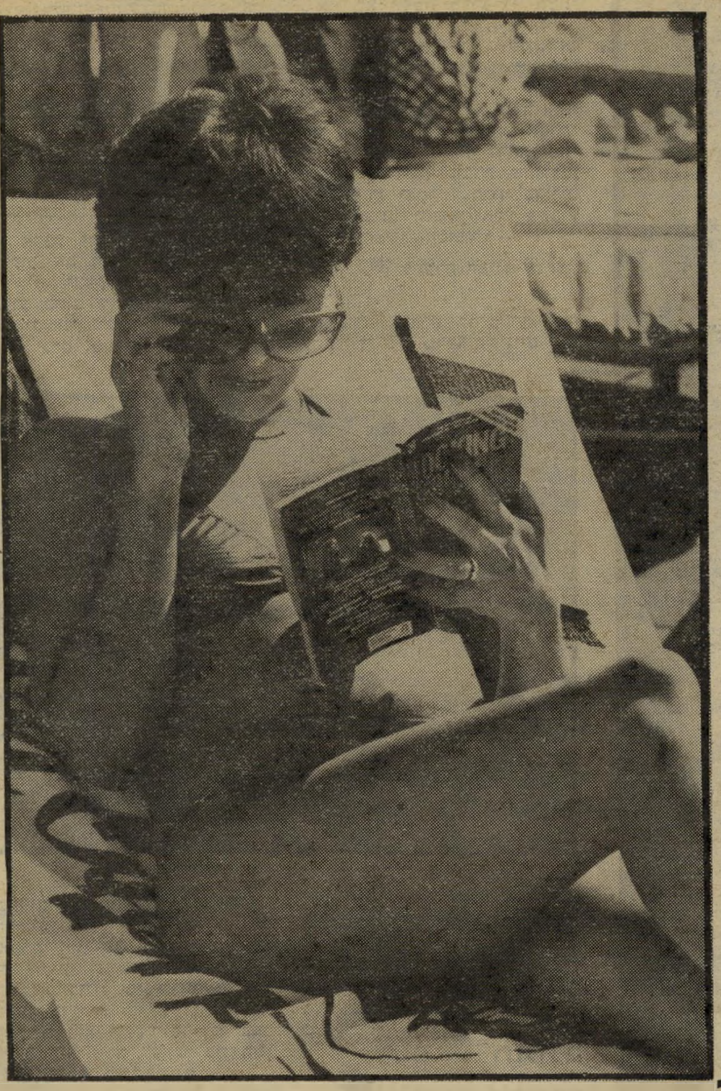

חנה לסלאו
חבן של המנתח

החסידות באות

כשרואים יפהפיה מקומית מתחילה ל־הסתובב בעיר בבגדים רחבים ובחולצות מתנפנפות, מרימים גבה. אני לא רק מרימה גבה. אני גם שואלת, ובדרך כלל גם מקבלת תשובה.

ובכן, אחת מאלה היא **רחל דיין**. הגברת היפה מסתובבת בעיר כשעל פניה חיוך מסגיר. שאלתי אותה, והיא השיבה כן. מחכים לתינוק. ולא סתם תינוק. תינוק של אמא יפה ושל אבא כישרוני ומפורסם.

אולי אתם חושבים שאני מתכוונת ל־**רחל דיין** ההיא, אבל אתם טועים. אני מתכוונת לרחל השחקנית, אשתו של הבמאי **ניסים דיין**, המציץ אלינו מדי שבועיים מהמסך הקטן של הטלוויזיה כשהוא מגיש את תוכניתו מסך גדול מסך קטן.

פרט קטן פיקנטי: רחל משתתפת כרגע בקומדיה שנושאה הוא הריון.

אני בטוחה שהרך הנולד יהיה יפה כמו אמא וכישרוני כמו אבא, ולא פחות מוצלח מאחיו הקטן, הגדל במעונם.

הגברת השניה, שכרסה בין שיניה, מקבלת יופי של טיפול של גאונים. מסתבר שהאב, **יהורם גאון**, לא מסתפק בילד אחד, כמו כל הירושלמים הגזעיים, ו**אורנה** אשתו מסכימה איתו. כעת לא נותר לנו אלא לשבת בשקט ולהמתין, ולא חשוב מה יילד יום, העיקר שנוזמן לחגיגות ברית־המילה.

יהורם ואורנה גאון
סיפור החסידות

קיבוצניק ושתקן

„למה הוא ביישן כל כך?" שאלתי את הדוגמנית **ספיריות** („ספי") **דכני**, שבאה

ספי דכני ודודי פרידמן
חיים שקטים

עם החבר שלה **דודי פרידמן** לאחת המסיבות השבוע.

„אני לא יודעת, אולי זה מפני שהוא קיבוצניק," השיבה לי.

דודי, העובד בתל־אביב, הוא יליד קיבוץ

רחל מרחלת על כל השולם

רק עם קומרדים

אני אוהבת את **דניאלה רענן**. כשאני מתבוננת בבחורה הצעירה הזו, אני לא רק רואה צעירה יפה בעלת שיער זהוב גולש, אלא גם את התגשמות הציונות.

דניאלה נולדה בארגנטינה והגיעה לארץ בגפה, ללא ההורים העשירים שלה שנשארו בדרום־אמריקה כשהיתה בת 18. היא החליטה לא סתם להגשים בעצם המגורים בארץ אלא להקדיש עצמה לציבור.

הפגישה עם **נתן רענן** עזרה לה לעזור לציבור. נתן היה אז אחד העסקנים הצעירים והמבטיחים של מפא"י. השניים התחתנו, נתן הפך למזכיר המישמרת הצעירה של מיפלגת העבודה ודניאלה הפכה למזכירתו של ח"כ **מיכה חריש** בכל מה שנוגע לקשרי חוץ של המיפלגה.

מכוניות רבות עברו מאז ליד הירקון

דניאלה רענן
ממערך למערך

110 בתל־אביב והכל השתנה. הכל מילבד אהבתה של דניאלה לעסקנות ולמיפלגה. נתן ירד מגדולתו והיום הוא עורך מיגזין, בטאון בית ברל, דניאלה ניהלה רומן סוער עם אחד הפעילים של נתן במישמרת, התגרשה מבעלה, ואחר כך נפרדה גם מהרומן. כמו שהוא ירד, כך היא עלתה. היום קשה לראות את מיפלגת־העבודה בלי דניאלה, ואין אורח מחוצלארץ או מישלחת הנגיעה לכאן שדניאלה לא תראה לה את יפי ישראל ומחמדי מיפלגת־העבודה.

אבל אי־אפשר בלי חיים פרטיים. היום שוב דניאלה עסוקה, בזמן שפנוי לה מהעבודה הציבורית, ברומן לוהט עם אחד הקומרדים, **ניסים זוויליי** הוא פעיל ב־מיפלגת־העבודה ויש המשווים אותו לאקס, לנתן רענן בתחילת דרכו. אני מקווה שהפעם זה סופי אצל היפה הזו.

נתן, ומתגורר בתקופה האחרונה עם ספי בדירתה. היא, דיילת שלקחה חופשה קצרה מהעבודה, חוזרת בקרוב לעבודה באל־על, בד בבד עם עבודתה כדוגמנית. ביגלל ביישנותו של דודי, ממעטים ה־שניים להופיע במקומות רבים, ונראים לי מאוהבים כמו תמיד.

ספי, שכל רומן אצלה מתמשך תקופה ארוכה, נהנית דווקא ממצב זה. היא לא מאותן המחליפות חתיכים לעתים קרובות, אף שהיתה יכולה לעשות זאת בקלות. היא יפה ביותר, ואני מכירה כמה גברים בעיר הזאת שהיו מוכנים להתחלף עם הקיבוצניק שלה ברצון. אז אני מקווה עוד לראות אותם הרבה ביחד.

אז אל תשאלו

שרונה מרש ושי אלפר
סתם בילויים

אחת הדוגמניות היפות ביותר שיש לנו בארץ היא, ללא ספק, **שרונה מרש**. שרונה מצליחה לעורר את תשומת־לב כללית בעיקר בלבוש הקלאסי שלה, בהופעה האלגנטית, שלא לדבר על שני נישואיה, שנסתיימו בגירושין, ושעליהם נכתב רבות.

כשהיא מגיעה לאיזשהו מקום עם חתיך מסויים, מתעוררת מיד הסקרנות: מי הוא, ולמה הוא איתה, וכמה רציני הסיפור וכל זה. שרונה דווקא בורחת מכל השאלות המטרידות האלה ומעדיפה לשמור את חייה הפרטיים לעצמה בילבד. מה שידוע לכל הוא, שהיא עובדת כיום בחברת־אופנה כמנהלת־מכירות. מובן שהיא גם מדגמנת כאשר יש צורך בכך.

באחת המסיבות בעיר ראיתי אותה לפתע עם חתיך סימפטי ומתולתל. שרונה הסכימה רק לגלות לי את שמו, **שי אלפר**, אך יותר מזה לא הצלחתי להוציא ממנה. מה שכן הצלחתי להוציא ממנה הוא, כי שי היה באותה מסיבה כמלווה בילבד, ואין שום רומן בין השניים.

אני בהחלט מאמינה לה, כי אם היה לה רומן איתו, היא היתה בוודאי מגלה.

אז אם תראו אותה עם שי, תדעו שזה לא רומן ולא שום דבר רציני.

למעשה אני עושה שירות טוב לשרונה בכך שאני עונה לכם על כל השאלות שהייתם רוצים לדעת עליהן את התשובה. אל תשאלו אותה איך קוראים לה, ומה הוא עושה, כי שרונה לא אוהבת נודניקים.

הסוד המתוק

לא בכל יום מזדמן לי לראות שתי חתיכות יפהפיות במועדון־לילה ללא גבר לידן. אמנם לא נראה לי שהן מחפשות חתיכים, אך בכל זאת עוררו את תשומת־לבי, בעיקר מכיוון שהאחת מהן צעירה, בלונדית וגבוהה מאוד, והשניה שחרחורת לי לנחש כי היא דוגמנית. שמה **מרים אלון**, והיא עלתה ארצה לפני שנתיים מצרפת, ובלי הרבה בעיות קיבלה עבודה כדוגמנית באחד מבתי־האופנה הגדולים בתל־אביב. אך הופתעתי ביותר כאשר היא הציגה בפני את השניה, בת ה־38. שמה

מרים ומישל אלון
מיבחר כפול

מישל, והיא היתה פעם דוגמנית, וכיום היא מנהלת בוטיק בנתניה. השתיים מתגוררות בצוותא, ונראו לי כחברות טובות ביותר. ההפתעה היתה כאשר מרים שאלה אותי: „מה דעתך על אמא שלי?"

ואכן, מישל היא אם־החתיכה. כאשר שאלתי איפה האב המאושר, חייכו שתיהן וחטובה מאוד. הן סיקרנו אותי יותר כאשר שמעתי אותן מדברות ביניהן צרפתית. את זרם החתיכים שפנה אליהן בכל פעם הן ניפנפו מעליהן באלגנטיות, ונשארו יושבות ומשוחחות ביניהן.

הצעירה, בת ה־17, שוחחה עם כמה דוגמניות שהיו במקום, ולא היה קשה לי לנחש כי היא דוגמנית. שמה **מרים אלון**, והיא עלתה ארצה לפני שנתיים מצרפת, ובלי הרבה בעיות קיבלה עבודה כדוגמנית באחד מבתי־האופנה הגדולים בתל־אביב. אך הופתעתי ביותר כאשר היא הציגה בפני את השניה, בת ה־38. שמה

יורם היפה

יכול להיות שהשם **יורם צ'רנסקי** לא עושה לכם כלום, אבל „יורם היפה" זה כבר משהו אחר. למי שעוד זוכר, היה הגבר הזה בין אלופי המבלים בתל־אביב ואני לא סתם מקשקשת. הוא באמת היה כזה. צחי זיכרון ודאי זוכרים את הרומן שניהל בזמנו עם הקריינית **שוש עמרי**, ואחר־כך עם **סטלה** היפה, שהצטלמה בזמנו בערום עבור השטרן ה־גרמני.

אני זוכרת שאז, לפני כחמש שנים, הסתיים הרומן ההוא בחתונה, ושתי ה־דמויות הססגוניות הללו, שנהגו לקשט את נוף חיי הלילה של תל־אביב, נעלמו לתוך מיסגרת מרובעת של חיי מישפחה. הרבה לא שמעתי מהם במשך כל אותן השנים, ולמען האמת הייתי עסוקה בהמון סיפורים אחרים לא פחות מעניינים.

את החתול השחור אתם כבר מכירים. ובכן הג"ל החליט לעבור הפעם בין סטלה ויורם. היא עזבה את הבית, והשאירה אותו עם בנם הקטן. לא אני היא זו המחפשת סוף רע לכל סיפור, אבל כנראה שזו עוד דוגמה לסוף כזה.

והסבירו לי: „לא צריך לדבר על אבא. הוא כבר מזמן לא בתמונה."

ובכן, השתיים, המתגוררות בנתניה, מגיחות לתל־אביב בהזדמנויות שונות ו־פנויות ביותר, אלא שהן בררניות, כפי שהבחנתי.

אז אם תראו את האם והבת בצוותא, תזכרו שהייתי ראשונה לגלות לכם את הסוד המתוק הזה.

אז מה קרה למארוקאים?

אחת התוצאות המעציבות ביותר של פרשת אהרון אבו־חצירא היא השפעתה על יחסם של הישראלים ל„מארוקאים". היא מחזקת את כל הסטריאוטיפים השליליים, הקיימים בחברתנו כלפי יוצאי המע׳רב.

אנשיו של אבו־חצירא עצמם פועלים במלוא המרץ כדי להגדיל את הנזק. הנה צצים כל מיני „מארוקאים" מקצועיים, ביניהם אנשים שעל גבול העולם התחתון, ומציגים את עצמם כדוברי העדה, וכמגינים על כבודה. עסקני העדה מתייצבים מאחורי השר הנאשם כאילו השתייכותו העדתית חשובה יותר מאשר שאלת חפותו או אשמתו. השר עצמו, ה־נוסע למצריים כדי להש־תטח על קבר אבי־סבו כ־תעלול של יחסי־ציבור, בוודאי אינו תורם לתדמית עדתו.

אבו־חצירא

כל זה מספק דלק ל־מכונת הדיעות הקדומות, הפועלת במלוא המרץ גם בלאו הכי. אפשר לשמוע כיום בכל עבר ביטויים כמו „נו טוב, מה ציפית? כל המארוקאים העוסקים בפו־ליטיקה הם מושחתים. אצ־לם זה רגיל." או: „מי הפושעים בארץ? מי הזונות? רק תסתכל עליהם!"

לא פעם אני תוהה מה מקורם של סטריאוטיפים אלה. מדי פעם מזדמן לי להיפגש באירופה עם מארוקאים — מוסלמים ויהודים — ובכל פעם אני מתפעל מרמתם התרבותית. אתה מוצא אצל המארוקאים המוסלמים רמה של חבונה ותיחכום, שאינה נופלת מזו של עמיתיהם הצרפתיים. אבל הם עולים על הצרפתים, מפני שיש בהם, לצד היסודות התרבותיים המערביים, שורשים עמוקים של תרבות עתיקה ואותנטית, חוכמת־חיים ואיכות־חיים, המתבטאת בערכים אנושיים, בנימוסים, בצורות־דיבור, בהומור ובפולקלור, הנוסכים עליהם קסם מיוחד. (מכיוון ששמה של הארץ, מע׳רב, פירושה מערב, קשה לקרוא לתרבות זו „מיזרחית". „מארוקו" היא שיבוש אירופאי, שיש לסלקו מן השפה העברית.)

מלך מארוקו, חסן ה־2, הוא בעצמו דוגמה חיה לתרבות זו. לפי כל התיאורים של אישים אירופיים, ובמייוחד צרפתיים, חסן הוא אחד השליטים המתוחכמים ביותר בעולם — נבון, אנושי, מתון וצנוע. (ונוסף על שאר המעלות: הוא היה השליט הערבי הראשון שהעז להשמיע באוזני הציבור הערבי את הדיעה שיש להכיר בישראל ולהכניסה לליגה הערבית. זה היה בבירורת, ב־1958 — שבע שנים לפני שחביב אל־בורגיבה השמיע קריאה דומה בריחו, 19 שנים לפני ביקור אנוור אל־סאדאת בירושלים. זמן קצר לאחר מכן היה חסן נשיא ועידת־השלום הראשונה שהתקיימה בפירנצה, בהשתתפות ערבים וישראלים — כינוס שפוצץ על־פי הוראותיה של גולדה מאיר.)

בצורה קצת שונה קיימת תרבות זו גם אצל היהודים המארוקאיים, שאתה פוגש בהם בעולם. אתה מוצא אותם בפאריס ובכל מקום — עורכי־עיתונים ועורכי־דין, רופאים ומדענים.

והנה, המארוקאים „שלנו" באו מאותה ארץ, מאותה תרבות. אין הם יכולים להיות שונים משאר המארוקאים. אין שום סיבה „טיבעית" לכך שרמתם תהיה נמוכה יותר. אם כן, מה קרה כאן, לכל הרוחות?

ההסבר המקובל הוא ש„העשירים והמשכילים הלכו לצרפת, העניים וחסרי־החינוך באו הנה." או: „הצמרת העירונית דיברה צרפתית והלכה לצרפת, בני עיירות האטלס, שלא דיברו צרפתית, באו לישראל."

ההסבר הזה לוקה מבחינה עובדתית. יש בארץ יוצאי אל־דאר אל־בייד (קאזאבלנקה), מראקש, מקנאס, ריבאט ופאס. רבים מהם דיברו צרפתית. ואם העשירים והמש־כילים הלכו לצרפת, נשאלת השאלה: מדוע? מדוע לא באו ארצה כעבור זמן־מה? ואם באו הנה, מדוע לא נשארו בארץ?

אין מנוס מן המסקנה שפעלו כאן שני תהליכים מקבילים ותרסניים.

מצד אחד — ההדחייה. הציונות היתה בעיקרה תנועה אשכנזית. כל מנהיגיה — מהרצל ועד ז׳בוטינסקי, מוויצמן ועד אוסישקין, חשבו על המדינה־לעתיד כעל מדינה אירופית, מערבית. בעיניהם, תרבות פיזישה תרבות אירופית. (היתה דרושה מידה רבה של התנשאות, שלא לאמר חוצפה, לאיש שחי בפלונסק או בפשמישל לחשוב על עצמו כעל התגלמות התרבות המערבית, ולבוז לנחי־תות התרבותית של איש שחי בפאס או בריבאט — שתי ערים שחיו בעבר בתייזוער לתרבות מקורית, ושיש בהן גם כיום עילית תרבותית היכולה להתמודד עם מיטב העולם — אם „תרבות" אינה רק ייצור פצצות גרעיניות, אלא גם מזסר ואיכות־חיים.)

העולים ממיזרח אירופה השליטו ביישוב ובמדינה את הראייה המעוותת הזאת. במילא, כל מי שלא בא מחוג תרבותי זה — מארוקאים, עיראקים, מצרים, וכמובן גם הערבים הפלסטיניים שנולדו בארץ — נחשב בעיניהם כנחות ללא־תקנה. היתה קיימת אפלייה אוטומטית, שהביאה להעדפת אשכנזים על פני „בני עדות המיזרח" בכל התחומים — החל בתרבות וכלה בתעסוקה ובקידום.

חשוב יותר: הדור השני של יוצאי־המע׳רב נדרשו לוותר על מורשתם התרבותית ה„נחותה" ולאמץ לעצמם מין קאריקטורה מנוונת של התרבות האירופית ה„עליונה". התוצאה היתה הרס הערכים האותנטיים, פעירת פער בין הורים ובנים, שבירת המיבנה החברתי המסורתי — מבלי שבאו במקומם ערכים אחדים ומיבנה אחר. נוצר חלל ריק. בחלל זה פורחים הפשע, ההפקרות והניוון.

ומצד שני — הדור השני של המארוקאים החל מאמץ לעצמו את הסטריאוטיפים של האשכנזים — כלפי עצמו, להאמין בנחיתות עדתו ותרבותה. הם עצמם רצו לנטוש את הערכים שלה, בנסיון־שווא להיות ל„אשכנזים". הם יצרו לעצמם (או אימצו לעצמם) תדמית עצמית שלילית ביותר, והחלו מתנהגים על פיה. יש בארץ צעירים וצעי־רות בעלי איכות אנושית גבוהה ומנת־משכל מצטיין, המשוכנעים בסתר־ליבם שהם „נחותים". לא פעם הם מסתירים את מוצאם העדתי.

הנסיון לתקן מצב זה על־ידי פיברוק אירועים של „פולקלור", כמו המימונה, מוסיפים חטא על פשע. המימונה, המטופחת על־ידי עסקנים מסוג מסויים, יוצרת תמונה מזוייפת לחלוטין של התרבות המע׳רבית, ואך מחזקת את הדימוי הנלעג שדבק בה.

בבוא היום, כאשר ייפתחו הגבולות, וישראלים יוכלו לטייל למארוקו כפי שהם מטיילים כיום למצריים, הם ילמדו להעריך באופן שונה לגמרי את הארץ ותרבות שממנה באו המארוקאים לישראל (אגב מתוך להט ציוני טהור, כי איש לא גירש אותם משם.)

נדמה לי שתיקוה זו היתה צריכה לשמש לבני הדור

המארוקאי הצעיר בארץ תמריץ חזק מאוד לפעול למען השלום. עליהם להבין כי שינאת־הערבים, שדבקה ברבים מהם בדור האחרון, היא חלק מנסיון־ההתבוללות שלהם בתרבות האשכנזית. שהרי האחווה היהודית־ערבית, שהפכה את תקופת הכיבוש המארוקאי בספרד ל„תור הזהב", היא אחת מסימני־ההיכר הבולטים ביותר של המסורת התרבותית המארוקאית — המוסלמית והיהודית כאחת.

היחסים בין הציונות והעדה המע׳רבית היו מורכבים מאוד, ויש בהם הרבה מאוד מזון למחשבה. אין כל טעם בזיופם, על־ידי שינוי כפוי של ההיסטוריה בסידרה עמוד האש, כפי שביקשו כמה עסקנים. להיפך, כדאי לחשוף את הפצע, כדי להבריאו.

האסיר שלי

מישהי העבירה לי דרישת־שלום ממר משה שניצר, נשיא בורסת היהלומים. לדבריה, הוא זוכר לי לטובה מעשה ששישתי בימי פרשת אלטלינה.

לרגע קט תהיתי למה כוונתה. חשבתי על היהלומן, וחשבתי על פרשת אלטלינה. ולפתע השמיע הזיכרון שלי „קליק".

זה היה ביוני 1948. פלוגת־הג׳יפים שלנו (ימים ספורים לפני שזכתה בתואר „שועלי שימשון") נצטוותה לדהור מייד לסרפנד (היא צריפין), כדי לשמור על גדוד של אנשי־אצ״ל.

היה זה גדוד חדש בחטיבה שלנו, גיבעתי, שהורכב בחיפזון מייצאי־אצ״ל, אחרי שאירגון זה התפרק רשמית עם קום המדינה. עם פרוץ הפרשה שמר עליו גדוד של הפלמ״ח, ששכן אף הוא באותו מחנה. אבל הפלמ״חניקים נשלחו להילחם באלטלינה בחוף כפר־ויתקין, ועל כן היטל עלינו לשמש כשומרי הגדוד האצ״לי, שכותר במחנה ונישקו פורק.

סובבנו את המחנה בימים ובלילות בג׳יפים שלנו. דאגנו שאיש לא יברח מתוכו. כאשר נערך נסיון של בריחה, בלמנו אותו תוך איום במקלעים שלנו.

באחד הימים נקראתי למס־פא, אריה שפאק, שהיה איש־מכבי. הוטל עלי ללוות את השלם (אם איני טועה) של הגדוד האצ״לי, שהיה לו מה לסדר בתל־אביב. נאמר לי לשמור עליו מכל מישמר, ולהחזיר אותו בערב למחנה, שהפך מחנה־מעצר.

נסענו במכוניתו הקטנה של השלם לתל־אביב. לא היה לי כל חשק לשמש סוהר. הרעיון שחייל קרבי כמוני ישמור על חייל ישראלי, כשוטר על אסיר, הבעית אותי. לכן, בבואנו לתל־אביב, אמרתי לאיש: „הבה נעשה הסכם ג׳נטלמני. ניפרד עכשיו, וניפגש כאן בשש בערב."

האיש הסכים בשימחה, ואני הלכתי לבקר את ההורים ולחפש חתיכות. בשש נפגשנו וחזרנו למחנה. לא ידעתי אם ניצל את היום כדי להיפגש עם ראשי אצ״ל או שעסק בעניינים אחרים. זה גם לא היה איכפת לי.

שכחתי את המיקרה, ולא זכרתי גם את האיש. אך דרישת־השלום הפיתאומית החזירה אותי אל היום ההוא. תמונת האיש, כפי שנשמרה בזיכרוני, ותמונותיו של שניצר, המתפרסמות לעיתים קרובות גם בשבועון זה, חופפות.

אבל מי חלם ב־1948 על נשיאים של בורסות יהלומים?

ריבה בנהלל

ח״כ עמוס הדר עמד ליד הדלפק של מיזנון הח״כים, וביקש ריבה, הרבה ריבה.

הדר הוא נץ קיצוני מאוד. הוא גם בחור סימפאטי מאוד. וגם איש־נהלל.

שאלתי אותו מדוע הוא משתוקק כל־כך לריבה. הוא לא ידע. אני ידעתי.

בגיל 10 חייתי כחצי שנה בנהלל, אצל מישפחת־איכרים בשם לווים. (כן, אז עוד היו בארץ „איכרים", לא „חקלאים".) כל 75 המישפחות של נהלל, שגרו בבתים לבנים קטנים ושווים, במעגל מדוייק, חיו בעוני שווה.

הם עבדו קשה. מלפני עלות השחר ועד אחרי שקיעת השמש. כולם — האב, האם, הבן משה וגם הבן הקטן זארק (ששאל אותי פעם מה רחוק יותר, טבריה או גרמניה), וגם אני.

האוכל היה מספיק ומזין, אך עני מאוד. היו הרבה זיתים, ודג־מלוח וחלבה. הלחם היה גדול ועגול. אי־אפשר היה לחלום על בשר.

פעם בשבוע, בליל שבת, היתה חגיגה. כל אחד קיבל כנף או שוק של עוף. אחר־כך מזגו תה, וכל אחד קיבל מנה של מין מירקחת, ריבה מתוצרת עצמית, סמיכה וטעימה. את התה לגמו־מצצו מבעד לקוביות־סוכר. בהז׳ דמנויות חגיגיות שתו גם גביע של יין, אף הוא מתוצרת עצמית. ישבו ודיברו על הראשונים, על ימי הקדחת, על אותם שניספו או ערקו.

קשה לזכור כיום את העוני ששרר בנהלל ובשאר המושבים מסוגו. הריבה היתה באמת מותרות שאין להן שיעור. כל כפית שנכנסה לפה היתה כמתת של גן־עדן.

בינתיים חלפו שנים רבות, ונהלל דומה עתה לשכונה של וילות. הבנים הוסיפו קומות, וכך עושים הנכדים. אך נסיונות־הילדות לא נמחקו מלב הוותיקים, בני הדור הראשון, שכבר עברו את גיל ה־70, ושל הדור השני, שעבר את גיל ה־50. התשוקה לריבה נשארה בלב, יחד עם הרבה תשוקות אחרות מסוג זה.

נדמה לי שזהו מקור התופעה המוזרה, שאנו כה מתקשים כיום להבינה. מדוע יש לאיש כמו משה דיין כמיה כפייתית כזאת ל־כסף? מדוע הוא מוכר את עצמו בראיונות־בתשלום, בצורה המעוררת תמיהה כה רבה אצל עיתונאים זרים, שלא כך תיארו לעצמם את הגיבור האגדתי? איש כמו־הו, שהפך מזמן עשיר מופלג, מדוע הכסף כה חשוב לו גם עתה?

הדר

מה מקור ההסתבכות ה־כספית המביכה של יצחק רבין — ההסתבכות שהיא מוזרה שיבעתיים מפני ש־היא כה קטנה ומייותרת? דיין גדל בנהלל, רבין בתל־אביב. שניהם, כמו רוב חבריהם, גדלו בעוני רב, בדוחק יומיומי, כאשר כל גרוש נראה כהון־עתק, חלום בלתי־מושג. אריק שרון שגדל בכפר־מל״ל, סיפר פעם שהלך בכל יום ברגל מן התחנה המרכזית בתל־אביב לגימנסיה הרצליה, בקירבת בניין מוגרבי, כדי לחסוך את מחיר הנסיעה באוטובוס. (כמה זה היה אז? חצי גרוש?) הייפלא שאיש כזה מנסה לצבור כסף, הנראה לו, מחמת לסף ההכרה, כערובה לביטחון? הקמצנות והתשוקה לכסף, לארוחות במיסעדות־פאר (על חשבון הזולת), לכל התפאורה החיצונית של עושר, הפכה אצלם, לדעתי, לתופעה כפייתית, כריאקציה על מצוקת ילדותם.

בשיא מצוקתה נשבעה סקארלט או׳הרה, בחלף עם הרוח: „לעולם לא אהיה עוד רעבה!" נדמה לי כי נדר כזה קיים מתחת לסף ההכרה אצל רבים ממנהיגי המדינה, שגדלו בארץ בתקופה ההיא.

מישטרה

סחיטה או סחיטה ?

„משה עזר לי קצת, מבלי שידע כלך שיש לי תינוק..."

„נכנסתי להריון! אני רוצה שתיקח אותי לרופא לעשות הפלה!"

מזל יוחנן בת ה־21 לא תיארה לעצמה, כאשר אמרה דברים אלה, כי הם יביאו למעצרה בידי המישטרה. בשבוע שעבר ישבה מזל, תושבת הרצליה ואם לתינוק בן שנה, המתגוררת בנפרד מבעלה, באולמו של שופט המעצרים התורן בבית־מישפט השלום בתל־אביב. היא הוחשדה בגניבה וסחיטה.

לטענת נציג מישטרת הרצליה, מפקח יוסף קידר, פיתתה החשודה סוחר מהרצליה לקיים איתה יחסי מין, ותוך כדי כך גנבה ממנו 600 שקלים. שבוע אחרי כן היא קיימה עימו יחסים בשנית, אך הפעם הקפיד לשמור על כספו. כעבור שבוע נוסף פנתה אליו וסחטה ממנו ב־אימומים 800 שקל. בפגישה נוספת סחטה ממנו עוד 500 שקלים.

בסופו של דבר קצה נפשו של הסוחר, שהוא נשוי ואב לילדים, והוא פנה למישטרה. בעיקבות התלונה שהגיש נעצרה מזל יוחנן.

למעלה ולמטה. מזל ששוחררה בערבות, מבלה עתה את מרבית זמנה בדירתה שבשכונת נווה־ישראל בהרצליה. כשתינוקה משחק לרגליה סיפרה את גירסתה על מה שקרה, גירסה השונה לחלוטין ממה שנאמר בבית־המישפט.

סיפרה השבע מזל יוחנן:

הכל התחיל לפני שלושה חודשים. הלכתי לעובדת הסוציאלית בהרצליה, כדי לבקש עזרה עבור הילד שלי. כשיצאתי משם ראיתי את משה * עומד בפתח. הוא אמר לי: „את נראת לי מוכרת מאיזה מקום!" ידעתי שזה לא נכון, אבל הייתי אז כל כך מיואשת עד שעניתי: „כן, גם לי נדמה שאני מכירה אותך!"

התחלנו לדבר והוא הביא אותי לחנות שלו, שנמצאת ליד התחנה המרכזית בהרצליה. סיפרתי לו שאני תלמידה בת 17 והיה נראה לי שהוא מאמין לי. לא שאלתי אותו בן כמה הוא, אבל הוא נראה בערך בן 40. הוא שאל אותי אם אני צריכה משהו. אמרתי לו שאני צריכה כסף כדי לצאת לטיול עם חברה שלי. הוא הבטיח לתת לי אלף לירות. אבל בסוף נתן רק 500.

מאז היינו נפגשים בקביעות. הוא היה לוקח אותי למיקלט שמתחת לבית שלו. אשתו היתה למעלה בבית עם הילדים, ואני הייתי איתו למטה. עשיתי את זה כי הייתי זקוקה מאוד למישהו, ולא היה לי אף אחד אחר.

לפני שנה נפרדתי מבעלי. נשארתי לבד עם התינוק, בעלי לא נותן לי מאז גרוש והוא אפילו לא בא לראות את הילד.

בגלל שטיפלתי בתינוק לא הייתי יכולה לצאת לעבוד. בליכשכת הסעד סירבו להכיר בי ביגלל שאני עוד לא גרושה. חייתי על קיצבה של 5000 לירות מהביטוח הלאומי, שמהן שילמתי 4000 לירות שכר־דירה. הגעתי למצב שלא היה לי מה לתת לילד לאכול, וזה השפיע עלי גם נפשית.

משה עזר לי קצת, מבלי שידע כלל שיש לי תינוק. חיבבתי אותו וחשבתי שהוא אדם טוב. משה גם הכיר לי חבר שלו, דויד, שגר בבת־ים. הייתי מבלה קצת איתו וקצת איתו. אבל עם דויד זה לא היה אותו הדבר. הוא התייחס אלי כמו אל האחות שלו.

יום אחד התחלתי לחשוש שנכנסתי להריון. באתי למשה לחנות וסיפרתי לו. ביקשתי ממנו שיבוא איתי לרופא. הוא התייחס אלי בגסות וביקש ממני שאעזוב אותו. כשהוא ראה שאני מתעקשת הוא אמר לי: „אל תחשבי שתוכלי לעשות לי בעיות. יש לי עורכי־דין וקציני מישטרה שהם חברים טובים שלי. אני אפנה אליהם!" אמרתי לו: „אם אתה מדבר ככה וחושב זה עניין של מישטרה, אז בבקשה. בוא נלך למישטרה!"

מכונת אמת. הלכתי איתו למישטרת הרצליה, אבל ליד התחנה הוא התחרט וחזרנו לחנות. הוא שאל אותי אם אני יודעת כמה עולה לעשות הפלה. אמרתי לו שביררתי ואמרו לי שזה עולה 13 אלף לירות. משה הוציא שמונת אלפים ואמר שאבוא בעוד כמה ימים, ואז הוא יתן לי את השאר. כשבאתי כעבור כמה ימים לחנות הוא נתן לי עוד חמשת אלפים.

הלכתי לבדיקת הריון במירפאה, ונתנו לי תשובה שלילית. כמה

יוחנן כפעזרה
לא בהריון

ימים אחרי־כן קיבלתי את המחזור והכל היה בסדר.

את הכסף שקיבלתי ממשה בשביל ההפלה הוצאתי על הילד. קניתי לו עגלה וצעצועים. לא חשבתי שאני עושה משהו לא בסדר. שבוע אחר־כך המישטרה עצרה אותי, והסתבר לי שמשה הגיש נגדי תלונה. במישטרה אמרו לי שהוא סיפר שגנבתי ממנו כספים ושאחר־כך סחטתי אותו.

סיפרתי במישטרה את כל האמת, אבל החוקרים לא האמינו לי. הם איימו שיזרקו אותי יחד עם התינוק שלי לאבר־כביר, אם לא אודה שגנבתי וסחטתי. נבהלתי נורא, אבל לא הסכמתי להודות בדברים שלא עשיתי. ביקשתי מהם שיקחו אותי אפילו לבדיקה במכונת־אמת, אבל הם לא הסכימו. הם רק איימו עלי כל הזמן וצעקו, ונתנו לי לחתום על כל מיני מיסמכים. הייתי כל כך מבולבלת שאני אפילו לא יודעת על מה חתמתי.

* שם בדוי.

תן טרמפ לחייל

קולנוע

סרטים

סוף שבוע בינלאומי

הקולנוע בן־ימינו הפך לעולם של מיס־תורין. הנה במאי גאון־תורן, מייקל (צ'יד הצבאים) צ'ימונו, המוריד מן המסכים במו ידיו את הסרט האחרון שעשה במחיר של כמעט 40 מיליון דולר, ומודיע בהכנעה: „אני צריך לעבוד עליו — איני יודע מה קרה לי.“ ולעומת זאת שלושה צעירים, דייוויד וג'רי צוקר וג'ים אברהמס, שלא מצליחים לשכנע חברה מכובדת כלשהי שיש בידם להיט, עושים במעט כסף סרט שובר־קופות בשם טיסה נעימה, וכל התיקים מכרסמים צפרניים ומכים על חטא.

איש אינו מוכן להמר עוד על טעם הקהל ולהתנבא מה עשוי להוציא את הצופה המפונק מנעלי־הבית שלו. אולי זו הסיבה שמפיק יהודי אמריקאי בשם ליאו פוקס החליט להמר על כל הטעמים, על כל הסיגנונות וכמעט בכל היבשות בסרט החדש מאהבי יום ראשון. לשם כך בחר בתבנית ישנה: סרט אפיזודות. כל אחת מהן הפקיד בידי במאי אחר. לכל במאי עיר־בירה שלו: בראין (מלך עכברוש) פורבס מביים את הפרק האנגלי בלונדון: אדוארד (כלוב העלידים) מולינארו מוסיב את סיפורו בפאריס: ג'ין (המאהב הגדול בעולם) ויילדר אחראי על התרומה האמריקאית ודינו (בושם נשים) ריזי מולך על רומא.

אורגיה של מין. כדי לאחד את כל הבירות הנ"ל, המספקות אתרי־צילומים מגוונים ביותר, צריך גם סיפור. ומה הנושא המעניין כימעט את כולם, נשואים ורווקים, צעירים וזקנים, אם לא אהבות של סוף־שבוע? זהו נושא שדי לגעת בו ומיד צצים אלפי סיפורים וזכרונות ובדיחות וחלומות. ושוב, השאלה היא איזה סיגנון יענה על טעמם של רבים ככל האפשר. אין ספק שמבחינה זאת ארבעת הסיפורים השונים של מאהבי יום ראשון כשרים בהחלט: הם רומנטיים מאוד אך יש בהם גם טיפ־טיפה של מרירות. לפעמים הם סרקאסטיים, אבל לא פוגעים. קצת זנותיים אבל לא פורנוגרפיים.

כך, למשל, הסיפור הראשון מחליף את חוויית הזיהוי של 007, הסוכן־המורשה־להרוג של השחקן רוג'ר מור, בכובע נהגים של בעל־טירה. כשהאדון נוסע לסוף־שבוע נקלע הנהג לאורגיה של מין, קצת מעל לכוחותיו, יחד עם דיילת (פריסילה בארנס) ועם ליידי (לין רדגרייב).

לין רדגרייב, רוג'ר מור ופריסילה בארנס בסיפור מס' 1 („מאהבי יום ראשון“)
בין הדיילת לגברת

קתלין קווינלין
ריצה אירוטית

פריסילה בארנס
אכילה אירוטית

קתלין קווינלין וג'ין ויילדר בסיפור מס' 3
בין שפיות לשיגעון

אונו טוניאצי מופתע ע"י שכנה בסיפור מס' 4
שכנה אירוטית

במיספר שחיים מגלם אחד השחקנים המשכנעים ביותר של הבד הצרפתי, לינו ונטורה, איש־עסקים מצליח, שנפשו יו־צאת להשיג עיסקה טובה והוא כימעט מוכן להקריב לשם כך את אחת העובדות שלו. אלא שהצינויות טרם השתלטה עליו בצורה מוחלטת ויש עוד כמה עקרונות מוסריים ישנים נושנים, וכמה רגשות שכימעט ועבר עליהם הכלח, שלא נותנים לו מנוחה. מי שמערערת את שלחתו היא תגלית שנתגלתה על־ידי ונטורה בעצמו, שחקנית תיאטרון יפהפיה בשם קתרין סלביה, המופיעה בקומדי פרנסז כבר עשר שנים וזו לה הופעה ראשונה על הבד.

בסיפור השלישי בוחר ג'ין ויילדר לעצב בעצמו דמות של מופרע על רקע מיני, המקבל „פס" לסוף־שבוע מן המוסד שבו הוא פאושפז, ומגלה את האהבה ואת הגבול הדק שבין שפיות ושיגעון כש־הפארטנרית שלו היא קתלין (מעולם לא הבטחתי לך גן של שושנים) קווינלין.

סוף־השבוע הרביעי נתון לדימיונו המ־טורף של דינו ריזי, במאי קומדיות ותיק המשתמש באוגו טוניאצי, אחד מהמוכש־רים שבשחקני איטליה, כדי לבטא את חפער שבין החלומות למציאות ובין ה־

סיביה קושינה
האשה הקטלנית

אשליות לפיכחון. טוניאצי המנסה למ־צוא לו הרפתקה לסוף־שבוע שבו נעדרת אשתו מן הבית, מנסה להעלות אש בכ־מה אהבות ישנות. בסיפור זה אפשר להיזכר שוב, שסילבה קושינה נישארה מדהימה ביופיה ולהיזכר בקאתרין ספאק וברוזנה פודסטה, ולהרגיש מה שהקולנוע ניסה לעשות תמיד לקהלו: התיאבון מתעורר והארוחה נאכלת בבית.

אם בארצות־הברית מפיצה את הסרט אס־נ"י־אם, הרי בישראל תפיק אותו חב־רת הסצה חדשה בשם שירות, בשיתוף עם סרטי האחים אליהו. בחודש אפריל צפוייה לישראלים הצגת־בכורה מפוארת, כיאה למוצר יקר שכזה. המפיצים מבטיחים להזמין לישראל גם את אחד הכוכבים הגדולים של הסרט. את מי בדיוק? הכל תלוי בלוח ההסרטה. המעריצות יכולות להתחיל ולהתכונן.

אורחים

קולנוענית בדם

סוזאן שיפמן היא בדיוק מה שחסר לקולנוע הישראלי: אשת־סרטים בעלת נסיון עצום, המכירה את מלאכת העשייה על בוריה, אחרי שעבדה כעוזרת של במאים, כנערת־תסריט וכתסריטאית מלאה בכמה מן הסרטים המסורטמים ביותר שראו אור בצרפת ב־20 השנים האח־רונות. התמחותה: היא עובדת עם במ־אים על כתיבת תסריטים, עוזרת להם ליילד את רעיונותיהם ואחר כך משמשת — לפחות לכמה מהם — כעוזרת בשעת הבימוי.

שמה מוכר במיוחד בשל שיתוף הפעו־לה ההדוק שלה עם פרנסואה טריפו. וזו למעשה גם הסיבה שהביאה אותה לביקור בישראל. אמנם אחד מאחיה מתגורר כאן, ושני הילדים של האח השני שוהים בישראל, אבל לה לא היה זמן לבקר כאן, ולו רק משום שהיא אחת מאותן הנשים, שהעבודה מכתיבה להן את לוח הזמנים והביקורים. עתה, משמוצג בישראל הסרט האחרון שבו עבדה עם טריפו, המסרו האחרון, נמצאה סוף־סוף ההזדמ־נות המתאימה.

המלאי הצהוב. לבבית, נמרצת, מע־שנת כמו קטר ובעלת דעות מוגדרות מאוד בכל הנוגע לקולנוע. סוזאן שיפמן יכולה, בלי קושי, להיחשב סמכות ביל־עדית בכל מה שנוגע לגל החדש הצר־פתי. היא היתה חברתם של טריפו, גו־דאר וריוזט, כשהיו כולם בגיל העשרה. היא עבדה על מרבית סרטיהם בתפקיד זה או אחר, סייעה להם, היתה עדה להתפתחות שלהם ואחר כך להתרחקות ההדרגתית שחלה ביניהם.

יחסיה עם טריפו הם הקרובים ביותר. מאז סרטו השני, גורלו של פסנתרן, היא היתה שותפה בכל מה שעשה. הנוסטאל־גיה לעבודה ראשונה זו גורמת לה עד היום לומר, שמכל סרטי טריפו היא מע־דיפה אותה יצירת־נעורים, שלדעתה עוד תיזכה פעם בהכרה הראויה. היום אין זה סוד, שבכל פעם שטריפו מכין סרט חדש, סוזאן היא זו שמכינה עמו את התסריט. הם יושבים יחד, חושבים יחד, ואם כי, כדבריה, „הרעיון הראשון הוא תמיד שלו," הסרט קורם עור וגידים תוך כדי עבודתם המשותפת. כך, למשל, חלק גדול מן הפרטים שבמסרו האחרון סופקו על־ידי זכרונותיה של סוזאן בימי המילחמה, אך היא מדגישה במפורש כי דמות הנערה היהודיה בסרט, המסתירה את הטלאי הצהוב בצעיף שעל צווארה, אינה בשום פנים ואופן הדמות שלה.

חיים ופרטים. שלא כמו הקירבה והידידות שהיא רוחשת לטריפו, זכרו־נותיה בכל מה שקשור בגודאר חמימים פחות. היא מעריצה עד היום את כיש־רונו של האיש ואת החדשנות שלו, יחד עם זאת היא זוכרת שהעבודה במחיצתו היתה פעמים רבות סיוט. „הוא היה קשה מאוד כלפי כל מי שעבד בסרטיו, אולי משום שהוא היה קשה גם ביחס לעצמו," מסבירה.

במאי אחר של הגל החדש, שאותו היא מכירה מאותה התקופה הוא ז'אק ריוזט. היא עבדה איתו מאז סרטו הרא־שון, פאריס שייכת לנו. „איש לא ראה סרטים רבים כמוהו, ובכל פעם שאנו נפגשים קשה לו להבין כיצד יכולתי להחמיץ כל כך הרבה," היא אומרת בחיוך. לדבריה „ריוזט עושה סרט פעם בשלוש שנים ואין לו שום דבר אחר בחיים מילבד מסרטים."

עיצוב התסריט. גם מי שלא הכיר את סוזאן התוודע לדמותה בלילה הא־מריקאי, שם גולמה על־ידי השחקנית נאטאלי באי. מי שזוכר את הדמות הח־ביבה, מלאת המרץ והאופטימיות, של עוזרת הבמאי והתסריטאית באותו הסרט, מכיר את סוזאן שיפמן. היא שהיותה את מקור ההשראה של טריפו.

ומדוע אומרים שסוזאן שיפמן היא ב־דיוק מה שחסר לקולנוע הישראלי? פשוט

תסריטאית סוזן שיפמן
מה שחסר בישראל

מאוד. בישראל יש הרבה מאוד במאים שמוכנים לעשות רק סרטים שהם עצמם כותבים. אלא שברוב המיקרים הם אינם יודעים לכתוב, גם אם הם יודעים לביים (ועל כך אפשר, כמובן, להתווכח). סוזאן שיפמן היא אחת מאותן התסריטאיות המתאימה עצמה לבמאי עימו היא עו־בדת. היא אינה מביאה לו חבילה מוכנה ואומרת לו: „עכשיו תשבור את הראש כדי להביא את זה אל הבד." להיפך, היא מצטרפת לעבודת היצירה עצמה, מסייעת בעיצוב התסריט. ומעל הכל, אין לה שום רצון לגנוב את הילתו של הבמאי.

כמה פעמים בעבר הציעו לה לביים בעצמה סרט. והיא סירבה. זה דורש ממנה מאמצים בכיוון שאינה מוכנה להש־קיע בו בשלב זה. „אולי אעשה בעצמי סרט כשאהיה בת שמונים," אומרת שיפמן בחיוך מבוייש.

בתי קולנוע

סיגנון חדש

בית־קולנוע מסוג חדש עומד לקום בתל־אביב. כך, לפחות, מקווה עולה חדש מארגנטינה, ראובן קאצובין, ששכר את קולנוע גורדון בתל־אביב לשנה אחת, עם אופציה להמשיך ולהחזיק בו, עם העס־קים ילכו כמו שצריך.

קאצובין, העוסק בימים אלה בשיפוץ הקולנוע ובבחירת הסרטים שאותם יציג במשך השנה, מכין כבר כמה תוכניות יוצאות־דופן. למשל, מדי יום, בשעה שלוש וחצי, הוא יציג סרטים שנעשו על־ידי אותו במאי, שעשה את הסרט המוצג בשלוש ההצגות האחרות (שהיו בקולנוע גורדון בשעות שונות מן המקובל). כך, למשל, מתכוון קאצובין לפתוח את הע־דן החדש שלו בנידינסקי, סרט על חייו של הרקדן הרוסי האגדי, אשר בויים על־ידי הרברט רוס. משום כך הוא יראה בהצגות יומיות מוקדמות מבחר של סר־טים אחרים משל רוס. במיקרה זה המבחר הוא רחב מאוד, כי רוס עשה, בין היתר, סרטים כמו צמד בכוחרות, נקודת מיפנה ועוד.

עוד רעיון פרטי של בעל בית־הקולנוע הטרי: כל יום שישי אחרי הצהריים יוקדש לאישיות קולנועית אחרת. בין התוכניות הראשונות של קאצובין, יום שישי אחד מוקדש לסטיב מקווין ויום שישי אחר מוקדש להיצ'קוק. מה שעניין בודאי באופן מיוחד את ההולכים לקול־נוע, היא סידרת ההנחות שמובטחת ל־חברי סינמטיקים, לסטודנטים ולקשישים מעל גיל 55.

ורק אזהרה אחת, קטנה אבל ברורה: ראובן קאצובין, מתכוון להוציא בעצמו מן האולם את כל מי שיעז לעשן. האיש לא יתבקש רק לכבות את הסיגריה, אלא פשוט לעזוב את המקום.

על יוזמות נועזות כאלה אפשר רק לומר: בהצלחה! מי יתן ויתחזק מעמד.

נשים הן צפרים

שאלה של זמן (מקסים, תל־אביב, אנגליה) — במבט ראשון זה נראה סרט מתוחכם, מורכב ומסובך ביותר. הצופים מוזמנים לפתור תשבץ אינטלק־טואלי וחזותי ונדרשת מהם תשומת־לב מלאה כדי לפענח את כל התפוכות. אבל במבט שני, אחרי שפותרים את כל התעלומה, נשאר טעם מר בפה. יש רושם שתהליך הפתרון בסרט יותר מעניין מן התוכן שלו.

מעשה בפסיכיאטר העובד בשירות הביון האמריקאי בווינה, ומתאהב בנערה בת ארצו, שניהלה קודם לכן רומן סוער עם פוליטיקאי צ'כי. הפסיכיאטר אמור לחיות סמל האדם המושב בדעתו, השקול והרגוע, הנערה היא התגלמות של ציפור דרור שאינה יכולה לקבל על עצמה שום חובות. היא מוכנה לאהוב עד שיגעון, אבל בתנאים שלה. הפסיכיאטר חושד שהגברת אינה שייכת לו עד הסוף, והגברת אינה יכולה לשאת את החשדות הרודפים אותה כל הזמן. כל זה מסופר במבט לאחור, מכיוון שבתחילת הסרט היא גוססת. חקירתו של מפקח משטרה אוסטרי היא שחושפת את פרשיית העבר אשר הביאה את הנערה למצב זה.

התכונה הבולטת ביותר של הסרט הוא עריכתו, כך שהוא קופץ בזמנים קדימה ואחורה, כאילו התכוון הבמאי ניקולאס רג לבלבל את הצופים ולחייבם במאמץ בלתי־פוסק בכל עת הצפייה. תכונה שנייה, בולטת לא פחות, היא העמדה החזותית המרשימה לפני עדשת המצלמה; משום שנדמה כאילו בסרט הזה יש רק שיאים ואין בו שום רגיעה.

את הסגולות הטכניות הללו ניתן לפרש לחיוב או לשלילה, לפי טעם הצופה, אך הבעיה החמורה ביותר של הסרט היא חליחוק. ארט גארפונקל שטחי. אין לו

ראסל וגארפונקל: לבלבל את הצופים

מיטען ריגשי חדוש כדי להתמודד עם דמות הפסיכיאטר תנכון בחדרגה לטירוף הקינאה והחשדות שאוחז בו. חארווי קייטל, ששערותיו גולשות על כתפיו ומבטאו ברוקליני טחור, חופר את דמות מפקח המישטרה לפסי־כופאת שלא לצורך. רק תרזה ראסל עומדת במעמסת שהוטלה עליה, כשהיא מתבקשת לגלם נערה חנקרעת בין אהבתה לכמיהתה לחופש.

ובאשר ליומרות של הסרט — המתכוון לדבר על פסי־כולוגיה ועל מצבים פוליטיים ואל אהבה חזקה־מן־החיים ועל עוד תריסר נושאים — יש לחן כיסוי בערך כמו לתקציב של ייגאל חורביץ. כבר מזמן אמרו חכמינו: תפסת מרובה לא תפסת.

לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא לגברים! לא

להיות אמא של דנה

אלתרמן והב״ב״ס

פגשתי לפני כמה ימים במכרה טובה שלי הנמצאת בהריון. זו היתה מסיבה מרובת משתתפים, ופרשנו לצד, לקשקש קצת על העניינים המחכים לה עוד חודשיים. היא שאלה אותי על דנה ועל כל מיני ענייני תינוקות. בין השאר שאלה, אם דנה כבר מדברת. סיפרתי למכרתי שאני בפירוש מייחסת את הידע הלשוני העשיר של בתי לעובדה, שמגיל אפס דיברו איתה המון בשתי שפות, במילים ״של מבוגרים״.

* * *

חשבתי שהמכרה הזו היא באותו הראש, וגיליתי לה שהייתי מקריאה לדנה, עוד בימי העריסה, שירים יפהפיים של אלתרמן. בנקודה זו תפסה המכרה שלי את הבטן הפרטית והתפקעה מצחוק. ״שמעת?״ היא פנתה לבעלה, ״היא מקריאה לבת שלה שירים של אלתרמן.״ ושוב, צחוקים. בסח שנורא נפגעתי. מבחינתי, הרגשתי שהאינפורמציה הזו שתרמתי, יכלה בשקט גמור להישאר אצלי. הצחוק שלה העיד על ריחוק של שנות אור בעניין. בכדי לקרב אותה לגישה שלי, צריך להתחיל מימי אברהם אבינו, ולזאת, באמת שכבר לא היה לי כוח. אולי חשוב להסביר פעם את הנושא הזה, ויתכן שעוד הורים ייפתח להם הראש. עכשיו, אפתח אל אוזן אחת, ואפתח אל אוזן שניה, אם אתם בעניין. אם לא, צ׳לום.

מלבד חריגים, תינוקות לא נולדים חסרי אינטליגנציה. הם רק נולדים בחוסר יכולת לבטא את עצמם מילולית. אנחנו, ההורים, טועים בגלל עובדה זו, ומייחסים את חוסר יכולת הדיבור המילולית שלהם ל״נחשלות מובנת מאליה בגילם״. יש לנו צורך טיבעי להתחיל ללמד אותם מן ה״קל״ אל ה״כבד״. שימו־לב, מה שקל וכבד בעינינו. ובכן, אטען כאן משהו נועז. המחסום השיכלי הוא המחסום השיכלי־הפסיכולוגי שלנו! הם נולדים עם כושר למידה עצום! המוח שלהם הוא מין סח ריק, שכל מה שלא תכניסו בפנים — ייקלט באהבה! לדעתי, זו עובדה מוחלטת. ובהמשך גם אביא הוכחות לקביעתי.

* * *

במציאות, קשה ליישם זאת באופן אבסולוטי. אני יודעת. צריך לחרוג באופן אדיר, ולהינתק מצורת מחשבה שהוטמעה בנו עצמנו, יחד עם חלב האם. גם אם נמצא כבר בן־אדם המוכן ״לחשוב אחרת״ ומסורת בת שנים אינה סיבה בשבילו להמשיך את השרשרת, עדיין ישנן הנורמות החברתיות המאסיביות, החזקות כמעט מהכל. הנורמות האלה, המכתיבות את החיים, גורסות כרגע שכלייה חמורה תבוא על ימי ילדותו של הילד אם יגדל ללא סיפורי העכברון פיקיקרון. כאילו שהטכסט זה מה שמשנה, ולא חדוות החיים הגלווית. ובכן, בפח הזה שבראשו אפשר לשים הכל! למה לא לשים חוכמה בראש הילד, אם כבר יש מקום?

* * *

נכון שחשובה הגישה. הדבר הכי חשוב בחינוך הילד זה שההורה ירגיש נוח, בטוח, טוב, ושלם הרמטית עם מה שהוא עושה. אם ההורה ידקלם את שירי אלתרמן האלה וירגיש דביל מושלם בגלל זה, מוטב לו שיחזור לתפקד על טהרת דיאטת המיצי והפיצי. התחושה שלו תשתקף בתוך הילד, בשפה הכי חשובה, הכי עיקרית, שאינה ניתנת להעברה אלא בצורה אינטימית — הלא היא שפת התחושות. איש לא מלמד ילד כיצד להרגיש תחושה מסויימת. היא תשתקף בתוך עצמו, אוטומטית, בדרך הקסמים של שידור האנרגיה.

עכשיו אתם מבינים למה חשוב לי להסביר להורה, למה זה כן בסדר הסיפור הזה עם השירים האיכותיים, למה זה לא כן בסדר ההסברים הנכונים, המדוייקים, המתאימים כביכול רק לגדולים, למה כן שפה קשה ומסובכת. עשירה ככל האפשר, דווקא לילד! בעסקים האלה, זה כמו בעיסקי מכירה. אם אתה משוכנע במשהו, אתה לרוב גם תשכנע הלאה. אם הורה יהיה משוכנע שכלתנית וריגשית, בצורה מוחלטת, שזה באמת בסדר, הוא כבר יעביר את התחושה הזו לילד, בטיבעיות. האמינו לי.

* * *

הקושי בין טכסט ״קשה להבנה״ ובין שירי העוגה־עוגה טמון בתוך הבלוקדה הפסיכולוגית של ההורים. לא של הילד. הילד הוא דף חלק לחלוטין מבחינת ידע. מבחינתו, זה באמת אותו הדבר. זה טכסט חדש, וזה טכסט חדש. סינית זו שפה קשה אימים, נכון? ובכל זאת מיליוני תינוקות סיניים לומדים עד גיל שנתיים־שלוש את השפה הזו ״כמו מים״, רק מכיוון שההורים שלהם לא טרחו להתעכב ולחשוב שזה ״חומר קשה מדי לעיכול״.

״יופי!״ תגידו. ״חוכמה גדולה! ההורים יודעים סינית, אז קל להם.״ אם אתם איתי עד כאן, יאללה, עוד צעד קדימה. מבחינה אובייקטיבית זה עדיין לא משנה שההורים של הסינים הקטנים מדברים סינית. הסינית ה״קשה״ הזו נקלטת בראש התינוקות, וזו עובדה אבסולוטית. כעת, זה שההורים מדברים סינית בטיבעיות, זה יופי. האנלוגיה קלה מאין כמוה. גם אתם ״מדברים אלתרמן״ בתור דוגמה, או כל חומר ״גבוה״ אחר בטיבעיות. לא אמרתי שבתור תינוקות בורים שהייתם, תלמדו אותם חרוזים מתוחכמים ויפים אלה. אמדתי שבתור מבוגרים שאתם כעת, ו״קל״ לכם החומר, וטיבעי, תקריאו אותו. ובלי שום ציפיות לחזרה, ודיקלומים חוזרים ״על המקום״. השקיעו את זה, זה לא נאבד. העובדה שאתם לא הועשרתם בגילם בחומר טוב אינה בחזקת ארגומנט משכנע למנוע אותו מהקטנים שלכם.

* * *

רק תנאי אחד ענק וחמור — שאתם נהנים מזאת, באמת ובתמים. התחושה שלכם והגישה לכל העסק, זה הדבר הכי עקרוני בסיפור. חס וחלילה לבצע עניינים שכאלה כמי שכפאו שד, כי ״זה מה שצריך ברצפט״. ובטח בטח בטח לא לעשות שום דבר לראש של הילד ממניעים של קריזת־צמרת של הורה אמביציוזי. למניאקים האמביציוזים ההערה הזו כבר לא תהווה בלם, אבל לכל אלה הגבוליים, שעוד בודקים את עצמם, זה יהיה אולי תמרור עצור. בשבילכם, ״עוגה עוגה״ זה חומר קליל, לתינוק, כבר אמרתי, זה חומר חדש כמו שירה מעולה. את ההבדל יוצרים ההורים, כיוון שעוגה־עוגה הם מעבירים במישחקים וחדווה, ושירה מעולה, נידמה לכולם, צריכה לבוא ״על יבש״, כיאה וכיאות. בולשיט! אפשר לשחק אותה בחגיגה עם כל טכסט. הראש שלכם משנה כאן. אל תפחדו מהקידמה. אל תברחו מהידע. עשו זאת בדרך אגב, שזורה בחיי היום־יום, בשעשוע, באהבה, המון אהבה! המון אהבה לתינוק, ואז לא תיגדל לכם מיפלצת עם ראש אבטיח זקן ומעורר סלידה. יגדל לכם ילד, שמילבד ביטחון וויטאמינים, הוא יקבל גם כמה נקודות מישכל נוספות, שהן באמת אדן זינוק גבוה יותר לחיים. לא צריך כל היום להקריא לילד אלתרמן. אנא, אל תחמיצו לי את הפואנטה. אבל אם יש לכם ההזדמנות להסביר לילד משהו, אנא אל תבחרו בצורת ההסבר המפגרת. תנו לו את המילים הכי יפות במתנה. הוא יבין אתכם. שימו לו את השכל על רמה — גבוהה. אם הוא ירצה לרדת, זה תמיד יהיה לו יותר קל מאשר לעלות.

* * *

השקיעו בילד שלכם, וכמה שיותר מוקדם. לא בצורת ״שב בשקט כי עכשיו מתחילים״ אלא בצורה אגבית. השזורה בחיי היום־יום, או סיפור הלילה טוב. זאת ההשקעה היחידה בעול שאף פעם לא הולכת לאיבוד. סיפוקים וכספים ניתן להחזיר אחר כך — אבל זמן חיוני ואבוד?! עוד לא הומצא כפתור שיזיז אותו חזרה. והיות ואני קודם כל בעד הנשים, שוביניסטית שכמותי, וכבר שמעתי על בעלים שמאוד אוהבים לגפנף במדור הזה מול החוטם של אשתם האגואיסטית, שמעיזה לרצות לא להשתגע כל היום בבית עם הקטנים, ויוצאת לעשות קאריירה, הזונה, שהדבר הכי חשוב, כפי שטענתי, זו תחושת ההורה. חוץ מהעובדה שהאבא טוב בדיוק כמו האמא לענייני חינוך, הרי שאמא היא גם כן בן־אדם. בן־אדם מאושר הוא בן־אדם נדיב. ובן־אדם נדיב הוא אמא טובה. לא לשכוח אף פעם את המישוואה.

פטנטים

מה מקרקסים

מלכת ציפורניים

שקופה

מה עושים מלכת ציפורניים
מיבחר המצאות

מה אתם יודעים איזה יופי של שימושים יש לעשות בלכת ציפרניים שקופה, בתנאי שיש כזו בבית. קודם כל וראשית כל, ישנו השימוש המקורי. שיכבה אחת על ציפורן חלקה ועירומה לא מאפשרת ללכה האדומה מהאיכות הכי מסריחה להכתים את הציפורן. אחר כך, אם צובעים על הלכה היבשה הציבעונית עוד שיכבה שקופה, ומחכים לייבוש טוטאלי, מתקבל ברק שמיימי, כאילו ירקו על הציפורן. אבל זה באמת סטנט לגברות נטולות ילדים.

* * *

אחר־כך, שימוש שני לטפטף את הלכה השקופה הזו בתוך המלבן של אבקת

מחלה ישראלית מובהקת, או מיכתב לאחי היורדים

את הקטע הזה כתבתי לפני כארבע שנים, לכבוד חברי היורדים, שבשום פנים ואופן אינם ״נפולת נמושות״ בעיני אלא אחים אהובים. קראתי אותו, והוא טוב כמו חדש. מה זה חדש! חומר אקטואלי מזה לא אמצא.

הייתי בעולם שכולו טוב. (זה חו״ל, אלא מה) וחזרתי (בכי תמרורים).

אני עוד בהלם, אבל לאט לאט מתרגלים. מה יש לומר, זה הדבר הכי גוייל־נפש להיות בחוץ־לארץ, ליהנות עד הגג ולתפוס את עצמך, לזוועתך הרבה, בכל זאת מתגעגע לארץ.

״אבל־חרה־שם־לא־נורמלי,״ לוחש לך הקול הקטן שבתוך עצמך.

״אתה מספר לי?״ עונה לו הקול השני, השרוי בעיצומו של עילפון חושים בפאריס המטריפה. ״צודק לאללה, אבל זה־מה־שיש.״

ואתה מבין. שיש לך עסק עם אהבה מאוד לא שמחה, שקוביית השייכות שלך בחיים הונפקה לך כבר, ובביזנס הזה החלפות אמיתיות לעולם לעולם לא תוכל לבצע.

כשאתה דורך במקום, אתה חופשי ומאושר. נדמה לך שכלום לא קושר אותך, ואפילו יורק כמה מוחטות בריאות לשלולית, בה אתה מדשדש, להוכחה ניצחת כמה חופשי אתה ובלתי תלוי וקשור.

ואז, בזינוק מרהיב, עם תחושת אזרח־עולם בלב, אתה מרחף על פני אוקיינוסים, מותח את חבל הטבור, ועוד באמצע הדרך זה קורה לך, ואתה צורח ״אייייייי!״

אתה יכול אמנם, בכל פעם, למתוח את החבל הזה יותר. זה רק עניין של ניסיון, עד שבנוחיות אתה מקיף איתו שלוש פעמים את קו המשווה. תוכל להתערב באנשים, לרמות את עצמך, לגדל ציבעי־הסוואה מקומיים, ולעשות קולות של זר. יום אחד שתי אצבעות שולפות אותך מהקהל ושואלות: ״מאיפה אתה ילד?״ ואתה באמת כבר לא כל כך יודע, כי אתה כבר כל כך במקום אחר.

אז אתה הולך־הולך־הולך שלוש פעמים את קו המשווה חזרה, לפי החבל, ומגלה שאלוהים חיבר אותך כאן, וזהו זה.

כל כך לא רציתי בתוך הראש שלי להיות מחוברת מן־פה, איפה שכולם עוייבער־חוכמים, וכל קניה פשוטה בחנויות הופכת למילחמת מוחות מי ידפוק את מי. איפה שהאנשים מלקקים את ביתם הפרטי ומטנפים את רשות הרבים של הפריץ בלי רחמנות. איפה שהנסיעה בכבישים הוא קרב־קיום אדיר, בו המשוגע יותר — מנצח. איפה שקודם כל אתה בחזקת זבל, אלא אם כן אתה הופך מכר, אז מרככים איתך את הטון. איפה שרק אסונות לאומיים מסדר גודל ענק וקיומי מביאים לנו ישועה. איפה שהכסח הלאומי חוגג. לא רציתי להיות מחוברת מן־פה, אבל אני כן. מה לעשות. אתם לא!

בישולים

תה בטעם קצת חדש

מזג־האוויר המטורף עוד לא החליט סופית אם הוא קיץ או חורף, אבל סביר בהחלט שככל שהזמן יתקדם הוא יח־ליט.

לילה אחד נחת אצלי בחלון קצת חורף ועשה לי השראות. נזכרתי בחורף הקודם ונהיה לי טוב. חורף, אצלי, זה לא סיפור עם דיכאונות. להיפך. זה כל האסוסיאציות השמחות. זה בית מוסק, וזה שמיכה מלטפת, זה טאיירים בכייף, ביתיים כאלה. חורף זה גם לישון אחד בתוך האוזן של השני מרוב חיבוק. איפה, תגידו לי, איפה אפשר לעשות זאת ב־קיץ?

„אל תגעי! אל תיגעי! ותן לי אוויר! מקום!" הן הצהרות האהבה היותר מקו־בלות בליל חמסין. פיכס! מי צריך את זה? תנו לי חורף, רבותי! תנו לי גשם. שיהיה בחוץ סגריר, ובפנים שמח. אחר כך תנו לי גם קצת שמש של אילת, והעסק מסודר לי. יש ימים, ימים מסויי־מים, שאני מתה על הגשם. יש לו ריח משגע. ריח מיוחד, לפעמים נופל גם בחלקה של עירונית מזל כזה, להיות בתוך הטבע. השמיים כסופים, ולאור יש איכות כה מיוחדת. אין בעולם אור קסום ומכושף מזה של הימים האפורים המוארים. לאדמה יש ריח מיוחד, לעשב יש ריח מיוחד — לבן־אדם שמסכים להר־גיש את החיים, זו חגיגה.

★ ★ ★

טוב. אני יודעת שלא כולם זה כך. יש המון חברים טובים שמוכים במוח, ישר מהרעם הראשון. עד בוא הקיץ הם נכים. אז יש לי כאן פטנט לכל האוה־בים, איך לעזור לראש, וגם לבטן, ושלא לאמר לחוש הטעם בלשון. נסו את התה. אם משעמם לכם התה, נסו את זה בטעם האדל גרי. בכלל, חורף זה בהחלט הזמן לארגן סיפוריית תה'אים כזאת. קנו שקיות, החזיקו אותן סגורות היטב, וצאו מה־בולשיט של „ארומה" מפוקשת. זה באמת אותו דבר, אם התה הוא באיכות טובה. אירגנו לכם על המדף או השיש כמה צינצנות־סבתא ביתיות כאלה, ומלאו אותן במיבחר קטן ומשובח. חוץ מזה, אם אתם מתעקשים להדר עם תה בתיס־זורת, ולא בא לכם מכל הפעצקרייה וה־טקסים עם התיון, שימו בתוך כוס מים רותחים רבע כפית עלי תה, כאילו היה זה נס קפה. לא, התה לא יסמ, אבל הוא בהחלט ישקע לקרקעית עד רגע הצינון שיאפשר את שתייתו.

תה תפוזים
ארומה מפוקשת

רבע כפית, לא יותר, אחרת זה מר! זה צובע מספיק! מילה של עצלן מדופ־לם.

★ ★ ★

אבל מה שאני באה למכור לכם היום זה תה תפוזים. אכבאר טעם. כל כך פשוט, כל כך ארס. מרחיק כל אסוסיא־ציות של קופת־חולים ומחלה, כיוון שאין בפנים שום פלח של לימון. מה שכן יש בפנים, מילבד תה בטעם רגיל וסוכר, זה פלח עגול של תפוז, כפי שאפשר לראות בתמונה, שלא סותטים אותו ב־שום אופן אלא נותנים לו לצנוח חופשי חופשי לתה. המים החמים משחררים לו מהקליפה והציפה שלו את כל הכישרונות, שאתם כבר תשתו בהנאה צרופה. זה פשוט, וזה יוצא מן הכלל!

עיצוב פנים

ריח מחבק

בניחוחות של עוד

מה יש לדבר. אני מכורה לבשמים. לא שטיח, לא וילון לא ספות, לא שום דבר יעשו לבית אווירה, תעודת־זהות וצבע כפי שעושה זאת הבושם. יש לו „גוף" ענקי וממשי מאוד משל עצמו, והוא דובר מדוייק יותר ממיליון מילים. יש לי גירסה, שהריח, הוא החוש הראשון־ראשון והקטלני, שהשאיר לנו האלוהים. מוסיקה שוכחים, מילים שוכחים, אפילו מראות שוכחים לפעמים, אבל בושם?! די לנו להריח אותו פעם אחת, אפילו בעוד אלף שנים, וצ'יק — זה חוזר כמו מחשב, ומעלה מן האוב את התחושות הנילוות אל רגע הרחת הריח. אתה יכול אמנם לראות מראות מחדש, לשמוע מו־סיקה בכל פעם מחדש, אבל זיכרון הכי חריף, חי וכואב מרוב ממש, מביא בתוך כנפיו רק הריח.

זו תעודת־זהות הכי אמינה. כשאני מריחה משהו, או מישהו, המידע שמת־מסר לי תוך כדי כך, עוקף את המילים. זה משהו שבא מתוך החוץ, ומתיישב ישר על הבפנים. מי שהבין, הבין.

★ ★ ★

בכוונה תקעתי את עניין הבושם בעי־צוב־הפנים. באמת אפשר לעצב בית עם ריחות. אני אישית מעדיפה להשקיע במקום על סעיף־וילונות, שאיני אוהבת. על בקבוקי בושם גברי, שיש לו ניחוח סבון ריחני. מרססים זאת — אלוהים! איזה סודות אני שופכת — מרססים זאת לקירות, לריפודים, למגבות, לאהילים, ועל הכל. אחר כך, גם צריך לנשום קצת, אז מאווררים. אם לא באים אנשים, לסגור את הריח בבית. הריח שבסוף ישקע בתוך, לא ידמה בשום דבר לריסוס המקורי. זה יהיה יסוד אחר ממנו, שישאר כמו ערפילים ויעשה לבית את הריח שכה נעים יהיה לחיות בתוך תוכו.

★ ★ ★

יש לי כאן פטנט קטן, שכדאי להס־עילו רק באמבטיה. אם יש מישטח, ויש מקום, ויש גם „אין אלרגיה" ל־פרחים וואזות של קריסטל, אז הנה רע־יון. כל הסיפור טמון בתוך העסק, שאת פרחי המשי מרססים. הריח ששוקע אל בין עלי הפרח, מתנדף מאוד מאוד לאט. אם הבושם הוא מאיכות מעולה, שלושה ימים של מור ולבונה עומדים בשער. רק אגא, רק דבר אחד: להיזהר, ולא לח־נוק בשום פנים ואופן עם ריח קטלני. יש בשמים שכמה ששמים יותר עושים פחות.

תנות ראשונה מסוגה בארץ - ציוד יד שניה לתינוק ולילד

בחנות שנפתחה ברמת־גן ניתן לקנות ולמכור את כל קשת המוצרים לתינוקות ולילדים עד גיל שש: ספרים, צעצועים, תקליטים, בגדים, מיטות, לולים, אמבטיות, עגלות, טיולונים ועוד ועוד.

כל המוצרים במצב טוב ותקין כחדש ובמחירים פחות מ־½ מהחדשים.

	מחירי מקס לקט	מחירי מוצרים חדשים
מיטות	400 — 250 ש'	1,200 — 850 ש'
לולים	250 — 230 ש'	600 — 550 ש'
טיולון (תוצרת חוץ)	החל מ־140 ש'	החל מ־550 ש'
עגלת שכיבה	החל מ־150 ש'	החל מ־600 ש'
מכנסיים לתינוק	החל מ־10 ש'	החל מ־20 ש'
סוודרים	החל מ־15 ש'	החל מ־30 ש'
צעצועים וספרים	החל מ־8 ש'	החל מ־20 ש'

טבלת מחירים השוואתית
אם אפשר גם כך חמור מי שעושה אחרת

בחנות מוכנים לקבל ציוד מכל אחד, בתנאי שיהיה במצב טוב והמחיר יעמוד בקריטריונים שנקבעו (כל זאת בשיטת הקונסיגנציה). את הציוד שנקנה בחנות ניתן למכור בגמר השימוש.

החנות נמצאת ברח' ביאליק 32 (בפסג') רמת־גן. טל. 03־736608.

חוץ מזה, ברחוב דיזנגוף פינת ז'בוטינסקי ישנה חנות נהדרת לביגדי־ילדים. קוראים לה מיד ליד.

חוץ מזה, בשוק הכרמל ישנם דברים זולים נהדרים.

חמור מי שקונה יוקרה באלפים לתינוקות שגודלים תוך שבועיים. זהו. עכשיו אתם יודעים.

חבר טוב

זה מה שסיפר לי מנוסי.

איש אחד מגיע לרופא. „תשמע," הוא אומר, „חבר שלי חושב שיש לו סיפיליס. אז אני רוצה לדעת, מה הם בעצם הסי־מנים?"

הרופא, איש טרוד ועסוק, מבקש מהאחות לעזוב את החדר. „יאללה!" הוא פונה אל האיש. „אין לי זמן. עכשיו תוציא את החבר שלך ונראה."

הצללית או הסומק שמתפוררים. מטפט־פים את העסק על מקום ההתפוררות, וקצת הלאה. זו סגולה בדוקה לעצירת העששת בקופסית התמרוקים היקרה. זה שם לאבקה פלומבה על המקום. מדביק מיד את כל החברים שרוצים ללכת לאי־בוד. את זה כבר כתבתי, אבל אני מאוכזרת את זה כאן כי סדר זה סדר.

★ ★ ★

שימוש שלישי זה לטפטף את הלכה השקופה הזו בתוך קופסית הפלסטיק של מיכל האיפור לתוך השקע הקטן ששם יושב בדרך כלל ריבוע המתכת המכיל את האבקה. מוציאים את ריבוע המתכת החוצה, על תכולתו האבקית, מטפטפים לכה בשקע הפלסטי החריק, מחזירים את מיכל המתכת של האבקה למקום, ובחיים הוא לא יוכל לקפוץ יותר החוצה, להת־אבד על הריצפה ולגרום לך נזקים כס־פיים עם פתיחת הקופסית.

★ ★ ★

אחר כך שימוש רביעי: זה למרוח באופן מאסיבי שיכבה או שתיים מהצד הפנימי, זה שבא במגע עם העור, של אבזם מתכת של נעל כלשהי, שאוהב להותיר על הרגל טביעת חלודה. עם זעת קיץ ראשונה. יש גם נעליים כאלה. מרפדים אותם לכה שקופה מהצד החלש של הסיפור, והם יכולות כך לתפקד בסדר גמור.

★ ★ ★

שימוש חמישי וקלאסי זה לתפוס בזמן רכבת בגרב ניילון. זה חוסם כלי־דם הכי יעיל שלה. צריך לשים לה בצומת העצ־בים שלה, במקום שהיא הכי רוצה להמ־שיך ולטפס משם, טיפת לכה שקופה. לא להגזים עם כתם הלכה, ולתפוס את העסק בזמן, אחרת אין טעם.

★ ★ ★

שימוש שישי זה לעשות את אותו הסי־פור של אבזם הנעל המשאיר כתמי חלודה על הרגל, גם לטבעת או לצמיד עץ צבועים. ישנן טבעות עץ בצבעים מרהיבים, אשר ינעל דינו, יורדים כמו כלום על האצבע. אני יודעת שעץ צוב־עים עם לכת טרפנטין, אבל בשביל טבעת מספיקה גם לכת ציפרניים.

★ ★ ★

שימוש שביעי ואחרון מצאתי בלאישה. אני מביאה אותו כי הוא בהחלט לעניין. מקשקשים בקצת לכת צפרניים שקופה של הפיתקית של צינצנת התבלינים. גם שהצינצנת תהיה כבר מלאת רפש מרוב שימוש עדיין הפיתקית תיזהר באור יקרות נקי וברור בגלל הלכה. רוצים עוד פטנטים? גמרנו. אין לי יותר.

מאחרי הקלעים של הכנת הסידרה: הקטעים שלא הוכנסו בה, והדרכים שבהן הושג החומר

ביקור אחרי הרצל

בבניין חד־קומתי, השוכן בקירבת בניין הטלוויזיה בירושלים, בדירת־מישרדים של חברת הסרטים „קסטל" השייכת למיכה שגריר, עבדה השבוע קבוצת אנשי־טלוויזיה שעות רבות מדי יום בהתקנה האחרונה של הסידרה „עמוד האש". על המלאכה ניצחו יגאל לוסין, יעקב אייזנמן ונעמי קפלנסקי.

צוות „עמוד האש", שהוא הצוות היוצר העיקרי כיום בטלוויזיה הישראלית, לא מצא לעצמו מקום בבניין־הטלוויזיה הגדול, המלא במקבצי־משכורות, והוא נזקק למקום שכור מחוץ לבניין.

באווירה הפעלתנית, שבה הציחו מפיק־הסידרה להדביק בה את שאר העזברים, הלכה והסתיימה הפקת־הענק היוקרתית של הטלוויזיה הישראלית.

„עמוד האש" היא ההפקה הגדולה ביותר של הטלוויזיה הישראלית. היא מתעדת את סיפור שיבת היהודים לארץ־ישראל.

הסידרה בת 19 הסרטים הדוקומנטריים, כולם בני שעה וכבצע, המבוססים על קטעי סרטים ויומן־חדשות שצולמו בין השנים 1896 עד 1948, מסכמים עבודת־נמנים של יותר משלוש שנים, שבמחלקם חיפשו עורכי הסידרה ומפיקיה אחר תעודות פילמאיות ביותר משלושים ארכיוני־קולנוע ואוספי־קולנוע פרטיים ברחבי העולם, בתוספת ראיונות עם יותר ממאתים וחמישים אנשים שהיו עדים, בשלבים שונים, לתהליכי ההיסטוריה ש„עמוד האש" עוסק בהם.

מאחרי הדראמה של „עמוד האש" חבויה הדראמה של עשיית הסידרה בידי מפיקיה ועורכיה. יגאל לוסין ויעקב אייזנמן, האחראית על המחקרים, נעמי קפלנסקי, ושאר עובדי הצוות. מעט מהסיפורים שמאחרי התמונות המוקרנות ב„עמוד האש", וקטעים שנבצר מהיריעה הקולנועית להכניס באפיזודות המוקרנות, יובאו מדי שבוע ב„העולם הזה", כחומר־רקע לסידרה.

1896: תחנת־הרכבת

הירושלמית

סיפורו של קטע הסרט התיעודי הראשון המוקרן בפרק הראשון, „היעד ירושלים", הוא הפתיחה, שלא ניתן היה לחלום על טוב ממנו.

הסרט הוא קטע מתוך סרט תיעודי

מפיק לוסין
הסרט הפך לאבקה אדומה

שהפיקו ממציאי הראינוע, האחים לומייר, שהקרינו אותו בסינמטוגרף הפאריסאי ב־שנת 1896. שמו של הסרט הוא תחנת הרכבת בירושלים.

הסרט, אשר עורכי הסידרה איתרו אותו בפאריס, משוכלל מאוד באיכותו. המצלמה מוצבת על אחד מקרונות הרכבת, כאשר הרכבת יוצאת לדרכה מתחנת־הרכבת הירושלמית, ומצלמת את קהל הירושלמים הניצבים להם ברציפי התחנה. בתמונה ניתן לזהות את הבניין, העומד עד עצם היום מול לחאן הירושלמי.

סרט זה של האחים לומייר נחשב כאחד מסרטי־הראינוע הראשונים בעולם, מהתקופה שבה מיספר כל הסרטים לא על על כמה עשרות בילבד.

סרט נוסף, ומיוחד לסרט זה, לדברי יגאל לוסין: העיתוי המיוחד שלו. „זאת התחלה מעניינת — כי בדיוק באותה שנה, שבה המציאו האחים לומייר את הראינוע, פירסם תיאודור הרצל את מדינת היהודים, בעוד שיריבו של הרצל בהשקפה, אחד־העם, החל ממש באותה שנה לערוך את השילוח." מדגיש יגאל לוסין: „הסידרה מפליגה בוויכוח העקרוני שבין הרצל לאחד־העם. מצד אחד הרצל, שראה את האנטישמיות כבעייה מס' 1 של העם היהודי, וקרא לזה ‚צרת היהודים', ולכן הוא ראה את ארץ־ישראל כ‚מקלט ליהודים נירדפים' בעוד שאחד־העם התנגד באופן מוחלט לגישה זו של הרצל וראה את הבעייה מס' 1 של היהודים בהתבוללות. מול ‚צרת־היהודים' של הרצל העמיד אחד־העם את ‚צרת היהדות' — ההתבוללות. זו הסיבה שהביאה אותו לראות בארץ־ישראל רק מרכז תרבותי, מרכז דובר־עברית, שמטרתו היא לעצור את סכנת ההתבוללות..."

בהמשך דברי־הסברו על פרק הפתיחה של עמוד האש ממקד לוסין את הכל בהצלבה של התרחשויות והשקפות, או, כדבריו: „יש כאן שני היבטים, אחד אנושי ואחד לאומי. האנושי הוא הרצל והלאומי הוא אחד־העם.

„באותה שנה שבה יצאו האחים לומייר עם סרט על ירושלים, הרצל עם מדינת היהודים ואחד־העם בהשילוח, פירסם החוקר א. מ. לונץ, תושב ירושלים, את מיספרי האוכלוסיה של עירו: 45 אלף תושבים, מהם 8500 מוסלמים, 8700 נוצרים ו־28 אלף יהודים.

„במלים אחרות: היהודים מונים שלוש חמישיות ממיספר תושבי ירושלים. יהודים אלה לא הכירו את הרצל, ולא את אחד־העם. הם מביאים את האספקט השלישי, ואולי הראשון של הציונות — את האספקט הדתי."

מסכם יגאל לוסין את שנת־המפתח והפתיחה של עמוד האש: „אז יש לנו שלושה היבטים של הציונות: היבט דתי, היבט לאומי והיבט הומניטרי, ועם זה אנחנו מסלימים לדרך. זאת גם נקודת־המוצא של הסידרה."

1902: הסרט שהתגלה

במיקרה

אחד מהמרכיבים העיקריים של הפרק הראשון בסידרה מצוי בקומפלכס היהודי הסבוך של התוכנית הקרוי"ה „תוכנית אוגנדה", אשר פילגה את העם היהודי וכימעט ופילגה את התנועה הציונית. מקדמה העיקרי היה ב„פוגרום קישינוב", שהביא את הרצל למסקנה בדבר הצורך להקים מייד בית לאומי זמני ליהודים.

סיפור עורכי עמוד האש ו„תוכנית אוגנדה", הוא במסע שהם ערכו בכל העולם לאתר קטע או גזר של סרט מצולם, שבו ניתן לראות את חוזה מדינת־היהודים. יגאל לוסין ונעמי קפלנסקי הכינו, לאחר קביעת מגמות הסידרה, מעין „רשימה שחורה" של אנשים שהם מחפשים בצוללויד, וברור, כי הראשון היה הד"ר הרצל. אלא שבעניין הרצל הם העלו חרס, וזה היה מופלא בעיניהם. יגאל לוסין מעיר, כי „הרצל הרי התחיל את פעילותו המדינית עם המצאת הראינוע, ובמותו היה כבר הראינוע כבן שמונה שנים. אין ספק, ש־

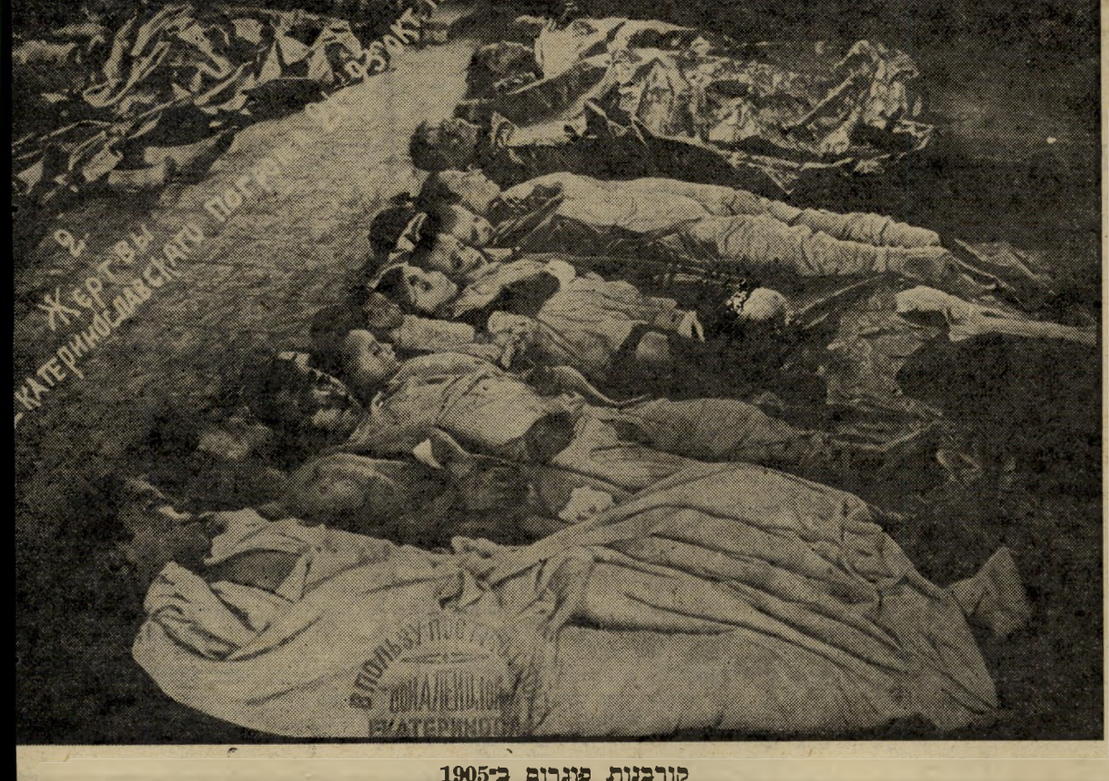

קורבנות פוגרום ב־1905
האומנת איימה על הרוצחים

להרצל היתה מודעות בלתי־רגילה ל*חסי־ציבור, ולא רק זה, אלא שידע לנו, כי עד 1904, שנת מותו של הרצל נעשו כבר מאות סרטים ויומני־ראינוע...".

ההנחה בדבר מודעותו של הרצל ליח־סי־ציבור הביאו את לוסין וקפלנסקי לח־פש בכל מקום אחר תמונות־רצות של הר־צל. הם חיפשו אחריו באמצעות האנשים והאישים איתם הוא בא במגע במהלך תנופתו המדינית. ובחיפוש אחר תצלומים של כל אלה איתם בא חוזה המדיגה ב־משא־ומתן.

בשיטת־איגוף זו מצאו עורכי עמוד האש בדרך של מיקרה את תצלומי הראיונע של שר־המושבות הבריטי, ג'וזף צ'מברליין, בנסיעתו לאפריקה בסוף שנת 1902, שכ־תוצאה ממנו הביא הרצל לתנועה הציונית את אחד מביהניה החמורים ביותר.

במארס 1903, כאשר שב צ'מברליין מ־מסעו באימפריה ובאפריקה, הוא מיהר לזמן אליו את הרצל, ובפגישה הוא אמר לו: „בנסיעתי ראיתי ארץ אשר תתאים לך. זחי אוגנדה. באיזור החוף רב החום", אך בפנים הארץ האקלים מאוד נוח גם לאירופים. תוכלו לטעת שם כותנה וסו־כר. כאשר ראיתי את הארץ אמרתי לעצמי: זוהי ארץ בשביל הדוקטור הרצל." כך יצא שתמונות־היומן הישנות, שבהן יצא ג'וזף צ'מברליין אל מסעו, הן תמונות־הראינוע היחידות אשר ממחישות בתנועה את אותו משבר, שכימעט וחיסל את הת־נועה הציונית באיבה, ואשר לדעת רבים תרם תרומה למותו של הרצל.

1903: האמא של הרצל

אחת הבעיות שניצבו בפני עורכי „עמוד האש" בפרק זה, היה שיחזורו של „פוג־רום קישינוב". או, כמאמר יגאל לוסין, „החומר המצולם שמצאנו השפיע על ה־אופי של הסרט. אבל הוא לא השפיע לגמ־רי. כמו שחיפשנו אחר תמונות רצות של הרצל, חיפשנו אחר תמונות־ראינוע של קישינוב. לבסוף מצאנו בארכיון בלונ־דון, בערך „רוסיה", ובתת־הערך „ערים ברוסיה", תצלומים של העיר קישינוב

עדת־ראייה לוויטה
אמו של הרצל היתה מלכותית

משנת 1910, ובצורה כזאת ניתן היה להציג בתמונה רצה את העיר הנדונה הזאת, בתקופה הקרובה לפוגרום...".

אל החומר המצולם הזה צירפו עורכי עמוד האש עדות ראייה מדהימה מהפוג־רום המפורסם הזה, שסיפרה בראיון ה־שחקנית הוותיקה מרים ברנשטיין־כוהן, מתוך הקסע בירורו עורכי הסירה את הק־טע המצולם של עדותה בסרט: „אני זוכ־רת שלפנות ערב התחילו להתאסף קבו־צות של בחורים ברחוב, ממול לבית שלנו. אנחנו גרנו שם בסביבה, פחות או יותר מרכזית — רחוב בנדרסקייא. משום־מה אבא הלך מחלון לחלון, והביט החוצה. כשכבר השכיבו אותי לישון — היתה לנו ,ניאניה' (אומנת) — אני שמעתי שזרקו אבן. שמעתי ניפוץ של שמשות, ושאלתי את הניאניה: מה זה? היא אמרה: תש־כבי, תשכבי בשקט, אל תצאי מהחדר.

* אוגנדה של אז כללה את קניה של ימינו. למעשה תוכנן הבית הלאומי היהודי ברמה של קניה, מחוץ לגבולות של אוגנדה דהיום.

משנת 1910, ובצורה כזאת ניתן היה להציג בתמונה רצה את העיר הנדונה הזאת, בתקופה הקרובה לפוגרום..."

אל החומר המצולם הזה צירפו עורכי עמוד האש עדות ראייה מדהימה מהפוג־רום המפורסם הזה, שסיפרה בראיון ה־שחקנית הוותיקה מרים ברנשטיין־כוהן, מתוך הקסע בירורו עורכי הסירה את הק־טע המצולם של עדותה בסרט: „אני זוכ־רת שלפנות ערב התחילו להתאסף קבו־צות של בחורים ברחוב, ממול לבית שלנו. אנחנו גרנו שם בסביבה, פחות או יותר מרכזית — רחוב בנדרסקייא. משום־מה אבא הלך מחלון לחלון, והביט החוצה. כשכבר השכיבו אותי לישון — היתה לנו ,ניאניה' (אומנת) — אני שמעתי שזרקו אבן. שמעתי ניפוץ של שמשות, ושאלתי את הניאניה: מה זה? היא אמרה: תש־כבי, תשכבי בשקט, אל תצאי מהחדר.

למרפסת. אני לא יודעת, היו יותר ממאה אנשים. בראש ישב הרצל. היה וייצמן. בובר... אני חושבת שהיו גם שניים מה־רוסים, זה אוסישקין וצ'לנוב. האחים מר־מורק... באמצע הלאנץ' הזה קם הרצל וניגש לכל אחד, ואמר משהו נימוסי. כאשר הגיע הרגע שהוא היה על־ידי, שם את היד פה ואמר: ,חברים וידידים — זה היה בגרמנית — אני רוצה להציג לפניכם את הנספחות הציוניות שלנו הצעירות מברן. אני רוצה, בשמי ובשמכם, לאחל להן חיים ארוכים, ציוניים, מלאי־ניצחון...'

„אני לא יכולה לספר לכם איך אנחנו הרגשנו..."

1905: נורדאו לא היה

בסוף 1904, אחרי מותו של הד"ר הרצל, הוצע למכס נורדאו תפקיד יורשו של הרצל בהנהגת ההסתדרות הציונית, אלא שהוא סירב, והציע שתחת המנהיג והמייסד יקום טריאומוויראט בראשות דויד וולפסון, כאשר נורדאו הוא אחד מהשלושה.

מכיוון ובתו של מכס נורדאו, הציירת מכסה נורדאו, עודנה בחיים, נפגש יגאל לוסין איתה בפאריס, והוא מספר על פגי־שתו: „שאלתי אותה: אולי את זוכרת אם אביך הופיע או צולם בראינוע. מכסה נורדאו אמרה שאינה זוכרת. אבל מאוחר יותר, אחרי שחזרתי ארצה, היא פיתאום כתבה לי, שהיא נזכרה שאביה מכס נור־דאו נפח כעיתונאי בהשבעתו של (הנשיא) פואנקרה בפאריס. היא ציינה, שהיא זוכרת את זה, מאחר והם הלכו יום יום לבית־הראינוע כדי לראות את אביה בין ה־עיתונאים האחרים."

אנשי עמוד האש הזמינו מלונדון את צילומי טכס השבעתו של פואנקרה כ־נשיא צרפת.

לדאבון לבם, נורדאו לא נראה בתצ־לומים האלה.

1908: מילה אחת — אחיה!

אחת ממנהיגות „העליה השניה" היתה רחל ינאית בן־צבי, שהיתה גם מאחרוני עליה זו שנותרו בחיים עם ראשית צילומי הראיונות לעמוד האש.

בעדותה על עלייתה ארצה מספרת ינ־איה, שמאוחר יותר היתה בין מייסדות השומר ורעייתו של נשיא־המדינה (השני) יצחק בן־צבי, על דבר בירכתו של המשו־רר הלאומי חיים נחמן ביאליק, שאליו באה כאשר עברה את אודיסה: „אני באה לנמל אודיסה, נערה מעיירה קטנה, והול־כת לראות את משוררנו הגדול — ביאליק. והנה אני באה אליו ואומרת לו: באתי להגיד לך שלום, כי אני נוסעת לארץ־ישראל. מה, את לארץ־ישראל? חבל על נערה צעירה, חבל עליך! מה תעשי שמה? תחילה שתקתי, אחר־כך הפלטתי מילה אחת — מה אני אלך להסביר לו, מה אני אגיד לו. אמרתי: אחיה! ובזה בטאתי את הכל."

1911: אדיסון צילם

סרט אחר מימי ראשית הראינוע הוא משנת 1911, וריאשומו נמצא בקטלוגים של ספריית הקונגרס בוושינגטון. קטעים מ־תוכו נמצאו בארכיון של מכון־הקונולוג האמריקאי בוושינגטון, שאותו מנהלים יהודים.

הסרט הזה מביא תמונות־ראינוע של ארץ־ישראל שנת 1911, העליה השניה, ירושלים ובצלאל עם הפרופסור בוריס ש"ץ, המייסד והמנהל של מוסד זה. צילם אותו צלם בשם רוזנברג. בסרט זה מצויים קטעים יוצאי־דופן על הישוב הישן ועל „מילחמת השפות", שהחלה להתגהל אז בארץ־ישראל.

אל סרט זה צורפו עוד כמה סרטים מ־סרטיו של תומאס אדיסון, שאותרו בספ־ריית הקונגרס בוושינגטון. צילם אותם עבור אדיסון צלם אלמוני בשם עבאדי, שמסיפי עמוד האש אינם יודעים מיהו.

1913: אספן חי במחתרת

במהלך החיפושים אחר תיעוד מצולם ברשימות ספרית הקונגרס האמריקאי, הגיעו מפיקי עמוד האש לגילוי קיומו של סרט תיעודי ארוך, שצולם ב־1913, ושו־התחלתו היא בנמל אודיסה, כאשר קבו־עוד ועוד, וכל השמשות בחדר הגדול נופצו..."

בהמשך הדברים מספרת ברנשטיין־כהן: „ניאניא' יצאה החוצה ודיברה אל ה־המון, שהתאסף מול הבית. שם היה בן־אחותה, שהיא היתה המורישה שלו את מה שהיא אספה בחייה. והיא אמרה לו, ואני זוכרת את הקול שלה: ,אני אקלל אותך ולא אתן לך שום דבר אם תנסך את השמשות ואם תתנפל!' כי הוא היה אחד המובילים של ההמון, כך היא היפ־נתה את ההמון מהבית והלאה, כך שהם לא פרצו לבית... הפוגרום שהחל בניפוץ שמשות, התפתח להתנפלות על דירות ועל חנויות. לפנות ערב החלו מעשי־הרצח. הפורעים השליכו ילדים מן הקומות ה־עליונות. עקרו עיניים. תקעו מסמרים בראש קורבנותיהם, והמישטרה במשך יומיים לא התערבה..."

פוגרום קישינוב' הביא את הד"ר הרצל להציע בקונגרס הציוני של 1903 את ,תוכ־נית אוגנדה', אותה תוכנית אשר את בסי־סה ורעיונה הביא שר־המושבות הבריטי, ג'וזף צ'מברליין, לחוזה־המדינה.

לפני יוצרי עמוד האש עמדה הבעייה

כתב צבאי תומאס
טבח וסמל כבשו את ירושלים

של מציאת ,עדות חיה' לאירועי אותו קונגרס שבו נערכו העימותים.

עדות מרגשת, אך לא מרתקת, באה מעדת־ראייה בדרך של מיקרה. יום אחד התקשרה אל יוצרי הסידרה גברת, ש־אמרה לנעמי קפלנסקי, עורכת הראיונות של הסידרה: „האמא של בעלי אמרה לי, שראיינתם את בתו של נחום סוקולוב, צלינה, אבל היא אומרת שלה יש סיפור מרתק על הרצל."

נעמי קפלנסקי מיהרה לתל־אביב להיפ־גש עם הגברת הקשישה, סולומיאה לווי־טה, אמו של העיתונאי החתיק תדי לוי־טה, שהביאה מעט מחוויותיה באותו קונג־רס. רק כמה פסוקים מעדות זו מופיעים בסידרה. הנה העדות במלואה:

„כשבאנו לבאזל, כאשר הגיע הבוקר לפני הקונגרס, ישבנו בלובי של המלון המפורסם וההיסטורי בשבלנו, שלושת ה־מלכים — זה היה מלון. למטה היתה מר־פסת, והמרפסת היתה על הגשר על הנהר ריין. כאשר ישבנו שם בלובי, יחד עם מר סוקולוב, ראינו תמונה: המדרגות ה־רחבות של המלון מכוסות שטיח. ירד הר־צל והחזיק את אמו. היא היתה בעלת־אופי, אמו, יוצאת מן הכלל, אריסטוקר־טית, מלאת איזה מאייסטאט' שלא רואים בכל יום בעולם לא רק יהודי.

„היא היתה יפה מאוד, השערות אפר־רות, עם מיספחת קטנה, ואנחנו רק הס־תכלנו ולא אחת מאיתנו חשבה: אם זה הבן שמחזיק את אמו, או זה אמא שמח־זיקה את הבן האהוב. הם ניגשו אלינו, הרצל ואמו. סוקולוב הציג אותנו ואמר שאנחנו הסטודנטית הציונית מברן.

„הרצל שמח לראות אותנו, רק הסתכל טוב ואמר: אני רוצה להזמין את הסטו־דנטיות האלה היום, בעוד שעה, לגאלה דינר', שאני נותן לחברים היקרים שלנו, שבאו לקונגרס.

כאשר הגיעה השעה, הדלתות נפתחו

שר־המושבות צ'מברליין
„ראיתי ארץ שתתאים לך"

צה של חלוצים יהודים הצטרפו לעולי־רגל פראבוסלאביים, שהפליגו בספינה לארץ־ישראל.

בהתאם למפרטי רישומו של הסרט, יוצ־ריו צילמו את אנשי העליה השניה בים, וירדו איתם בנמל יפו. צילמו את ירוד שלים, ערכו סיור בכל הערים הקדושות ובמושבות, ואפילו צילמו תערוכה חקל־אית שהתקיימה ברחובות — וכל אלה מצויים בסרט הזה. בדרכם בחזרה, הפליגו יוצריו של סרט זה לווינה, ושם הם צילמו את הקונגרס הציוני, ואת הוויכוח הרא־שון שבין חיים וייצמן וזאב ז'בוטינסקי.

בדיקות וחקירות גילו כעבור זמן כי קיימת אפשרות שעותק של הסרט הזה מצוי אצל אספן יוצא־דופן בשם הרמן אכסלבנק. אכסלבנק היה תגלית מדהימה של נעמי קפלנסקי.

היא שמעה כי בניו־יורק ישנו יהודי זקן, שיש לו אוסף סרטים וצילומים נדיר על המהפכה הרוסית, אדם אשר הקדיש את כל חייו לתיעוד קולנועי, ואשר אסף וליקט במשך קרוב לשישים שנה אוצ־רות מאותה תקופה.

הוא אמר לנעמי קפלנסקי: „אני מוכן בעבור סרטים לגנוב, לרצוח, לאנוס ולש־דוד, ובעיקר בעד סרטים נגד ברית־המוע־צות."

על פגישתו עם הרמן אכסלבנק סיפר לוסין: „פגישה איתו זה סיפור מארץ האגדות. האדם הזה חי בקונספירציה מח־תרתית. אם אתה קובע איתו פגישה ב־איזשהו מקום, הוא מגיע לשם שעה אחת קודם לכן, ובודק מסביב. הוא מתגורר בניו־יורק, באחד הפרברים, בבית שדומה לשכונה שבה מתגורר ארצ'י באנקר של הטלוויזיה. אבל מחסני הסרטים והדוקו־מנטים המצולמים שלו מצויים במחסני־סתר, אי־שם הרחק בקונטיקט.

„כאשר באתי לפגוש בו, הוא לקח אותי ממקום הפגישה אל ביתו. אכסלבנק מח־זיק את מה שהוא מכנה ,האמת של המה־פכה הרוסית', ועל כל סרט שהוא מראה, הוא מוסיף את הסיפור על הדרך והאופן שבהם הוא השיג את אותו הסרט. מסתבר

(המשך בעמוד 50)

עמוד האש

(המשך מעמוד 49)

מסיפוריו כי הוא נכנס כמה פעמים ל־ברית־המועצות, במטרה להשיג קטעי סרטים."

לסיכום פרשת הסרט של 1913 מספר יגאל לוסין: „האיש טען שהסרט הזה היה אצלו במשך 20 שנה, וכאשר הוא פתח את הקופסה שבה היה הסרט מאוכזן, הוא מצא במקום צולוליד אבקה אדומה, אותה אבקה אדומה שהופכת מהגיתרת של ה־צולוליד עם השנים. ואנחנו כבר הכרנו את האבקה האדומה הזאת, שבה נתקלנו בהרבה מאוד סרטים שהתחקינו על עקבו־תיהם. אבל למזלנו מצאנו אצל אותו הרמן אכסלבנק, אחרי חיפושים בכל העולם, תצלומים של פסליורה, ההאטמן שערך פרעות ביהודים — תצלומים שייראו ב־המשכה של הסידרה.

1917: החבר של לורנס

את אחת ההפתעות המדהימות והמרת־קות ביותר של המחקר הפילמאי לעמוד האש גילו יוצרי־הסידרה ב.ארכיון המיל־חמה הקיסרי׳ בלונדון.

מסתבר שמפאת השראת ׳ארץ־הקודש׳ על המסורת האנגלית, צולם מסעו של ה־צבא הבריטי בארץ־ישראל ובסוריה, ב־מילחמה העולמית הראשונה, בפיקודו של הגנרל אלנבי, בכמויות מדהימות של חומר מצולם.

יגאל לוסין: „כמויות של צולוליד, ש־ניתן להשתמש בהן להכנת סרט תיעודי שלם על מסע אלנבי, ואולי אפילו סידרה תיעודית שלמה. האנגלים צילמו בצור־ללויד שלב אחרי שלב במסע המילחמה הזה, ואנחנו נאלצנו לעצור בכיבוש־דמשק."

בהערכת חלקו של כיבוש הארץ בידי הגנרל אלנבי וחילותיו מציג לוסין הער־כה על חלקם של האנגלים בשלב זה של בניית הבית־הלאומי: „אתה בא להתמודד עם נושא, וכאשר אתה בוחן את עניין אלנבי, מתברר לך שוב חלקם של ה־אנגלים, וחלקם המהפכני. הם הרי הגיעו לארץ שבה היו רק 55 אלף יהודים, לאחר שהתורכים עשו בארץ הזאת את מה שהם עשו."

במהלך המאמצים לשיחזור מצולם של כיבוש הארץ בידי צבאות אלנבי, הגיעה נעמי קפלנסקי, עורכת המחקרים והראיו־נות של הסידרה, כימעט במיקרה אל דמותו של לואל תומס, כאשר היא גילתה את שמו באחד ממדורי החברה של השבו־עון האמריקאי טיים. לואל תומס, הוא אחת הדמויות המופלאות ביותר שהצ־מיחה המילחמה העולמית הראשונה ב־מרחב. תומס שימש ככתב צבאי אמריקאי, המואמן למטהו של הגנרל אלנבי, ותוך כדי כך צילם את לורנס איש־ערב האגדי במידבריות־ערב, ונחשב בעצם כיוצרה של ׳אגדת לורנס׳ ולמסחרה של אגדה זו.

לואל תומס פירסם את הרפתקותיו ב־שני ספריו עם לורנס בערב ועם אלנבי בירושלים, שבהם הנציח ותיעד כעד־ראייה את קרבות המילחמה העולמית הראשונה במרחב.

במשך שנים רבות נחשב לואל תומס כאגדה חיה. הוא היה עובר מעיר לעיר ומקרין את סירטו על ׳לורנס איש־ערב׳, ומספר לצופים בתמורה לכרטיסים, על מע־ללי המילחמה במזרח, תוך שהוא מוכר את ספריו.

צוות הטלוויזיה של עמוד האש באמרי־קה מיהר לראיין את לואל תומס הזקן, ובראיון זה שב תומס ומספר את סיפור נפילתה של ירושלים בידי טבח וסמל מ־צבאו של הגנרל אלנבי, תוך שהוא מאכזב את מפיקי התוכנית, שציפו לתגליות מר־עישות ובלתי־ידועות מפיו של אדם בס־גוני זה, שהיה לאגדה.

דן עזמר ■

בשבוע הבא פרק שני: „הערבים מתעוררים"

אחרי כיבוש דמשק מעמידים הבריטים את האמיר פייצל בראש הממשל העצ־מאי־למחצה על סוריה ועבר־הירדן. ה־מאורע עושה רושם רב על הערבים ב־ארץ־ישראל. ועידתם הפוליטית הראשונה (ינואר 1919) מחליטה כי אין פלסטין אלא „סוריה דרומית". אולם פייצל, המנהל מאבק מדיני ב„ועידת השלום" בוורסיי, חותם עם הד"ר חיים וייצמן על הסכם של שיתוף־פעולה, שבו הוא מוכן לוותר על ארץ־ישראל ליהודים, בתנאי שתקויים ההבטחה לכונן ממלכה כל־ערבית במרחב.

שידור

צל"ש

הרדיו מכה את הטלוויזיה

● לצוות בחצי היום, בהפקת **מיכאל** („מיקי") **דק** והכתב **אריה גוטן**, עם השדר **גבי גזית**, שסיקרו את מסיבת־העיתונאים של מפכ"ל־המישטרה המודח, **הרצל שפיר** בשידור חי, עם תגובה חופפת של שר־הפנים, **יוסף בורג**.

זו הפעם השנייה אחרי סיקור תוצאות הבחירות בארצות־הברית, שקול ישראל, מצליח בה להכות את הטלוויזיה. סיקור מסיבת־העיתונאים של שפיר בטלוויזיה לא היה ישיר, ואיבד את האותנטיות של אירוע חדשותי לאומי. בלט בראיון הטל־וויזיה ששפיר היפנה מדי פעם את עורך השבוע — יומן אירועים **יורם רונן**, אל מסיבת־העיתונאים ששודרה ברדיו.

ואדי־סאליב

● **לעמוס גיתאי** על תסריט ובימוי של תעודה היסטורית מעולה, שהביאה את סיפור המרד בוואדי־סאליב בשנת 1959. סירטו של גיתאי הביא את שלושת מנהיגי המרד — בן־הרוש, ממן ושם־טוב — בעימות עם עברם המהפכני. גיתאי בחן בסירטו את השאלה: האם הפיתרון שניתן לוואדי־סאליב אכן פתר את המצוקה שהביאה, לפני 22 שנים, למהומות הרא־שונות בארץ על רקע עדתי? אמת מחרידה הביא בסרט דויד בן־הרוש, שאמר: „ואדי־סאליב עלול להיראות כגן־עדן לעומת מה שעתיד עוד להיות."

נוסף על התסריט והבימוי, בלט הצילום הרגיש של **יעקב ספירטה**, שהצליח להביא את המימד האנושי אל הצופים.

מאחרי הקלעים

ללונדון מזחר

נושא תעסוקתו של **ירון לונדון** במהלך שנת־החופשה שנטל מרשות־השידור הובהר בוועד־המנהל. כאשר יו"ר־הרשות, הפרופ׳ **ראובן ירון**, ציין, ב־תשובה לשאילתה, כי מזחר ללונדון לפי התקשי"ר (תקנות שידור לעובדי המדינה) לעשות את כל העולה על רוחו, ומזחר לו גם לעבוד במטה־הבחירות של שימעון פרס. ירון ציין כי לדעתו „ירון לונדון פוגע בעבודתו זו בעמיתים שלו למקצוע. אדם שהיה במרכז של חדשות, ועזר ישוב לפעול במוקד של חדשות, פוגע כך באמי־נות המיקצועית של עמיתיו. על אנשי־תיקשורת להישמר בקפידה מכל ייחוס לדיעה פוליטית."

גנבים ברקיע השביעי

מיכה שגריר, מנהל חברת־הסרטים קסטל, סיפר כי באחד מלילות השבוע שעבר נגנבו ממחסני חברתו, בהדר־יוסף, 50 סלילים של הקלטות על ¼ אינטש. מתוך ה־50, מתברר כי 30 סלילים הם סלילים מוקלטים של דרמה הנמצאת ב־שלבי הכנה עבור הטלוויזיה הישראלית, תחת הכותרת ברקיע השביעי.

סרטי קסטל פנו אל הגנב בבקשה שימצא דרך להמיר את הסלילים המוקלטים בסלי־לים ריקים, שהחברה מוכנה למסור לו בתמורה, תוך שמירה על סודיות מוחלטת.

הקומדיה של אריה יוליוס

אריה יוליוס, אחד מראשי המחלקה לאידיש של קול ישראל, שימש כמנחה במסיבת־עיתונאים שערך הרב **מאיר כהנא**, עם צאתו מבית־הכלא. פניה של כתבים, שנוכחו במסיבת־העיתונאים, הביאו את הדבר לתשומת־לבו של מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, שהעביר את הבדי־קה לטיפולו הראשוני של היועץ־המישפטי לרשות, **נתן כהן**.

השבוע התבררו תוצאות הבדיקה. יוליוס סיפר כי הוא חשב שהוזמן „להנחות מסי־בה לרגל שיחרורו של הרב כהנא, ולא מסיבת־עיתונאים, ואילו היה יודע כי המדובר במסיבת־עיתונאים, לא היה מנחה אותה..."

טרמפ של המפד"ל על ישוע הנוצרי

הישיבה השבעית של הוועד המנהל של רשות־השידור העניקה לעובדי־הרשות ולציבור הרחב את המופת המילולי הבא:

● **ניסים אלוני** (נציג העבודה) ליו"ר הרשות, ראובן ירון: „אם אין לך אומץ לקיים את הדיון — תגיד שאתה מפחד. אתה לא נוהג כיו"ר רשות ממשלתית, אלא כעסקן־מיפלגה סוג ג׳."

● **הנ"ל**: „אינך אלא משרת עלוב של שולחיך הפוליטיקאים, והנך מתחסד ומעמיד פנים של שומר הדמוקרטיה."

● **פרופ׳ ירון** בתשובה לדברי ניסים אלמוג: „לא תכפה עלי בטרור לנהל דיון בנושא שאיני רוצה בו. כל ההתפרצות הזאת מטרתה לחפות על מחדל שלך... אתה לא תלמד אותי דמוקרטיה. הבעיה אינה דמוקרטיה, אלא שיש נושאים חשובים יותר."

● **עו"ד אהרון פאפו** לעבר מנכ"ל־הרשות, יוסף לפיד: „אתה פקיד! אתה באופן שיטתי מונע מאיתנו לקבל החלטות, בגלל שאתה פוחד מעובדי הרדיו והטלוויזיה..."

● **לפיד**, בתשובה לעו"ד פאפו: „אתה לא תגיד לי מה לעשות."

● **פאפו** ללפיד: אנחנו נגיד לך מה לעשות!"

● **לפיד** לפאפו: „נמאסת עלי עם הסיגנון הזה. אם תמשיך לדבר כך, אפסיק להתייחס אליך."

● **פאפו** ללפיד: „אנחנו לא כת הטמאים בהודו!"

● **עו"ד מיכה ינון** (נציג המפד"ל) ליוסף לפיד, בעניין הסיקור המוקדם, לדעתו, לאירועי חג־המולד הנוצרי: „מדוע לא עושים כן לגבי החגים היהודיים?"

● **לפיד**, בתשובה לעו"ד ינון: „אתה היהודי הראשון שלוקח טרמפ על ישו הנוצרי, כדי לקדם את המפד"ל!"

מנכ"ל הרשות החליט לנקוט את האמצעי הקל ביותר שברשותו, ושלח מיכתב־התראה לאריה יוליוס. בזאת חיסל את הפרשה (שתי אפשרויות אחרות שהיו ללפיד: גזיפה ובית־דין־משמעתי). כמה מכתבי־הרדיו, שלא באו על סיפוקם בנזי־פה זו של המנכ"ל, עשויים לפנות אל יו"ר אגודת־העיתונאים בירושלים, **אלי ניסן**, ולתבוע ממנו לבדוק אם אריה יוליוס לא חרג מכללי האתיקה העיתונאית.

שיחזור רצח ארלוזורוב

הבדיחה המסתובבת כלהיט במיסדרונות בניין הטלוויזיה היא ש**שראל וינר** החליט לשחזר את מישפט רצח **חיים ארלו־זורוב** בטלוויזיה. וינר, איש גלי צה"ל לשעבר, שגוייס לטלוויזיה בידי המנכ"ל הקודם, **יצחק ליבני**, והמפיק את תוכנית־המלל שיחה בשניים, הביא לפני שבועיים את **יעקוב אחימאיר**, ששוחח באולפן עם **נחום ברנע** על אביו, **אבא אחי־מאיר**, ועל העלילה שהעלילו עליו בפרשת רצח ארלוזורוב. בשבוע הבא מביא וינר בתוכניתו את **שאול ארלוזורוב**, בנו של הד"ר חיים ארלוזורוב.

חידוש הדיון הציבורי ב„רצח ארלוזו־רוב" הוא, מזה שנות דור, אחד הסממנים של מערכת־בחירות הקרבה ובאה.

פסקול

שדה־הבצל של כרמית

אחת מרכילויות הטלוויזיה הבינלאומיות, שהגיעו השבוע ארצה, נוגעת להיעלמותו המוזרה של **יאן מקינטוש**, מחברה של סידרת־המותחנים המעולה המובחרים, ה־חושפת את המנגנונים הפנימיים והתככים של שירותי־הריגול הבריטיים. מקינטוש עלה על מטוס ונעלם, והיעלמותו גרמה להפסקת צילומיה של סידרה זו. אחת הגירסות היא שמקינטוש, ששירת בעבר בעצמו כאיש שירות־הביטחון הבריטי, חשף יותר מדי פרטים סודיים על השירות

●● כתב־הטלוויזיה בדרום, **עופר טלר**, סיקר את השיספונות בנגב בשבוע שעבר טלפונית מבית הוריו שבחיפה ●● **יאיר אלוני**, מנהל חטיבת־החדשות של קול ישראל, עומד לפרוש מתפקידו במלאת שנה למינויו. אלוני הוא מועמד לתפקיד בכיר בטלוויזיה ●● בסרטו של **עמוס גיתאי** על ואדי־סאליב בלטה היעדרותו של ח"כ **משה שחל**, מי שהיה המארגן של מפא"י בוואדי בעת ההתלקחות. אומנם, אחד ממשתתפי הסרט מזכיר בחציפה את נוכחותו זו של שחל, אלא שמלחשים כי לחצים מגבוה הביאו לטיהור שמו מהרבב של ואדי־סאליב ●● פירסומת ישירה וחסרת־תקדים נעשתה בתוכנית האחרונה של „זה הסוד שלי" לחברת מוקד ארצי, מישטרה פרטית המגינה על בעלי־עסקים ●● ביקורו של המפיץ השווייצי **ארתור כהן** בארץ, לרגל חגיגת בר־המיצווה של בנו, ומטוס האורחים שהוא הביא מחוץ־לארץ, קיפח את הקוסמים מתוצרת הארץ. בין אורחיו של כהן היה קוסם שהרשים מאוד את אחד מאורחיו, מנכ"ל רשות השידור **יוסף לפיד**. זה העביר הוראה למפיקת תוכניות־הילדים־והנוער, **צפיה רון**, לדאוג לצילום קסמי בר־המיצווה של כהן הצעיר ●● בשידור של כימעט חצות, בסיכום סקירת הסרט שדה הבצל של **שאול שיר־רן**, העירה המגישה **כרמית גיא** שהמדובר גם בספר בשם זה. המגישה שכחה לציין שהמהדורה העברית של הספר תורגמה בידי כרמית גיא ●● למרות הפצרותיו הנוקשות של עורך־הדין **יחיאל גוטמן**, שביקש להופיע כאורח של **מני פאר** בתוכנית שעה טובה, לא מצאו עורכי ומפיקי התוכנית שסיפרו היועץ המישפטי הוא מרכיב מומלץ לשעה הטובה של עם ישראל ביום השישי בלילה ●● חבר מליאת רשות־השידור שהתפטר בשבוע שעבר, הפרופסור **יוסף נרכה** ערך מאמצים בלתי־נלאים בין חברי המלי־אה כדי להביא להתפטרותם של 10 חברים, כדי שלא יהיה ישיבות מניין חוקי. טענתו העיקרית של נדבה היא כי מנכ"ל־הטל־וויזיה, לפיד, אינו מנצל די הצורך את סמכויותיו, וכי לדעתו יש צורך לסגור את הטלוויזיה לשלושה חודשים, כדי לטהר אותה. התפטרותו של נדבה, שבאה אחרי

צימת פרסיקו
בלונדון

התפטרות **מרדכי בן־פורת**, החזירה למליאת רשות־השידור מימד של מתינות, כאשר בכנף הניצית שלה נותר רק עם **אהרון פאפו** ●● במיסדרונות בניין הטלוויזיה אין רואים לאחרונה את הצלמת התמירה, **רחל פרסיקו**. לעומת זאת בולטת דמותה בבית־הספר לאמנות־הקול־נוע בלונדון, שם היא משתלמת השנה.

יום רביעי

7. 1

● **תצפית (8.08).** תוכנית דו־שבועית חדשה לענייני מדע, טבע וטכנולוגיה. שמטרתה לכסות את החידושים והתגליות בנושאים אלה.

● **המיסבאה של ארי צי (8.30).** אפיזודה שנייה בפרשת איחוד המישפחה. גלוריה בעלה ובנה שבים לביתו של ארצ'י, עקב פיטורי הבעל בקליפורניה.

● **אהבה בירידת (10.05).** ריצ'ארד תומס וג'ולי קובנר מופיעים בתפקיד שני צעירים מפגרים אשר מתאהבים זה בזה, ועליהם להתמודד עם המיכשול הגדול מכולם — נכונות החברה להכיר ביכולתם.

יום חמישי

8. 1

● **שש עשרה בראשון (10.00).** מישדר תיעודי, המנסה להתמודד בעזרת מצלמת הטלוויזיה עם השאלה „מה זה להיות בן 16 בישראל של סוף שנת 1980 ?" סרט הבוחן את תחושת־עולמם של בני גיל זה, כיצד נראית להם החברה הישראלית, מהם האתגרים בהשוואה לאלה של הוריהם. העיר ראשון־לציון נבחרה כמקום הצילומים, משום שאוכלוסיית העיר מרכזת אוכלוסיה מעורבת, שבאה אליה מכל חלקי הארץ ומכל ארצות המוצא.

● **המובחרים (10.50).** הפרק לעזאזל הצדק, שבו מובא סיפורו של קצין־המודיעין הנוסע למלטה בנסיבות חשודות, כאשר המובחרים מנסים לחקור ולגלות את פשר החופשה. לא נפקד מקומו של הקונפליקט בין ראש המובחרים למפקד השרות החשאי (ראה: שידור).

יום שישי

9. 1

● **אין מקום ואהבה (5.50).** סיפורם של שני אחים, שעיקר עיסוקם הוא בפשע ובמיכלול המעשים של העולם התחתון. צעיר האחים מנסה לחזור למוטב בסיועה של אחותו, המתמסרת לו ועושה ככל יכולתה למענו. אלא שלמרות הניסיונות הנואשים של האח הצעיר לשוב למוטב, הרי שגוברים עליו קיסמי עולם הפשע והחטא, והוא מעדיף אותם על האהבה.

● **שעה טובה עם מני פאר ואורחיו (9.15).** תוכנית הבידור שמרכזה מתמקד באחרונה בפינה המעולה לביקורת העיתונות, שאותה מביא מאיר שליו.

● **מסך יורד: פרק שלישי (10.15 — שידור בצבע).** ברוק היוורד פותחת את הפרק הזה על רקע חוף סיינט מאלו בקליפורניה, שנת 1945: „אמי, מארגרט סאליבן, היתה כוכבת גדולה. אבי, ליי־לנד היוורד, היה מפיק. יחד הם היוו מקור חיים ועליצות, ואת התגשמותו של החלום האמריקאי. אולם משהו השתבש לו בדרך. הם חיו כל דבר באופן קיצוני ונכשלו כשם שהצליחו — בקנה־מידה עצום. השימחה שנעלמה הותירה אחריה עצב גדול, וכאב על מה שהיה ועל מה שיכול היה להיות. מה שהיה יכול להיות הפך עבור שני ילדיהם לתקווה חדשה." מנוף עבר זה, מדלגת לה העלילה אל שנת 1971, אל ליל הבכורה של מחזהו החדש של ליילנד על במת ברודווי. ברוק ואחיה ביל נקראים אל בית־החולים שבו מחלים אביהם מניתוח להרחקת קריש דם. אל מול אביהם המותק וחסר־האונים נזכרים האח והאחות בתמונות מילדותם עם האדם האהוב והאוהב שהיה כצוק איתן.

● **המיקצ'ענים (11.05).** והפעם האפיזודה טירופו של מיקי המיקטון. על מעללי המשירות החשאי הבריטי וכישוריו אנשיו.

שבת

10. 1

● **להיות או לא להיות (10.05).** סירטו הקלאסי של הבמאי הנודע ארנסט לוביטש. על להקת תיאטרון פולנית, שהופכת להיות תא מחתרתי במהלך מלחמת־העולם־השניה, ומגייסת את כשרונותיה הדרמטיים כדי להציל טייס של צבא פולין החופשית, שהוצנח מעל וארשה. הסרט הוא בבחינת סאטירה חריפה ושנונה מאוד על הנאצים, סאטירה אשר אינה מתעלמת מן המצב הטראגי שבו היא מספלת.

יום ראשון

11. 1

● **מילים ומנגינה — החיפושיות (8.03).** בפיגור של יותר מחודש לאחר רצח ג'ון לנון, מתייחסת הטלוויזיה הישראלית אליו ואל המהפכה שהוא חולל בזמר העולמי. מתוך סידרת העבר מילים ומנגינות מובאת האפיזודה מס' 14, שהוקרנה כבר לפני כמה שנים, והיא מציגה את להקת החיפושיות, הנוטלת חלק מכובד בסרט זה.

● **ארץ בעוזה (10.00 — שידור בצבע).** האפיזודה הפרק השני בסידרה, תחת הכותרת הערבים מתעוררים, שבו מסופר שאחרי כיבוש דמשק מעמידים הבריטים את האמיר פייסל בראש המימשל העצמאי־למחצה על סוריה ועבר־הירדן. המאורע עושה רושם רב על ערביי ארץ־ישראל, ויועידתם הפוליטית הראשונה (ינואר 1919) מחליטה כי אין פלשתין אלא „סוריה הדרומית". אולם פייסל, המנהל מאבק מדיני בוועידת־השלום, חותם על הסכם של שיתוף (8.03). תוכנית הבידור היוקרתית של רשות־השידור.

● **8½ (8.30).** תוכנית־הבידור לענייני אמנות הבמה.

● **אינדיאני בשמש (9.30).** סירטו של רם לוי, שנעשה על־פי סיפור של אדם ברוך. הסיפור מתאר חוויה אישית שאותה עבר המחבר. „אינדיאני" היה באותה תקופה כינוי שהוצמד לחלק מן העולים החדשים על שום הזרות והניתוק שהקרינו סביבם. משתתפים בסרט: דורון נשר, חיים גרפי, משה איבגי, לירון נירגד ורמי דנון.

● **קונצרט (10.30).** סימפוניה מס' 1 ברה מאז'ור מאת גוסטאב מאהלר, מנגנת התיזמורת של קונצרט חבאו באמשטרדם. מנצח: ברנרד הייטניק.

יום שלישי

13. 1

● **עמוד האש (8.03).** השניה ובה מתחתנת שרה עם ליאון, ובכך היא מגשימה את חלומה — להפסיק לבעלת חוות „בעולה". המשגיח, רוסקו קולה, מתחתן עם בחורה שאותה פגש בבית־בושת. שרה מגלה כי לבעלה יש ילד מאשה כושית שאותה הוא אנס בימי נעוריו. ליאון בוגד בשרה עם אחותה לורטה.

● **שיחה בשניים (10.50).** לאחר השיחה שבה שוחח נחום ברנע עם יעקב אחימאיר על אביו אב"א אחימאיר, שהואשם בגרימה לרצח ארלוזורוב. מביאה תוכנית זו שיחה עם שאול ארלוזורוב, בנו של מנהיג מפא"י בעבר, חיים ארלוזורוב.

● **בנסון: טיזיור המועמד (11.20).** בנסון, גבר קראוז והמזכירה מארסי חושדים בייחס היפה שלו הם זוכים לפתע ממכזירו של המושל גסלינג טיילור. התעלומה נפתרת כאשר המושל מגלה שיוע עצו התפטר במגמה להתמודד בבחירות על מישרה ציבורית.

יום שני

12. 1

● **זה הסוד שרי פעולה עם הד"ר וייצמן, שבו הוא מוכן לוותר על ארץ־ישראל ליהודים, אם יקויימו ההבטחות לכונן ממלכה פאן־ערבית. במאי־עורך: גדעון דרורי.**

● **בידור מונטה קארלו (10.50 — שידור בצבע).** תוכנית הבידור בהשתתפותם של אנדי וויליאמס, מיריי מאתיה ועוד אורחים.

● **משישה יוצא אחד (10.50 — שידור בצבע).** פרק אחרון בסידרה. על הרפתקותיו של הלורד וימזי, גיבור סיפורה של מחברת המותחנים, דורותי סיירס.

מיבחר תוכניות רדיו

מתווכי דירות

● **חקירה מיוחדת (יום שלישי 13.1) בשעה 4.10 אחה"צ ברשת ב') המוקדשת למתווכי הדירות. התוכנית בוחנת את חוקיות פעולותיהם של מתווכי־הדירות, כיצד הם מרמים זוגות צעירים. בין המשתתפים בתוכנית ח"כ מרדכי וירשובסקי. עורך ומפיק: אלכס טלמור.**

מוסיקה כאן ועכשיו

● **תוכנית בסטראו (שבת (10.1) בשעה 11.00 בלילה ברשת א'). יצירות חדישות מאת יוסי מר־חיים, קלאוס הובר, יוסף טל, ג'והן קייג' ומישל דה־קוסטי. עורכת: ג'ואן פרנקס־ויליאמס.**

לקראת שידור: אהבה וההורה הגרוש

סוזאן סנט־ג'יימס ומייק פארל מככבים בקומדיה המתארת את חייהם של הורים גרושים, המנסים לבסס את חייהם מחדש, כשבמהלכיהם מעורבים ילדיהם.

סנט־ג'יימס ופארל: אהבה וההורה הגרוש
מוצאי־שבת (17.1) שעה 10.05

תומס וקובנר: אהבה בירידת
יום ראשון, שעה 10.05

נירגד ונשר: אינדיאני בשמש
יום שני, שעה 9.30

אנו מובילים בטבלת האופנה!!

(בכל המחזורים)

מובילים באיכות

באופנת סגל עובדים רק עם יצרנים שאיכותם מוכחת.
אנו מציעים לך את מיטב האופנה מתוצרת חוץ ותוצרת הארץ.

מובילים במבחר

LACOSTE,
JORDACHE JEANS-**U.S.A.**
LOUIS FÉRAUD-**FRANCE**
VAN GILS-**HOLLAND**
SIDI FACIS **ITALY**
HOM-**FRANCE**

אופנה מתוצרת זו ויצרנים מעולים אחרים נמצאת אצלנו במלאי גדול ובמבחר עצום של דגמים וצבעים.

מובילים בשירות

צוות מקצועי ומיומן הכולל דוגמני אופנה יסיע לך בבחירת הלבוש המתאים לטעמך ולדרישותיך.

אוקטופוס

והמחירים... מתחת לקו האדום

אופנת סגל לגבר

רחוב העליה 10-8-6, תל-אביב

„אני לא רוצה לשכב עם בעלך!"

1 רינה וירון (שיחזור שנעשה במערכת בעזרת שחקנים) עזבו את אולם־החתונות שבו נישאו זה עתה, והיו בדרכם למלון בטבריה. אך להט התשוקה גרם להם לעצור בחוף תל־ברוך, ושם, בתוך המכונית, בילו את ירח הדבש.

2 להט התשוקה חלף במשך עשר שנות הנישואין. רינה התאהבה בגבר אחר ומאז לא יכולה היתה עוד לשאת את מגעו של בעלה ולשכב איתו. היא החלה מתחמקת ממנו בתירוצים שונים, כדי שלא לשכב איתו.

3 „את עדיין אשתי, ואת חייבת לתת לי!" צעק ירון כאשר חזר יום אחד לביתו אחרי שסיים את עבודתו במוסך, וגילה לתדהמתו כי אשתו העבירה את חפציה לחדר אחר. הוא דחף אותה על המיטה ונטר לה.

ה תיזמורת ניגנה מוסיקת ריקודים מתקתקה. האורחים היו עסוקים באכילת רבע עוף ובשתיית קוניאק. רק החתן והכלה היו עצבניים. הם רצו כבר לגמור עם כל החגיגה ולצאת לדרכם. לירח־הדבש המחכה להם במלון יוקרה בטבריה.

רינה וירון היו בשנות העשרים לחייהם. הם הכירו בצבא והתאהבו. שניהם היו יפי־מראה וחביבים. ברגע שיכלו, התחמקו מאולם השמחות ונכנסו למכונית השכורה שחיכתה להם בחוץ, עטורת פרחים ובלונים.

עוד לפני שהספיקו להגיע לצומת תל־ברוך כבר שיגעו גיפופיה של רינה את ירון. תחת להמשיך בדרך לטבריה, פנה לחוף תל־ברוך ומשך את רינה למושב האחורי. בלהט נעורים התנפלו האחד על השני. את לילה־הכלולות בילו השניים על הספסל האחורי של המכונית השכורה ולא במיטת־כלולות רחבה במלון הפאר. הם פשוט לא היו יכולים להתאפק.

כאשר מצאה רינה את עצמה שנית במכונית, בחוף תל־ברוך, מתגפפת עם גבר, היה זה כימעט עשר שנים יותר מאוחר. רינה היתה יפה ומטופחת, אך לצידה ישב במכונית גבר אחר. היה זה יוסף, מעבידה, המבוגר ממנה בעשרים שנה. איש העולם הגדול.

יופי וריחוק מיני

ר ינה החלה מתאהבת במעבידה, שהיה מבוגר אך בעל נסיון עשיר. הוא ידע להביא לה את המתנות המיוחדות מחוץ־לארץ, ללחוש על אוזנה את המילים הנכונות ולהראות לה את החיים הטובים. ירון, בעלה, היה כל כך שונה! הוא עבד במוסך, היה חוזר כל ערב מלוכלך ועייף. דבר לא עניין אותו. הוא היה מבלה את הערבים מול הטלוויזיה והולך לישון. דבר לא נותר מלהט־הנעורים ומן האהבה הצעירה ששררה ביניהם לפני עשר שנים.

רינה החלה להיפגש עם יוסף לארוחות־עסקים. אחר כך לפגישות חטופות בבתי־מלון. ולבסוף אף נסעה אתו לרומא, בתירוץ של ענייני עסקים.

ירון לא חשד במאומה. הוא היה בא הביתה ומתפעל מיופיה של רינה, מהבגדים הנאים שרכשה והתיסרוקת שעיצבו לה במיספרת־יוקרה. הוא התגאה באשתו היפה שמצאה לה קאריירה משלה, אבל סבל מריחוקה המיני. שוב לא היתה נעתרת לו בהתלהבות כפעם. כאשר לא היתה יוצאת בערבים בענייני עבודה, והוא היה מצליח להגיע יחד אתה למיטה, היתה מתחמקת ממנו בתירוצים שונים. היה לה כאב ראש, ולרוב היתה עייפה.

ירון השתוקק למגע של אשתו, וככל שהתרחקה ממנו חשק בה יותר. מפעם לפעם עוד היתה נעתרת לו, באי־רצון בולט. אבל ערב אחד, כשחזר מעבודתו, ראה שרינה העבירה את חפציה לחדר השלישי. היא הסבירה לו כי אינה רוצה לחיות אתו יותר.

„אינני אוהבת אותך ואינני רוצה לשכב אתך," אמרה לו רינה בפירוש.

הפתק של הרבנות

י רון לא האמין למשמע אוזניו. הוא החל משתולל.

„את עדיין אשתי," הוא צעק, „יש לי עדיין זכויות! אני בעלך ואת חייבת לתת לי!"

רינה ברחה לחדרה וניסתה לסגור את הדלת, אך ירון דחף אותה בכוח וזרק אותה על המיטה. „אני אראה לך שאני עדיין הגבר הכי טוב שאת מכירה," צעק וקרע את חולצתה מעליה.

„עזוב אותי! אני לא רוצה," התייפחה רינה וניסתה להימלט. ירון סטר לה על לחייה ואמר: „אני אהרוג אותך, זונה שכמוך!" הוא קיים אתה יחסי־מין ואחר כך קם והלך לחדרו.

רינה התלבשה במהירות, נטלה את ארנקה וברחה מהבית. היא רצה לחברתה הטובה ביותר, רחל, וסיפרה לה הכל. היא הראתה לה את החולצה הקרועה ואת החבורה שהותירו המכות על לחיה, ובכתה בכי תמרורים. „אינני אוהבת אותו

מדור להבהרת זכויותיו המישפטיות של האזרח. אין מדור זה מתיימר לתת יעוץ־מישפטי ספציפי, ובכל מיקרה יתכנו שינויים בגלל שוני העובדות.

המדור מנתח את המצב המישפטי הקיים בישראל, לפי החוק והתקדימים.

תדריך

1) אשה אינה חייבת להיענות לדרישותיו המיניות של בעלה.

2) אם תסרב לו היא עלולה להפסיד את זכויותיה לפי הכתובה, או חלק מהן.

3) בעל הכופה על אשתו לקיים איתו יחסי־מין בכוח, נגד רצונה, באיומים או באלימות, עלול לחיות מואשם באונס. העונש הוא עד 14 שנות מאסר.

4) קיומה של עבירת אונס הוא אשה תלוי בדין האישי של הצדדים. עד היום הוכרע כי בין יהודים קיימת עבירת אונס. אין המצב ברור עדיין לגבי נוצרים ומוסלמים בישראל.

5) כמו בכל עבירת אונס, יהיה גם כאן צורך בסיוע לעדות המתלוננת.

(המשך מעמוד 53)

יותר," אמרה, "ואינני יכולה לשכב אתו. זה מגעיל אותי וגורם לי סבל נפשי. אני אוהבת גבר אחר ואינני יכולה לשאת את מגעו של בעלי. מה לעשות?"

רחל הרגיעה אותה והציעה לה כוס קפה. כאשר נרגעה רינה החליטו השתיים כי הדרך היחידה היא להיוועץ בעורך־דין.

"האם אני חייבת להיעתר לו?" שאלה רינה את עורך־הדין. "האם בגלל הסיבה שפעם, לפני עשר שנים, הרבנות נתנה לנו פתק יש לו היום זכות לאנוס אותי ולהכות אותי כדי שאקיים אתו יחסי־מין מתי שהוא רוצה?" החברה שליוותה את רינה אמרה: "בטח שהוא יכול, הרי הוא בעלך ולבעל יש זכות לשכב עם אשתו; כדי להשיג את זכותו זו הוא יכול לעשות מה שהוא רוצה."

בעזרת חולצה קרועה

עורך־הדין התבונן בשתי הצעירות הנרגשות. "אתם יהודים שניכם?" שאל את רינה. היא השיבה בחיוב. "אם כך," ענה, "יש לי תשובה מוסמכת עבורך. את אינך חייבת להיכנע לבעלך, והוא אינו יכול לכפות עליך קיום יחסי־מין בכוח. אם הוא עושה זאת, הרי הוא יכול להיות מורשע באונס כמו בכל מיקרה אחר."

4

רינה זעקה והתנגדה, אך מאוס לא עזר לה. ירון גבר עליה, קרע את חולצתה וסטר על פניה בחוזקה. גם רינה לא ידעה אז, כי לבעלה אין זכות לאנוס אותה. הדבר התגלה לה רק כששוחחה עם עורך־דין שהסביר לה את המצב המישפטי. למעשה, מצב מישפטי זה, של אישום בעל באונס אשתו, לא קיים ברוב ארצות אירופה המערבית.

5

מיד אחרי שירון עזב אותה, ברחה רינה מהבית והלכה לחברתה הטובה, רחל. היא הראתה לה את החולצה הקרועה ואת סימני הסטירות על לחייה. עדותה של רחל היוותה את הסיוע למישפט אונס בבית־המישפט.

"מה אתה אומר, אפשר, להרשיע את בעלי על כך שאנס אותי?" שאלה רינה. "כן," השיב עורך־הדין. הוא הסביר לרינה כי עקב שינוי שחל בחוק הישראלי בעת ניסוחו מחדש, בשנת 1977, אפשר היום להעמיד בעל לדין על אי־נוסה של אשתו החוקית. אולם הדבר נחרץ לפי דינו האישי של האדם. כלומר, הדין הדתי שלו. כיוון שגם רינה וגם ירון הם יהודים, הרי הוכרע בבית־המישפט העליון, רק לפני זמן קצר מאוד, חוזי בירושלים. שם נידון לשלוש שנות מאסר על אונס אשתו בת־שבע. השופטים בשתי הערכאות ניתחו ביסודיות את החוק בישראל והישוו אותו למצב המישפטי בארצות אחרות.

באנגליה, וברוב מדינות ארצות־הברית, וכן בארצות אירופה התרופה היחידה נגד בעל המכה וחובל באשתו, כדי להכריחה לבוא עמו במגע מיני נגד רצונה, הוא תביעה פלילית על תקיפה וחבלה. אבל לא תביעה על אונס! שכן לפי החוק בארצות אלה, הנובע מדעתו של המישפטן סיר מתיו הייל בן המאה ה־17: "הבעל אינו יכול להיות אשם בעבירת אינוס שביצע באשתו החוקית. כי על־ידי ההסכמה ההדדית וחוזה הנישואין המעשה, כאשר היא חבולה וחולצתה קרועה. גם ירון לא הסתיר את מה שקרה ביניהם. הוא פשוט התפלא שהמישטרה חוקרת בעניין כזה. "היא אשתי," טען במישטרה, "מה זה בכלל עניין שלכם?"

בבית־המישפט הדה ירון באשמת אינוס. סניגורו, שבדק את החוק והתקדים האחרון, הסביר לו כי יתכן מאוד שלפני שלוש שנים עדיין היה יוצא זכאי, ואולי אפילו לא היו מגישים תביעה על אינוס האשה החוקית. אבל אחרי התקדים האחרון, שבו נידון בעל לשלוש שנות מאסר על אונס אשתו בת־שבע, השופטים בשתי הערכאות ניתחו ביסודיות את החוק בישראל והישוו אותו למצב המישפטי בארצות אחרות.

באנגליה, וברוב מדינות ארצות־הברית, וכן בארצות אירופה התרופה היחידה נגד בעל המכה וחובל באשתו, כדי להכריחה לבוא עמו במגע מיני נגד רצונה, הוא תביעה פלילית על תקיפה וחבלה. אבל לא תביעה על אונס! שכן לפי החוק בארצות אלה, הנובע מדעתו של המישפטן סיר מתיו הייל בן המאה ה־17: "הבעל אינו יכול להיות אשם בעבירת אינוס שביצע באשתו החוקית. כי על־ידי ההסכמה ההדדית וחוזה הנישואין או בחבלת־גוף קשה, או כשהיא בחוסר הכרה: או במצב המונע את התנגדותה. דינו — מאסר 14 שנה."

השופטים פירשו את המילים "שלא כדין" כמפנות לדין האישי של הצדדים. וכיוון שמשה כהן ואשתו היו יהודים, בדקו השופטים את הדין הדתי היהודי. בדין זה נפסק שאשה אינה שבויית חרב, והיא אינה הייבת להיכבל על־ידי מי ששנוא עליה. כלומר, מאחר שאין עליה חובה, הרי לבעל אין זכות לחסדיה בלי הסכמתה.

בדעת מיעוט הביעה השופטת בן־פורת את סירובה לבסס אישום פלילי על הדין הדתי של אדם. לדעתה יכול דבר זה ליצור בעיות קשות שאינן ניתנות לפתרון. למשל, במיקרים של זוגות מעורבים, כאשר לא ברור לפי איזו דת יש ללכת. אך בעיקרון הצטרפה להרשעת הבעל.

6

אחרי שסיימה רינה להדגים בפני רחל את מה שעשה לה ירון, הצליחה רחל, חברתה הטובה, להרגיע אותה. רק אחר כך התברר לרינה, שהעובדה שהיא מיהרה אל רחל כדי לפרוק בפני את מרי ליבה, וערכה עמה שיחה שליוה, היתה לה גם לעזר במישפט.

"עזוב אותי! אני לא רוצה!" התייפחה רינה וניסתה להימלט. ירון היכה אותה, קיים עימה יחסי־מין והסתלק לחדרו

כי הדין היהודי אוסר את אינוס האשה. ולכן אפשר להרשיע בעל יהודי באינוסה של אשתו.

"מה עלי לעשות?" שאלה רינה. העצה שקיבלה היתה להתלונן במישטרה על האונס שאירע יום קודם, וכן לפתוח תיק לגירושין ברבנות. "אך יתכן שסירובך לקיים יחסי־מין עם בעלך יהיו לך לרועץ בעת קביעת חלוקת הרכוש ביניכם, או כאשר תבקשי את הכתובה שלך בזמן הגירושין, בבית־הדין הרבני," הסביר לה עורך־הדין.

רינה התלוננה במישטרה, והחקירה העלתה כי לעדותה של רינה היה סיוע בדברי חברתה, שראתה אותה סמוך לזמן האשה מסרה את עצמה לבעלה בעניין זה, ואין היא יכולה לחזור בה."

"הבעל אשה שלא כדין..."

רק שלוש מדינות בארצות־הברית — דלאוור, אורגון ודרום־דקוטה — חרגו מקביעה זו, וראו גם בבעל מי שיכול לבצע אונס באשתו. בשוודיה, לעומת זאת, פתרו את הבעיה על־ידי כך שיצרו עבירת אינוס מדרגה שניה, המתייחסת למיקרים בהם מבוצע המעשה בין בני זוג. במיקרה כזה העונש הוא קל יותר מאשר באונס מדרגה ראשונה.

סעיף 345 לחוק העונשין 1977 קובע: "הבועל אשה, שלא כדין, נגד רצונה, תוך שימוש בכוח או באיימו עליה במוות או בחבלת־גוף קשה, או כשהיא בחוסר הכרה: או במצב המונע את התנגדותה, דינו — מאסר 14 שנה."

השופטים פירשו את המילים "שלא כדין" כמפנות לדין האישי של הצדדים. וכיוון שמשה כהן ואשתו היו יהודים, בדקו השופטים את הדין הדתי היהודי. בדין זה נפסק שאשה אינה שבויית חרב, והיא אינה הייבת להיכבל על־ידי מי ששנוא עליה. כלומר, מאחר שאין עליה חובה, הרי לבעל אין זכות לחסדיה בלי הסכמתה.

בדעת מיעוט הביעה השופטת בן־פורת את סירובה לבסס אישום פלילי על הדין הדתי של אדם. לדעתה יכול דבר זה ליצור בעיות קשות שאינן ניתנות לפתרון. למשל, במיקרים של זוגות מעורבים, כאשר לא ברור לפי איזו דת יש ללכת. אך בעיקרון הצטרפה להרשעת הבעל.

עורך־הדין יאיר גולן, שהיה סניגורו של משה כהן בתקדים הזה, ביקש מבית־המישפט העליון לקיים דיון נוסף בגלל הידושה וחשיבותה של ההלכה. אך השופט חיים כהן דחה את הבקשה בד"נ 37/80 (טרם פורסם). כיוון שחשב כי יהיה בדיון זה משום עינוי־דין נוסף לנאשם, שבית־המישפט העליון אמנם לא שינה את הרשעתו, אך הקל בעונשו והעמידו על שנה וחצי מאסר בפועל והיתרה על־תנאי.

"בהחלטתו זו גילה השופט כהן כיצד תיכנן הוא עצמו את שינוי החוק בישראל. והכנסת העבירה של אינוס האשה החוקית לספר החוקים הישראלי.

רון אין מנוס מהמסקנה, שהחוק בישראל מכיר בעבירה של אינוס האשה, ומעניש עליה.

ירון נידון לשנת מאסר. הוא לא ערער.

ניתוח מישפטי

בספטמבר 1980 קבעו השופטים העליונים, הנשיא משה לנדוי, השופטת מרים בן־פורת והשופט דויד בכור, בעירעור פלילי 91/80 (טרם פורסם), כי בעל אחראי בפלילים על אינוסה של אשתו החוקית. היה זה בעניינו של משה כהן, שעירער על הרשעתו בבית־המישפט המ-

דיגיטל - העשור

אופני "מרלבורו" מאנגליה - בארץ!

והם עולים לך ב-25% פחות מ"ראלי" ו"סנטוריון"

אבל לפני שמדברים על המחיר,

בואו נדבר קצת על האופניים.
לפני 60 שנה, נולד הדגם הראשון, במפעלי "מרלבורו", אנגליה. וזהו - הדגם האחרון. אופני "מרלבורו" הם המילה האחרונה באופניים, יש להם עוצמה, ביטחון, מהירות, עיצוב, קלות ברכיבה וכל השכלולים העולים על דעתך: שילדת פלדה אנגלית 531, כידון אלומיניום, 10 הילוכים - למהירות במישור ולרכיבה קלה בעליות, 10 מחזירי אור, דוושות ספורט עם מחזירי אור, פנס קדמי, פנס אחורי, דינמו, מעצורים כפולים, ג'ק צדדי, סבל אחורי, משאבה מאלומיניום, ועוד הרבה. (כולם כלולים במחיר האופניים).

עכשיו הגענו לסוד הגדול:

איך זה יכול להיות שאופניים יהיו גם הטובים ביותר, וגם זולים ב-25% מאופניים דומים?
אז ככה, חברת "דהר" שהיא היבואן והמפיץ של אופני "מרלבורו", פועלת בארץ כבר 55 שנה, אך ורק בעסקי אופניים. נסיונה הרב של החברה מאפשר לה לערוך בדיקה יסודית של מחירי חלקי אופניים. כך מורכב מפרט טכני הכולל את החלקים הטובים ביותר במחירי המינימום וזאת, בנוסף לתקנים הגבוהים של חברת "מרלבורו" אנגליה.

זו ההזדמנות שלך

להצטרף למיליוני רוכבי אופניים באנגליה, צרפת, גרמניה, איטליה, שבדיה, דנמרק ועוד ולרכוב על "מרלבורו". אל תדאג, הם עוד יהיו שלך. מרלבורו.

יבוא ושיווק: "דהר" תעשיית אופניים בע"מ.

נחלת בנימין 14, תל-אביב טל' 655456.
מלאי גדול של חלפים מובטח.
להשיג רק בחנויות האופניים המובחרות.

אנחנו משווקים אופניים משנת 1925

מרלבורו

אופניים כאלה עוד לא היו בארץ!

צמודה וגמישה יותר.

בפעם הראשונה כח רב תכליתי ל־3 שנים.

"כח רב תכליתי" נוצרה לצרכיך. זו תכנית המאפשרת לך הפקדות גם בתשלומים במשך 3 שנים.
זו תכנית קצרה וגמישה מאין כמוה, לא תצטרך להחליט היום על משך תקופת החסכון.
לאחר 3 שנים בלבד, תוכל להוציא את החסכון כולו, למשוך את חלקו (כשהיתרה ממשיכה ליהנות מתנאי התכנית) או להאריך את תקופת החסכון.
אתה הקובע גם את מסלול החסכון וגובה התשלומים, והכל בהצמדה מלאה, גם על הריבית.
3% ריבית צמודה לתקופה מוגבלת בלבד.
פרטים בכל סניפי בנק לאומי, בנק אגוד, בנק עליה לאומי, ובנק ערבי־ישראלי.

בנק לאומי

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

עזוב חעזוב עימו

אני לא יודע למה קיבלתי צל"ש. בסך הכל אני לא יורד. מצחיק? לא? אז נמשיך לנסות, אבל הפעם ברצינות. ואם ברצינות, אז קודם כל נסלק את המילה יורד. יורד הוא יורד בדיוק כמו שמישפחה המגדלת שלושה בנים לכלא רמלה ושלוש בנות לרחוב הירקון היא מישפחה ברוכת ילדים. היהודים שבאו לכאן לא הגיעו ממקום נמוך למקום גבוה, ולכן הם לא עולים, אלא מגיעים. היהודים שנפרדים מהארץ הזאת לא מגיעים למקום נמוך מזה שהיא מצוייה בו, לכן הם לא יורדים, אלא עוזבים. הבעיה היא בעיית העזיבה, ולא הנפולת ולא הנמושות.

למה עוזבים אנשים מקום שהם נמצאים בו? בגלל שלא טוב להם שם. מדוע הם מגיעם למקום אחר ונשארים בו? כי שם טוב להם יותר. כל כך פשוט, שבא לצחוק. צריך רק לבדוק את ההיסטוריה היהודית ולראות שזה מה שהם עשו כל הזמן. עזבו מקומות שבהם היה להם רע, ועברו למקומות שבהם היה טוב יותר. הנדידה היא לא תכונת אופי של היהודים, אלא של אנשים שרע להם במקום שבו הם נמצאים. התסבר הזה הוא כל־כך פשוט, שבא לצחוק.

מה ש„בעצם"

נכון

הפרופסור אפריים אורבך, גאולה כהן ואני, עם כל הכבוד לכל השלושה, לא יכולים לבוא אל העוזבים ולספר להם שבעצם דווקא במקום שהם עזבו היה להם טוב, ודווקא במקום שהגיעו אליו רע להם. מה ש„בעצם" נכון בשביל עצמו יודע כל אדם מבוגר בעצמו. ואם הוא לא יודע, אז אולי הוא סתום וממילא לא יבין, ואולי הוא מאזוכיסט ואוהב להיות איפה ש„בעצם" רע לו, ואז, אולי, כדאי לעשות תעמולה (אם עוד צריך) ש„בעצם" רע בארץ, אם אתם מבינים למה אני מתכוון.

אני רוצה להביא כמה דוגמות לזה ש־אנשים עוזבים מקום אחד (למשל, פה) והולכים למקום אחר (למשל, שם) רק ביגלל הסיבה הטיפשית הזאת, שפה (למשל, בישראל) רע להם, יחסית (הכל יחסי), ושם (למשל, בניו־יורק), טוב להם, יחסית (וגם זה יחסי).

אחרי מילחמת ששת־הימים באו לישראל המון אנשים שהשנתון הסטאטיסטי קרא להם „עולים בכוח", והלכו ללמוד באוניברסיטה. חלק מהסטודנטים האלה באו מדרום־אמריקה. כשהיו שם, היה להם תחביב ששם הוא עוד יותר מסוכן מאשר פה: הם היו מה שנקרא שמאלניים. הם עזבו את בראזיל, צ'ילה וארגנטינה בגלל שהיה להם רע שם, וחשבו שפה יהיה יותר טוב. הרי בשביל זה חקמנו את מדינת היהודים, לא?

בכוח בבית

כשהם נחתו פה, הם החליטו להרגיש כמו בבית. הלכו לצבא, קנו במכולת, עמדו בתור לאוטובוס. באוניברסיטה של חיפה הם הקימו גוש פוליטי יחד עם קיבוצניקים, אנשי „עודד", סטודנטים ערביים וסתם אנשים. הם אפילו ניצחו פעם בבחירות והגיעו לשילטון. יו"ר אגודת הסטודנטים היה עולה חדש מדרום־אמריקה, הגיזבר היה עולה חדש מתוך כיה. אם זה לא קליטת עליה, אני לא יודע מה זה קליטת עליה.

אבל היו אנשים שלא אהבו את זה. רקטור האוניברסיטה, למשל, לא אהב את זה. שמו: הפרופסור בנימין אקצין. היום הוא לפעמים כותב מאמרים על הירידה. עוד אחד שלא אהב את זה היה הדוקטור הרצל רוזנבלום, העורך הידוע של ידיעות אחרונות, שכותב עד היום מאמרים על כל דבר, אז למה לא על ירידה? גם עסקני הסטודנטים מחירות הפטריוטית וממפלגת־העבודה הקונסטרוקטיבית לא אהבו את זה. הם נקטו בשיטות הרגילות, שעליהן מתחנכים עד עצם היום הזה העסקנים של חירות ו־העבודה: קנו עסקן של עודד, תקנון, סיפורים, וככה, בלי בחירות ובלי בטיח עשו הפיכת חצר.

סיר הבשר

לסטודנטים שבאו מדרום־אמריקה בגלל שהיה להם רע שם, התברר פיתאום שגם פה מכירים את השיטות משם, ונעשה להם רע גם פה. הם גמרו בשקט את הלימודים, הם גמרו בשקט את הצבא, ורובם כבר מזמן לא כאן. טומי (מילנו), עמילה (פאריס), טובה (סאן־פאולו), ברוך (לידס), רנא (לא ידוע), ברנרדו (פאריס)* ורבים אחרים נמצאים עכשיו במקומות שבהם (יחסית) טוב להם יותר. מי שיגיד שזה בגלל סיר הבשר, צריך לתפור לו את השפתיים אחת ל־שניה.

צרפת והסביבה

גם מצרפת והסביבה באו עולים־בכוח. הם קראו לעצמם בגאווה פראנקופונים, כאלה שבאו מארצות דוברות צרפתית:

* כל השמות אמיתיים.

פרדוקס הדירה

אחד הדברים המחוכמים ביותר שעשה בזמנו שילטון מפא"י, היה להעמיד את הכלכלה לשירות הפוליטיקה. מהפילוסופיה הזאת צצה שיטת הדירה הקנויה. חכמי מפא"י הבינו שמי ששוכר דירה סתם גר בה, ומי שקונה דירה גר בה לנצח, צובע, מקרצף, סוגר מירפסת, מוסיף חדר, וכל זה לא משאיר לו זמן לחשוב על שטויות. הרבה מאמרים כבר נכתבו על קניית הדירה כגלולה נגד ירידה, ואני לא הולך לכתוב עוד אחד. אבל מה, השיטה הזאת היתה טובה כל זמן שאפשר היה להשיג דירה במחיר סביר. קניית דירה נעשתה לתעודת־הבגרות האמיתית של הישראלי, ומי שאין לו דירה לא נחשב בן־אדם.

בינתיים עזב בן־גוריון, והפילוסופיה התהפכה: הפוליטיקה עמדה בשירות הכלכלה, ובכלכלה, מה שהדירה יותר יקרה, ככה יש יותר רווחים למישהו. ככה נוצר מצב שבו הרבה מאוד ישראלים לא יכלו לקבל את תעודת־הבגרות שלהם, ולהיעשות בני־אדם. בהתחלה התחילו לעזוב לכמה שנים, בשביל להשיג כסף לקנות דירה בארץ, ואחר־כך כבר קנו אותה שם. וזה עוד לא סוף הסיפור, כי כשהדירות כל־כך יקרות, אפשר למכור דירה אחת בתל־אביב, לקנות בניין שלם בבולטימור, לגור באחת הדירות ולהשכיר את השאר. וכבר שמעתי על מי שעשה גם את זה.

ככה הפכה הגלולה־נגד־עזיבה לגלולת־עזיבה מכל צד שמסתכלים עליה.

זה היה פרק ראשון

זה היה הפרק הראשון. עכשיו מגיע הפרק השני ובו יסופר על סוג אחר: אלה שגדלו בארץ ונולדו בה. עליהם נספר אחד־אחד כדי להאריך את התענוג.

עזב, למשל, משה. משה היה פטריוט גדול. כשהיה נער קטן וחתמו על הסכם־השילומים עם גרמניה, הסתובב משה ב־חוצות חיפה ויהוריד קצת צבע ממכוניות גרמניות. אחרי שגמר ללמוד חלך לעבוד בבנק גדול. שם הרגיש שעושים ממנו צחוק, ועשה מהם צחוק בחזרה. אחר־כך פתח עסק.

הוא ישב על סיר הבשר כבר אז. אבל מה, הכל הרגיז אותו: מילה לא מילה, חוזה לא חוזה, כסף לא כסף, וטינופת, רעש וגסות שולטים בכל. יום אחד, לפני כמה שנים, לקח משה את אשתו ושני ילדיו ונסע לשווייץ. היום הוא עובד ב־חברת־ביטוח גדולה, איפה שמילה היא מילה, חוזה הוא חוזה וכסף הוא כסף. האמת היא שהשיעמום השווייצי כבר נמאס עליו, אבל אשתו שתחי' לא מוכנה לחזור עם הילדים אל הטינופת, הרעש והגסות.

מיקרה בשביל הכיף

ועזב, גם כן למשל, משה ב'. בתקופה מסויימת ניתפס משה ב' לתורתו ה־ילדותית של הד"ר משה קרוי. באותה תקופה הוא גם נתפס לבחורה ושמה נלי. הם שניהם יחד נתפסו באותה תקופה מסויימת, בלי שום סיכוי להשיג דיר־רה. נו, אז מה עושים יהודים בתקופה מסויימת אשר כזאת, על־פי תורתו של הד"ר קרוי? נוסעים ללמוד בארצות־הברית. שם נגמל משה ב' מתורתו הילדו־תית של הד"ר קרוי עוד לפני שהד"ר קרוי עצמו נגמל ממנה, אבל לנו זה לא עוזר, כי כמו באגדות הם, משה ב' ונלי, חיים שם עד עצם היום הזה.

ועוד מיקרה בשביל הכיף. שלום היה בחור חמד. מה שנקרא צבר גיזעי, שלמד להיות מהנדס, והיה עורך עיתון סטודנטים, וגם אהב לרכב על אופנוע ולעשות חיים מכל מיני סוגים. הרבה שנים לא ידעתי מה הוא עושה, והנה, לפני שבועיים קיבלתי ממנו מיכתב מאיזו עיר בקנדה. „אני לא יודע אם אני יורד," כותב לי שלום, „אבל פה טוב לי ואני עושה חיים."

בלי יוצא מן הכלל

כל אלה דוגמות. דוגמות, כידוע, הן לא הוכחות. כמו כן, לשום כלל אין יוצא מן הכלל, כי ברגע שלכלל יש יוצא מן הכלל הוא מפסיק להיות כלל. אבל זה שאנשים עוזבים מקום שבו רע להם (יחסית) ובאים למקום שבו טוב להם (יחסית) הוא כלל שאין לו שום יוצא־מן־הכלל.

עולים יורדים

יורדים עולים

יעקב שרת / איש ממאדים
הרצל איננו!

מאז משבר אוגנדה לא נחצה עוד העם למחנה הרצל ואנטי־הרצל, אבל עובדה: גלגל חזיר בהיסטוריה!

אני לא חבר של הרצל, לא מפקדו ולא פקוד שלו בעבר, והדבר היחיד שאולי משותף ביניינו הוא חוש שלילי מופלא ליחסי־ציבור. לעומת זה, את יוסף בורג אני פשוט לא יכול לשאת, חרף כישוריו המופלאים לשרוד, לשרת כל ראש־ממשלה, ולדעת מה בדיוק אלותי ישראל רוצה בכל רגע.

ככה שאני במצב קשה. הרגש מושך אותי אל הרצל, האיש אשר אם מחוסר ברירה, אם מיצר שררה ואם בתחושת שלי־חות — אי תערובת של כל אלה יחד, ואלו דווקא במינון שווה — חלך לחדש את פני המישטרה שלנו, אשר ללא ספק היתה ראויה מכבר לטלטלת־גבר, והרושם היה שהוא באמת עשה במישטרה משהו, וידו עוד היתה נטויה. השכל אומר לי: רגע אחד, מישטרה היא מדינה בתוך מדינה! הרצל הוא הרצל, לא אלוהים. הוא בסך־הכל סגן־סגן־אלוהים, ולא יכול, ככה, לצפצף על הליכים מקובלים בכל מדינה דמוקרטית מתוקנת.

כמובן, דמוקרטיה דמוקרטיה, אבל כולנו יודעים שכמו כל אידיאל אנושי אחר מדובר במשהו מופשט, נשאף, שלעולם לא נגיע להגשמתו המלאה עלי אדמות. כולנו חכמים וכולנו נבונים וכולנו יודעים, שאין מנוס מתחום „אפור" בלתי־מוגדר לחלוטין שבין חוק ואי־חוק, וביחוד כאשר מדובר במילחמה במי שהעמידו את עצמם מחוץ לחברה התיקנית ונלחמים בה באמצעים לא חוקיים, תוך הסתייעות נבזית בעובדה, שהחברה התיקנית, חברת־החוק, מגבילה את עצמה מטבע ברייתה במיני כללים ותקנות וחוקים ונוהגים. הפושע הגרוע ביותר, אם ייתפס ויועמד לדין, ייהנה מסניגור שהחברה התיקנית תעמיד לו.

אז יש פה שאלה של מידה: עד מה, למשל, שרוי למפכ"ל מישטרת־ישראל להרחיק לכת בתחום האסור על עשייה מחוץ לחוק, למען החוק, נגד מפירי חוק המסתייעים בחוק? אני לא רוצה להכריע בשאלה קשה זו, אבל מכיר בכך שההכרעה תלויה במזג נפשי, בהשקפות פוליטיות, באווירה, ובכיוצא באלה שיוויות לא־מדעיות. אבל כשאני רואה איך ממשלת „הליכוד" עושה שמיניות באוויר ובלבד שיבוא אליהו, מתבזה ומבזה את עצמה ואת העם ואת הכנסת ומדרדרת לשאול תחתיות את תחושת הכבוד העצמי הישראלי — ומה נלעג, בעצם הימים שאנשים דנים בכובד ראש שבעה ימים ושבעה לילות מה, בעצם, יסוד־היסודות של יכולתו הנפשית של ישראלי לנתק את עצמו מן הארץ ולרדת! קצת מוזרה בעיני ההתאננות היוסף־בורגית להרצל שפיר, נוסח על חמישה ארחיקנו ולא אשיבנו.

או־קיי. הרצל הלך. הרצל איננו. יוסף בורג נשאר וישאר. הוא נצחי, כל כך נצחי, עד שיאה לו יותר השם מסמר־בלי־ראש יותר מבורג. והמסמר־בורג האוטונומי־אנטומי הזה עוד יעריץ עלינו מחוכמותיו במישטר פרס, ראו הוזהרתם, כי בלי אלוהים זה לא ילך אצלנו. ובממשלת פרס אני מציע שהוא יופקד על שירותי הביון שלנו — המוסד, אמ"ן ושירות הביטחון — שכן גונב לאוזני כי אירגונים אלה לא תמיד (!) פועלים לפי ספרי־החוקים הדמוקראטיים, והגיע הזמן להעמידם במקומם, כי היום אתה מרשה לעצמך לצפצף על החוק למינהו במילחמה בפושעי־חוץ הקרויים „אויב", ומחר תעשה זאת לפושעי־פנים הקרויים רוצחים ואנסים ומועלים ולוקחי שוחד ושלמונים, כה יעשה אלוהים וכה יוסיף ויעשה יוסף. בורג. מסמר.

איזה מזל, שסאדאת בא לירושלים, וקארטר כפה עלינו קמפ־דיוויד כגיגית, והגבול עם מצריים נפתח, וכל ישראלי יכול לרדת מצרימה ולהשתטח על קבר אבו־חצירא הצדיק, ולהחליף בכוחו הנסתר את צמרת מישטרת־ישראל.

איבצן, שב שם בשקט! משהו כואב לך? קח כיפת ילד־טוב־ירושלים והצטרף למניין.

הסולדים

בבהילות חיינו הסוערים, סעורים ומסוערים אינך מספיק לקרוא, אינך מספיק לחשוב, אינך מספיק להגיב מרוב אירועים גורליים, המאיימים להטביעך ממש. לא ייפלא איפוא, כי מעשה זוטא כגון לא־פגש בכפר סולד לא עורר בציבוריותנו דיון מתקש, ואולי אף נעלם מעיני רבים.

אבל משהו קרה בכפר סולד, שהוא קיבוץ נחמד בגליל־העליון, שבשעתו העניק למיטב הנוער השראה רבתי בחימנונו המפורסם „כפר זולט יהיה קפוץ קדול מחר" (למי שזוכר), ועד היום הוא מעורר מבוכה בחידת שמו, המבוטא סולד ונכתב סאלד (יהגיע הזמן שהגורמים המוסמכים יתרצו עניין סתום זה).

לפי שקראתי בעיתון אחד או שניים, עמדו בריוני „שלום עכשיו" להתכנס דווקא באותו כפר סולד גופא, משום מה, ולדון בענייניהם. קמו אלופי הקיבוץ המאוחד הזה ואמרו: „לא־פגש בגבעתנו!" קצפם של יקירי כפר סולד המעודנים על אימתני „שלום עכשיו" היה כה רב, עד שיצאו מכליהם ממש ואיבדו לרגע את שלוות־נפשם ונועם הליכותיהם, שיצא שימעם הרחק מעבר לגבולות הגליל־העליון, באיומם לנקור ולשסף בכלי־זינם את צמיגי מכוניות המאפיה השלום־עכשוויות, ולא נתקררה דעתם עד אם ערכו עצומה רבתי בתחומי הקיבוץ, נגד אותו כינוס מתוכנן, וכך, במקל האלימות ובגזר הדמוקרטיה גם יחד, מנעו הכתמת ישוב גלילי עליון בחרפת פגש שלום־עכשוויו בתחומו.

יש לשער, שאותו כינוס בוגדני של קנאי „שלום עכשיו" יתקיים במקום אחר, שבו לא יאיים כל כך על איכות החיים הציבוריים־רוחניים־רעיונם המקומיים, אם כי אין לחוציא מכלל ספק אפשרות, שמה שעשו סולדי „שלום עכשיו" מכפר סולד, יחזרו יעשו כמוהם אחב"י בכל אתר ואתר בשיטת הנקר והעצומה, אם לא למעלה מזה. אבל נניח נא לאפשרויות הבלתי מוגבלות הנפתחות לעיניינו בעניין זה, ונישאר לרגע בתחום כפר הסולדים ב„שלום עכשיו".

קיבוץ, כמובן, אינו רשות הרבים וכל הרוצה להתכנס בתחומו חייב ברשות. זה ברור. אבל מהו שהפריע כל כך לסולדאינו בהתכנסות שלום־עכשוויית בצל קורתם? נניח שכל חברי כפר סולד, או רובם המכריע, או רובם, מצדדים בסיפוח רמת־הגולן לאלתר, כלומר נכונים בעיניים פקוחות לקבוע בכוח הזרוע עובדות גיאופוליטיות כגון העתקת גבול מדינה שכנה מהלך כך וכך קילומטרים, חרף התנגדותה. ונניח שמתכנסי „שלום עכשיו" מצדדים כולם ברעיון שלא לנצח תאכל חרב, ומשוכנעים כי תגיע עת שלום עם אותה שכנה, ולכן מוטב שלא לקרוע ממנה באורח חד־צדדי שטח כבוש במילחמה ולהכריז עליו כעל שלך לנצח. נניח (רק נניח, ואל נא תמהרו כבר לנקור את צמיגי, חמומים (גליליים שלי!). מה יבולע, למי יבולע, אם אלה ישהו שעות מספר בחברת אלה — וידברו! וידברו, רבותי, לא אלה עם אלה, חס וחלילה. סכנה שכזאת לא ריחפה כלל על כפר סולד. שם לא דובר בשיח־יריבים (אף שזה עשוי להיות רעיון לא רע כלל וכלל — להפגיש אנשים בעלי דעות שונות ולדון כבני־תרבות בבעיה המפרידה אותם לשני מחנות; אומרים, שהתרבות האנושית יודעת מיקרים ממין זה), אלא בשיח־עצמי של אורחים — אך גם דבר זה היה למעלה מכוחם של בני שיח־לוחמים נוסח כפר סולד.

האנשים אשר בכוח הזרוע — כל עוד יעמוד להם כוח זה — גמרו אומר לקבוע גבולות מדיניים ולו במחיר אי־שלום נצחי, הפעילו את כוח הזרוע, למעשה, נגד אזרחי מדינתם־הם, ומנעו בעדם להתכנס לשעות מיספר בביתם. החרב, אשר דבקה לכף ידם של לוחמי כפר סולד מרוב מילחמות־עבר, מופנית איפוא לא רק נגד האוייב החיצוני, אלא גם נגד האוייב מבית.

חרב הכיבוש היא איפוא חרב פיפיות. המבשלים את המילחמה הבאה על אש סיפוח קטנה מבשלים גם מילחמת־אחים.

אה, איזה שיח יהיה אחר־כך!

גלה כבוד

ועשיתי על זונה / ועל סולם כבוד מזונה:

אתם מקללים: „זונה!" לאמור — שיא־אי־כבוד־עצמי,
אך שורו נא, הביטו לקרקס הלאומי —
כי לא תשכב זונה בשום מחיר עם מצורע,
מה שאין כן בח"כ, אשר הפך סחורה!

פתע פתאום

זה קורה, כאשר זה קורה, תמיד בחורף. ותמיד, ללא חריג, כאשר יורד גשם. ולא סתם דלף טורד, אלא מטרות עוז. ואיפה? במדבריות שלנו. תמיד שם.

אני מתכוון לשיטפונות המדהימים האלה, ברושם ובנזק, ההופכים נחלי אכזב מדבריים לנהרות כבירים, הסוחפים אל ים־החמלה ואל הערבה במחך לא־בלים כל שבדרכם, משנים סדרי בראשית, הורסים מעשי אדם ואף נוטלים חיי אדם.

ברור, אין שום טעם להשקיע הון עתק בסלילת כבישים ובמתיחת גשרים אשר יעמדו איתן נגד איתני־הטבע המדברי בדמות שיטפונות אקראיים חולפים. לכן לא צריך להתרגש יתר על המידה כאשר כך וכך קילומטרים של כביש נסחפים אחת בכמה שנים. הנזק הזה עדיין זול לאין שיעור מההשקעה הענקית החדרושה למניעתו.

אבל מה על חיי אדם? היש להם מחיר בכלל?

אנא, במטותא מכם, טלו לידיכם מפה טובה של המדבריות שלנו, עיקבו בה בקפידה אחרי סימוני אותם נחלים רצחניים, ששיטפונותיהם חוזרים ומסכנים מדי חורף או מדי חורפים אחדים חיי אנשים שאינם יודעים כיצד לחיות בארצם. שימו לב — ובעצם, כך גם אומר ההגיון הפשוט — שתמיד מדובר בנחלים ארוכים יחסית, אחרת לא היה להם אגן־היקוות נרחב דיו להגיר כמויות נגד עילי כה גדולות, המצטרפות לשיטפון סוחף־כל.

אולי מישהו כבר מבין אל מה אני חותר? אני בא לטעון, כי שיטפון גדול עשוי להתחולל רק בנחל אכזב גדול, ורק ברדת גשם גדול. אחרת זה פשוט לא יכול להיות. ומכיוון שמדובר בנחלים ארוכים וגדולים, השיטפון מתחיל, בעצם, הרחק למדי ממקום התגלותו לנוסעי כבישי חוף ים־המלח והערבה. אם זה נכון — ומדוע שלא יהיה נכון? — מאפשר הצירוף המופלא הזה של כמות גשם מיזערית מסויימת, מדידה, ואורך הנחלים המועדים לשיטפון, המגיע לא אחת לעשרות קילומטרים, להמציא מיתקן מתוחכם כלשהו, אשר ימוקם כראוי במעלה הנחלים הללו וישדר בעוד מועד אותות אזהרה על שיטפון ממשמש ובא. האותות הללו ייקלטו על־ידי מיתקן מתוחכם שני, אשר יפעיל מיתקן מתוחכם שלישי בדמות מחסום (ששום נהג ישראלי אמיץ־טיפש־מצוי לא יוכל לסלקו בידיו). וכל זה — בלי להתעסיק אדם אחד לרפואה, כי על הבן־אדם קצת קשה לסמוך בימינו אלה, וביחוד בחורף, כשיורד גשם גשם משמים ולא רואים כלום.

הורוסקופ

(המשך מעמוד 10)

והוא לא נלחם על־מנת להגיע לפירסום. בגלל אישיותו הביקורתית ומעורבותו הריגשית בכל הדברים שאינם בסדר, הוא נוטה לעסוק בחינוך או בתיקשורת, וללמד מיספר רב של אנשים את „הדרך הנכונה". משיכתו לכל מה שקשור ב־בריאותו דוחפת את בני המזל לעסוק ברפואה ואף להתפרסם בזכות השם הטוב שרכשו במקום עבודתם.

מאזנים

בני מאזניים מוצאים את מקומם רק כאשר עבודתם קשורה במעורבות עם אנשים רבים. הם לא יהיו שבעי־רצון מעצמם ומדרכם, אלא אם יוכלו לשחק באנשים. היכולת לומר את המלה הנכונה בזמן המתאים וההבנה את נפש האדם עוזרים להם לכוון את מעשי האנשים לפי רצונם. אך הם עושים זאת באמנות כזאת, שמעטים מרגישים שמישהו מושל בחוטים ומפעיל אותם.

מזל גדי
הבית העשירי

מאחר שהם אוהבים לעבוד בצוות וה־שותפות טיבעית להם, נוצר הרושם שהם נוהגים כשווים עם שווים, אך זה לא כך. הם שואפים לנהל את העניינים, להתפרסם ולומר את המלה האחרונה. על־פי־רוב הם מצליחים להגשים שאי־פות אלה, וההוכחה העיקרית לכך היא: המדינאים המפורסמים והמצליחים הם בני מזל זה.

עקרב

שאיפותיהם של העקרבים נסתרות ומוחבאות היטב במעמקי האפלה. אם יוציאו אותן לאור יתברר, ששאיפות אלה קשורות למעמקים ולמיסתורין. בעומ־קים אלה טמונה גם ההצלחה. בני עקרב מעדיפים לעסוק בעבודות הקשו־רות למחקר פסיכולוגי, בילוש, מודיעין או כל עבודה אחרת הדורשת סודיות. מעטים המשתייכים למזל זה שאינם זו־פים להצלחה, מכיוון שבעניין הגשמת רצונות ושאיפות, העקרב יוכל ללמד את בני שאר המזלות איך להצליח.

קשת

השאיפה להגיע למירב החופש האפ־שרי היא הדוחפת את הקשתים למ־צוא להם עבודות שבהן איש לא יוכל להגביל את חופש הפעולה שלו הם זקו־קים. גם אם יעסקו בעבודה הדורשת מהם להקפיד על מישמעת, ימצאו את הדרך להישאר איכשהו בחוץ ולנהוג כרצונם. אהבתם לנסיעות והצורך שלהם להימצא בתנועה מתמדת משפיעים עלי־הם לעסוק במיקצועות טיס, נהיגה, רי־קוד או ספורט. אהבת הילימודים מפנה אותם לכיוון רוחני יותר. לכל בן מזל קשת לפחות כישרון בתחום אחד משטחי האמנות. לכן קשה למצוא קשתים ה־עוסקים כל הזמן באותו מיקצוע. הם מעדיפים לשנות את מקומות עבודתם, על־פי־רוב לא איכפת להם אפילו לוותר על פירסום. העניין שיש להם בעבודתם חשוב להם יותר.

במדינה

דרכי חיים

אם לא נשואה

תביעת אבהות נגד עורך־הדין אלכסנדר קוסטין, המסרב ליעבור בדיקת סיווג רקמות

„ידעתי שזה לא בדיוק הוגן לדרוש מגבר, שלא היה שותף להחלטת ההריון שלי, לקחת אחריות, אבל לא היתה לי ברירה" אמרה יעל אלוני, צעירה בת 22, ללאה אתגר, כתבת ידיעות אחרונות, כאשר התראיינה וחשפה את עצמה בפניה לפני כחודשיים.

השבוע הגישה יעל תביעת אבהות בשם בתה הקטינה בת ה־23 חודשים נגד עורך־הדין אלכסנדר קוסטין, גבר גבה־קומה כבן חמישים, את התביעה הגיש בשמה עורך־הדין המזוקן משה ענבר, שהינו אחיו של ד"ר חיים בראוטבור, מנהל היחידה לסיווג ותיאום רקמות בבית־הספר לרפואה בירושלים. ד"ר בראוטנר הוא המומחה היחיד בישראל המסוגל לערוך את בדיקת סיווג הרקמות, המוכיחה באופן כימעט חד־משמעי את הקשר המישפחתי בין הורים וילדים. היה זה הוא ומחלקתו שהוכיחו בשנת 1978 מיהם התאומים השייכים למישפחה אחת, ומיהו התינוק שאינו שייך למישפחה זו, אחרי החלפת התינוקות שקרתה בבית־החולים רמב"ם בחיפה.

בתביעה מספרת יעל, כי מאז היותה בת 17 וחצי קיימה יחסים עם קוסטין, וכאשר הרתה, סרבה להפסיק את ההריון ורצתה בילד.

לדבריה, הבטיח לה קוסטין אחרי הלידה להכיר באבהותו, אך דחה אותה בלך ושוב. היא ביצעה בדיקת־דם לילדה ולעצמה וגילתה כי דמן מסוג 0, גם דמו של הנתבע הוא מאותו סוג.

כאשר התחיל המשא־ומתן בין עורך־הדין ענבר ובין הנתבע, הכחיש קוסטין את אבהותו, וסרב לעבור בדיקת סיווג רקמות. בדיקה כזו היתה יכולה לקבוע החלטית את אבהותו.

יעל ילדה את בתה לפני כשנתיים, בהיותה כבת 20. סיפור חייה, כפי שהיא מופיע בכתבה שהתפרסמה בצהרון לפני כחודשיים, הוא סיפור של תמימות אבודה. של צעירה תל־אביבית בלונדית, נאה למראה, שחשבה להפוך לחלוצת הנשים המשוחררות בארץ.

ילידת תל־אביב ובוגרת תיכון, נהגה יעל להסתופף בצל הבוהמה שבין כסית לדיצה. היא הכירה את כולם וכולם הכירו אותה. כיוון שהיתה בת יחידה, והוריה גרושים, החל מפעם בה חלום על תינוק שיהיה כולו שלה. שייעשיר את חייה וייתן להם מימד נוסף, אך לא יפריע לה להמשיך ולחיות כנערת־זוהר מיוחדת ומעניינת.

בגיל 19 עברה לגור למשך חודשים אחדים עם אמן שהעריצה, וקיוותה להרות לו, וללדת תינוק שיישא את תכונותיו. אך למרות שגרו יחדיו כמה חודשים, לא נכנסה יעל להריון.

מיקח טעות. כאשר נפרדו, פגשה בבמאי מפורסם ועברה להתגורר עימו. כאשר גם אז לא נכנסה להריון למרות מאמציה, החלה לחשוש כי היא עקרה, והרצון בילד הפך אצלה כימעט לשיגעון.

היא נבדקה אצל רופא־נשים, שהסביר לה כי השחלות והרחם שלה קטנים ואינם מפותחים, ולכן יתכן שלא תוכל להרות כלל. מאז התפתח הרצון לילד לאמביציה ממש.

כאשר עזב הבמאי את הארץ, חזרה יעל לקיים יחסים עם עורך־הדין קוסטין, שאותו הכירה כבר

(המשך בעמוד 60)

"גליל" עושה לנו טוב

מזון מלכות מכיל כמויות גדולות של חומצה זרחנית, קלציום, אשלגן וברזל המהווים יסודות בבנין גוף האדם.
הפולנית־מוצר המורכב מפולן (אבקת פרחים), מזון מלכות ודבש.
הפולנית עשירה בפרוטאינים, מינרלים, חומצות ואנזימים חיוניים לגוף.
אנשי מחקר איבחנו הטבה ניכרת־גופנית ונפשית, באנשים שתפריטם כלל מזון מלכות ופולנית.
פרטים נוספים אפשר לקבל ממחלקת ההסברה של מעבדת "גליל".
להשיג בשקם, בשופרסל, בסופרמרקטים, בצמחוניות ובחנויות המובחרות.

גוב - שיאון

מזון מלכות ☆ פולנית
ממוצרי מכוורת קיבוץ שמיר

לא נעים?

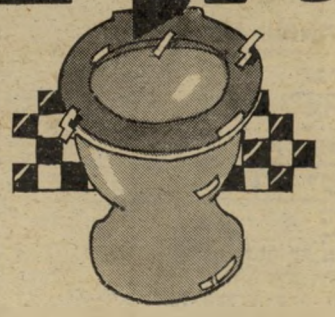

לא נעים לדבר על כך אך זו עובדה — לא נעים להמצא בחדר שרותים לא מאוורר. ובפרט להכנס אליו לאחר שייצא ממנו מישהו אחר. אי החלפת האויר בשרותים במיוחד בחורף כשהכל סגור — לא נעימה.

שואבי האויר של VORTICE (איטליה) תוכננו והותאמו במיוחד לצרכים הביתיים למטבח, לאמבטיה או לחדרי השרותים מבנה המנוע הסגור אשר אינו דורש טיפול ושימון צורת הכנפיים האוירודינמיות. והתכנון המעולה עושים את שואבי האויר של VORTICE לטובים בעולם הם אינם מתאמצים וחוסכים חשמל.

שואבי אויר VORTICE להעברת חום או קור מחדר לחדר
שואבי VORTICE מאושרים ע"י מכון התקנים.

שואבי האויר הטובים מכולם.
יבואנים בלעדיים:
קלאסיק
טל 03-800046 ת.ד. 2911 חולון
VORTICE

מפיצים מורשים — רשימה חלקית:
תל־אביב דיל סוכנויות בע"מ, בן־יהודה 234, 446437. קרני תכלת, ירמיהו 18, 449029. **באר שבע** ברקוביץ מרכז חשמל, בית האשל 32, 057־71730. **חיפה** אמיתין בע"מ, העצמאות 56, 04־666213. איש חשמל, יפו 68, 06־526571. **פתח תקוה** כל בו חשמל מנחם ובניו, הברון הירש 28, 911928. **חולון** סלון ערוסי, שנקר 42, 853712. צייר ובורג, חבנאי 6, 802568. **ירושלים** פאול ברגידה, שלומציון המלכה 7, 02־233039. 02־233596. **ראשון לציון** א.צ.ח. הרצל 35, 941841. בירפלד אמנון, רוטשילד 35, 941046. **רחובות** חשמל ברקוביץ, הרצל 188, 054־76315. **חדרה** זיידמן בע"מ, רמב"ם 12, 063־25999. תמאור הנשיא 36, 063־22364. **כפר סבא** אנגלמן, ויצמן 100. **הרצליה** אחים בכור, סוקולוב 45, 052־81088. **רמת־גן** גל קור בע"מ (צאודר לוי), ז'בוטינסקי 78, 725075. **בני ברק** אלקטרו טיב, עקיבא 88, 787813. **נתניה** ר. בהר יבנה, הנוטע 10, 053־22515. זיידמן מ. ושות' בע"מ, אחד העם 9, 053־36093

ארמון

- ציורי שמן מקוריים
- הדפסים על נייר, קרטון, פלסטיק ומשי
- בד לציור תוצרת חוץ
- מסגרות לתמונות מעץ ואלומיניום בסגנונות שונים: מודרני, בארוק ורוקוקו
- מסגרות מיוחדות (אנטיק) גילוף יד לאספנים, מוזאונים וציירים ידועים
- תמונות אלומיניום מחליפות צבע

dufex dufex dufex dufex dufex
רח' אילת 47, ת"א, טל': 657112

איתן עמיחי
הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ניוקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.

רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
ירושלים-664015, אילת-059-3012

רשיון נהיגה

3200 שקל

בי"ס לנהיגה

„גבע"

טל. 253230

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת

ד"ר מרדכי זידמן

הוצאת רשפים

במדינה

(המשך מעמוד 59)

מגיל 17. היחסים ביניהם לא היו קבועים, כיוון שהגבר נשוי בשנית, אך נמשכו שנים אחדות בהפסקות קלות. בשלב זה של שיגעון לילד, היא ראתה בו את המועמד המתאים ביותר להיות אבי הצאצא שלה. וכך סיפרה: „הוא לא היה אדם פשוט, או פועל עני. הוא אדם המרוויח מאות אלפי לירות לחודש. משופע ב„בוכטות" של כסף, משכיל, נאה, אשכנזי (הערכים הללו היו חשובים לי מאוד) וקיוויתי שאהרה לו."

הפעם התגשם רצונה. היא הרתה והיתה מאושרת מאוד בחודשים הראשונים. „האמנתי אז במה שאני קוראת לו הרצון לחופש המחשבה שלי". אני אגור, אחיה ואעבוד כרצוני, ואמשיך את הנעורים שלי. ולא אשתעבד לחיי מישפחה עלובים באיזו עיירת־פיתוח."

אלא שבשלבים מתקדמים יותר של ההריון החלו הבעיות. מקום דיור היווה את הבעיה הראשונה, ומגורים בבית־ההורים לא היוו את הפיתרון הרצוי. חוסר־כסף היה מיכשול נוסף. בכל־זאת עמדה יעל על דעתה ללדת את התינוק ולא למסרו לאימוץ.

בחודש ינואר בשנה שעברה נולדה לה תינוקת יפהפיה. חודשיים אחרי הלידה ראתה יעל כי עשתה מיקח טעות. החיים בדירת־סטודנטים עם תינוקת הבוכה לפעמים, חולה לפעמים, ודורשת תשומת־לב כל רגע, לא היו מה שחשבה. „הייתי קצת יותר מבת עשרים והעולם חשך עלי." אז פנתה לעורך־הדין קוסטין, וביקשה ממנו שיעזור לה לגדל את הילדה. „חשבתי לעצמי: הוא עשה חיים, והיה שותף, אז שיישלם גם הוא. בסופו של דבר זו גם הבת שלו," לדבריה, קיבל אותה יפה, ושאל מדוע לא סיפרה לו על ההריון? „הייתי מתנגד ללידה ומשלם עבור ההפלה," אמר לה. אך כאשר ביקשה ממנו לעשות בדיקת רקמות, התחמק ואמר כי לא יהיה מוכן להכיר בתינוקת כבתו.

אחרי שחשפה את עצמה בעיתונות, תנסה יעל בעזרת עורך־הדין ענבר לשכנע את בית־המישפט כי קוסטין הוא אבי התינוקת, וכי עליו לתמוך בה, ולשלם לה סך חד־פעמי של 6,500 שקל, ועוד 2,800 שקל לחודש.

מישפט

מקלחת בביח השופט

השופט הציע לעציר להתקלח בביתו

שימעון אזולאי ישב בתאו והתגרד. הוא לא יכול היה לסבול את הריח שעלה מגופו. זה יותר מחדש ימים שהוא יושב במעצר בנצרת, והימים הולכים וקרים וכך גם המים בבית־המעצר. הוא ניסה להתקלח, אך המים הקפיאו את עורו והוא נאלץ לוותר. השוטרים הממונים על תאי־המעצר שמעו לו בסבלנות, אך הסבירו כי אין באפשרותם לחמם בעבורו את המים. ואם הוא רוצה להתקלח, יאלץ לעשות זאת במים קרים.

הימים עברו, והמצב נעשה בלתי נסבל. כאשר הוזמן לבית־המישפט, להארכת מעצר נוספת, שכן הוא עצור בחשד רצח חייים עזריאל, והיועץ המישפטי התיר להאריך את מעצרו בעוד 15 יום, ביקש אזולאי מסניגורו, דרור מקרין, כי ינסה להשיג לו מיקלחת חמה.

ואכן בעת הדיון בהארכת המעצר פנה הסניגור אל השופט ראובן ג'יג'י, וסיפר לו על הבעיה של העציר. התובע המישטרתי, משה אברמוביץ, הסביר לבית־המישפט כי אין באפשרות המישטרה לספק לעצירים מים חמים, ולכן אי־אפשר להיעתר לבקשה.

אך השופט לא השתכנע. „גם העציר הוא בן־אדם כמונו," אמר לאיש המישטרה," ואם אין כל אפשרות אחרת, אני אזמין אותו לדיון שבנצרת, שם הוא יוכל להתקלח במים חמים."

המילים הללו הכריעו את הכף, ואיש המישטרה הקדים את השופט והזמין בעצמו את העציר להתקלח בביתו שלו.

כדי שהעניין לא יישכח, קבע השופט בצו, שיש לאפשר לחשוד לעשות מיקלחת חמה בעת מעצרו.

מעשה סדום

בעת מעצרו נגנבו בגדיו של העציר, ונעשה נסיון לבצע בו מעשה סדום

עוד טרם נגזר דינו, עבר זאב אשואל יסורי גהינום. הצעיר בן ה־18 נעצר בעת „מיבצע אשפתות", באשמת מכירת שתי מנות חשיש לשוטר מוסווה. הוא נעצר באוקטובר השנה, ובגין גילו הצעיר הוכנס למעצר בבית־הכלא לנוער בתל־מונד.

ימים ספורים אחרי מעצרו ביקרה עורכת־הדין נירה לידסקי, שעמדה לייצגו במישפט ונחרדה. הצעיר, שהובא אליה לחדר הראיונות, היה מזוהם ולבוש בלויים. נעליו היו גדולות ממידתו, ולרגליו לא היו גרביים. כל מראהו היה מדכא ועגום.

מפוחד ומזוכיך. הוא סיפר לסניגורית כי בגדיו נגנבו ממנו מיד עם כניסתו למעצר, על־ידי עצירים ותיקים ומנוסים ממנו. כיוון שאין לו עבר פלילי ומעולם לא היה במעצר, לא ידע הצעיר כיצד לנהוג ואיך להתגונן. באותו ערב גם נעשה נסיון לבצע בו מעשה סדום.

הסניגורית פנתה לשילטונות הכלא בכתב ובעל פה, ניסתה לעזור לצעיר. וכך כתבה: „אינני באה לנהל את בית־הסוהר תחתיך ולא לעוץ לך עצות בנושא זה. אולם כעורכת־דין אני רוצה לראות אדם שחופשתו אמנם נשללה ממנו זמנית — אך לא אדם מפוחד, מלוכלך ומעורר רחמים."

שילטונות הכלא הבטיחו לסניגורית לטפל בעניין; באותו שבוע דן השופט דויד בר־אופיר את הצעיר לשנה מאסר בפועל. בפסק־דין ארוך ומנומק הסביר, שלפי הנחיות בית־המישפט העליון אין מקום להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, כיוון שבעבירות סמים טובת הציבור מחייבת ענישי מאסר ארוכים.

וכך, תחת לבלות את שלוש השנים הבאות של חייו בצה"ל, שאליו עמד להתגייס, יכלא אשואל בכלא תל־מונד למשך שנה. יש לשער שאחרי הטיפול שקיבל בעת מעצרו לא יהיו חייו קלים יותר במאסר הארוך שנגזר עליו.

אם אלוני
בדיקות לעורך־דין

תל־אביב

הצגת הקולנוע האחרונה

מנהל הקולנוע לא ידע שעומדים לסגור עוד באותו היום את המקום.

חיים קראוס, בעל קולנוע אור־פיר, עמד באולם והביט בכסאות הריקים. „מר קראוס כבר שבע וחצי ולא מכרנו אפילו כרטיס אחד," אמר יוסף ברקוביץ הקופאי הוותיק. „אני מציע שנסגור את הקופה."

קראוס פנה לעברו והנהן בראשו לאות חיוב. „בחיי כואב לי הלב," אמר לקופאי. „אני מרגיש כמו בלוויה של חבר ותיק שמת בטרם עת."

52 שנים מלאו לקולנוע אופיר.

(המשך בעמוד 62)

כלבוטק

מאת

ד"ר יקותיאל שרעבי

ועדנה פיינרו

מישפחי

חפש את החתול

הפעם נספר שלושה סיפורים חתוליים.

הילדים ישבו לשולחן. אמא שלפה את המטעמים מן המקרר. החתולה זינקה ב־עיקבותיה. המקרר נפתח ונסגר חליפות, כשהחתולה משתרבבת בין הרגליים, קופ־צת, מכרכרת ומפריעה לאוכלים כמיטב יכולתה. סוף סוף זו ההצגה שלה. לפתע השתרר שקט. מישהו חסר כאן. כמובן, החתולה. היילולת באו מכיוון המקרר ו־השבוייה התגלתה רועדת מפחד ומקור, מקופלת בפינת המדף. איזה מזל!

זה הסיפור עם הסוף הטוב.

היה היתה חתולה ולה פינה קבועה לארוחת־הבוקר, בין המירפסת למיטבח. מדי בוקר בבוקרו היתה מתייצבת בפינ־החתולה, יקירת־המישפחה, חיפשה לה שלווה בתוך המהומה והתבצרה בחלל של לבנה. הבנאים סגרו עליה מכל צד. מש־נסתיימה הבנייה והסדר הושב על כנו הבחינו בחסר. חיפשו, חיפשו ולא מצאו. מקץ כשלושה חודשים טען הילד טענה מוזרה ועיקשת: אני שומע קולות מן הקיר. פתחו ומצאו: חתולה כחושה וחלושה, אבל בחיים. כי ככה זה אצל חתולים, אפשר גם עם מעט חמצן ובלי אוכל, לזמן ארוך.

זה היה הסיפור השלישי, שהסתיים בנס.

מוסר השכל? יש. לחתולה יש לא רק יופי אלא גם אופי. היא סקרנית מטבעה, אוהבת לטפס לגבהים ומצויידת באביזרים החיוניים לשם כך — צפרניים.

החתולה קצ'לע (לבין קליין) מתחת לכורסה

מישחק המחבואים

שאלה של כלב

ברצוני לשאול את כבוד ראש העיר תל־אביב, שלמה להט, מדוע נגזר על הורי, תושבי עירו, לשלם סך של 66 שקלים תמורת רישיון עירוני להחזקתי?!

למיטב ידיעתי מחירו של חיסון נגד כלבת (התירוץ הרישמי לחובת הרישיון) מסתכם בשבעה שקלים בלבד, סכום ש־אינני מתקרב בכלל לדמי הרשיון. בחיי־הכלב שלי אני משולל זכויות אמנטריות. בחצר הבית רודפים אותי השכנים. ברחוב אורבים לי הפקחים. בגנים הציבוריים אני מסתובב קשור, מחשש פן ירעילוני שליחי הרשויות. אפילו בשפת־הים אני מוקצה מחמת מיאוס.

אני חי בפחד מתמיד, שמא אגיע למאו־רות שמהן אף כלב עוד לא חזר. רק משום שהכל יודעים עד כמה הדוק הקשר ביני לבין בעלי, הפכו את החיסונים לפרה חולבת והפיצו שמועה בדבר מגיפה שלא היתה ולא נבראה. אם יש מגיפה, מדוע לא יחסנו את הסוסים ואת החמורים, את העכברים ואת החולדות וכל מה שהולך ברחוב על ארבע?

ובכלל, אם באומדן רשמי ישנם בתל־אביב 5,000 כלבים, הרי העיריה משלשלת לקופתה סך של 360 אלף שקלים, ואינה נותנת תמורה. אולי כדאי להגר להולנד?

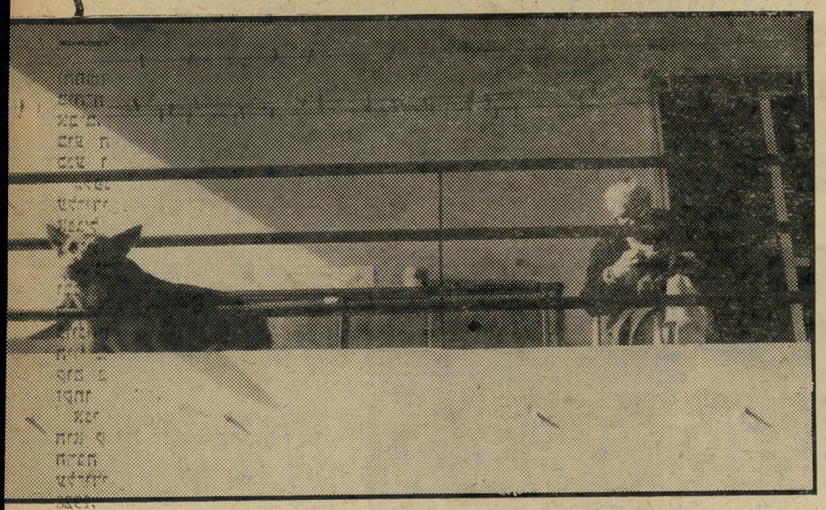

כלב תל־אביבי משקיף על הרחוב

המקום הבטוח ביותר — המירפסת

אופנה

הכן את הפרווה לחורף

הגשים מאוררות את הפרוות. גם הכלבים, זכרים כנקבות, משירים את שערם פעמיים בשנה: על סף החורף ועל סף הקיץ.

אם השיער ארוך, יהיו לך סימנים על־פני כל הבית. כלבים בעלי שיער קצר יעייפו פחות במיקרה זה. אבל דבר אחד ברור: אם רוצים כלב חלק ומבריק ולא שערות במרק ובמקרר, ולעומת־זאת גם בלי קרציות, פרעושים ושאר מריעין בישין בשערותיהם של בני־הבית, הנה תדריך.

1. קנה מיברשת או מסרק המתאימים לאופי הפרווה של הכלב שלך. בחן את השיער — ארוך, קצר, קשה, רך וכו'.

2. אם הוא זקוק למריטה, אל תתחיל קאריירה חדשה על חשבונו. תן לספרית מדופלמת להתפרנס מזה.

3. מדי יום ביומו, כשאתה יוצא אל הגינה, קח אתך את המיברשת. הברש את הכלב הברשה בריאה, כולל פינות. את השיער המת זרוק לתוך שקית אשפה.

4. מדי שבוע אבק אותו באבקה נגד קרציות. בחורף אפשר לעשות הנחה ב־תדירות של אחת לשלוש שבועות.

5. מצאת קשקשים או טפילים חיצו־נייס — עקוב אחרים. אם הסיבה היא מחלה, קח אותו לרופא.

הברשת, סירקת, איבקת, חפפת, קיר־צפת — ורוצה לדעת אם הפרווה בריאה? לטף אותו נגד הכיוון. השיער חוזר למקומו מיד. משמע — הפרווה יבשה ובריאה. נדמה לך שאינה מבריקה די הצורך? תן לו כף של שמן תירס ליום. שמן תירס הוא שמן עשיר בחומצות שומניות, המע־ניקות לפרווה ברק של פמוטי שבת. הכיס לא מאפשר לקנות שמן תירס? לא נורא. כל שמן אחר יבורך.

אימוצים

מישפחה מחפשת כלב לבראדור

מישפחה ברמת־גן, בעלת בית פרטי, גינה וארבעה ילדים, משתוקקת לכלב לבראדור להשלמת השימחה בחיים. הכלב לא יצטער על כך — לבעל־הבית ותק בחינוך כלבים.

כלבת דוברמן יפהפיה, קצוצת־זנב ו־חתוכת אוזניים, בת שבעה חודשים, מחפ־שת בית חדש.

המעוניינים לאמץ או לתת חיות לאימוץ, ייפנו לעורכי המדור, במערכת העולם הזה. העורכים אינם אחראים לבריאות, למחירים או להצלחת האימוץ. הם רק יוצרים קשר בין הבית המאמץ לבעל החי המאומץ.

חברשת הכלב אחרי איכוך

להבריש כל יום — לאבק פעם בשבוע

תה, כולה קישקוש ושימחה. ביום מר ונמ־הר הגיעה הביתה מכונת־כביסה חדשה, שהוצבה במירפסת שליד המיטבח. עקרת־הבית היתה אוספת את הכבסים המלוכ־לכים ומשליכה אותם היישר לתוך המכונה, ומשנמלאה הכמות היתה מפעילה את ה־מכונה. בין הפעלה להפעלה נשארה המכו־נה פתוחה. באחד הימים השתחלה לה ה־חתולה ונחה על הבגדים המלוכלכים. בע־לת־הבית לא הרגישה בכך והפעילה את המכונה. רק כשפתחה את המכונה גילתה את האסון המחריד.

זה הסיפור עם הסוף הרע.

גם הסיפור השלישי הוא סיפור־מן־החיים. הדבר קרה לא בישראל, אלא באנגליה, וככל שלא ייאמן יש להאמין כי אכן קרה. בבית אחד עשו ריימונט.

לכן, אם יש יצור נפלא כזה בבית אל תשכח:

- פתחת ארון, ארגז או מגירה — סגור אותו, הוא עלול להפוך למלכודת־מוות.
- תרופות, נוזלים ותכשירי־ניקוי ה־נראים בלתי־מזיקים, עשויים להפוך רעלים.
- טבעות או שרשרות עשויות לפתות את יצר השעשועים של החתול — להעלים, פן ייעלמו.
- לפני שהפעלת מכונת כביסה, או ייבוש, תן עוד מבט. גם תינוק עשוי להישכח במכונת־ייבוש.
- בעוזבך את הבית חפש את החתול (או את הכלב) ואמור לו שלום. כדי שתדע כי אינו סגור.

(המשך מעמוד 60)

בית־הקולנוע הוותיק, השני בתל־אביב, ידע ימים טובים מאלה. בשבוע האחרון החליטו בעליו להיכנע ולסגור אותו באופן סופי.

„לפני חודשיים הועזקתי ארצה על־ידי בני דודי,“ סיפר חיים בן אנג'ל קרסו, שהוא בעל 50 אחוז ממניות הקולנוע.

„אני חי בברזיל כבר 26 שנים ובני דודי, ששם מישפחתם אף הגעתי הנה כי שמעתי מהם על כוונתם לסגור את הקולנוע. הם היו בדעה שיש לסגור את המקום בשל ההפסדים הרבים שאחזקתו גורמת.

אני אדם סנטימנטאלי, יש לי הוא קרסו, מנהלים פה את העסק. הרבה רגשות למקום הזה, שהוקם על־ידי אבא שלי ואחיו בשנת 1928, והחלטתי לנסות ולהציל את המצב.“

קופה סגורה. המזל לא האיר פנים לחיים בן אנג'ל. כל נסיונותיו לרכוש סרטים מחברות הה־פצה הגדולות ביותר עלו בתוהו.

לקולנוע דבק שם של מקום המצוי רוב הזמן בהפסדים.

„ניסיתי להביא הנה סרטים פולאריים, טובים, אבל לא הלך. השקעתי הרבה זמן ומאמץ במשא־ומתן עם חברות־הסרטים, שהשיבו בסופו של דבר בשלילה.“

הידיעה שפורסמה לפני שבועיים בעיתון מעריב, היתה הקש ששבר את גב הגמל. „קולנוע אופיר ייסגר היום...“ ציינה המודעה, שהפתיעה לגמרי את חיים בן אנג'ל, אך לא את שאר השותפים בני משה קרסו, שהיו אחראים להפצתה.

„כעסתי מאוד כשראיתי את הפירסום,“ אמר קרסו. „אנשים הפסיקו לגמרי להגיע להצגות הקולנוע. יום אחרי יום נאלצנו לסגור בשבע בערב בלי שהצלחנו למכור אפילו כרטיס אחד. לא נותר בידי לעשות דבר מלבד להרים ידיים ולהיכנע.“

ואכן, שבוע לאחר שהכחיש חיים קרסו את דבר סגירתו העתידה של קולנוע אופיר, פורסמה ידיעה נוספת, שאימתה באופן סופי את סגירת הקולנוע.

פה ושם עדיין ניתן למצוא ב־מדרגות הקולנוע צופה או שניים, שלא שמעו על דבר הסגירה, והגיעו לראות מה מציג באופיר. אך הם נתקלים בבית־קולנוע חשוך ובקופה סגורה.

„אני עוד זוכר את התקופה שהייתי ילד ונהגתי לרוץ כל יום לראות סרט,“ נזכר קרסו. „אז לא דיברו על משברים בענף הקולנוע ולא על אינפלציה. אף אחד לא חלם על סגירת המקום. היו מצטופפים בו מאות אנשים מידי ערב.“

חיים קרסו בהקרנה האחרונה בקולנוע אופיר
העיתון ניבא

עליה ביזיון הדרכון

כיצד מתייחס מישרדי־הפנים לתושבי חוץ, ששוכחים את הדרכון?

„זילזול בדרכון הישראלי? על סמך מה אתה מעליב אותי בצורה גסה כזו?“ שאלה האשה הנאה את ישראל פרום, מנהל המחלקה לאשרות יציאה מהארץ במישרד־הפנים.

לפני שבועיים הגיעה עליזה אורטנר ארצה, בכוונה לבדוק אפשרות של חזרה לארץ והעלאתו של בעלה. בעודה במטוס, בדרך לישראל, הבחינה ששכחה את הדרכון הישראלי בביתה שבמינכן, גרמניה, לכן השתמשה בדרכון הגרמני כדי להיכנס לארץ.

„בדרך־כלל אינני שוכחת לקחת איתי את שניהם. ביקורי בארץ הם תכופים מאוד בתקופה זו, מאחר שבעלי ואני מתכוננים לחזור לישראל בתקופה הקרובה. היו לנו הרבה מאוד סידורים לעשות כאן. בשדה־התעופה קיבלתי תוך דקות ספורות אישור כניסה לארץ. הבעיה התעוררה כשרציתי לחזור לגרמניה.

„שלוש פעמים הגיעה הגברת אורטנר למישרד־הפנים. האחראי על הענקת אשרות־היציאה, מנכ"ל המחלקה ישראל פרום, לא היה. את מקומו מילאה פקידה צעירה, שלא ידעה לענות לעליזה על שאלותיה. והיכולת שלה לעזור בקבלת אשרת־יציאה הצטמצמה במישפט, „אני אעביר הכל למר פרום.“

„כשסוף־סוף מצאתי את מר פרום,“ סיפרה עליזה. נדהמתי לגלות מצידו יחס של זילזול מוחלט כלפי. הוא לא היה מוכן להשיב על שאלותי בטלפון. ואני כדי לקבל תשובה לגבי מועד קבלתה של התעודה, הייתי חייבת לרוץ למישרד־הפנים ולזכות שם בעל־בונות.“

ישראל פרום שחזר לעבודתו לאחר מחלה ממושכת, הסביר שאין זה מנוהלי מישרד־הפנים לענות על מועדי קבלת דרכונים ואשרות־יציאה בטלפון. „מלבד זאת,“ הסביר, „אני חושב שישנם אנשים רבים, ישראלים לשעבר ותושבי חוץ כיום, שנוסעים משום מה לשכוח את הדרכון הישראלי שלהם בבית.

„הדבר חוסך להם צרות ועיכובים בדרך. אני רואה בזאת זילזול בדרכון הישראלי ובתור עובד מישרד־הפנים ותושב מדינת ישראל עלי לעמוד על כך שהדרכון כמייצג את מדינתנו יכובד.

עשרה ימים עברו עד שקיבלה עליזה אורטנר את אשרת־היציאה שלה. זילזול בדרכון הישראלי אולי לא הפגינה, אבל היא יצאה את הארץ עם מישקע שלילי מאוד ומזלזל כלפי מישרד־הפנים.

עוזה אורטנר
שני דרכונים

ארקיע ARKIA

חגיגת קיץ באילת!

ארקיע מזמינה אתכם לבלות חופשת קיץ באילת כמעט במחיר הטיסה -

999 שקל ליחיד בחדר זוגי.

מבצע מיוחד - ינואר 81.

המחיר כולל: 4 ימים (3 לילות) במלון 4 כוכבים עם ארוחות בוקר עשירות וטיסה הלוך ושוב מתל־אביב/ירושלים (כולל כל המיסים). באילת השמש מלטפת הים כחול, הנוף קסום והאוירה בינלאומית. בוא לאילת הקייצית היא מחכה לך עכשיו. המבצע בתוקף מ 4.1.81 עד 1.2.81
פרטים והרשמה בכל משרדי ארקיע ואצל סוכני הנסיעות

* באותו מחיר 5 ימים (4 לילות) במלון 3 כוכבים. לילדים הנחות גדולות

ארקיע- חופשה כמעט במחיר טיסה

על המסלול

מה שטוב לגדולים טוב גם לקטנים

מקובל היה לחשוב, שכשמדובר באופנה, הכוונה לאופנת נשים או גברים. כך זה היה עד כה. אבל לאחרונה חלה מהפכה בתחום הלבשת ילדים ותינוקות. מתכנני האופנה משקיעים מחשבה ורעיונות כיצד לשוות לדור המחר את המראה האופנתי. אני יכולה רק לברך על כך. מה יותר חמוד מילד חמוד הלבוש בבגד הולם, שמוציא מפיך את המישפט: הוא באמת חמוד!

בלודזיה הפקידו את תיכנון אופנת הילדים בידיה של מעצבת האופנה איילה רז. היא תיכננה עבורם סרבלים בלי שרוולים, חליפות טרנינג וחליפות שני חלקים.

צמד חמד בלבוש אופנתי. הוא בסרבל מבד פלנל סרוג צמוד ומחמם, עם רוכסן לכל האורך וקפישון לכיסוי הראש. היא לבושה בסרבל ללא־שרוולים.

מישבצות על פלנל בגדלים שונים מציגה חברת **מיני להב** לילדים. חולצות הפלנל שבתמונה עשויות 100% כותנה.

ללא שרוולים הסרבל של חב־רת **לודזיה** מבד פלנל סרוג צמוד לגוף ומחמם היטב, עם חולצה תואמת.

כולם מבדי פלנל סרוגים, המחממים היטב וצמודים לגוף. גם הצבעים הם ציבעי ספורט אופנתיים: לבן, כחול, אדום, חום ואורן.

גם באופנת מיני להב חושבים על הדור הצעיר. הם תיכננו חולצות בכל הצבעים והגדלים לילדים, כשהדגש הוא על מישחקי מישבצות.

חולצות הפלנל עשויות מ־100 אחוז כותנה והן מצטיינות בצווארונים קטנים, כשלעומתם מובלטים הכיסים על־ידי מישחק מישבצות אלכסוני.

הצבעים הדומיננטיים בביגדי הילדים הם: כחול, תכלת, חום, בז' ואדום. ציבעי המיכנסיים תואמים לחולצות. המחירים לצרכן (כולל מ.ע.מ.) של אופנת מיני להב הם החל מ־115 שקל עד 150 שקל.

אז למה באמת שלא נלביש את ילדינו בבגדים יפים ואופנתיים? מגיע להם, לא?!

מותניה וסרבל מבד קורדרוי עם תפרים מודגשים בחזית העליונה וגומי במותן, מיוצר ע"י חברת **אביל** (אבי מודל). המותניה היא מאקריל עם לולאות עץ, והיא נלבשת מעל חולצה משובצת מבד.

קפישון על חולצת פלנל סרוגה עם רוכסן עבה במרכז ופסים מודגשים באיזור הכתפיים.

חניתה צנטנר

נמר של עיר

אלוהים עצר שוב באבולי ✷ הקיטש והכישלון של אהרון מגד ✷ הצללים של פטריק מודיאנו ✷ המיסטיקה הגנובה והמתוקה ✷ אינטלקטואל בנוסח הזמן הישן

שיחזור

הרעידה

תיזכורת בת כמה שורות, בסקירת הספרים של ניו־יורק טיימס, במדור סיומות, תחת הכותרת „שוב, אבולי". רעידת־האדמה שזיעזעה את דרום־איטליה, שבה והשפה את פיסת העולם־השלישי השוכנת בלב אירופה. אחת העיירות שנהרסו עד יסוד ברעידת האדמה היתה העיירה אבולי.

קוראי הספרות היפה זוכרים את העיירה אבולי מספרו של הד"ר קארלו לוי אלוהים עצר באבולי, שנקרא משום מה בגירסתו העברית „ארץ שכוחת־אל".

המחבר קארלו לוי, יהודי איטלקי, סופר, פובליציסט וקומוניסט, הוגלה בימי שילטונו של מוסוליני לאבולי, שאותה הוא מגדיר בספרו כך: „אין אנו נחשבים כבני־אדם, אלא אך כבהמות, כבהמות־משא, אי אף כחותים מבהמות, סתם חיות־מדבר. אלה, על כל פנים, חיות אם בתוכ ואם ברע, אם כמלאכי־עליון ואם כרוחות־רעות, בעולם משלהן, ואילו אנו אנושים לכיף ראשנו לפני עולם הנוצרים אשר מעבר לאופק, לשאת את עולו ולעמוד בפני יתרונו... ישו עמד מלכת באבולי, מקום שם יניחו הדרך ומסילת־הברזל את חוף סאלרנו ויפנו אל שמחי השממה של לוקוניה. ישו מעולם לא הרחיק עד הלום, וכמוהו אף לא

ארץ שכוחת־אל
ציור העטיפה: אודרי ברגנר

הזמן, אף לא הנפש ביחודה, אף לא התיקווה, אף לא יחס חסביבה למסובב, אף לא התבונה וההיסטוריה. ישו מעולם לא הגיע עד הלום, כאשר מעולם לא הגיעו הרוחים, שנסתפקו ברצפת חילות־מרשמר כאשטרמואות, בלא לחדור אל תוך ההרים והעירות, גם לא היוונים, אשר עלו כפורחים אצל מפרץ טאראנטו. איש מחלוצי תרבות המערב לא הביא עמו הנה את בחינת הזמן ואת האלהת־המדינה אשר לו, אי איתה פעלתנות־לבלי־חשך הניוותה מעצם עצמה. איש לא בא לארץ זו אלא בחינת איוב, כובש,

מקור

הונאה

לזוג ישראלי בשנת שבתון בארצות־הברית נודע שבנם, שנשאר בארץ, נעדר. בני הזוג ששכלו כבר את בכורם מהרים לשוב. האב, שהוא פרופסור לפיסיקה, יוצא למסע בעיקבות בנו האבוד, והושף בכך את החד־מימדיות של המחבר. זה סיפור המיסגרת של סיפרו העונתי של **אהרון מגד** מסע באב*.

הרומן־תורן של אהרון מגד אינו עולה באיכותו על קודמיו. הוא מתמשך ברדידותו על אותם מישורים שמגד מרדד בהם את האותיות מזה שנות דור, בעיקר בספריו האחרונים: העטלף, הירוק וגבו והרוח הרעה, עשאהל והחיים הקצרים. אלה משמשים עדות חותכת לכוח־התמדה חסר־תקדים בספרות העברית של פיגורת עבר, שאין לה מה לומר, ולמרות זאת היא עושה פיתולים עקשניים כדי להיוותר על מפת הספרות.

מיגרעתו העיקרית של הספר היא בשיעמום שהוא משרה על קוראיו ובסמלים הלאומיים שהמחבר מרעיף ביגות לשורות, כמו היה מחזיק תעשיה קטנה של סמלים מסוג זה. מעלות אלה מרצף מגדי בניסוחים עבריים כמו: „ביקוד הזה", „הלהט הלוהב", „הצניעות" ושאר מילים היוצרות את הלשון המגדית, שכל קשר בינה לעברית בת זמננו מיקרי בהחלט.

מגד, שקרא מן הסתם בספרי־מהקר על ספרות, שעל הסופר המודרני לנהל תשבצים למען קוראיו, פותח בעמ' 9 בתשבץ מגדי במסע באב. הוא מספר על גיבורו **דניאל לוין**, שקנה בשדה־התעופה את הספר ו של המחבר האמריקאי **תומאס פינצ'ון**, והוא מעיר, כמו לתומו: „וראה שהגיע רק עד עמוד 13, לאחר כל השעות הארוכות, בספר שקיווה לסיימו תוך כדי המסע, ושתחילתו היה כה קסם רב לגביו, מעין המחשה אמנותית־פנומנטית לכמה מסברותיו על מהות הזמן..." ואם הקורא, המקומי והפרימיטיבי, רוצה לחקור ולגלות מהן אותן „סברות על מהות הזמן" של לוין, הרי שבתחתית עמ' 13 בספרו של פינצ'ון הנ"ל יגלה שכתוב: „מפקדו היה אחד מה קיהנו, ברזילאי שרצה לצאת ולהילחם בערבים בישראל..." באמת, סברות מרתקות על מהות הזמן. וחוץ מזה, איוולת היא לחשוב שניתן לסיים ספר כזה בטיסה מארצות־הברית לישראל.

אין ספק שאהרון מגד הפך נכה ספרותי ביום בו נתקל לראשונה ביצירה מאת

אהרון מגד
קטלוג של שיעמום

המחבר היהודי אמריקאי **סיד בלו**. הוא ממחיש את נכותו זאת מאז ועד למסע באב. אלא שמסעותיו של מגד הם סינטטיים, משעממים ונטולי אמינות בהשוואה למסעות מורו ורבו סול בלו. ומסעות אלה מובאים כמו היו קטלוג של שיעמום, במיון מאוד בלתי אחראי, עם דמויות ונפשות־פועלות חד־מימדיות, כמו חיי הנישואין של דניאל לוין, שהינם בבחינת לקט משומש של שטר־כתובה דהוי.

קטעים מספרים מקצועיים של מדע הפיסיקה, אותם מגיש מגד בתיפזורת לאורך הספר, אינם משכנעים. ספק אם היה בכוחם ובאיכות תירגומם כדי לספק למגד מישרה כמתרגם בתחום זה. חוסר האמינות בעברית צועק את צעקתו גם בקטעים המקצועיים. כאשר מגד אינו תוחב את אצבעותיו השמנות אל מדע הפיסיקה, הוא מנסה להוכיח לכמה מידיו את בקיאותו במפת־הדרכים של ארצות־הברית. אלא שהבקיאות אינה מוסיפה מעלה כלשהי למסע באב, שהרי הספר הזה אינו „מדריך לישראלי בארצות־הברית".

אין אהרון מגד מצליח למחוק את אותן הבלחות של נציג גזע־אדונים, החושב את המדינה לנחלתו הפרטית. בעיקר כאשר מדובר בניסוחים כמו: „תראי, עזרא, מבחינה מעשית אין בעיה. אני אדבר, כבר מחר, עם הפסיכולוג הראשי של הצבא, ידחו לו את הניוס לחצי שנה... ביחוד בהתחשב עם..." דיבור מטופש המציג מיני־מדינה שבה כולם חברים של כולם, וכתובתו של „הפסיכולוג הראשי של הצבא" ידועה לכל. ואז ניגשים אליו ומסדרים שיגייסו את ילדיהם לגלי צה"ל או לבמחנה או ל־במחנה נח"ל, כדי שלא יהיו בסכנה כלשהי, ונצח הספרות הפלמ"חית ישמור על עצמו.

יש הרגשה מכאיבה מעט, שאהרון מגד, בסיפרו זה, לא כיוון כלל לקוראים ישראלים החיים בארץ, אלא לישראליים ההיים בארצות־הברית. וזו כנראה הסיבה לעומס המייגע של מישפטים וציטוטים המרצפים את הספר באנגלית צפופה.

במסע באב מתנהל מסע תת־הכרתי המספר על גורלו של סופר מזדקן, שאיבד את המגע עם החיים האמיתיים, עם הלשון ועם האנשים. הוא מתחנף לקוראים הצעירים של שלהי שנות ה־70 בציטוטים מתוך **בוב דיילן**, שהיה נכס תרבותי בסוף שנות ה־60, כשמגד ציטט עדיין את סטאלין.

בפרקים שבהם מנסה מגד לשבץ ערכים אנושיים, בינלאומיים, הוא מעמיס על הקורא את הירושימה וזורה מעט אבקת שואה, כמו: „כשנכנסו הגרמנים לקראקוב וכלאו את יהודי העיר בגיטו, גויים היא, אז בן שמונה־עשרה, לפלוגת עבודה שהיתה יוצאת לעבוד במחצבה בזקר־כיקר והחזרת בערב..." קטע מרגש, העשוי להעניק למסע באב את פרס השוגנים ע"ש **אלי ויזל**.

התופעה ששמה מסע באב מסתיימת בקביעות: „ועין שנפל אפשר שיקום, וכד שנישבר על המפוע אפשר שיהיה לשלם, והאבן תשוב מן הבור, ועצם תקרב על עצם, והרוח תביא, וכל הנשמה — כי לא ברעש אדוני. לא באש."

תרגום

הנוגה

פטריק מודיאנו הוא מהתופעות המעניינות את המגמה ששלטה בספרות הצרפתית הצעירה במהלך שנות ה־70. ספריו שראו אור בתירגום לעברית הם רחוב החנויות האפלות, שדרות הטבעת וככר האטואל. הם מאפיינים את התגבשותו של הזרם היהודי המיוחד בספרות זו. גם התסריט לסרט של **לואי מאל**, לאקומב לוסיין, מעיד על נוסחו המיוחד והימתיכוני של פאטריק מודיאנו.

סיגנונו של מודיאנו בולט ברציפות שבה מוליך הגיבור את העלילה בגוף־ראשון, בנוסח משחרר, כאילו איזה דיבוק דוחף אותו להתבטא. הזמן של מודיאנו מדלג בין עבר להווה, והשואה שבה וחוזרת, כמו אינה מרפה מעולמו של המחבר ומעולמם של גיבוריו.

ספר אחר של מודיאנו שראה אור בעברית החודש הוא וילה נוגה*. סיפור העלילה מתרחש על הגדה הצרפתית של אגם ג'נבה, כאשר נפשו של הגיבור, המספר הצעיר, מתמודדת עם אימי ופחדי השואה, על רקע השלווה הניטראלית של שוויץ. בדומה לעבודות קודמות שלו, הרי שהמעברים המאוד מהירים מן העבר אל ההווה, יוצרים את המתח היצירתי.

וילה נוגה מהולה בקסם כתיבה. הגיבור־המספר דומה ומקביל לדמויות התלושות של ספרות פוסט־ההשכלה העברית.

---

* פטריק מודיאנו — וילה נוגה; הוצאת זמורה ביתן מודן; 140 עמודים (כריכה רכה).

* אהרון מגד — מסע באב; הספריה לעם; הוצאת עם עובד; 200 עמודים (כריכה רכה).

וילה נוגה הוא בבחינת מיון קפדני של אביזרים רבים ושונים מאותו עולם רחוק שאינני, עולם שבלט בפריטיו ולא בזוועתו: את הפריטים של העולם הטרום־נייל־מחמי אמיר מודיאנו באהבה מטורפת לסרטי הקולנוע של ראשית שנות ה־60, סרטי **אלאן רנה, אנטוניוני** ואחרים. לעיתים דומה שיש כאן פארודיה יהודית ציונית על אשתקד במארינבאד של **אלאן רוב־גרייה**, כאשר השאלה המוסווית, מעמתת את האביזרים והכלים של האנשים אל מול הזיכרונות שלהם.

אופיינים לסיגנונו המהיר והלא־הגותי של מודיאנו הם הדיווחים בנוסח: „הייתי שב ונתקף אימה. לוגם **אלכסנדרה׳ בבאר כדי להירגע, שב ועולה לחדר וכידי צרור של כתבי־עת. היינו קוראים בהם, שרועים ארצה או על המיטה, לפני דלת־**

פטריק מודיאנו
מוטיב התאבדות

הזכוכית הפתוחה. כינוי לכתבי הזהב של קרני־השמש האחרונות. כתה של לנה טרנר דקרה למוות את מאהבה של האם. אריל פלין מת מהתקף־לב ולידידה הצעירה שאלתו לאן תנער את אפר הסיגריה שלה עוד הספיק להורות על לוע של ברדלם מפוחלץ. גם אנרי גארא מת, בקבצן. והנסיך עלי חאן — בתאונת־דרכים באיזור סיראן...״ הרושם הוא שהמוות וההתאבדות הם בבחינת מוטיב חוזר ואהוב על מודיאנו בוילה נוגה.

מודיאנו משחק בסיפרו בהעברה ובהערה־חוזרת של תחושות ומצבים, בעוד שדמות עצמו שבה וחוזרת לה: „ואמנם הירהרתי ממושכות בגישואיהם של מרילין מונרו וארתור מילר; נישואים של אמריקאית מדורי דורות ויהודי. גורלו, של איבון ושלי, יהיה דומה, פחות או יותר. היא, צרפתיה קטנה ושורשית, שיעשה, בתוך שנים מספר, כוכב־קול־ע. ואני, סופי שאהיה לסופר יהודי ביב משקפי־קרן עבות־עבות...״

ה נוגה ממשיך את ספרין־לבטין מודיאנו, באותו עולם של מועקה ה בנוגה.

תולעי תרבות

הגניבה

מתי מגד הינו האח המוכשר של **אהרון מגד**. למרות מישגי־ילדות וחטאי־נעורים רבים, פירסם מתי מגד את אחד הסיפורים הראשונים אודות הישראלי הכובש כבר בשנת 1956, תחת הכותרת סופו המר של ד. בסיפור זה הוא מתאר את התנוונותו של מושל צבאי ברצועת עזה (אחרי „מיבצע קדש״). אלא שבהמשך הקאריירה הספרותית שלו שב מתי מגד אל מישור מישגי־הילדות שלו. זה קרוב לחמש שנים הוא מתגורר בארצות־הברית, ובהתאם לכל נוסחה מקובלת, הריהו בבחינת יורד מן המניין. אלא שאין במעמד זה כדי לשנות את ההערכה הספרותית־מקצועית.

באחרונה פירסם מתי מגד ספר עיוני האור הנחשן — ערכים אסתטיים בספר הזוהר*. בספר זה הוא תותר, בעזרת ערכים פיוטיים של ספר הזוהר, להגיע אל מעבר לעולמנו החומרי. אלא שהספר לוקה בריח של גניבה. מגד מציג עצמו כ„כלי ראשון״ למסירת ספר הזוהר לקורא העברי, בעוד שהוא מוכר לקוראיו את תירגומו של י. **תשבי** למישנת הזוהר ואת עבודותיהם של **פינחס לחובר** ו־**גרשום שלום**. הוא מקצר, משווה, משבש ואונס את תירגומיהם, כתביהם ודברי הפרשנות שלהם, שאינם נזקקים לעזר המגדי.

חוץ מאשר הגניבה המאוד־ספרותית של מגד מעבודת תשבי, לחובר ושלום, הרי שכתיבתו חסרה את התרבות והחן, היד־ענות וכושר הפרשנות המלווה חוקרים אלה, שחשפו את כל שניתן לחשוף למען הקורא העברי ממישנת הזוהר. סיפרו של מתי מגד רחוק מהזוהר הקדוש.

דיוקן

הבהרה

ספר צנוע שראה אור לפני כשנה בהוצאה פרטית, חושף מערכת השקפות מרתקת של עיתונאי כימעט־נשכח. הכוונה היא ל**משה קרן**, חבר מערכת הארץ, ששיא פעולתו חל במחצית הראשונה של שנות ה־50. סיפרו בעיות חולפות ובעיות של קבע **ראה אור בעריכת אלי שאלתיאל**.*

קרן, שיהיה ספק עיתונאי בעל השקפת־עולם מוצקת ספק אינטלקטואל נוסח הזמן הישן, משקף את עולמו זה ברשימותיו המקובצות. בדומה לאחרים שעבדו בעבר הרחוק בהארץ, גם משה קרן הוא יליד גרמניה (ברלין, 1900), ששירת בצבא הקיסרי בשלהי המילחמה העולמית, בעל דוקטוראט באוניברסיטת גטינגן (1923). הוא עבד בעסקי הבנקאות של מישפחתו והפך בהדרגה לכתב בכיר בנושאים פוליטיים וכלכליים בכמה מעיתוני גרמניה בימי הרפובליקה הוויימארית. עם עליית היטלר לשילטון עבר דרך איטליה לארץ־ישראל (1934), התמודד עם הלשון העברית ויכול לה. עם פרוץ המילחמה הועלמית השניה התגייס לצבא הבריטי, ואחרי

משה קרן
מעבר לאופקים הצרים

תקופה קצרה יחסית עבר קורס־קצינים. הוא השתחרר מהמילחמה בדרגת קפטן. ב־1946 הצטרף לסגל עורכי הארץ, והיה אחד ממחברי מאמרי המערכת (מיום ליום). עם קום המדינה התגייס לצה״ל

---

* מתי מגד — האור הנחשך — ערכים אסתטיים בספר הזוהר; הוצאת ספריית פועלים; 136 עמודים (כריכה קשה).

** משה קרן — בעיות חולפות ובעיות של קבע; ערך: אלי שאלתיאל; הוצאת א.ש. ת״ד 4070, ירושלים; 238 עמודים (כריכה רכה).

ואחר־כך לשרות החוץ. בקיץ 1953 שב קרן לעבודה במערכת הארץ. בשלהי 1955 נפטר.

רשימותיו שקובצו בספר זה כמו סותרים אימרה ישראלית ישנה: „חורים בהשכלה סותמים בנייר עיתון״. באחת מהרשימות הראשונות קדחת השנורקות כותב קרן על אחד מעקרונות־היסוד של הקלקלה הישראלית: „ואם אי־אפשר להשיג את התרומות הדרושות, הרי נשיאת תמיד הממשלה או הסוכנות כמיפלט אחרון. הן תבואנה להצלה, כי להן יש, כידוע, כסף בלי קץ...״

סידרת רשימותיו המעריכה את בידודה של ישראל דומה כמו תואמת להיום. תחת הכותרת הכלי השבור הקרוי מדיניות החוץ של ישראל הוא מבאר: „לאשר תפנה את מבטך תראה שרידים של תיקוות מאוכזבות, של ידידות שלא עמדה במיבחן, של תוכניות שלא הצליחו...״ השינויים במערך הכוח־העולמי מנוסחים בבהירות, תחת תת־הכותרת עליית קרן הערבים. הפרספקטיבה הרחבה בולטת כמעלה העיקרית של מאמריו. מאמר ניתוחי מובהק, תחת הכותרת בינינו לבין מצריים, מנתח את האינטרסים של ישראל ושל מצריים, עד שדומה כי פורסם רק באחרונה. הוא מטיף, בניגוד לאופנת אותן שנים, להשתלבות במרחב: „אם אנו ובנינו ובני בנינו רוצים להחזיק מעמד בלי להיות לחיילים לעד במחנה מבוצר ומוקף אויבים, אנו חייבים להשתלב בצורה זו או זו באיזור שבו הושיבה אותנו ההשגחה. מטרה עליונה זו אפור שתיעלם אף לרגע מעינינו. המפתח לעתיד לם הערבי הוא היום בידי מצריים. כל ניסיון להגיע להסדר חלקי ובלתי רשמי, כל מניעת החרפה נוספת של המתיחות, כל חיסול בעיה — כמוהם כהשקעה מדינית למועד ארוך.״ (17.6.1955).

רשימות הכלכלה של משה קרן, החל מתורת כלכלתנו על רגל אחת דרך רזרבות שאכלנו וכלה באם יימצא נפט חושפות עולם שערכיו יצוקים עדיין בהווה. תחת הכותרת החלטה קשה שאין מנוס ממנה מבהיר קרן: „פימנים מדאיגים מעידים על הגברה חדשה של הלחץ האינפלציוני. עצירת תהליך מסוכן זה היא תפקידה של המדיניות הכלכלית כה״א הידועה...״

סידרת כתבותיו האחרונה מובאת כהערות על פסק־דין קסטנר והיא אחת התעודות היותר־אינטליגנטיות שראו אור עד כה ושהתמודדו עם נושא זה, הרצוף מלכודות רבות.

בחטף

המקוריות של משה דור * כיכר ויזלטיר פינת גרבוז * החיסול של ניסן נתיב * היושר של קניוק * המסירות של גלאי

●● משוררים התחלקו תמיד לכאלה שמפרנסים חצרות של מעריצים ולכאלה שאינם נזקקים לשרותי מעריצים. המשורר **מנחם בן** מחזיק חצר בת איש אחד, ששמו בישראל **תנחום אבנר**. וזה מביע את דיעות אדונו כאשר הוא נתבע לכך. בחוברת מאזניים האחרונה פורסמה רשימה של אבנר ברוח אדונו, בה השמיץ את המשורר **יהודה עמיחי** שלא בשמו, והלל ושיבח את מנכ"ל אמקור **אורי ברנשטיין**, החוטא בזמנו הפגני בחיבור שירים ●● כתב־התרבות של מעריב, **משה דור**, הפגין לפני כשבועיים מקוריות חסרת־תקדים, כשכתב על הסופר הבריטי **גרהאם גרין** שזכה בפרס ירושלים. במאמר הסופר שמצפה למוות פרש דור רשימה על חייו והישגיו של גרין. דור שכח לציין כי הרשימה שעליה חתם היתה תירגום כימעט מילולי מרשימה מקיפה על גרהאם גרין, שפורסמה בשבועון האמריקאי ניוזוויק ב־9 ביוני 1980 ●● במשך קרוב לשנתיים החזיקו הצייר **יאיר גרבוז** והמשורר **מאיר ויזלטיר** בסטודיו משותף. גרבוז נהג לציין כל העת, כי הקשר ביניהם הוא עגייני ולא אידיאי. החתול השחור שעבר באחרונה בין ויזלטיר ועורך סימן קריאה הד"ר **מנחם פרי**, בדבר מעורבות־יתר של חוקרי הספרות בתהליך יצירת הספרות, עורר את ויזלטיר לשחר אחרי שותפות כדי לייסד כתב־עת חדש בעל נטייה ליצירתיות. ויזלטיר לא הרחיק לכת, הציע לגרבוז שותפות במעשה העריכה. גרבוז, שהוא מהציירים הפעלתנים ביותר, הסכים. התוצאה: כתב־עת חדש העומד לראות־אור בקרוב. השם: כיכר. מתנגדיהם ויריביהם של אנשי הכיכר החלו כבר ללגלג כי המדובר הוא ב„כיכר ויזלטיר פינת גרבוז...״ עורכי כתבי־עת אחרים מודעים לתמיכה העתידה לבוא מצד ההסתדרות בכתב־העת החדש. תמיכה זו תקווז מתמיכה עכשווית בכתבי־עת אחרים. הסיבה: גרבוז הוא אחיו של האיש החזק בהסתדרות **אהרון הראל** ●● הביבליוגרף הוותיק **גייצ קרסל** פירסם תגובה על קביעה של **שבתאי טבת** בחלק השני של סיפרו קינאת דויד, כי הרשימה לשאלת עבודתנו הקואופרטיבית, שפורסמה בכתב־העת קונטרס מס' 4, בחתימה ד.ב. אינה מאמר של בן־גוריון אלא מאמר של **דויד בוזך (בזומנפלד)**. גרסל מעיר: „אולם לא עלה על דעתי לייחס חתימה זו לבן־גוריון ומכל שכן שיבוא שבתאי טבת ו׳יפעניחה׳ שלא כדין ואף ביסס עליה תיאוריה שלימה״ ●● מדור הדרמה של המוצעה לתרבות ולאמנות החליט לחסל סופית את בית־הספר למישחק של **ניסן נתיב**, שהוא מיפעל־יחיד של אדם, שמעולם לא זכה לשבחים הראויים, למרות שסיפק לתיאטרון הישראלי דורות של שחקנים. מסתבר כי מהלכי הריכוזיות העוברים על התיאטרון הישראלי הגיעו, בהנחיית **אבנר שליו**, לבתי־ספר למישחק. מאחרי מגמה זו מסתתרים **עמרי ניצן ועודד קוטלר**, הפועלים למיזוג מוסד זה עם בית צבי ולהעמדת **נורה צ׳לטון** בראשו. ●● חריגה מעקומיות יצירתית היתה לסופר **יורם קניוק**, שפירסם לראשונה יצירה שמעלתה בגילוי־הלב שבה. היצירה היא שיר תחת הכותרת בתי, שראה אור בידיעות אחרונות ובו חושף קניוק בישור את העובר עליו באחרונה ●● הספד מריר על **גיזן קנגן** פירסם מחבר הטור הארמי של מעריב **בנימין גלאי**. הלה כתב בין השאר: „אתה מתבונן היום בפניו הגבוהות קודם זמן, זכוכיות משקפיו המעוגלים, שער־הקש המרוסק של ולאדימיר איליץ׳ לנון, אבי הבילבוליציה הסוציו־מוסיקאלית, ונזכר שלא תמיד היתה ורודה״ ●●

מאיר ויזלטיר
עם נטייה ליצירתיות

מאת דן תומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 952
תאריך: 12.1.1956

בגיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פורסמה כתבת־תחקיר על השער הדרומי של מדינת־ישראל — נמל אילת — תחת הכותרת „הרכיש הנועז של ישראל". בתמה כיסה „מנדל שפירא הקים לו דואר" הציגה אדם שייצר בימי טרום־המדינה את הכולים עם הדפס הרכב „ארץ־ישראל", הנח־שבים נדירים ומיוחדים. מדור המישפט שכ לדון בתעלומה של סירת השלושה, שהוא סיפור הטביעה הכפולה של א/ק „מסדה". הקצין הראשון אנוש שממפקר הואשם בטביעת שלושה מחבריו לצוות של „מסדה".

מדור הכידור הוקדש לביקורו בישראל של אמן הממבו בני בנט ולהקתו. במדור הקולנוע פורסם סיפורה האישי של כוכבת הקולנוע חיה הררית, שכבשה את אירופה.

בשער הגיליון: כוכבת הקולנוע חיה הררית.

ילדה מתה מחוסר חזונה ✱ בית הנוחיות של דן בן־אמוץ ✱ חומר־הגלם של נועה אשכול

העם

לפני – אחרי

כל אזרח מכיר את השם חרובית. כי במעברה זו, בקירבת כפר־מנחם, נולדה אחת השערוריות הגדולות של ערב הבחי־רות. הוכח כי מישרד־הסעד, הנתון ל־מרותו של שר דתי, שלח עשרות המחאות לבני המעברה, להלכה כתשלומי סעד, למעשה כדי לשחד אותם להצביע למען מיפלגתו של השר.

השבוע, אחרי הפסקה של כמה חודשים, נזכר השם חרובית בשנית. הפעם היתה הידיעה בעיתונים הרבה יותר צנועה: ילדה קטנה מתה במעברה מחוסר תזונה. למזלה הרע נולדה אותה ילדה, רחל זיתון, אחרי הבחירות, כשחרובית חזרה להיות אחת מהמעברות הרבות שאיש אינו מעוניין בהן.

עיתונות

מה נעשמע?

„הוא אינו מוסיף נופך משלו. לא התוצות ולא בדיחה ולא סאטירה ולא הגזמה. והוא אינו ‚מרביץ'... הוא מתאר את הדברים כפי שהינם..." במילים חמות אלה קידם מעריב במודעות גדולות את פניו של תגבורתו האחרונה: דן בן־אמוץ.

לא היו אלה דברי רהב. כבר בטור הראשון שלו באכסניה החדשה הוכיח בן־אמוץ, לשעבר חייל בחיל־הים הבריטי בחיפה ואחר־כך מלך־הבדיחות של הפלמ"ח לפני המילחמה, כי אכן הוא מתאר את הדברים כפי שהינם. הקורבן הראשון: אכסנייתו הקודמת דבר השבוע, שבה פור־סמו טוריו השבועיים („מה נשמע?") עד לשבוע לפני כן.

„המיסדרון היה מזוהם אף כי השמשות הפונות אל החצוב הבחיקו תמיד. צינורות המים, הקרים דלפו בחדרים. ומה שנורא מכל: חדר הנוחיות, אם תסלחו לנו על הביטוי, עמד בחצר ובלילות החורף צריך היה להתכרבל בשני מעילים כדי לצאת החוצה..."

לעומת תיאור פלסטי (אם כי סמלי) זה של דבר השבוע, השוכן למעשה בבנייך הפאר החדש של דבר, התלהב בן־אמוץ ממערכתו החדשה: „הבית מוסק בהסקה מרכזית, מים חמים וקרים זורמים מהברז 24 שעות ביממה, וחדר הנוחיות, תסלחו לי שוב על הביטוי, הוא ממש בתוך ה־בית..."

מחמאה או רמז? עורך דבר השבוע נדהם כשקרא את המילים. לא פחות נדהם גם מן הכותרת: בניגוד למקובל בעולם העיתונות, לקח עמו דן בן־אמוץ גם את שם המדור הקודם שלו. השבוען המפא"י־י היה נאלץ להמציא שם חדש („יהיה טוב") למדורו.

חבריו החדשים של בן־אמוץ צחקו מן הטור, אבל הצחוק היה נבוך במקצת. הם לא היו בטוחים למה התכוון חברם החדש גדול־הממדים ותכול־העין, שופע הבדיחות. תהה אחד מהם: האם המילים „בית הנוחיות הוא ממש בית" נתכוונו כמחמאה או כ־רמז?

מחול

אף־על־פי־כן נועה חנוע

ריקוד קאמרי בהדרכת נועה אשכול הוא ערב מעניין מאוד, אך בלתי־מובן בהחלט. עם פתיחת המסך מאכלסות את הבמה ארבע דמויות (נעמי פולני, מרים שרון, ג'ין האריס, נועה אשכול) לבושות בבגד טריקו דקיק, שחור ומהודק לגוף. הפותחות בתנועות איטיות ומדוייקות להפ־ליא, כאילו יצאו מתוך סרט ראינוע ש־מהלכו הואט. הדימיון עוד מגביר השקט המוחלט, המופרע על־ידי תיקתוקו החרישי של המטרונום, הקוצב את הזמן לרקדנים עצמם.

קסם בריתי־מומן. גם צופה שאינו מומחה יכול להרגיש כי בתוכנית הקצרה, הכוללת 27 קטעים שאורכם הממוצע אינו עולה על שלוש דקות, הושקעה עבודת־נמלים עצומה, אשר בלעדיה לא היה אפשרי כלל להגיע לשלימות כזאת של תיאום התנועה וגמישות פרקי הגוף הזעירים ביותר*. היה קסם מיוחד בתנועה המסוג־נגת, המדוייקת להפליא, של ארבעת ה־גופות, אף על פי כן התעוררה בסופו של כל קטע שאלה חסרת־תשובה: מה רצה כל זה לומר?

התוכנית הזהירה אומנם את הקהל כי „ביצירות המוגשות בערב זה אין לחפש סיפור ועלילה" אך לא הבהירה די הצורך מה יש לחפש בהן תחת זאת.

כדרכם של נסיונות חדשניים רבים, נראה כי סוג חדש זה של ריקוד עתיד לשמש חומר־גלם מפרה ליצירות מחול בעתיד, אך לפי שעה דמה הריקוד הקאמרי לעבודה מצויינת, שמבצעיה השתלמו באורח מעולה בעשייתה אך שכחו לקחת לידיהם בראשית התהליך את חומר־הגלם.

* במיסגרת זו תירגלה נועה אשכול את כתב־הריקוד שאותו המציאה, ושזכה להערכה רבה בכל העולם.

דרכי חיים

טעמה של אוזן

שני גברים התגלגלו בבוץ ביום סגרירי, באדמות אל־קבייה, נצרת, הנחיתו מכות איש על פרצוף רעהו. מסביבם נוצר מעגל נשים מייבבות ומיילולות: „חידלו! הרפו!" הגברים המשיכו בשלהם תוך קללות וירי־קות.

לפתע נשמעה יבבה חדה מלווה בכי. לעיניהם הנדהמות של הנוכחים נראה מוחמד עבד־אל־מועטי יורק בבחילה את תנוך אוזנו של סלח מחמוד אל־דבס. הרפש החום התערב בדמו של סלח.

סלח המייבב הרים את אוזנו הקטופה, ניסה, ללא הצלחה, להדביקה למקומה. הוא רץ אל הרופא בנצרת כשהוא משאיר אחריו פס אדום. הרופא הניד בראשו, והסביר שיוכל רק לתפור את הפצע.

כשהובא בשבוע שעבר למישפט, נתברר כי מחירה של חצי האוזן במדינת־ישראל הוא 50 ל"י קנס ומאסר חודשיים על־תנאי.

מה היה טעם התנוך?

השיב מוחמד: „טפו!"

חיאטרון

היוצרנית התהפכו

ר.או.ר. (אהל, חיפה) הוא מחזה־הזוועה שכתב קארל צ'אפק על השתלטותם של רובוטים ששוכללו בידי אדם, על המין האנושי המושמד כולו בידיהם. לצורך ה־מחזה המציא צ'אפק את המילה רובוט, שהפכה למילה המקובלת במדע למיתקנים אוטומאטיים. כוונת המחבר היתה, כי את הרובוטים שבמחזה ישחקו על הבמה בני־אדם. הוא לא שיער כלל, כי יבוא יום שרובוטים ישחקו בהצגה גם את תפקיד בני־האדם, כפי שקרה הפעם.

הווי

פסיכולוגיה

בבאר־שבע, החליטו מנהלי העבודה המקומיים של סולל בונה להקים לעצ־מם שיכון בעיר, דחו את הצעת סולל בונה שנראתה להם יקרה מדי, הפקידו את הקמת שיכונם בידי רסקו, מתחרהו של סולל בונה בהקמת שיכונים.

פרט קטן

בנתניה, עיקלה נציבות מס ההכנסה את שעון הקיר ומכונת־הכתיבה של ה־סניף המקומי של מגן־דוד־אדום בגלל אי־מסירת הניכויים ממשכורות העובדים. גילתה במאוחר כי העובדים לא קיבלו משכורות כלל.

אין נביא בעירו

בבטולסה, ארצות־הברית, הסביר ב־משטרה אופנוען וואלטר מימס, מדוע היכה אשה נהגת: „היא אותתה שהיא פונה ימינה, ואז פנתה ימינה."

אמנות ערטילאית

בקרלשי, גרמניה, תבעה לדין חברת טרימף לחזיות מתחרה על שהעתיקה את דוגמותיה האמנותיות, הפסידה במש־פט לאחר שקבע השופט כי „רק מה שנכנס לתוך החזייה הוא יצירה אמנו־תית. לא החזייה עצמה."

צער בעלי־חיים

ברחובות, היכה סעדיה שרעבי את אשתו מכות נאמנות, הכניסה לבית־החו־לים, הביא למפקד יחידתו בעתודות פתק הממליץ על שיחרורו בגלל מחלת אשתו.

החגה בידים נאמנות

בתל־אביב, נקנס נהג מונית על ידי בית־המישפט בסכום של 40 ל"י, אחרי שלא הצליח להוכיח כי הנוסעת הצעירה אותה חיבק ביד ימינו בשעת נסיעה לאמיתו של דבר היתה תיירת בת 70, שהרגישה ברע.

„...רצופה כוונות טובות"

בירושלים, פירסם ג'רוסלם פוסט הס־פד לזכר עסקן חיפאי שהובא לקבו־רה, הוסיף מתחת לרשימה מסגרת שחורה שהכילה רק את שם הסרט „לגיהינום וחזרה."

אנשים

● ראש־הממשלה **דויד בן־גוריון** אמר בשעת הוויכוח המדיני בכנסת: „שלום דרוש רצון טוב של שני הצד־דים למילחמה מספיק רצון רע של צד א' בילבד."

● מנהיג תנועת החרות, ח"כ **מנחם בגין**, על הממשלה: „שום גורם בינלאומי אינו מכיר בזה שאתם ילדים טובים. ילדים טובים מקבלים מאבא ואמא סוכריה. גם במדיניות מקבלים סוכריה. אבל עם רעל בתוכה."

● המשורר **נתן אלתרמן** אל **דן בן־אמוץ**: „תלמד לירוק תמיד קדימה ולא אחורה!"

● ח"כ **יוחנן באדר**, בהסבירו מדוע אינו כותב מאמרים בזמן האחרון: „אי אפשר לכתוב, כי המצב יותר מדי עצוב."

● ח"כ **אליעזר שוסטאק** על נאומו של **דויד בן־גוריון** בראשית הוויכוח המדיני בכנסת: „פיטפוצצות!"

● המשורר **אברהם שלונסקי**, ב־תגובה להודעת אגודת־הסופרים כי בנסי־עתו לפולין לא ייצג אותה: „בשובי לישי־ראל, קראתי כמה דברי זימזום של הברחש העיתונאי על נסיעתי. מעודי לא שאפתי לכבוד רב זה (לייצג את אגודת־הסופרים), שאני מניחו כל ימי לאחרים. איני מייצג סופרים, אני משתדל לייצג ספרות."

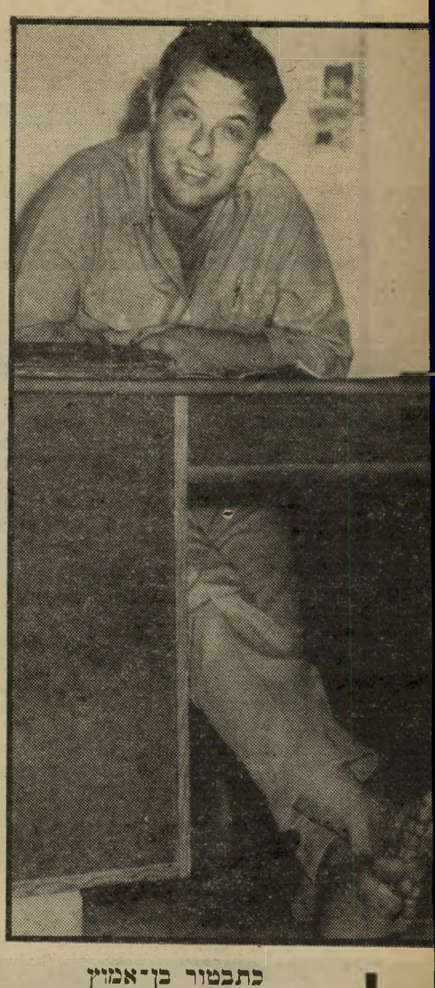

כתבטור בן־אמוץ
איפה בית־השימוש

דבר כזה לא שובחים!

תאכל חביבי, תאכל!

ברוך השם, יש אצלנו מה לאכול. אפשר לראות את זה
בחמונה אבל צריך לאכול כדי להאמין שיש כזה דבר.
זהו "הספרדי הכפול" שלנו וחוץ ממנו יש לנו עוד 12
מנות בריאות וטעימות שיעשו לך שמח בפה וטוב על הנשמה.

כל החברה "מרביצים" כאן

והם יודעים למה.
איך שאתה ניכנס תראה איך כל אחד מרביץ את המנה
שלו בכיף. עד שאתה מסתכל, ההזמנה שלך מוכנה:
טעימה פריכה ועסיסית. תאכל חביבי ושיהיה לך בתיאבון.

בוא מתי שמתחשק

מתי שבא לך - בוא ליהנות.
"בורגר ראנץ" פתוח מהבוקר עד הלילה, ברציפות.

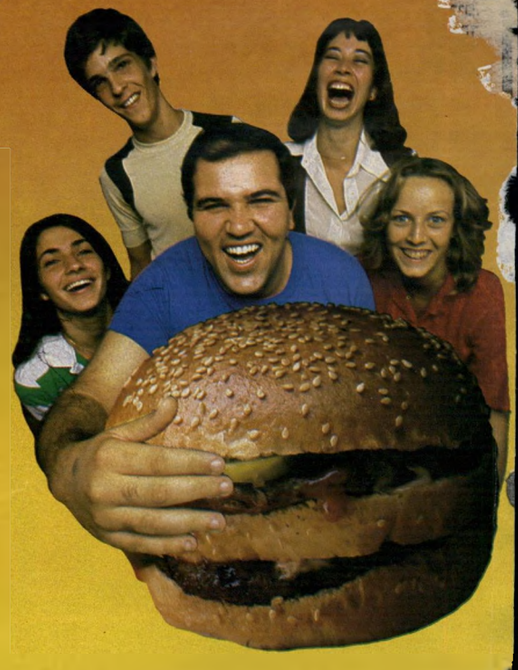

יש תיאבון – יש בורגר ראנץ!

בורגר ראנץ

ת"א אבן־גבירול 67 ת"א בן־יהודה - מול בנין אל־על
ת"א דיזנגוף סנטה. בקרוב ב"דולפינריום" (כביש ת"א-יפו).
ברעננה רח' אחוזה 70. רמת־השרון סוקולוב 35. חולון רח' סוקולוב פינת קוגל.
קרית־ביאליק כביש חיפה-עכו.

או.קי. זה

העולם הזה

68 עמודים

ב' שבט תשמ"א, 7.1.1981 מיספר 2262 שנה 45 המחיר: 10 שקלים (כולל מ.

סיפור ישראלי

מרפא השיניים והלקוחה

הפאציינט

טיפול תמורת נשיקה